

Таня Иванова Вълкова

Теодора Вълканова Момчева

Даринка Йорданова Стоянова

Росица Атанасова Митева

Дочка Койчева Димитрова

Веселина Петрова Дамаскова

Иваничка Косева Димитрова

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

МАТЕМАТИКА

1.

за първи клас

$$1 + 1 = ?$$
$$2 + 3 = ?$$
$$1 + 5 = ?$$

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
4	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
5	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
6	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
7	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
8	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
9	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
10	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Таня Иванова Вълкова

Теодора Вълканова Момчева

Даринка Йорданова Стоянова

Росица Атанасова Митева

Дочка Койчева Димитрова

Веселина Петрова Дамаскова

Иваничка Косева Димитрова

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ
МАТЕМАТИКА
ЗА ПЪРВИ КЛАС

БИТ И ТЕХНИКА

Варна, 2016

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ
МАТЕМАТИКА
ЗА ПЪРВИ КЛАС

Автори: доц. д-р Таня Иванова Вълкова
Теодора Вълканова Момчева
Даринка Йорданова Стоянова
Росица Атанасова Митева
Дочка Койчева Димитрова
Веселина Петрова Дамаскова
Иваничка Косева Димитрова

Художник Живко Иванов Рухов

Графичен дизайнер Ирина Иванова Касабова

Рецензент Марияна Славова Ваникова-Рухова –
начален учител в СОУ „Н. Геров“ – Варна

Редактори: Веселина Дамаскова
Иваничка Димитрова
Цанка Лазарова

Коректор Зоряна Стоянова

- © Таня Иванова Вълкова, 2016 г.
- © Теодора Вълканова Момчева, 2016 г.
- © Даринка Йорданова Стоянова, 2016 г.
- © Росица Атанасова Митева, 2016 г.
- © Дочка Койчева Димитрова, 2016 г.
- © Веселина Петрова Дамаскова, 2016 г.
- © Иваничка Косева Димитрова, 2016 г.
- © Ирина Иванова Касабова – корица и графичен дизайн, 2016 г.
- © Живко Иванов Рухов – илюстрации, 2016 г.
- © Издателство „Бит и техника“ ООД, всички права запазени, 2016 г.

ПРЕДСТАВЯНЕ

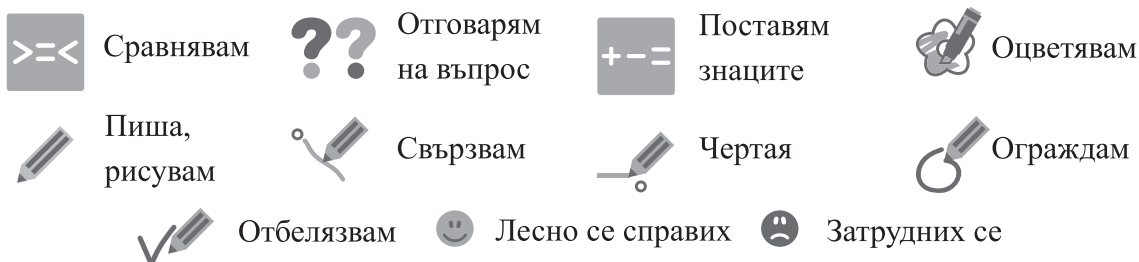
на учебния комплект по математика за първи клас

1. Учебник

Учебното съдържание на учебника и учебните тетрадки обхваща определените в програмата шест обобщени теми: „Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5“, „Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10“, „Числата от 11 до 20“, „Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване“, „Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване“ и „Числата 10, 20, 30, ... 100. Събиране и изваждане с тях“. Всяка от тях е конкретизирана в съответни урочни теми (128 на брой). Спазено е изискуемото процентно съотношение между уроци за нови знания (51% – 65 теми), за затвърдяване на новите знания и обобщение (47% – 60 теми) и за диагностика на входно, междинно и изходно ниво (2% – 3 теми). Всеки урок е разположен на една или две (разтвор) пълни страници. В долната част на страниците, под черта, са изписани: обобщената тема, темата на урока, кратка анотация на съдържанието на урока и условията на някои от задачите.

За по-лесно визуално ориентиране на учителя, учениците и родителите в учебника е разработена следната система от символи:

- Цветна лента, с която е белязана горната част на страниците, според вида на урока: за нови знания (в зелено), за затвърдяване (в светлосиньо), за обобщение (в тъмносиньо), за самопроверка (в жълто), за диагностика (в оранжево), за проекти (в лилаво) и за задачи за олимпийци (в червено);
- Цветово обособяване и на урочното съдържание съобразно дидактическите функции, които изпълнява в съответната методическа единица – задачите, с които се въвежда новото знание, са разположени в жълто каре, а тези, с които се осъществява първично затвърдяване на новото знание, са в синьо каре;
- Знаци за основните дейности:

- Знаци за степента на сложност на включените в урока задачи:

Съдържанието на всяка урочна тема е логически свързано както с изученото до този момент, така и с предстоящото за изучаване.

Задачите, с които се въвеждат **новите знания** в учебника, се поставят проблемно, онагледяват се по подходящ начин и се обяснява подробно последователността от стъпки за тяхното решаване.

Образователното съдържание на темите за **затвърдяване** е така подбрано, че да осигури оптимален брой повторения в различни ситуации с цел трайно овладяване на знанията и усъвършенстване на уменията.

Обобщителните уроци дават възможност за обобщаване и систематизиране на изучените до момента знания, за акцентирание върху тяхната логическа свързаност, за надграждане по темата, съобразено с възможностите на първокласниците.

Методическите единици за самопроверка и **самооценка** съдържат задачи, които са проектирани така, че да се проверяват знания, умения и отношения по заложените компетентности и нови понятия в съответната обобщена тема от учебната програма.

Предвидени са дейности по три **проекта**, предназначени за съвместна, екипна работа, с които се цели формирането на ценни личностни качества и социални умения у учениците. Дадени са необходимите за тяхното реализиране инструкции.

Включени са три теми „Знам и мога“ за входяща, междинна и изходяща **диагностика** с разработени за целта тестове. Диагностичният профил и формиращата функция на задачите са съобразени с равнищата на усвояване на знания – запомняне, разбиране и прилагане.

Шест от уроците за затвърдяване, обозначени като „Уча и играя“, са с подчертано игрови характер. Те

включват разнообразни задачи и игри, обединени от обща тема – „Животните в гората“, „Детективи“ и др. Свързаната с изпълнението им положителна емоционална нагласа съдейства за по-лесното и трайно овладяване на математическите знания.

Предвидени са и пет допълнителни теми „Задачи за олимпийци“. Това са задачи с повишена трудност, логически и нестандартни задачи, предназначени най-вече за диференцирана работа с по-силни ученици.

Приложенията към учебника съдържат материали, с които се подпомага както урочната дейност, така и работата по проектите.

Приложение 1 съдържа картончета с числата до 20, с числата 30, 40, ... 100 и със знаците за сравняване, събиране и изваждане. Те могат да се използват за математическо моделиране на задачи и за играта „Мълчанка“.

Приложение 2 съдържа квадрати с обозначения за разрязване по различни начини, необходими за реализацията на проект „Фигури“.

Приложение 3 съдържа различни по цвят и големина триъгълници, правоъгълници, квадрати и кръгове, които могат да се използват за онагледяване и за конструиране на геометрични конфигурации.

Приложение 4 съдържа „Къщичка на цифрите“, с чиято помощ могат да се провеждат упражнения за състав на числата.

Приложение 8 съдържа фотокопия на българските банкноти и монети. Подходящи са за онагледяване и за провеждане на дидактически игри, свързани с процесите на покупко-продажба.

Приложение 9 съдържа макети на класическия танграм, със и без номерация на отделните части, необходим за работа по проект „Фигури“.

Приложение 10 съдържа макет на часовник с подвижни стрелки, изключително полезен при изучаване на мерната единица за време час.

Приложение 11 съдържа кръгово сметало, което може да се използва в различни игри, а също и за подпомагане на по-трудноуспяващи ученици.

Приложение 12 съдържа линейка за измерване и чертане.

Приложение 13 съдържа макет на първите две десетици червени и сини квадратчета. Те могат да се използват за предметно моделиране на алгоритмите за събиране и изваждане на числата до 20.

2. Учебни тетрадки

Учебните тетрадки съдържат допълнителни задачи към всяка методическа единица от учебника с изключение на входящата диагностика. Тяхната дидактическа функция е да надграждат задачите от учебника както по съдържание, така и по форма. Чрез тях се затвърдяват знанията и се усъвършенстват уменията за решаване на задачи. Предназначени са главно за организиране на самостоятелната работа на учениците – по време на урока, в занятията по самоподготовка или за домашно. В методически план наличието на повече задачи осигурява на учителя известна свобода и открива пред него по-големи възможности за логическата организация и разнообразяване на урока по математика.

Разработките в учебните тетрадки, които съответстват на темите за самопроверка и за диагностика в учебника, представляват съвсем аналогични, но решени от „някакой първокласник“ тестове. Задачата на учениците е да проверят, коригират и оценят критично неговата работа.

За по-лесно ориентиране в тетрадките се използват цитираните по-горе знаци за основните дейности.

3. Електронно помагало

Електронното помагало включва електронен вариант на част от задачите в учебника и част от задачите в учебната тетрадка към всеки урок. Повечето математически задачи са трансформирани в интерактивни задачи. Основен ресурс са анимациите, комбинирани с аудиоклипове, чрез които се пресъздава динамиката в развитието на даден процес – практическите действия, лежащи в основата на аритметичните действия събиране и изваждане, последователността от стъпки на алгоритмите за събиране и изваждане и др. Специфичните възможности на електронно базираното обучение са използвани най-вече за получаване на така необходимата обратна връзка за хода на усвояване на знанията.

4. Книга за учителя

Книгата за учителя към учебния комплект по математика за първи клас съдържа:

- **Представяне** на учебния комплект по математика за първи клас – учебник с десет приложения към него, три учебни тетрадки, електронно помагало и книга за учителя;

- **Методически насоки** за обучението по математика в първи клас – характеристика на математическото съдържание; дидактически технологии за работа върху аритметичните действия и текстовите задачи; методи,

похвати, средства за обучение и др.;

- **Методически разработки** на всички уроци от учебника. Урочните планове се характеризират с единна структура, примерен ход на урока, пояснения към някои задачи, решения или отговори на част от логическите задачи. Към тестовете за самопроверка и тези за входящо, междинно и изходно ниво е разработен съответен диагностичен инструментариум – критерии за оценка и система за точкуване;

- **Тестове за самопроверка** на математическите знания и умения, които са варианти на заложените в учебника самопроверки – учителят може да ги ползва, ако иска да раздели учениците на две групи;

- Подходящи за първокласниците **дидактически игри**, приложими както в урока, така и в различните извънурочни и извънкласни форми на работа;

- **Сценарий** за празник на математиката, който може да се проведе по желание на учителя в присъствието на родители;

- Примерно **годишно разпределение** на учебното съдържание, разработено в съответствие с учебната програма по предмета „Математика“ за първи клас. В него за всяка урочна тема са указани новите понятия, компетентности като очаквани резултати от обучението, контекст и дейности и методи и форми на оценяване.

ПРЕДГОВОР

Учебният комплект по математика за първи клас включва: учебник (с 10 приложения), три учебни тетрадки, електронно помагало и книга за учителя. Съдържанието на учебника и учебните тетрадки, както и проектираните дейности за изучаването му покриват изискванията на нормативните документи за общообразователната подготовка по предмета „Математика“: Държавния образователен стандарт по предмета „Математика“ за начален етап и учебната програма по предмета „Математика“ за първи клас.

Методическата концепция, заложена в предложения учебен комплект, се състои в следното.

• **Учебното съдържание** е подбрано и структурирано по обобщените теми в учебната програма, като главна цел е формирането на понятие за естествените числа до 20 и за числата 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100, както и на знания и умения за извършване на аритметичните действия събиране и изваждане с тях.

• Планираните **познавателни дейности** в учебника и учебните тетрадки са насочени към покриване на очакваните резултати по програмата и към възможности за изграждане на ключови компетентности.

• Формирането на **компетентности** – знания, умения, отношения – се осъществява предимно на нагледно-практическа основа с акцент върху познавателни стратегии и иновативни технологии с балансирано включване на игрови и занимателни елементи.

• **Учебният процес** е проектиран към широко използване на нагледни опори, разнообразие на изпълняваните дейности, съвременни методи за стимулиране на познавателната активност и самостоятелност, развитие на логическото мислене и на пространственото въображение.

• **Задачите**, посредством които се осъществява обучението, са разнообразни по: съдържание и форма, степен на сложност, информационен заряд, възпитателен и развиващ потенциал. Те са съобразени с възможностите на първокласниците, в това число със специфичните потребности както на по-трудноуспяващите ученици, така и на по-бързоспращащите се. Специално внимание се отделя на работата върху текстови и логически задачи.

МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА ОБУЧЕНИЕТО ПО МАТЕМАТИКА В ПЪРВИ КЛАС

1. Изучаване на естествените числа до 20 и на числата 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100

Цели:

• Усвояване на понятие за естествените числа до 20 и за числата 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100;

• Формиране на умение за броене с естествените числа до 20 и с числата 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100;

• Усвояване на количественото и редното значение на естествените числа до 20 и на числата 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100;

• Формиране на умение за четене и писане на естествените числа до 20 и на числата 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100;

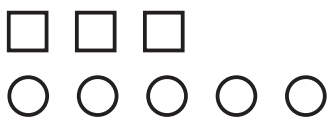
• Формиране на умение за сравняване и подредба на естествените числа до 20 и на числата 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100.

1.1. Формиране на понятие за естествените числа до 10

Обучението по темата се предхожда от **предварителна работа**, в която се открояват два основни момента:

а) **Установяване на запаса** от математически знания и умения на новопостъпилите първокласници. За целите на предстоящото обучение е важно да се получи информация дали детето може да брои и до колко; познава ли цифрите на числата; разбира ли смисъла на релациите „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ и умее ли да се ориентира в пространството – „ляво – дясно“, „горе – долу“, „пред – след“, „между“ и др. Подходящ тест за установяване на входното равнище се съдържа в учебника. Получените сведения учителят непременно трябва да има предвид при организиране на по-нататъшната учебна дейност.

б) **Подготовка** за запознаване с числата от първата десетица. Значителна част от необходимите представи и умения децата вече притежават от детската градина или от личния си житейски опит. Ето защо на този предварителен етап се осъществява не толкова даване на нови знания, колкото актуализиране и уточняване на вече наличните. Най-важната част от подготовката са упражненията в **броене**. Освен бройното, се отработва и редното значение на числата, тоест освен с установяване количеството на обектите в дадено множество (пет, седем и пр.), броенето трябва да се свърже и с установяване на тяхната поредност (първи, втори и т.н.). На този първоначален етап е важно също да се актуализира умението на учениците да **сравняват групи от предмети по тяхната численост**. Наличието или отсъствието на взаимно-еднозначно съответствие между елементите на две множества (например 5 кръгчета и 3 квадратчета) се установява или чрез практически действия по тяхното съпоставяне (до всяко кръгче се поставя квадратче), или чрез броене.

По този начин може да се установи не само къде обектите са повече (по-малко), но и с колко. Всеки път се обръща внимание върху взаимната връзка между отношенията „повече“ и „по-малко“ (*Ако квадратчетата са с 2 по-малко от кръгчетата, то кръгчетата са с 2 повече от квадратчетата*). Включат се и упражнения за преобразуване на неравномошни множества в равномошни и обратно (*Колко квадратчета да прибавим, за да станат колкото кръгчетата? или Колко кръгчета да махнем, за да станат колкото квадратчетата?*).

През целия подготвителен период се изпълняват упражнения за **изписване елементите на цифрите и математическите знаци** и се работи усилено за усъвършенстване способностите на децата да се ориентират в пространството.

При запознаване с конкретно число от първата десетица, като начало, на вниманието на децата се предоставят множества със съответен брой елементи. Те трябва да са **достатъчно** като количество, защото не може да се очаква правилно обобщение въз основа само на един-два примера. Освен това те трябва да са **разнообразни**, което се постига чрез **вариране с несъществените свойства** на обектите – големина, цвят, предназначение, разположение в пространството и т.н. Например, ако трябва да се формира понятие за число 3, на вниманието на децата се представят множества с по три елемента – 3 играчки, 3 молива, 3 фигурки на магнитната дъска и т.н. Разнообразие следва да се търси дори в рамките на отделните множества. Например, групата на магнитните фигурки може да се състои от 3 триъгълника, но също така – от триъгълник, квадрат и кръг или от 2 триъгълника и един кръг и пр.

Изпълнението на горните изисквания позволява в съзнанието на децата да се закрепят **същественото свойство** – броят на обектите във всяко от тези множества – и да се предотврати възможността за обобщаване по несъществен признак, например: че всички групички са от играчки или че всички се намират на масата и пр. Определянето на числеността на възприеманите множества като тяхно общо свойство („Навсякъде са по три“) показва, че в съзнанието на децата се е създала представа за числото 3. А когато, на следващия етап, децата установяват, че свойството, изразено с думата „три“, характеризира кое да е множество от заобикалящата ги среда, което съдържа три елемента, тогава вече в съзнанието им е формирано понятие за числото 3.

Веднага след това се акцентира върху възможността новото число да се получи и аксиоматично, тоест чрез прибавяне на 1 към предходното (изучено вече) число. (Отделете на сметалото 2 топки. Прибавете още една. Колко станаха?; Отделете 2 топки. Какво да направим, за да станат 3? и т.н.) Децата стигат до извода, че ако към числото 2 прибавим 1, се получава числото 3. Така те установяват мястото на нововъведеното число в редицата на естествените числа, изучени до момента. По-нататък учениците се запознават със съответната цифра и с начина на изписването ѝ върху квадратна мрежа. Работата продължава със сравняване на нововъведеното с изучените вече числа. Първоначално това става на базата на сравняване на множества по тяхната численост. За обозначаване на отношенията между числата се въвеждат знаците „<“, „>“ и „=“.

Учителят обяснява на децата, че знаците „<“, „>“ и „=“ се четат винаги от ляво на дясно, и им подсказва как по-лесно могат да ги запомнят (отворената, по-широката част на знака сочи към по-голямото число).

По-нататък сравняването на числа се осъществява без опора върху дидактически материал. (*Кое число назоваваме при броенето след числото 2? А преди числото 5? А между числата 4 и 6?; Кое число е с 1 по-малко от 3? А с 1 по-голямо от 4?*). Чрез подобни упражнения децата усвояват количествените отношения между числата във взаимна връзка с техните редни отношения.

Описаната дидактическа технология е приложима при формиране на всяко едно от числата до 10. Малко по-особена е само работата върху числото 0, доколкото то се явява числова характеристика на **празното множество**. Празното множество може да се демонстрира с празна кутия, празна торбичка и т.н. На децата се обяснява, че щом в кутията, торбичката и прочие няма предмети, това означава, че броят им е 0. От аксиоматична гледна точка понятие за числото 0 децата получават, изпълнявайки упражнения в премахване на предмети по един, докато не остане нито един. (*Наредете 5 пръчици. Вземете една. Колко останаха?; Вземете още една. Колко останаха? и т.н.*) След като вземат последната пръчица, децата обявяват, че са останали 0 пръчици.

По-голямо внимание следва да се отдели и на числото 10, защото то е първото, което се записва с помощта на две цифри. Въвеждат се термините **едноцифрено и двуцифрено число**.

По-нататъшната работа върху числата от 0 до 10 включва упражнения за тяхното:

- четене и писане;
- броене (в прав и обратен ред, от... до..., количествено и редно);
- сравняване и др.

1.2. Формиране на понятие за естествените числа от 11 до 20

Отделното разглеждане на числата от 11 до 20 се налага главно поради особеното словообразуване на техните имена. Единствено при тези числа първо се назовават единиците, а след това – десетиците (при всички останали числа единиците се назовават последни). Освен това четенето им се разминава с начина им на изписване – първо се пишат десетиците, след това – единиците (във всички останали случаи четенето и писането съвпадат).

Подготвителната работа, освен изучаване на числата от 0 до 10, включва още и упражнения в броене на предмети, чието количество е по-голямо от 10.

Необходимо условие за успешно изучаване на числата от 11 до 20 е формирането на понятието **десетица** като равнозначно на 10 единици. Десетицата се демонстрира много убедително с помощта на 10 пръчици, завързани в (едно) снопче. Подходящо нагледно средство са и българските монети и банкноти (10 монети от 1 ст. = 1 монета от 10 ст., 1 банкнота от 10 лв. = 10 монети от 1 лв.). Чрез опора на избрания дидактически материал се проследява образуването на всички числа от 11 до 20 от съответен брой десетици и единици. При необходимост учителят провежда граматическа работа върху названията на числата – разчленяване и анализ, четене и писане на съответните думи.

По-нататъшната работа следва да бъде насочена най-вече към отработване на **десетичния състав и позиционния принцип за записване на числата**. Децата трябва добре да усвоят значението на цифрите в зависимост от позицията, която заемат. (*Отделете на сметалото 15 топки. Колко десетици и колко единични топки отделихте?; Колко десетици и колко единици има числото 17?; Кое число се състои от 1 десетица и 4 единици?; Какво означава цифрата 1 в числото 13? А цифрата 3? и др.*)

1.3. Формиране на понятие за естествените числа 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100

Въз основа на формираното вече понятие за десетица се разглежда образуването и назоваването на останалите кръгли десетици от първата стотица. Те могат да се онагледят с топките на обикновеното сметало, със снопчета от по 10 пръчици или с помощта на т.нар. бодливо сметало.

Специално внимание се отделя на числото 100 като съставено от 10 десетици или 100 единици. Във връзка с него се въвеждат понятията (и съответните термини) **стотица и трицифрено число**.

По-нататъшната работа по затвърдяване на понятията за числата 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100 включва упражнения за:

- броене по десетици в прав и обратен ред;
- сравняване;

- подреждане (*Подредете по големина числата 60, 20, 100, 40, 70 и 90, като започнете от най-малкото.*);
- десетичен състав (*Кое число се състои от 6 дес. и 0 ед.?*; *Попълнете липсващите числа: $40 = \square$ дес. + $\square$ ед. и др.*);
- позиционен принцип за записване (*Обяснете какво означава всяка цифра в записа на числата 80 и 100.*).

2. Изучаване на аритметичните действия събиране и изваждане

Цели:

- Формиране на понятие за аритметичните действия събиране и изваждане;
- Овладяване на алгоритмите за събиране и изваждане на естествените числа до 20 и на числата 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100.

2.1. Формиране на понятие за аритметичните действия събиране и изваждане

Същността на аритметичните действия събиране и изваждане се разкрива най-добре на теоретико-многожествена основа (без явно използване на съответната терминология и символика) в съчетание с броене. В хода на многократното изпълнение на практически операции с конкретни множества (групи от обекти) децата разбират, че обединението на непресичащи се множества съответства на действие **събиране** (*Отделете две точки на сметалото. Прибавете още 3 точки. Колко станаха всичките точки?*), а отделянето на част от множество – на действие **изваждане** (*Поставете на чина 3 молива. Махнете 2 от тях. Колко молива остава?*). Важно е всеки път да се обръща внимание на децата, че когато събират, полученото е повече от това, което е било, а при изваждане полученото е по-малко от първоначално даденото.

Понятията за събиране и изваждане се въвеждат съвместно или поне близко във времето, за да се подчертае връзката между тях. В по-нататъшната работа е необходимо постоянно да се акцентира върху тази връзка, осмислянето на която е един от най-важните фактори за изграждането на трайни изчислителни умения у децата.

Формирането на понятия за аритметичните действия събиране и изваждане включва още запознаване със **символите**, с които те се обозначават (+ и –), както и с редица **термини** – за назоваване на действията (събиране, изваждане), на съответните им знаци (плюс, минус), на техните компоненти (събираемо, умаляемо, умалител) и на получените резултати (сбор, сума, разлика). За да овладеят децата тези толкова важни термини, за да станат те част от активния им речник, е нужно често да бъдат включвани в разнообразни дейности по тяхното разпознаване, назоваване (включително и хорово), изписване и пр. Учителят трябва да прояви повишена вискателност и критичност към речта на учениците, за да се предотврати смесването на близките по изговор думи (умаляемо – умалител), за да се разграничава името на действието (например изваждане) от името на знака, с който то се обозначава (минус).

Необходимо е също така провеждането на специални упражнения за осмисляне на термините сбор и разлика като названия – както на резултата от съответното действие, така и на изразите от вида: $3 + 2$ и $3 - 2$.

2.2. Събиране и изваждане на числата до 10

Формирането на понятие за аритметичните действия събиране и изваждане е неотделимо от запознаването с различните случаи на събиране и изваждане с числата до 10. Учениците манипулират с разнообразни множества от предмети, като ги **обединяват** или **отделят части** от тях, а резултата установяват с броене. Изпълнението на всяко практическо действие (*Поставете на магнитната дъска 2 червени и 1 синьо кръгче. Колко са всичките кръгчета?*) бива последвано от конструиране на неговия математически модел ($2 + 1 = 3$).

Частните случаи на събиране и изваждане с 0 се разглеждат съвършено аналогично. Единствената особеност е, че съответните практически действия включват опериране с празното множество.

За онагледяване на събирането и изваждането се използват класното сметало и сметалото с квадратчета в учебника. За същата цел много полезна може да бъде и **числовата права**. С нейна помощ изпълнението на двете действия се свежда до отброяване на отсечки наядно (при събиране) или наляво (при изваждане) от дадено число.

От предметни действия с колективен и индивидуален дидактичен материал (сметало, пръчици, магнитни фигури, пръстите на ръцете, предмети от заобикалящата детето среда и др.) се преминава към по-абстрактни форми на нагледност (картини, схематични рисунки и др.), а оттам – към отвлечено събиране и изваждане.

Случаите на събиране и изваждане с числата до 10 трябва не просто да се овладеят, но и да се **автоматизират**, при това съзнателно. За постигането на тази цел е необходимо:

- решаване на колкото се може **повече задачи**;
- **разнообразие** във вида и формата на тяхното задаване;
- предоставяне възможност на децата да ползват **материална опора** при нужда;

- често и нарочно изпълнение на упражнения, които подчертават връзката между събирането и изваждането като взаимнообратни действия ($5 - 3 = 2$, *защото* $2 + 3 = 5$; $3 + 2 = 5$, *следователно* $5 - 2 = 3$ и $5 - 3 = 2$).

2.3. Дидактическа технология за изучаване на алгоритмите за събиране и изваждане

Обучението за овладяване алгоритмите на аритметичните действия представлява съвкупност от постоянно повтарящи се съвместни дейности на учениците и учителя, което прави възможно отделянето на някои основни етапи в работата. Тези етапи обуславят система при изучаването на алгоритмите на аритметичните действия, защото имат своето място при работа върху всички изчислителни алгоритми; взаимно свързани са – никой от тях не може да се провежда изолирано от останалите и винаги се изпълняват в строго определена последователност.

I. Предварителна подготвителна работа

Първото условие за успешно усвояване на даден алгоритъм е владенето на съставлящите го елементарни операции. Това са т.нар. **опорни знания**. Ето защо, на този първоначален етап, учителят трябва да насочи усилията си в две посоки:

1. Своевременно **установяване на евентуални пропуски** чрез писмени самостоятелни работи или устно изпитване.

2. **Запълване на пропуските**. Когато се установи неовладяност на дадено опорно знание, то се отделя и отработва като самостоятелно чрез различни форми на фронтална, групова или индивидуална работа и в зависимост от това дали грешката се допуска от мнозинството ученици, от малка част от тях или от отделни ученици.

II. Непосредствена подготвителна работа

Изучаването на нов алгоритъм трябва да се предхожда от целенасочена подготвителна работа в рамките на въвеждащия урок. Непосредствената подготовка се изразява в **актуализиране на опорните знания** с цел подготовка за възприемане и усвояване на новото.

Тъй като всеки алгоритъм представлява последователност от елементарни операции, то очевидно подготвителната работа в урока трябва да се изразява преди всичко в актуализиране на **знанията, съставляващи съдържанието на тези елементарни операции**. Например, елементарните операции, от които се състои алгоритъмът за събиране на едноцифрени числа с преминаване, са: представяне на едноцифрено число като сбор от две числа, допълване до 10, прибавяне на едноцифрено число към 10 и сбор на три числа ($8 + 4 = 8 + 2 + 2 = 10 + 2 = 12$). Именно тези знания се явяват опорни и трябва да бъдат припомнени, за да се подготвят учениците за възприемане на новото. В разработката на въвеждащия урок се включват, в подходяща форма, неголям брой задачи от подлежащите на актуализиране видове ($5 = \square + \square$, $8 + 2 =$, $10 + 3 =$, $7 + 3 + 1 = \dots$).

Разбира се, ако учителят е сигурен, че всички ученици, без изключение, владеят дадена елементарна операция, то не е наложително тя да бъде включена в подготвителните упражнения, особено ако другите знания, които подлежат на актуализиране в дадения случай, са повече на брой или по-сложни.

Да обърнем внимание, че става дума именно и само за **припомняне** на дадени действия, а **не за попълване на пропуски** в знанията на учениците. Наличието на такива пропуски се установява и те се компенсират на предходния етап от работата.

За опресняване на дадени знания не е необходимо да се решават голям брой задачи. От друга страна, за да се постигне съсредоточаване на вниманието на учениците върху опорните знания, е необходимо работата на този етап да протече сравнително **бързо и стегнато**, без излишни въпроси, указания, пояснения и пр. Ето защо при осъществяване на втория етап не бива да се преследват количествени показатели.

Съществен елемент на непосредствената подготовка е мотивирането на учениците за възприемане на новия алгоритъм. Обикновено това се постига чрез формулиране на проблем от практиката, който не би могъл да се реши без прилагане на новия алгоритъм, тоест чрез задаване на сюжетна текстова задача.

III. Извеждане на новия алгоритъм

На този етап предстои да се определи начинът, по който опорните знания могат да се комбинират, за да се конструира нов, непознат до този момент, начин на смятане. Възможни са следните два методически подхода:

1. Учителят съобщава на децата алгоритъма в готов вид, а те го усвояват в резултат на многократни приложения.

2. По време на урока процесът на изграждане на алгоритъма се възпроизвежда постепенно и целенасочено под ръководството на учителя и при активно участие на всички ученици.

В първия случай децата са поставени в пасивна, а във втория случай – в активна позиция. Приложението на тези подходи е свързано с различна степен на самостоятелност на мисленето на учениците при усвояване на знанията.

Използването на втория подход представлява по-сериозно изпитание за учителя, защото, по същество,

става дума за проблемно обучение. Първоначално новото действие се изпълнява като външно, предметно действие с помощта на подходящ дидактичен материал (сметало, пръчици, магнитни фигури и др.). В практически извършените операции трябва да бъдат преоткрити съответните им аритметични операции и да бъдат описани с помощта на математическата символика. Вследствие на това се получава **разгърнат запис** на въвежданото аритметично действие.

След колективното откриване на алгоритъма е полезно практическите действия да се повторят неколккратно, но вече с индивидуален дидактичен материал. Така ще се постигне оптимално съотношение между конкретното и абстрактното в урока.

IV. Затвърдяване на новия алгоритъм на нивото на възпроизвеждане на информацията (първично затвърдяване)

Въвеждането на новия алгоритъм непременно трябва да бъде последвано от достатъчна по обем работа върху задачи, решаването на които изисква **пряко приложение** на току-що усвоените знания. Например, с цел първично затвърдяване на алгоритъма за изваждане на едноцифрени числа от 12 с преминаване, на учениците се поставя задача да пресметнат изрази от вида $12 - 6 =$, $12 - 4 =$ и т.н. Учителят определя какъв брой задачи са достатъчни за пълноценно затвърдяване на новото, като изхожда от наблюденията си върху работата на учениците. Пак по негова преценка първите една-две задачи могат да се изпълнят полусамостоятелно, след което се преминава към напълно самостоятелна работа. При проверката е желателно не само да се установи вярност или невярност на пресмятането, но и да се изисква от децата да обяснят начина на разсъждаване – ако не за всички, то поне за някои от поставените задачи. Повторението на глас, от различни ученици, на словесното описание на алгоритъма при решаването на конкретни задачи е съществен елемент на първичното затвърдяване.

В рамките на въвеждащия урок непременно трябва да се стигне до първично затвърдяване. В противен случай работата по разкриване на новия алгоритъм до голяма степен се обезсмисля. По време на следващия урок тя би следвало да се повтори и едва тогава да се пристъпи към затвърдяване.

V. Затвърдяване на алгоритъма на нивото на творческото му приложение (вторично затвърдяване)

Работата на това по-високо ниво на затвърдяване се изразява в решаване на задачи, изискващи приложение на нововъведения алгоритъм в **по-сложни** и **по-различни** (включително нестандартни) ситуации от тези, с които учениците се срещат при първичното затвърдяване. На този етап възможностите за разнообразяване както на самите упражнения, така и на формата на задаването им се увеличават значително. Например, вторичното затвърдяване по темата „Изваждане на кръгли десетици“ може да включва:

- решаване на уравнения ($60 - \square = 50$);
- сравняване на изрази ($80 - 40 \square 50 - 20$);
- решаване на текстови задачи (*От чувал с 50 кг жито отсипали 20 кг. Колко килограма жито са останали в чувала?*);
- попълване на „магически“ квадрати и др.

Когато се обучават трудноуспяващи ученици, петият етап може и да не бъде достигнат в рамките на въвеждащия урок. Тогава вторичното затвърдяване започва да се осъществява от следващия урок. На практика то продължава неограничено във времето.

VI. Обобщаване

В края на урока, на базата на конкретен пример, отново се прави словесно описание на алгоритъма.

По-нататъшното поддържане на знанията за новия алгоритъм се постига чрез периодично изказване на словесното му описание, включването му в разнообразни упражнения за затвърдяване, заостряне на вниманието върху допуснатите грешки и пр.

В книгата за учителя уроците за нови знания са разработени съобразно описаната по-горе дидактическа технология.

2.4. Събиране на числата до 20 без преминаване

Предварителната работа се изразява в автоматизиране на събирането на числата до 10, в пълноценно осмисляне на понятието десетица и в усъвършенстване на уменията за представяне на двуцифрени числа (≤ 20) като сбор от десетици и единици и обратно.

Подготвителната работа във въвеждащия урок включва упражнения (предимно устни) за събиране на числата до 10 ($3 + 2 =$, $4 + 1 = \dots$), за прибавяне на едноцифрено число към 10 ($10 + 2 =$, $10 + 7 = \dots$), за представяне на двуцифрено число (≤ 20) като сбор от десетици и единици и обратно ($14 = \square$ дес. + $\square$ ед., 1 дес. + 5 ед. = $\square\square\dots$).

Започва се с предметно извършване на действието. Например: „Отделете на сметалото 12 топки. Прибавете още 3 топки. Колко станаха всичките топки?“. Децата установяват числеността на обединението на двете

множества (от 12 и от 3 топки) с броене. Извършеното се записва подробно с помощта на таблица: „Най-напред отделихме на първия ред 10 топки, а на втория – 2, тоест представихме числото 12 като съставено от 1 дес. и 2 ед. След това към топките на втория ред прибавихме още 3 и станаха 5 (2 + 3 = 5). На двата реда топките общо станаха 15 (1 дес. и 5 ед.)“.

+	дес.	ед.
	1	2
	1	3
	1	5

След още няколко демонстрации върху предварително подготвени на дъската таблици се показва хоризонталният и вертикалният начин за изписване на задачата.

Технологията е същата и при обясняване на частния случай при прибавянето на едноцифрено число към 10.

По същество в частния случай на събиране на двуцифрено число с едноцифрено със сбор 20 е налице преминаване на десетицата (10 ед. = 1 дес.). Но при изясняването му в първи клас е прието да не се повдига явно въпросът за наличието на преминаване. Възлова роля в обосновката играе представянето на числото 20 като сбор от 1 дес. и 10 ед. Освен онагледяването с помощта на класното сметало и на сметалото в учебника е полезно да се направи и т.нар. разгърнат запис на действието, който много ясно показва какво точно се случва при този случай на събиране:

$$\begin{array}{r}
 + \quad 14 = 1 \text{ дес.} + 4 \text{ ед.} \\
 \quad \quad 6 = \quad \quad \quad 6 \text{ ед.} \\
 \hline
 \quad \quad 1 \text{ дес.} + 10 \text{ ед.} = 2 \text{ дес.} = 20
 \end{array}$$

2.5. Изваждане на числата до 20 без преминаване

Подготвителната работа включва представяне на двуцифрено число като сбор от десетици и единици (14 = □ дес. + □ ед...) и изваждане на едноцифрено число от едноцифрено (8 – 5 = , 6 – 2 = ...).

Поставя се конкретна задача, например 14 – 2 = ? На децата се предлага да наредят на сметалото 14 топки. След това да махнат 2 от тях и да определят броя на останалите топки. С помощта на таблица се прави математически модел на практически извършеното действие.

По същия начин може да се демонстрира и изваждането на двуцифрено число от двуцифрено без преминаване (14 – 11 = 3). При практическото извършване на действието е възможно някои деца най-напред да отнемат 10 топки от първия ред и след това 1 топка от втория ред, но това не променя същността на алгоритъма, доколкото става дума за устно смятане.

При изваждането на едноцифрено и двуцифрено число от 20 е налице заемане от десетицата. Но и тук, както при събирането с резултат 20, въпросът за наличието на преминаване не се коментира с учениците. Залага се на подходящо онагледяване с класното сметало и със сметалото в учебника и на представянето на числото 20 като сбор от 1 дес. и 10 ед. Препоръчително е да се направи разгърнат запис на практически извършените действия. Повторението на стъпките на алгоритъма с помощта на таблица също е много полезно, но разбира се, веднага след това трябва да се покаже обичайният хоризонтален и вертикален запис на действието.

2.6. Събиране на числата до 20 с преминаване

Непосредствената подготовка включва устни упражнения за представяне на едноцифрено число като сбор от две събираеми по различни начини (6 = 2 + 4, 6 = 3 + 3 ...), за допълване до 10 (9 + 1 = , 7 + 3 = ...) и за прибавяне на едноцифрено число към 10 (10 + 4 = , 10 + 6 = ...).

Поставя се за решаване конкретна задача, например 9 + 2 = ? Най-напред алгоритъмът се „изиграва“ практически – с помощта на класното сметало или с магнитни фигури.

Учителят записва на дъската, с помощта на учениците, математическия модел на извършеното:

$$\begin{array}{c}
 9 + 2 = 9 + 1 + 1 = 10 + 1 = 11 \\
 \swarrow \quad \searrow \\
 1 \quad \quad 1
 \end{array}$$

Добре е специално да се коментира с учениците как се пресмята $2 + 9 =$. Може да се следват стъпките на вече познатия алгоритъм ($2 + 9 = 2 + 8 + 1 = 10 + 1 = 11$), но това е напълно излишно, след като $2 + 9 = 9 + 2$.

При първичното затвърдяване се изисква подробен запис на решенията. На учениците, които се затрудняват, се препоръчва да ползват индивидуален дидактичен материал.

2.7. Изваждане на числата до 20 с преминаване

Актуализирането на опорните знания включва упражнения (предимно устни) за: изваждане на едноцифрено число от 10 ($10 - 3 =$, $10 - 6 = \dots$); изваждане на едноцифрено число от двуцифрено, чийто брой на единиците е равен на едноцифреното число ($14 - 4 =$, $19 - 9 = \dots$); представяне на едноцифрено число като сбор от две числа по различни начини ($7 = 4 + 3$, $7 = 2 + 5 \dots$) и представяне на двуцифрено число като сбор от десетици и единици ($16 = \square \text{ дес.} + \square \text{ ед.} \dots$).

Поставя се за решаване конкретна задача, например $11 - 3 = ?$ За нейното практическо изпълнение може да се използва всякакъв дидактичен материал, но най-подходящо е сметалото, защото, работейки с него, изпълнителят е принуден, при представянето на числото 11, да обособи 1 десетица и 1 единица, без да е необходимо да се аргументира за това. Най-напред се премества топката на втория ред, а след това – още две топки от първия ред (защото $3 = 1 + 2$). Остават 8 топки. Следователно $11 - 3 = 8$. Практически извършеното се записва с помощта на математическата символика:

$$11 - 3 = \underbrace{11 - 1}_{10} - 2 = 10 - 2 = 8$$

Посредством друга задача, например $11 - 9 = ?$, се демонстрира друг възможен начин на решаване. Всичките 9 топки се отнемат от първия ред (изваждане от 10). На първия ред остава 1 топка и още 1 на втория ред – остават общо 2 топки. Следователно $11 - 9 = 2$. Извършеното се записва подробно:

$$11 - 9 = \underbrace{10 - 9}_{10} + 1 = 1 + 1 = 2$$

Първият алгоритъм се основава на представянето на умалителя като сбор от подходящи събираеми, а вторият – на представянето на умаляемото като сбор от една десетица и съответен брой единици. Добре е, след въвеждането им, двата алгоритъма да бъдат сравнени. Да се коментира, че и двата могат да бъдат прилагани за извършване на изваждането с преминаване, но първият е по-подходящ, когато умалителят е малко число, а вторият – когато умалителят е по-голямо число.

По-нататък е целесъобразно новите алгоритми да се „разиграят“ поне още веднъж с индивидуален дидактичен материал.

Тези два алгоритъма следва да се разглеждат като напълно равностойни. Изборът се предоставя изцяло на учениците. Наблюденията върху практиката на много учители показват, че някои от тях, гласно или негласно, обявяват първия за по-подходящ, вследствие на което в по-нататъшната си работа децата използват само него. При един обективен анализ на двата алгоритъма се установява почти еднакво съотношение между положителните и отрицателните им страни. Предпочитанието, което учителите отдават на първия, вероятно се дължи на близостта на основната му идея (отнемане до 10) до тази на изучения вече алгоритъм за събиране с преминаване (допълване до 10).

Събирането и изваждането на числата до 20 с преминаване (заедно със събирането и изваждането до 10) лежи в основата на аритметичните действия, изучавани в следващите класове. Учениците трябва да притежават трайни, съзнателно овладени умения за извършването им. Това се постига чрез решаване на колкото се може повече и по-разнообразни задачи, постоянно акцентирание на връзката между събиране и изваждане и периодично устно възпроизвеждане на съответните алгоритми. Автоматизирането не може да е цел на събирането и изваждането с преминаване, но е факт, че в процеса на активно затвърдяване децата без друго запомнят голяма част от резултатите.

2.8. Събиране и изваждане на числата 10, 20, ... 100

В основата на събирането и изваждането на числата 10, 20, ... 100 стои десетичният им състав ($70 = 7 \text{ дес.}, 3 \text{ дес.} = 30, \dots$) и събирането и изваждането на едноцифрени числа без преминаване ($3 + 2 =$, $8 - 5 =, \dots$). Именно това са опорните знания, които следва да се актуализират чрез подходящи задачи на под-

готвительния етап от урока.

Новото знание ($30 + 20 = ?$ и $50 - 20 = ?$) се явява своеобразна комбинация от опорните знания. Това проличава най-добре от разгърнатите записи на действията:

$$30 + 20 = 3 \text{ дес.} + 2 \text{ дес.} = 5 \text{ дес.} = 50$$

$$50 - 20 = 5 \text{ дес.} - 2 \text{ дес.} = 3 \text{ дес.} = 30$$

За осмисляне на действията помага много и подреждането им в таблица. В последващите упражнения за затвърдяване е важно отново да се наблегне на аналогията със събирането и изваждането на едноцифрени числа ($4 + 2 = \square$, $40 + 20 = \square\square$).

3. Обучение в решаване на текстови задачи

Цели:

- Формиране на представа за сюжетна текстова задача;
- Формиране на умения за решаване на прости текстови задачи от събиране и изваждане;
- Формиране на умение за съставяне на текстови задачи по зададени: числови данни, числен израз, решение, картина или кратък запис;
- Формиране на представа за обратна текстова задача и на умения за съставянето на обратна задача.

3.1. Текстова задача – същност, основни елементи, видове

Текстовите задачи заемат значителна част от учебното съдържание по математика за началните класове. Те са най-убедителната демонстрация на връзката между теория и практика, на огромното значение на математическите знания в реалния живот на хората. Чрез съдържанието им децата се запознават с важни в познавателно отношение факти. Текстовите задачи се явяват подходяща база за мотивирано въвеждане на нови знания и в същото време предоставят отлична възможност за творческо приложение на усвоените вече знания в по-различни и по-сложни ситуации. Те са незаменим фактор за умственото развитие на децата.

За да бъде припозната една задача като текстова, не е достатъчно тя да бъде формулирана с думи – необходимо е да има и някакъв, макар и елементарен, сюжет (сюжетна текстова задача).

Най-важната особеност на текстовите задачи се изразява в това, че в текста се съдържат косвени, а не преки, указания за връзката между дадените и търсените величини, а отгук – и за вида на съответните аритметични действия.

Основните елементи на една текстова задача са: **условие, числени данни и въпрос**. Търсеното винаги се съдържа във въпроса, а числените данни обикновено се съдържат в условието.

Учебната програма предвижда в I клас да се решават само прости текстови задачи от събиране и изваждане. **Прости текстови задачи** са тези, които се решават с помощта на едно аритметично действие. В учебника по математика са включени следните видове прости текстови задачи:

- Събиране в конкретния смисъл на действието (*Олга има 12 лв., а брат ѝ – 4 лв. Колко лева имат двамата общо?*);
- Изваждане в конкретния смисъл на действието (*Татко приготви 11 гвоздеа за ремонт на един шкаф, но използва само 3 от тях. Колко гвоздеа му останаха?*);
- Неизвестно събираемо (*В колекцията си Ясен има 14 насекоми. Пет от тях са бръмбари, а останалите – пеперуди. Колко са пеперудите?*);
- Неизвестно умаляемо (*Баба взе от рафта 3 буркана с конфитюр и на него останаха 9 буркана. Колко буркана с конфитюр имаше отначало на рафта?*);
- Неизвестен умалител (*Емил имал 11 ореха. Счупил няколко и му останали 8. Колко ореха е счупил Емил?*);
- Увеличаване на число с няколко единици (*По случай имения ден на Марта 8 човека я поздравиха по телефона, а с 3 повече – по скайп. Колко човека поздравиха Марта по скайп?*);
- Намаляване на число с няколко единици (*Мишо прочел 12 страници от една книга, а Рени – с 5 по-малко страници. Колко страници е прочела Рени?*);
- Сравняване на две числа – намиране на разлика (*В градината поникнаха 20 кокичета и 12 минзухара. С колко кокичетата са повече от минзухарите?*).

През първите няколко месеца на първи клас поставянето и решаването на текстови задачи се осъществява изцяло устно, както това се прави в детската градина. С огромяването на първокласниците започва и изписването на задачите в учебника и учебната тетрадка с текст и става възможно запознаването със съответната терминология: **текст, условие, въпрос, числови данни, решение, отговор и съкратен запис** на задачата. Провеждат се упражнения по определяне и назоваване на тези елементи (*Подчертай условието на задачата с една черта, а въпроса на задачата – с две; Прочети само въпроса на задачата и др.*).

3.2. Дидактическа технология за работа върху текстови задачи

Решаването на една текстова задача преминава през няколко етапа, органически свързани помежду си.

3.2.1. Запознаване със съдържанието на текстовата задача

Като правило текстовата задача прочитат учениците, при това толкова пъти, колкото сметнат за необходимо. Учителят върши това само ако децата все още не могат да четат или ако четивната им техника е слаба. Добре е учителят да чете задачата **изразително**. Това ще рече – с интонация, да се постави логическо ударение върху думите, от които зависи изборът на действието. Например в задачата *Николай построил кула от 13 лего елемента. Иван махнал 4 елемента. С колко елемента е останала кулата?* думите, които определят начина на решение, са: *построил, махнал и останала*.

Ако в текста на задачата има непознати думи, те трябва да се пояснят. За да установи доколко учениците са осмислили текста на задачата, учителят може да проведе специална беседа – т. нар. **първичен анализ**. Чрез подходящи въпроси (Какво е дадено в задачата? Какво се търси в задачата?) той насочва децата към разграничаване на условието от въпроса, към определяне на даденото и търсеното в задачата.

3.2.2. Търсене на решението на текстовата задача

Търсенето на решението на една текстова задача, тоест определянето на характера на отношението между дадените и търсената величина, е най-трудният етап в процеса на нейното решаване. Учителят може да подпомогне учениците чрез някои специални похвати.

3.2.2.1. Кратък запис (словесно-графически модел)

Това е универсален похват, който се изразява в „очистяване“ текста на задачата от несъществените за решаването ѝ сюжетни подробности и представяне на съществената информация в една по-удобна за възприемане форма. Например текстът на задачата *За рождения ден на Емил купили 6 бутилки минерална вода и 8 бутилки натурален сок. Колко бутилки безалкохолни напитки са купили?* може да се оформи кратко по следния начин:

$$\left. \begin{array}{l} \text{м. в.} - 6 \\ \text{н. с.} - 8 \end{array} \right\} ?$$

Словесно-графическият модел дава възможност мисленето на децата да се освободи от всичко, което е без значение за решаването на задачата, и го съсредоточава изключително върху величините и зависимостите между тях.

Повечето текстови задачи в учебника са придружени от кратки записи. Отначало учениците ги ползват наготово, след това се учат да ги допълват, докато започнат да ги правят съвсем самостоятелно.

3.2.2.2. Предметно моделиране

Предметното моделиране представлява онагледяване на текстовите задачи посредством **практически действия** с обектите, за които се говори в задачата, или с техни символични модели. Използването им се препоръчва най-вече в периода, когато все още учениците не са запознати със словесно-графическото и схематичното моделиране. Например, задачата *Един ученик имал 3 маркера. Дал единия от тях на приятеля си. Колко маркера са му останали?* може да се изиграе от две деца с истински маркери или с пръчици. Подобно „драматизиране“ сюжета на задачата дава възможност за сетивно възприемане на обектите и отношенията между тях, което многократно увеличава шансовете за правилен избор на съответното действие.

За онагледяване могат да се използват и т.нар. **предметно-аналитични рисунки**, на които обектите са изобразени в действителното им количество и по някакъв начин е подсказана връзката на дадените с търсената величина. Например картини на отлитащи птички, на окапали листенца и други подобни насочват към изваждане.

Предметно-аналитичните рисунки помагат в съзнанието на учениците да се създаде ярка образна представа за жизнената ситуация, описана в задачата, което е отправен момент при избора на действието.

3.2.2.3. Схематично моделиране

Да се оперира с реалните обекти, за които се говори в задачата, далеч не винаги е възможно, но е възможно те да се изобразят по някакъв начин – като се нарисуват или се заменят с произволни символи, например с геометрични фигури. Например задачата *Иво има 14 бели и 6 черни топчета. Колко топчета всичко има Иво?* може да се моделира схематично по следния начин:

Такива модели се правят сравнително лесно и бързо, а допринасят твърде много за активизиране на детските представи, поради което би следвало да намерят по-широко приложение в учебната дейност. Подходящи са за диференцирана работа с по-трудноуспяващи ученици, тъй като позволяват решението на задачата да се намери с броене, а не със смятане.

3.2.2.4. Колективен анализ (разбор) на текстовата задача

Колективният анализ на задачата представлява специална беседа, при която учителят поставя въпроси, насочващи децата към правилен и осъзнат избор на необходимото аритметично действие. Чрез него се демонстрира ходът на разсъжденията, които всяко дете би следвало да извърши индивидуално при самостоятелно решаване на задачата.

При решаването на прости текстови задачи в първи клас проблемът, пред който се изправят учениците, е да определят дали ще събират, или ще изваждат, за да отговорят на въпроса на задачата. За целта учителят насочва учениците към отношението между величините – повече или по-малко е търсеното по отношение на даденото. Ако е повече, значи ще събираме, ако е по-малко – ще изваждаме. Например: *Ели изрязала 12 кръгчета и с 6 по-малко квадратчета. Колко квадратчета е изрязала Ели?*

Учител: Какъв е въпросът на задачата? (Какво се търси в задачата?)

Ученик: Колко квадратчета е изрязала Ели.

Учител: Квадратчетата, които търсим, повече или по-малко са от кръгчетата?

Ученик: По-малко.

Учител: Тогава с какво действие ще решим задачата?

Ученик: С изваждане.

3.2.3. Изпълнение на решението на текстовата задача

Въз основа на зависимостта между дадените и търсените величини се съставя числен израз и се изпълнява съответното аритметично действие, за да се достигне до крайната цел – отговор на въпроса на задачата.

3.3. Преобразуване на текстови задачи

Преобразуването се изразява в промяна на един или най-много на два от структурните елементи (условие, въпрос, числени данни) на текстовата задача. В повечето случаи промяната е подчинена на някакво условие, касаещо вида на аритметичното действие, с което се решава задачата. Упражнението е по-ефективно, ако се изпълнява, след като бъде решена изходната задача. Например, дадена е задачата *В морето 7 деца плават на лодка, а с 5 деца повече – на водни колелета. Колко деца се возят на водни колелета?* След нейното решаване ($7 + 5 = 12$ деца) се предлага на учениците да променят условието на задачата така, че тя да се решава с изваждане (*В морето 7 деца плават на лодка, а с 5 деца по-малко – на водни колелета. Колко деца се возят на водни колелета?*).

3.4. Съставяне на текстови задачи

Съставянето на текстови задачи е сред най-популярните упражнения с творчески характер. То съдейства за затвърдяване на знанията за елементите на текстовата задача, а оттам – и на самото понятие текстова задача. Чрез тях се усвояват по-добре основните релации „с... повече“, „с... по-малко“ и се преодолява една от най-често срещаните грешки при решаването на текстови задачи – отъждествяването на определена дума с определено действие (повече = събиране, по-малко = изваждане).

Съставянето и решаването на текстови задачи не бива да се разглеждат отделно. Това са две страни на единния, цялостен процес на обучение на децата в решаване на задачи. И в двата случая процесът на мислене има аналитико-синтетичен характер. Но докато при решаването на „готови“ задачи той е насочен главно към анализ на зададената в текста информация, то при съставянето им в умствената дейност преобладава операцията синтез, насочена към подбор на определена жизнена ситуация, съответстваща на желаната математическа структура на задачата. Самостоятелното съставяне трябва да придружава решаването на задачи още от първите уроци.

При съставянето следва да се съблюдают някои много важни изисквания:

- **правдоподобност** на жизнената ситуация, описана в задачата;

- **прецизно изграждане на текста** на задачата по отношение на пълнота и свързаност на изреченията, на словоред, на правоговор и пр.;
- **преодоляване на многословието** – представяне на съчинената задача без излишни подробности;
- **стриктно придържане към модела**, по който се съставя текстовата задача – съответствие в сюжетите и в данните.

За да се постигне това, е достатъчно учителят да прояви повишена възискателност. Да покаже нетърпимост към опитите да се „претупа“ съставянето. Да бъде последователен в изискванията си за реалистичен избор на житейска ситуация, за стриктно придържане към модела, за лаконичност на изказа и др.

В учебника по математика са залегнали следните видове съставяне:

- Съставяне на текстови задачи **по зададени числени данни**. (С помощта на данните 8 л и 7 л състави устно текстова задача, която да се решава със събиране.);

- Съставяне на текстови задачи **по зададено условие** (Пепи има аквариум с рибки – 9 гупи и 5 скаларии. Какъв е въпросът, ако задачата се решава със събиране? Какъв е въпросът, ако задачата се решава с изваждане?);

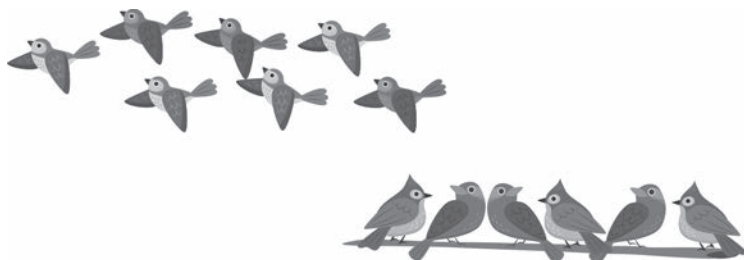
- Съставяне на текстови задачи **по зададени условие (без числени данни) и въпрос**.

На учениците се предлага пълният текст на една задача, в който обаче липсват числени данни. Изборът на подходящи числа трябва да е реалистичен, да е съобразен със сюжета на задачата и да отговаря на зададените в нея отношения между величините (С мама боядисахме червени яйца и сини яйца, а с баба – жълти яйца и зелени яйца. Колко яйца боядисахме с мама? А с баба?).

За да се убедят децата, че подборът на числените данни е правилен, би следвало всяка съставена задача да се реши;

- Съставяне на текстови задачи **по зададен числен израз** (Състави устно текстова задача, която да се решава така: $7 + 5 = \square\square$);

- Съставяне на текстови задачи **по картина** (Състави задача и я реши.);

- Съставяне на текстови задачи **по кратък запис**

Състави устно задача по краткия запис и я реши:

паста – 3 лв.

торта – с 9 лв. по-скъпа |?

- Съставяне на **обратни задачи**.

Ако дадените и търсената величини в една проста текстова задача си сменят „ролите“ и търсената стане дадена, а някоя от дадените – търсена, то се получава нова задача, която се нарича обратна на първата. Очевидно нейното съставяне е възможно едва след като изходната задача бъде решена.

Обикновено за изходна се приема дадена задача от събиране и се съставят две задачи от изваждане, обратни на нея. Например:

Изходна задача: Днес през нашата гара преминаха 9 товарни и 4 пътнически влака. Колко влака всичко преминаха днес през гарата?

Обратни задачи: 1. Днес през нашата гара преминаха 13 влака. Девет от тях са товарни, а останалите – пътнически. Колко са пътническите влакове?; 2. Днес през нашата гара преминаха 13 влака. Четири от тях са пътнически, а останалите – товарни. Колко са товарните влакове?

Като основно или допълнително упражнение с творчески характер, съставянето на обратна задача може да се провежда по отношение на всяка една текстова задача.

МЕТОДИЧЕСКИ РАЗРАБОТКИ

Урок 1.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Определяне местоположението на обект в пространството (горе, долу, пред, зад, върху, ляво, дясно, между)

Вид на урока: обобщение на знанията от ДГ.

Цели:

- Формиране на представа за ролята на математиката в обкръжаващия ни свят;
- Усъвършенстване използването на понятията горе, долу, пред, зад, върху, ляво, дясно, между;
- Формиране и усъвършенстване на умения за пространствена ориентация;
- Усъвършенстване на уменията за откриване на геометрични форми и математически символи в обкръжаващата среда;
- Възпитаване на уважение към труда на хората, толерантност и сътрудничество;
- Развитие на наблюдателност и логическо мислене.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Посочва местоположение, брой, сравнява и подрежда обекти, сравнява количества на предмети, ориентира се в пространството, като използва уменията, развити по време на предучилищна подготовка. Описва количествени отношения от реалността.

Опорни думи: горе, долу, пред, зад, върху, ляво, дясно, между.

Контекст и дейности в урока: Внимавам, когато съм сам. Пътят от дома до училище

Описва и посочва обекти, определя местоположението им в пространството (горе, долу, пред, зад, върху, ляво, дясно, между) в реалния свят и по илюстрация. Манипулира с конкретни предмети от обкръжаващия го свят. Оцветява по легенда.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка; беседа; самостоятелна работа.

Междупредметни връзки: Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Чрез задачите в учебника и учебната тетрадка се определя местоположението на обектите в картината, като се използва цветната легенда. Откриват се геометрични форми и математически символи в картината;
- **Поставяне темата на урока.** След приключване на беседата по картината се поставя темата на урока за определяне местоположението на обекти в нея. Работи се заедно с учителя;
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Поставя се задача на учениците сами да оцветят кръгчетата на малките картинки, като с помощта на легендата посочват местоположението на предметите и лицата. Продължава се затвърдяването в учебната тетрадка със задачи 1, 2 и 3;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Задачи 4 и 5 от учебната тетрадка (по преценка на учителя) може да се изпълнят като задачи за домашна работа.

Урок 2.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Ориентиране в пространството (дълъг, къс, малък, голям, тесен, широк)

Вид на урока: обобщение на знанията от ДГ.

Цели:

- Усвояване на понятията дълъг, къс, малък, голям, тесен, широк;
- Формиране и усъвършенстване на умения за пространствена ориентация;
- Развитие на наблюдателността и логическото мислене;
- Възпитаване на права и отговорности в семейството и формиране на усет за естетика;
- Формиране на умения за екипна работа.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Открива и посочва признаци, подрежда обекти по тях, групира и подразделя по признаци, сравнява, ориентира се в пространството, като използва уменията, развити по време на предучилищна подготовка. Описва количествени отношения от реалността.

Опорни думи: дълъг, къс, малък, голям, тесен, широк.

Контекст и дейности в урока: Права и отговорности в семейството. „Гардеробът на мама“

Описва количествени отношения от реалността. Определя параметри дълъг, къс, малък, голям, тесен, широк чрез оцветяване. Свързва, осмисля, сравнява в игрова дейност. Манипулира с конкретни нестандартни

средства и материали (въже, колан) и с модели на геометрични фигури.

Методи и форми на оценяване на знанията: беседа, индивидуална работа, формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство, Технологии и предприемачество.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знания, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез беседа по картината на задача 1;
- **Поставяне темата на урока.** От беседата се стига до извода за разнообразието на предметите в пространството и този час ще откриват техните различия по дължина широчина, височина;
- **Затвърдяване и обработка на знанията:** чрез задачи 2, 3, 4 и 5 от учебника и задачи 1, 2, 3, 4 и 5 от учебната тетрадка;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Постига се чрез задача 6 от учебната тетрадка. Задача 7 от учебната тетрадка изисква ориентиране в пространството и определяне мястото на обекти в определена зависимост.

Урок 3.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Групиране и класифициране на предметите

Вид на урока: обобщение на знанията от ДГ.

Цели:

- Формиране на умения за групиране на предмети в множества;
- Усъвършенстване на уменията за класифициране по прилики, сходство и разлики;
- Възпитаване на толерантност;
- Развиване на умения за екипна дейност;
- Развитие на наблюдателността.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Групира и подрежда предмети по зададени признаци. Сравнява брой на предмети, сравнява количества. Класифицира по сходство, диференцира различия, разделя на компоненти, подразделя на части, преподрежда обекти, като използва уменията, развити по време на предучилищна подготовка.

Опорни думи: прилика, разлика, подобно.

Контекст и дейности в урока: Вече мога сам. Подреждам ученическата си чанта. Пособия, играчки

Определя, открива, групира, подрежда, класифицира по зададени характеристики – прилики, разлики, сходство. Диференцира, открива разлики в окръжаващия го свят и по илюстрация.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка, екипна работа.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Музика, Изобразително изкуство, Технологии и предприемачество.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Чрез задачите в учебника и учебната тетрадка се групират и класифицират предметите по определени характеристики;
- **Поставяне темата на урока.** След беседа по задача 1 правят извода, че предметите се различават и си приличат по своите характеристики. Поставя се темата, че този час ще търсят приликите, разликите и сходството на предметите по техните характеристики;
- **Затвърдяване и обработка на знанията:** чрез задачи 2, 3, 4 и 5 от учебника и задачи 1, 2, 3, 4 и 5 от учебната тетрадка;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Задачи 3, 4 и 5 от учебната тетрадка (по преценка на учителя) може да се изпълнят и за домашна работа.

Урок 4.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Сравняване на количества (повече, по-малко, толкова, колкото)

Вид на урока: обобщение на знанията от ДГ.

Цели:

- Формиране на умения за сравняване на различен брой предмети и усвояване на понятията повече, по-малко, колкото, толкова;

- Формиране на умения за сравняване на равномошни множества;
- Запознаване и писане на знаците за релациите;
- Развитие на логическо мислене.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Сравнява количества, подрежда и подразделя обекти по зададени признаци, като използва уменията, развити по време на предучилищна подготовка. Илюстрира с обекти от околния свят.

Опорни думи: повече, по-малко, толкова, колкото.

Контекст и дейности в урока: Игри сред природата
Сравнява количества. Подразделя и подрежда обекти. Назовава знаци за релации. Записва знаци за релации. Огражда по-големи, по-малки и равни количества.

Методи и форми на оценяване на знанията: беседа, формиращо оценяване: устна и писмена проверка, индивидуална работа.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Музика, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Задача 1 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка насочват към беседа за определяне и сравняване на предмети.
- **Поставяне темата на урока.** Насочва се вниманието на първокласниците към други елементи от характеристиките на предметите – количество (много, малко, толкова, колкото, повече, по-малко). Оцветяват в хоризонтал и вертикал количеството на предметите от картината;
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Чрез задача 2 от учебника и задачи 2, 3 от учебната тетрадка се упражнява изписването на знаците за релациите;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Задачи 4, 5 и 6 от учебната тетрадка (по преценка на учителя) може да се изпълнят за домашна работа.

Урок 5.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Определяне позицията на обектите – пред, зад, горе, долу, дясно, ляво, под, над. Определяне броя на обектите чрез сравняване и теглене

Вид на урока: обобщение на знанията от ДГ.

Цели:

- Усвояване на нови понятия за ориентиране в пространството и затвърждаване на усвоените;
- Формиране на умение за определяне броя на обектите чрез сравняване и теглене;
- Развитие на наблюдателността и логическото мислене.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Определя позиция, определя количествена характеристика, сравнява, подрежда по зададен признак, като използва уменията, развити по време на предучилищна подготовка.

Опорни думи: пред, зад, горе, долу, дясно, ляво, под, над.

Контекст и дейности в урока: Домашни любимци. Селскостопански животни

Определя местоположение на обекти. Сравнява и подрежда обекти по зададени признаци. Оценява тегло на обекти и ги измерва с условни мерки. Използва понятието „толкова, колкото“ и го изразява със знак „=“.

Методи и форми на оценяване на знанията: беседа, формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Задачи 1, 2 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка – за определяне на местоположението на обектите в пространството; задачи 3, 4 от учебника и задача 4 от учебната тетрадка – за сравняване по определени признаци; задача 2 от учебната тетрадка – за писане на знаците за релации;
- **Поставяне темата на урока.** След беседата по картината на задача 1 първокласниците се насочват към определяне на местоположението на обектите. Работи се задача 2;
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Задачи 3 и 4 от учебника изискват сравняване на обекти по един признак – височина (високо, по-високо, най-високо, толкова, колкото). Стига се до друг признак – маса (тежи толкова, колкото), които измерват с условни мерки. При задача 4 от учебника да се определи теглото на петела с определен брой малки пилета (четири);
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Задача 3 от учебната тетрадка (по преценка на учителя) може да се изпълни за домашна работа.

Урок 6.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: „Знам и мога“

Вид на урока: диагностика на входно ниво.

Цели:

- Диагностициране на уменията да се групират обекти по определени свойства;
- Диагностициране на уменията за количествено изравняване на обекти;
- Диагностициране на уменията за подреждане на обекти по височина в редица;
- Диагностициране на уменията за определяне местоположението на обекти;
- Диагностициране на уменията за описване на обекти;
- Диагностициране на уменията за броене на обекти и на практическа основа да се намират разлики на две числа, като се преброяват останалите обекти;
- Диагностициране на уменията за сравняване на количества предмети.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Определя местоположение на обекти, описва, брои, сравнява, различава, ревизира и подрежда обекти, сравнява количества на предмети, ориентира се в пространството.

Контекст и дейности в урока: Семейство. Природа

Групира обекти по зададени характеристики. Открива и загражда групи по зададени параметри. Изравнява количествени характеристики на обекти в група. Назовава и оценява отношение „толкова, колкото“. Определя височина на обекти в редица. Открива и обяснява мястото на число в редицата на естествените числа. Моделира пространствени отношения. Отделя определена част от група обекти и на практическа основа намира разлики на две числа, като преброява останалите обекти.

Методи и форми на оценяване на знанията: диагностика чрез самостоятелна работа, писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

Диагностицирането на входното ниво на първокласниците относно готовността за по-нататъшно обучение по математика се постига посредством задачите в самостоятелната работа. За целта могат да се използват съответните тестове в книгата за учителя. Продължителността на самостоятелната работа е 25 минути. След приключване на писмената работа се прави проверка.

Диагностичен инструментариум

Критерии за оценяване	Задача №	Максимален брой точки
Групират обекти по определени свойства.	Зад. 1 <i>Огради различните групи.</i>	2 т.
Количествено изравняват обекти от две предметни групи.	Зад. 2 <i>Свържи малките момченца с малките шапки.</i>	2 т.
Изравняват количества и разбират отношението „толкова, колкото“.	Зад. 3 <i>Оцвети толкова триъгълничета, колкото са прозорчетата на къщите.</i>	2 т.
Определят височината на обектите в редицата.	Зад. 4 <i>Отбележи третото по височина дете.</i>	2 т.
Откриват мястото на определеното число в редицата на естествените числа.	Зад. 5 <i>Свържи пропуснатото число с неговото място в редицата.</i>	2 т.
Броят правилно и откриват мястото на обекта в редицата.	Зад. 6 <i>Огради петото вагонче.</i>	2 т.
Откриват зададена геометрична фигура.	Зад. 7 <i>Оцвети триъгълниците.</i>	2 т.
Моделират пространствени отношения.	Зад. 8 <i>Нарисувай пътечка пред къщичката, а горе вляво от нея нарисуй облаче.</i>	3 т.

Отделят определена част от група обекти и на практическа основа намират разликата на две числа, като преброяват останалите обекти.	Зад. 9 <i>Огради цифрата, която показва колко ще останат жълтите патенца, ако едно от тях си тръгне.</i>	3 т.
Общ брой точки		20 т.

Установено ниво на математически компетентности	Точки
Отлично	От 17 до 20
Много добро	От 13 до 16
Добро	От 9 до 12
Задоволително	От 7 до 8
Незадоволително	От 0 до 6

След всяка задача има нарисувани две личици – усмихнато и сърдито. Учениците оцветяват усмихнатото личице, когато са решили задачата с лекота, и оцветяват сърдитото личице, когато задачата ги е затруднила.

Урок 7.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Числата „едно, две, три, четири и пет“ и цифрата 1

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на понятие за числото 1;
- Формиране на умение за писане на цифрата на числото 1;
- Затвърдяване на знанията за количествената характеристика на числото 1;
- Възпитаване на толерантност и сътрудничество;
- Възпитаване на права и отговорности;
- Развитие на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разпознава означението и записва цифра 1, определя количества по 1. Определя и обяснява мястото на числото 1 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото.

Нови понятия: число; цифра; единица; едно; първи.

Контекст и дейности в урока: Ученически пособия

Описва количествени характеристики на числата от 1 до 5. Назовава числото 1 и неговата цифра. Открива графично изображение на цифри в предмети от заобикалящия го свят. Открива прилики и/или разлики в елементи на цифри и на букви. Определя и обяснява мястото на числото 1 в числовата редица. Открива еднакви изображения. Сравнява обекти. Оцветява, след като анализира и открива сходства или различия. Манипулира с различни предмети. Записва числото с цифра.

Методи и форми на оценяване на знанията: беседа, формиращо оценяване: устна и писмена проверка, индивидуална работа.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Чрез задача 1 и задача 2 от учебника се припомнят знания за числата чрез броене на предмети и представата за количество, като се използва сметало с червени квадратчета;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Задача 3 от учебника – използва се числовата права в жълтото поле за реда на естествените числа до 5;
- **Въвеждане на новото знание.** Използва се нагледна опора за формиране на представа за числото 1 чрез задача 4 от учебника. Учениците откриват мястото на числото 1 в редицата на естествените числа. Писат цифрата на числото 1. Сравняват количества – задача 7 от учебника;
- **Първично затвърдяване.** Чрез задачи 4 и 5 от учебника – мястото на числото 1 и цифрата му в обкръжаващия го свят;
- **Вторично затвърдяване.** Подходящи за целта са задача 8 от учебника и задачи 1 и 3 от учебната тетрадка;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** На основата на задача 8 и играта със сметалото от приложение № 13 учениците коментират наученото през този час.

Урок 8.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Числата „едно, две, три, четири и пет“ и цифрата 2. Поредно броене. Сравняване

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на понятие за числото 2;
- Формиране на умения за писане на цифрата на числото 2;
- Затвърдяване на уменията за отброяване и запомняне на цифрата в различни модификации;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето;
- Развитие на фината моторика, вниманието, логическото мислене.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разпознава означението и записва цифра 2, определя количества, изброява по 2. Определя и обяснява мястото на числото 2 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото.

Нови понятия: число 2; цифра 2; сравняване; първи; втори.

Контекст и дейности в урока: Дневен режим. Учебен труд и отдих

Разширява, дава примери за количествена характеристика на числата от 1 до 5. Назовава числото 2 и неговата цифра. Открива графично изображение на цифри в предмети от заобикалящия го свят. Открива и обяснява мястото на числото в числовата редица. Открива прилики и/или разлики в елементи на цифри и на букви. Брои, сравнява количества в окръжаващия го свят и по илюстрация. Открива, назовава, използва съответствия. Записва числото с цифра.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Чрез задачи 1 от учебника и учебната тетрадка се припомнят знания за числата до 5 и представата за количество;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Чрез задача 2 от учебника – за използване на число 2 и неговата цифра в окръжаващата го действителност;
- **Въвеждане на новото знание.** Задачи 2, 3, 4 и 5 от учебника – новото знание в жълтото поле;
- **Първично затвърдяване:** задача 6 от учебника и задача 2 от учебната тетрадка;
- **Вторично затвърдяване.** Задачи 5 и 6 от учебника са разновидност на задачи за сравняване на числа, задача 4 от учебната тетрадка;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Чрез задачи 4 и 5 от учебната тетрадка учениците обясняват наученото в този час.

Урок 9.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Числата „едно, две, три, четири и пет“ и цифрата 3. Триъгълник

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на понятие за числото 3;
- Формиране на умения за писане на цифрата на числото 3;
- Формиране на умение за сравняване на две числа и актуализиране на понятията повече и по-малко;
- Запознаване с релациите по-голямо, по-малко и използване на символите;
- Запознаване с геометричната фигура триъгълник и усвояване на понятието;
- Развитие на наблюдателността и съобразителността.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разпознава означението и записва цифра 3, определя количества, изброява по 3. Определя и обяснява мястото на числото 3 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото.

Нови понятия: число 3; цифра 3; първи; втори; трети; триъгълник.

Контекст и дейности в урока: Селища. Град, село

Обобщава количествени характеристики на числата от 1 до 5. Назовава числото 3 и неговата цифра. Открива графично изображение на цифри в предмети от заобикалящия го свят. Открива и обяснява мястото на числото в числовата редица. Открива прилики и/или разлики в елементи на цифри и на букви. Ориентира се в двумерното пространство. Брои, сравнява количества в окръжаващия го свят и по илюстрация. Посочва и назовава геометрична фигура триъгълник. Оцветява, групира по 1, по 2, по 3 предмета. Открива, назовава и

използва съответствия. Записва числото с цифра.

Методи и форми на оценяване на знанията: беседа, формиращо оценяване: устна и писмена проверка, индивидуална работа.

Междупредметни връзки: Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Чрез задача 1 от учебника се припомня умението за броене и разпознаване на геометричната фигура триъгълник;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Чрез задача 3 от учебника – за използване на число 3 и неговата цифра в окръжаващата ги действителност;
- **Въвеждане на новото знание.** Чрез задачата в жълтото поле – брой на страните в триъгълника и числовата линия – за мястото на числото 3 в редицата на естествените числа. Задача 4 – писане на цифрата на числото 3;
- **Първично затвърдяване.** Задачи 2 и 5 от учебника – откриване на геометричната фигура триъгълник и сравняване на количества и записване с числа и знаци;
- **Вторично затвърдяване.** Задачи 1, 2 и 3 от учебната тетрадка упражняват формираните умения;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Чрез задачи 6 от учебника и 4 от учебната тетрадка и играта за комбиниране на геометричните фигури от приложение 3 се коментират знанията за числото 3, цифрата му и трите страни в геометричната фигура триъгълник.

Урок 10.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата от 1 до 3

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Запознаване с аритметичните действия събиране и изваждане;
- Усъвършенстване на умения за събиране и изваждане на числата до 3;
- Осмисляне на връзката между действие събиране и действие изваждане;
- Формиране на умение за съставяне на текстова задача;
- Възпитаване на толерантност и сътрудничество;
- Развитие на окомера, фината моторика.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава количествените характеристики на числата до 3 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 3. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 3.

Нови понятия: събиране; изваждане; задача; знаци „+“, „-“, „=“; $2 + 1$; $3 - 1$; $3 - 2$.

Контекст и дейности в урока: Светлинни сигнали. Фар

Познава и решава всички варианти на събиране и изваждане до 3. Използва знаци „+“ и „-“. Открива и доказва връзка между събиране и изваждане. Представя конкретни ситуации като сбор на две числа. Представя конкретна ситуация като разлика на две числа. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация.

Методи и форми на оценяване на знанията: беседа, формиращо оценяване: устна и писмена проверка, индивидуална работа.

Междупредметни връзки: Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Задачи 1 и 2 от учебната тетрадка припомнят знаците за релациите и усвоените умения за сравняване на числата до 3;
  - **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Чрез задача 1 от учебника – практическа ситуация;
  - **Въвеждане на новото знание.** Задачите със сметалото с червени квадратчета и числовата линия в жълтото поле илюстрират образуването на следващото и предходното число в числовата редица, въвеждането и връзката между аритметичните действия събиране и изваждане;
  - **Първично затвърдяване:** задачи 3 и 4 от учебника – за прилагане на формираното умение в практическите ситуации;
  - **Вторично затвърдяване:** задачи 3, 4 и 5 от учебната тетрадка;
- Затвърдяване на упражняването в урока:** чрез задачи 5 и 6 от учебника.

Урок 11.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата от 1 до 3

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на знанията за числата до 3 и усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане до 3;
- Осмисляне на връзката между аритметичните действия събиране и изваждане;
- Затвърдяване на знанията за геометричната фигура триъгълник;
- Възпитаване на прецизност и коректност;
- Развитие на наблюдателността.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава количествените характеристики на числата до 3 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 3. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 3. Използва знаците „+“ и „-“.

Контекст и дейности в урока: Есен. Листопад

Сравнява количествени характеристики и числа. Решава примери от събиране и изваждане до 3. Поставя знаци за събиране и изваждане. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Определя брой на триъгълници. Определя поредност на предмети и прави заключение.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка, екипна работа.

Междупредметни връзки: Околен свят, Изобразително изкуство, Технологии и предприемачество.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания:** чрез игра с математически карти от приложение №1 от учебника за упражняване на усвоените знания;
- **Поставяне темата на урока:** чрез задачи 3 и 4 от учебника;
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Задачи 2, 3 и 4 от учебника – за затвърдяване на знанията за изучените аритметични действия с числата до 3. Решаване на проста текстова задача 5 от учебника – устно съставяне и записване на решението ѝ. Задача 6 от учебника – за определяне броя на триъгълниците и задача 7 – за поредността на предметите;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Чрез задачи 1 и 2 се коментират мястото на числата и връзката между събиране и изваждане. По преценка на учителя задача 7 от учебника и задачи 3 и 4 от учебната тетрадка могат да се решат като домашна работа.

Урок 12.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Числото „четири“ и цифрата 4. Квадрат

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на понятие за числото 4 и писане на цифрата на числото 4;
- Затвърдяване на уменията за сравняване на числата до 4;
- Запознаване с характерни признаци на геометричната фигура квадрат и усвояване на понятието;
- Формиране на умение за комбиниране по редове и по колони;
- Възпитаване на точност;
- Развитие на наблюдателност и логическо мислене.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разпознава означението и записва цифра 4, определя количества, изброява по 4. Определя и обяснява мястото на числото 4 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото. Разпознава геометрична фигура – квадрат.

Нови понятия: число 4; цифра 4; четири; четвърти.

Контекст и дейности в урока: Професии. Строител

Разпознава означението и записва цифра 4, определя количества, изброява по 4. Определя и обяснява мястото на числото 4 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото. Разпознава геометрична фигура – квадрат.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Задачи 1 и 2 от учебника припомнят формираните умения за разпознаване на геометричната фигура квадрат, а задача 2 от учебната тетрадка – числовия ред;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Чрез задача 4 – числото 4 и цифрата му в окръжаващия ги свят;
- **Въвеждане на новото знание.** Задачите в жълтото поле – характеристика на страните в квадрата и мястото на числото 4 в числовата редица; писане на цифрата на числото 4;
- **Първично затвърдяване:** задачи 3, 5 и 7 от учебника;
- **Вторично затвърдяване:** задачи 6, 8 и 9 от учебника;
- **Затвърдяване на упражняването в урока:** чрез задачи 4 и 5 от учебната тетрадка. По преценка на учителя задачи 4 и 6 от учебната тетрадка – за домашна работа.

Урок 13.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Събиране на числата от 1 до 4

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на умения за събиране на числата до 4;
- Усъвършенстване на уменията за сравняване на числата до 4;
- Усъвършенстване на уменията за пренасяне на фигури в мрежа;
- Възпитаване на точност;
- Развитие на фина моторика.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава количествените характеристики на числата до 4 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 4. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие събиране с числата до 4. Използва знака „+“. Разчита от източници илюстрация, изображение.

Контекст и дейности в урока: Свободно време. Творчески игри

Сравнява количествени характеристики и числа. Решава примери от събиране до 4. Разпознава неявно формулирани идеи. Анализира и пренася в квадратна мрежа.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка, екипна работа.

Междупредметни връзки: Околен свят, Технологии и предприемачество.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Чрез игра с математически карти от приложение №1 от учебника и задача 4 от учебната тетрадка се упражняват усвоените знания;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Чрез задача 1 от учебника – практическа ситуация;
- **Въвеждане на новото знание.** Задача 1 от учебника със сметалото с червени квадратчета и числовата линия в жълтото поле илюстрира образуването на следващите числа в числовата редица. Задача 7 от учебника формира умение за пренасяне на фигури в квадратна мрежа;
- **Първично затвърдяване.** Задачи 2 и 3 от учебника представят всички случаи на събиране на числата до 4;
- **Вторично затвърдяване.** Задача 4 от учебника и задачи 1, 2 и 3 от учебната тетрадка затвърдяват усвоените знания;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Чрез задачи 5 и 6 от учебника се коментират всички случаи на събиране до 4. По преценка на учителя за домашна работа се дават задачи 3 и 5 от учебната тетрадка.

Урок 14.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Изваждане на числата от 1 до 4

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на умения за изваждане на числата до 4;
- Формиране на умения за образуване на предходните числа;
- Усвояване на умение за използване на връзката между събиране и изваждане;
- Усвояване на умение за допълване до 4;

- Възпитаване на прецизност;
- Развитие на наблюдателност.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава количествените характеристики на числата до 4 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 4. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане с числата до 4. Използва знака „-“. Разчита от източници илюстрация, изображение.

Контекст и дейности в урока: Обществени места. Паркинг

Сравнява количествени характеристики и числа. Решава примери от изваждане до 4. Разказва и обяснява връзката между събиране и изваждане. Намира неизвестно събираемо, без да употребява понятието.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка, индивидуална работа.

Междупредметни връзки: Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Задача 2 от учебната тетрадка припомня знанията за състава на числата 3 и 4;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Използва се задача 1 от учебната тетрадка за връзката между събиране и изваждане;
- **Въвеждане на новото знание.** Задачи 1 и 2 разглеждат случаи на изваждане на числата от 4;
- **Първично затвърдяване.** Задача 3 от учебника и задача 3 от учебната тетрадка – усвоява се изваждането във връзка със събирането до 4. Задача 4 от учебника е нов тип задача за допълване до 4;
- **Вторично затвърдяване:** задача 4 от учебната тетрадка и задача 5 от учебника;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Използва се игра по двойки с „Къща на цифрите“ от приложение № 4.

Урок 15.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата от 1 до 4

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на уменията за събиране и изваждане на числата до 4;
- Затвърдяване на връзката между събиране и изваждане;
- Осмисляне на обратен запис на задачи;
- Затвърдяване на умение за намиране на неизвестно число;
- Възпитаване на точност и прецизност в изчисленията;
- Развитие на наблюдателност.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 4. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 4. Използва знаците „+“ и „-“.

Контекст и дейности в урока: Физкултурен салон

Обяснява, обсъжда примери от събиране и изваждане до 4. Прави извод, обобщава извод за връзката между събиране и изваждане. Променя числов израз и решава задачи с обратен запис. Намира неизвестно събираемо (без употреба на понятието). Разпознава и определя брой на геометрични фигури. Представя конкретни ситуации като сбор на две числа. Представя конкретна ситуация като разлика на две числа. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка, индивидуална работа.

Междупредметни връзки: Физическо възпитание и спорт, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Чрез сюжетната картина в задача 1 и задача 2 от учебника се припомня редът на числата, като се броят обектите и предметите, и събирането и изваждането до 4;
- **Поставяне темата на урока.** Постига се чрез задачи 2 и 3 от учебника. Особено внимание се обръща на задача 4;
- **Затвърдяване и обработка на знанията:** задача 3 от учебника, като се използва връзката между

събиране и изваждане. В синьото поле е илюстриран обратен запис на задача, затвърждава се със задача 4 от учебника. Като се използва съставът на числата и връзката между изучените аритметични действия, се упражнява намирането на неизвестно число – задачи 5 и 6 от учебника. Чрез задача 7 от учебника се затвърдяват знания за геометричните фигури триъгълник и квадрат;

● **Затвърдяване на упражняването в урока.** Чрез задачите от учебната тетрадка, някои от които по преценка на учителя може да се изпълнят за домашна работа, се коментират знанията за събиране и изваждане на числата до 4.

Урок 16.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Числото „пет“ и цифрата 5

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на понятие за числото 5 и писане на цифрата на числото 5;
- Затвърдяване на уменията за сравняване на числата до 5;
- Затвърдяване на уменията за броене в прав и обратен ред;
- Затвърдяване на уменията за събиране и изваждане до 4;
- Възпитаване на умения за здравословен начин на живот;
- Развитие на отговорност и дисциплинираност.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разпознава означението и записва цифра 5, определя количества, изброява по 5. Определя и обяснява мястото на числото 5 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото.

Нови понятия: число 5; цифра 5; пети; петица.

Контекст и дейности в урока: Природа. Иглолистна и широколистна гора

Обобщава количествени характеристики на числата от 1 до 5. Назовава числото 5 и неговата цифра. Открива графично изображение на цифри в предмети от заобикалящия го свят. Открива прилики и/или разлики в елементи на цифри и на букви. Брои до 5 в прав и обратен ред. Определя и обяснява мястото на числото в числовата редица. Сравнява количествените характеристики на числата до 5. Записва числото с цифра.

Методи и форми на оценяване на знанията: беседа, устна и писмена проверка, самостоятелна работа.

Междупредметни връзки: Околен свят, БЕЛ.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Задача 1 от учебника припомня реда на числата и уменията за сравняването им;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Задача 2 от учебника е предпоставка за изучаване на числото 5 и цифрата му в окръжаващия ги свят;
- **Въвеждане на новото знание.** Чрез числовата права в жълтото поле и задача 5 от учебника се открива мястото на 5 в редицата на естествените числа. Чрез задача 3 от учебника учениците се учат да пишат цифрата на числото 5;
- **Първично затвърдяване:** задача 4 от учебника, задачи 2 и 3 от учебната тетрадка;
- **Вторично затвърдяване:** задача 6 от учебника;
- **Затвърдяване на упражняването в урока:** задачи 1 и 4 от учебната тетрадка с коментар за мястото на 5 в числовата редица. Задачи 5 и 6 от учебната тетрадка – за домашна работа – упражняват изучените случаи на събиране и изваждане.

Урок 17.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Събиране с числата до 5. Разместително свойство

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на умения за събиране на числата до 5;
- Усъвършенстване на уменията за сравняване на числата до 5;
- Усъвършенстване на уменията за устно съставяне на текстова задача;
- Формиране на представа за разместителното свойство на действие събиране;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестно число;
- Възпитаване на прецизност при пресмятане;

- Развитие на логическото мислене.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава количествените характеристики на числата до 5 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие събиране с числата до 5. Събира с числата до 5. Използва знака „+“. Разчита от източници – илюстрация. Разпознава, назовава, използва размествителното свойство на действие събиране.

Нови понятия: размествително свойство.

Контекст и дейности в урока: Есен в парка

Решава всички примери за събиране с числата до 5. Формулира представата си за размествително свойство на събирането. Назовава и използва размествителното свойство. Решава задачи за намиране на неизвестно събираемо (без използване на понятията). Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка, индивидуална работа, беседа.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Музика, Изобразително изкуство, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Задача 1 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка припомнят състава на числата до 5 и действие събиране;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Примерът $3 + 2 =$ от задача 1 в учебника е подходящ за поставяне на темата на урока;

- **Въвеждане на новото знание.** Чрез задачите в жълтото поле и задача 2 в учебника се усвоява събирането до 5 и се въвежда представата за размествителното свойство на събирането;

- **Първично затвърдяване:** задача 2 от учебната тетрадка;

- **Вторично затвърдяване.** Чрез задача 3 от учебника и задача 3 от учебната тетрадка се затвърдява умениято за събиране до 5 и намирането на неизвестно число с добавяне до 5;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Подходяща е задача 4 от учебната тетрадка – като се състави устно текстова задача, да се запише решението ѝ и да се коментира резултатът при прилагане на размествителното свойство.

Урок 18.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Изваждане от числото 5

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на умения за изваждане на числата от 5;
- Усвояване на умения за намиране на неизвестно число при действие изваждане;
- Затвърдяване на уменията за съставяне и решаване на текстова задача;
- Възпитаване на толерантност;
- Възпитаване на точност и прецизност;
- Развитие на вниманието и наблюдателността.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава количествените характеристики на числата до 5 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане с числата до 5. Изважда с числата до 5. Използва знака „-“. Разчита от източници илюстрация, изображение.

Нови понятия: релация: между.

Контекст и дейности в урока: Подготовка за училище. Домашна работа

Решава всички примери за изваждане от числото 5. Намира неизвестно умаляемо и неизвестен умалител, без да използва съответната терминология. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка, индивидуална работа, беседа.

Междупредметни връзки: Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания:** задача 1 от учебната тетрадка и устно смятане за събиране до

5 и изваждане от 4;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Задача 1 от учебника илюстрира необходимостта от извършване на изваждане от 5;
- **Въвеждане на новото знание.** Задачи 1 и 2 от учебника разглеждат случаите на изваждане от 5;
- **Първично затвърдяване:** задачи 3 и 4 от учебника;
- **Вторично затвърдяване:** задачи 5 и 6 от учебника – прилагане на уменията за съставяне и решаване на текстови задачи от събиране и изваждане на числата до 5;
- **Затвърдяване на упражняването в урока:** чрез задачи 3 и 4 от учебната тетрадка. Задача 5 може да се предвиди за домашна работа.

Урок 19.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата от 1 до 5

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на уменията за подреждане, събиране и изваждане на числата от 1 до 5;
- Затвърдяване на уменията за прилагане на връзката между изучените действия;
- Затвърдяване на уменията за съставяне и решаване на текстови задачи;
- Упражняване на уменията за откриване на закономерности;
- Възпитаване на математическа дисциплинираност и прецизност;
- Развитие на логическото мислене.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 5. Използва знаците „+“ и „-“.

Контекст и дейности в урока: Обществени места. Пазар

Подрежда, събира и изважда числата от 1 до 5. Обяснява и доказва връзката между действията събиране и изваждане. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Открива, определя закономерност и довършва поредица от символи. Представя конкретни ситуации като сбор на две числа. Представя конкретна ситуация като разлика на две числа.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, формиращо оценяване: устна и писмена проверка, индивидуална работа, екипна работа.

Междупредметни връзки: Околен свят, Физическо възпитание и спорт, Технологии и предприемачество.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Задачи 1 и 2 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка припомнят подреждането на числата до 5 и изучените действия с тях;
- **Поставяне темата на урока:** чрез задача 3 от учебника в синьото поле, като се насочва вниманието на първокласниците към връзката между „+“ и „-“;
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Задачи 3, 4, 5 и 6 от учебника и задачи 2, 3 и 4 от учебната тетрадка са подходящи за затвърдяване на уменията за използване на връзката между събиране и изваждане, за прилагането на знанията при решаване на текстови задачи. Задача 7 от учебника и задача 6 от учебната тетрадка са подходящи за развиване на наблюдателност и логическо мислене;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Чрез задача 5 от учебната тетрадка се коментира използването на подходящото аритметично действие за вярното пресмятане.

Урок 20.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до 5. Сравняване на сбор с число

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Затвърдяване на уменията за сравняване и събиране и изваждане на числата до 5;
- Формиране на умения за сравняване на сбор с число;
- Затвърдяване на уменията за съставяне и решаване на текстови задачи;
- Затвърдяване на уменията за откриване на закономерности;

- Възпитаване на точност и прецизност в изчисленията;
- Развитие на наблюдателността и фината моторика.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 5. Използва знаците „+“ и „-“. Използва връзката между събирането и изваждането при намиране стойността на числови изрази. Сравнява стойностите на сбор с число.

Контекст и дейности в урока: Физкултурен салон

Сравнява числата от 1 до 5. Обсъжда и сравнява сбор с число. Дава примери за сравняване на сбор с число. Описва, изброява, посочва обекти в двумерното пространство. Открива и доказва закономерност и довършва поредица от символи.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка, индивидуална работа.

Междупредметни връзки: Физическо възпитание и спорт.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Задача 1 от учебника и задачи 1 и 2 от учебната тетрадка упражняват сравняването на числата от 1 до 5 и действията събиране и изваждане с тях;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Задачата в жълтото поле и задача 2 от учебника поставят проблем за усвояване на умение за сравняване на сбор с число;
- **Въвеждане на новото знание.** Задача 3 от учебника показва стъпките при решаване на този тип задачи;
- **Първично затвърдяване:** задача 4 от учебника;
- **Вторично затвърдяване.** Задачи 3 и 4 от учебната тетрадка упражняват уменията за сравняване на сбор с число. Задача 5 от учебника затвърдява уменията за ориентиране в двумерното пространство;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Подходяща е задача 5 от учебната тетрадка, ако се постави проблемът за сравняване на резултатите от решаването на двете текстови задачи.

Урок 21.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до 5. Сравняване на сбор с число

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на уменията за сравняване и събиране и изваждане на числата до 5;
- Затвърдяване на уменията за сравняване на сбор с число;
- Затвърдяване на уменията за съставяне и решаване на текстови задачи;
- Затвърдяване на уменията за откриване на закономерности;
- Възпитаване на точност и прецизност в изчисленията;
- Развитие на наблюдателността и съобразителност.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 5. Използва знаците „+“ и „-“. Използва връзката между събирането и изваждането при намиране стойността на числови изрази. Сравнява стойностите на сбор с число.

Контекст и дейности в урока: Превозни средства. Безопасност на движението

Събира и изважда числата от 1 до 5. Сравнява сбор с число. Съставя по схема и решава текстови задачи. Открива и доказва закономерност и продължава редица от геометрични фигури.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка, индивидуална работа, екипна работа.

Междупредметни връзки: Околен свят, Технологии и предприемачество.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Задачи 1 и 2 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка припомнят изучените действия с числата до 5 и сравняването на сбор с число;
- **Поставяне темата на урока:** чрез задачи 1 и 2 от учебника. Обръща се внимание на сборовете от сини и червени топчета в теглилките;
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Задачи 3 и 4 от учебника и задача 2 от учебната тетрадка са подходящи за затвърдяване на формираните умения. Задача 3 от учебната тетрадка е подходяща за затвър-

дяване на връзката между събиране и изваждане, а задача 5 от учебника – за прилагането на знанията при решаване на текстови задачи. Задача 6 от учебника е за развиване на наблюдателност и логическо мислене. Задача 5 от учебната тетрадка затвърдява знанията за изучените геометрични фигури;

● **Затвърдяване на упражняването в урока.** Подходяща е задача 4 от учебната тетрадка, ако се постави проблемът за сравняване на резултатите от решаването на двете текстови задачи.

Урок 22.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Числото 0. Кръг

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на представа за числото 0 и определяне на мястото му в числовата редица;
- Усвояване на умение за писане на цифрата на числото 0;
- Усъвършенстване на уменията за сравняване на числата от 0 до 5;
- Затвърдяване на уменията за разпознаване на геометричната фигура кръг;
- Затвърдяване на уменията за съставяне и решаване на текстови задачи;
- Възпитаване на умения за общуване и социална активност;
- Развитие на творческото мислене.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разпознава и записва цифра 0. Определя количества (включително липсата им). Сравнява числото 0 с числата до 5. Определя мястото на числото 0 в числовата редица. Разпознава геометрична фигура кръг.

Нови понятия: число 0; цифра 0; кръг.

Контекст и дейности в урока: Обществени места. Сладкарница

Посочва, назовава, открива числото 0 и неговата цифра. Обяснява значението на неговата количествена характеристика. Определя мястото на числото 0 в числовата редица. Открива прилики и/или разлики в елементи на цифри и на букви. Сравнява числото 0 с числата от 1 до 5. Различава геометрична фигура кръг в заобикалящия го свят. Записва числото с цифра.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, формиращо оценяване: устна и писмена проверка, индивидуална работа.

Междупредметни връзки: Околен свят, Музика, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания:** игра за откриване на число (Познай кое число съм) и задача 1 от учебника – записване на брой с число;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Задача 1, последната практическа ситуация, поставя проблема за означаване на празно множество с число;
- **Въвеждане на новото знание.** Числовата права в жълтото поле на учебника посочва мястото на 0 в числовата редица, а задача 4 от учебника – графичното изписване на цифрата на числото 0. Задача 6 от учебника въвежда представата за кръг;
- **Първично затвърдяване:** задача 1 от учебната тетрадка и задачи 2, 3 и 4 от учебника;
- **Вторично затвърдяване.** Задачи 2 и 5 от учебника и задача 4 от учебната тетрадка упражняват прилагането на знанията за изучените числа;
- **Затвърдяване на упражняването в урока:** чрез игра по двойки с „Къща на цифрите“. Задачи 2, 3 и 5 от учебната тетрадка могат да се предвидят за домашна работа.

Урок 23.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Събиране и изваждане с 0. Изваждане на равни числа

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на умение за събиране и изваждане с 0;
- Формиране на умение за изваждане на равни числа;
- Затвърдяване на уменията за решаване на задачи с обратен запис;
- Затвърдяване на уменията за съставяне и решаване на текстови задачи;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестно число;
- Затвърдяване на уменията за разпознаване на изучените геометрични фигури в окръжаващия ги свят;

- Възпитаване на умение за изказване и защита на собствено мнение;
- Развитие на наблюдателността и логическото мислене.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прибавя 0 към числата до 5. Изважда 0 от числата до 5. Изважда равни числа, пресмята разлика, равна на 0.

Контекст и дейности в урока: Есенни плодове

Обсъжда и решава всички случаи на събиране и изваждане на числото 0 с числата от 1 до 5. Обсъжда и решава примери с изваждане на равни числа, в които разликата е 0. Открива и посочва връзки между елементи на различни множества от геометрични фигури.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка, индивидуална работа.

Междупредметни връзки: Околен свят, Технологии и предприемачество.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Задача 1 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка упражняват подреждането на числата до 5 и действията събиране и изваждане с числата от 1 до 5;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Задачата в жълтото поле и задача 2 от учебника поставят проблем за усвояване на умение за пресмятане с 0;
- **Въвеждане на новото знание.** Чрез нагледно-практическите задачи 2 и 3 от учебника се усвоява знанието за събиране и изваждане с нула и изваждане на равни числа;
- **Първично затвърдяване.** Задача 4 от учебника и задача 2 от учебната тетрадка упражняват случаи от този тип задачи;
- **Вторично затвърдяване.** Задача 3 от учебната тетрадка и задача 5 от учебника упражняват уменията за решаване на задачи с аритметичните действия и прилагането на знанията при решаване на текстови задачи с числата от 0 до 5. При решаване на задача 6 се открива връзката между елементите на множества от геометрични фигури, а задача 4 от учебната тетрадка затвърдява уменията за разпознаване на изучените геометрични фигури в окръжаващия ги свят;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Подходяща е игра със сметало от приложение № 11.

Урок 24.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Събиране и изваждане с числото 0. Изваждане на равни числа

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на умение за събиране и изваждане с 0;
- Затвърдяване на умение за изваждане на равни числа;
- Затвърдяване на уменията за сравняване на сбор с число;
- Затвърдяване на уменията за съставяне и решаване на текстови задачи;
- Възпитаване на умение за изказване и защита на собствено мнение;
- Развитие на наблюдателността и логическото мислене.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Прибавя 0 към числата до 5. Изважда 0 от числата до 5. Изважда равни числа, пресмята разлика, равна на 0.

Контекст и дейности в урока: Сезони. Есен

Обсъжда и сравнява числата от 0 до 5. Сравнява сбор с число в случаите, когато едното събираемо е 0. Решава и обяснява задачи от събиране и изваждане с участието на числото 0. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка, индивидуална работа.

Междупредметни връзки: Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Задачи 1 и 2 от учебника припомнят изучените действия с числата до 5 и сравняването на сбор с число;
- **Поставяне темата на урока:** чрез задача 2 от учебника;
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Задача 3 от учебника и задачи 1 и 3 от учебната тетрадка са подходящи за затвърдяване на формираните умения. Задача 2 от учебната тетрадка е подходяща за затвърдяване на връзката между събиране и изваждане, а задача 4 от учебника – за прилагането на знанията при решаване на текстови задачи. Задача 5 от учебника е за развиване на логическо мислене;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Подходяща е задача 4 от учебната тетрадка.

Урок 25.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до 5. Самопроверка

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Диагностициране на уменията за намиране мястото на числата от 0 до 5 в числовата редица;
- Диагностициране на уменията за броене в прав и обратен ред;
- Диагностициране на уменията за сравняване на сбор с число;
- Диагностициране на уменията за събиране и изваждане с числата от 0 до 5;
- Диагностициране на уменията за намиране на неизвестно събираемо, умаляемо и умалител, без да се назовават термините;
- Диагностициране на уменията за решаване на текстова задача с едно пресмятане;
- Диагностициране на уменията за назоваване на геометрични фигури.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 5. Използва знаците „+“ и „-“. Използва връзката между събирането и изваждането при намиране стойността на числови изрази. Сравнява стойностите на сбор с число. Прибавя 0 към числата до 5. Изважда 0 от числата до 5. Изважда равни числа, пресмята разлика, равна на 0.

Контекст и дейности в урока: Стопански двор. Домашни любимци

Посочва и обяснява мястото на числата от 0 до 5 в числовата редица. Брои в прав и обратен ред. Сравнява числа от 0 до 5. Сравнява сбор с число. Събира и изважда с числата от 0 до 5. Намира неизвестно събираемо, умаляемо и умалител, без да назовава термините. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Посочва и назовава геометрични фигури триъгълник и квадрат.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване; самостоятелна работа.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

С диагностичните задачи се проверяват знанията и уменията на учениците да броят в прав и обратен ред, да сравняват числата от 0 до 5, да сравняват сбор с число, да събират и изваждат с числата от 0 до 5, да намират неизвестно събираемо, умаляемо, умалител, да решават текстови задачи, да разпознават геометрични фигури. За целта могат да се използват съответните тестове в книгата за учителя. Продължителността на самостоятелната работа е 25 минути. След приключване на писмената работа се прави проверка.

Диагностичен инструментариум

Критерии за оценяване	Задача №	Максимален брой точки
Попълват липсващите числа в числовата редица.	Зад. 1 <i>Попълни липсващите числа във всяка редица.</i> 8 вярно записани числа в числовите редици x 0,25 т.	2 т.
Сравняват числата от 0 до 5.	Зад. 2 <i>Сравни.</i> 6 вярно сравнени двойки числа x 0,25 т.	1,5 т.
Сравняват сбор с число и сбор със сбор.	Зад. 3 <i>Сравни.</i> 4 вярно решени задачи x 0,5 т.	2 т.
Събират и изваждат с числата от 0 до 5.	Зад. 4 <i>Реш.</i> 8 вярно решени задачи x 0,5 т.	4 т.
Попълват липсващото число, така че задачата да бъде правилна.	Зад. 5 <i>Попълни липсващото число, така че задачата да бъде правилна.</i> 4 вярно решени задачи x 1 т.	4 т.

1. Намират практически сбор на две числа, като обединяват две групи и преброяват получените обекти. 2. Намират практически разлика на две числа, като отделят част от групата и преброяват останалите.	Зад. 6 <i>Преброй фигурите. Запиши данните. Състави задачи и ги реши.</i> 1. Верен запис на задачата „ $3 + 1 = 4$ “ – 1 т. Вярно пресметнат сбор – отг. „4“ – 1,5 т. 2. Верен запис на задачата „ $5 - 2 = 3$ “ – 1 т. Вярно пресметнатата разлика – отг. „3“ – 1,5 т.	5 т.
Преоткриват и назовават геометричните фигури: триъгълник, квадрат, кръг.	Зад. 7 <i>Запиши броя на триъгълниците. Запиши броя на квадратите. Запиши броя на кръговете.</i> 1. Верен запис на задачата $3 \times 0,5$ т.	1,5 т.
Общ брой точки		20 т.

Установено ниво на математически компетентности	Точки
Отлично	От 17 до 20
Много добро	От 13 до 16
Добро	От 9 до 12
Задоволително	От 7 до 8
Незадоволително	От 0 до 6

След всяка задача има нарисувани две личица – усмихнато и сърдито. Учениците оцветяват усмихнатото личице, когато са решили задачата с лекота, и оцветяват сърдитото личице, когато задачата ги е затруднила.

Учебна тетрадка – урок 25.

Самопроверка

Открий кои задачи имат грешно решение. Поправи.

Задачите могат да се дадат за домашна работа или да се решат в часовете за самоподготовка.

След всяка задача има нарисувани две личица – усмихнато и сърдито. Учениците оцветяват усмихнатото личице, когато са решили задачата с лекота, и оцветяват сърдитото личице, когато задачата ги е затруднила.

Урок 26.

Глобална тема: Естествените числа от 1 до 5 и 0. Събиране и изваждане с числата до 5

Тема на урока: Уча и играя. Проект „Животните в гората“. Събиране и изваждане на числата до 5. Задачи за олимпийци

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Обобщаване и затвърдяване на уменията за броене;
- Обобщаване и затвърдяване на уменията за подреждане на числата в числова редица;
- Обобщаване и затвърдяване на знанията за събиране и изваждане на числата до 5;
- Обобщаване на данни в таблица и сравняване на резултати;
- Затвърдяване на уменията за съставяне и решаване на текстови задачи;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, прецизност в изчисленията;
- Развитие на умение за ориентиране в двумерното пространство.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разработва план за проект. Проучва, дискутира, изработва и оценява математически модели.

Контекст и дейности в урока: Диви животни. Есен в гората

Използва математически представи за пространствено ориентиране, за сравняване на количества и подреждане на обекти по зададени признаци. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“. Сравнява числата от 1 до 5 и 0. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане. Разпознава геометрични фигури триъгълник и квадрат. Събира данни за съставяне и решаване на задачи. Екипно решава задачи. Изразява толерантно отношение към чужди грешки. Подготвя се за участие в математически състезания.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка, инди-

видуална работа, екипна работа, игра.

Междупредметни връзки: Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

• **Обобщаване на наученото в раздела.** Под формата на игра учениците се упражняват да броят (задача 2), сравняват (задача 3), събират и изваждат числата до 5 (задача 1 и игра със сметало от приложение № 11 и 13), съставят и решават текстови задачи по събрани данни (задача 4) и се ориентират в двумерното пространство (задача 5).

Задачи за олимпийци

Цели:

- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане на числата до 5;
- Усъвършенстване на умения за сравняване на сбор или разлика с число;
- Усъвършенстване на уменията за ориентиране в пространството.

Възпитателна цел:

- Развитие на критическо мислене и състезателни умения;
- Подготовка за явяване на коледно математическо състезание.

Ход на урока:

Задача 1.

Учениците откриват скрити цифри 1, 3 и 4 в ракетата. Записват ги. Преброяват буквите в думата МАТЕМАТИКА.

Звучи песен за математиката.

Задача 2.

Учениците решават верижки, като извършват последователни действия събиране и изваждане с числата до 5. Може да се проведе екипно състезание за време. Победител е екипът, който първи реши верижките правилно. Преди поставяне на задачата може да се проведе игра за бързо смятане с подаване на топка или игра „Мълчанка“.

Задача 3.

Учениците поставят знаците за релации.

Материалът е нов за първокласниците, ето защо е добре първите два примера да бъдат онагледени чрез двигателна игра. Например, поставя се въженце или се определя мислена линия. От едната страна застава едно дете, а от другата – четири деца. От групата с четири деца заминава едно. Преброяват се децата от двете страни на въженцето. Сравнява се техният брой.

Задача 4.

Учениците записват числов израз по рисунката. Може да се състави устно текст. Задачата подготвя за устно съставяне на текстови задачи.

Задача 5.

Учениците откриват коя е липсващата част от доминото. Предварително могат да се направят игри за развитие на наблюдателност. Например, на масата се подреждат няколко предмета. Наблюдават се 20 секунди. Децата затварят очи, докато учителят премества един или два от тях. Търси се отговор на въпроса кои предмети са сменили местата си.

Задача 6.

Учениците решават верижката. Числата и действията с тях са показани над различните стрелки. Извършва се мислено съгласуване и бързо смятане наум.

Задача 7.

Учениците откриват броя на триъгълниците. Те са пет. Обръща се внимание на двата малки триъгълника, които образуват още един голям триъгълник в левия лист на розата.

Задача 8.

Учениците откриват броя на кубчетата. Предварително може да се играе с кубчета по екипи. Насочва се вниманието им, че кубчетата, които стоят отгоре, имат за основа друго кубче под тях.

Задача 9.

Учениците разпознават геометрични фигури в произведения на изкуството. Може да се проведе допълнително игра за създаване на рисунки по начертан квадрат, кръг или правоъгълник. Представят се събраните идеи пред класа. Например, от кръг могат да се нарисуват чиния, слънце, емотикон, часовник, топка и т.н.

Задача 10.

Учениците попълват цифрословица, като записаните числа трябва да отговарят на поставените от зна-

ците релации.

Любопитни факти. Кръстословицата означава буквално „думи на кръст“. Това е най-разпространената в света игра с думи. За неин изобретател е смятан журналистът Артър Уин, който на 21 декември 1913 г. публикува първата кръстословица. При цифрословиците вместо букви се записват цифри.

Задача 11.

Учениците попълват вертикално и хоризонтално липсващите числа в ребуса. Удачно е да бъдат посветвани да започнат попълването от първия ред или първата колона.

Задача 12.

Учениците пренасят рисунката в дясната мрежа. Вниманието им се насочва към това, че рисунките трябва да са напълно идентични. За целта е добре да се броят малките квадратчета.

Урок 27.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Числото „шест“ и цифрата 6

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Запознаване с числото „шест“ и неговата цифра;
- Откриване на мястото му в редицата на естествените числа;
- Усвояване алгоритъма на изписване цифрата на числото;
- Усвояване на умения за четене и писане на числото „шест“ и неговата цифра;
- Затвърдяване на уменията за разпознаване на количествените характеристики на изучените числа;
- Затвърдяване на уменията за сравняване на количествените характеристики на числата до 6;
- Възпитаване на точност и екипност;
- Развитие на логическото мислене.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разпознава означението и записва цифра 6, определя количества, изброява до 6. Определя и обяснява мястото на числото 6 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото.

Нови понятия: число „шест“, цифра 6, шести, шестица.

Контекст и дейности в урока: Играчки

Обобщава количествени характеристики на числата от 1 до 6. Назовава числото „шест“ и неговата цифра. Открива графичното изображение на цифри в предмети от заобикалящия го свят. Открива прилики и/или разлики в елементи на цифри и букви. Брой до 6 в прав и обратен ред. Определя и обяснява мястото на числото в числовата редица. Сравнява количествените характеристики на числата до 6. Записва числото с цифра.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

• **Актуализиране на опорните знания.** С помощта на задача 1 от учебника се припомнят вече усвоените знания за числата до 5 и техните количествени характеристики. Със задача 2 припомняме четните числа между 6 и 10 и тяхната количествена характеристика;

• **Мотивирано поставяне на темата.** Чрез задача 3 учениците са поставени в проблемна ситуация. Необходимо е да преброят играчките от илюстрацията, да запишат съответната цифра и да сравнят. По този начин откриват непълнота в уменията си и знанията за цифрата на числото шест. Поставя се темата;

• **Въвеждане на новото знание.** С помощта на задача 4 откриват цифрата на числото „шест“ в предмети от заобикалящата ги действителност. В жълтото поле откриват мястото на числото „шест“ в редицата на естествените числа;

• **Първично затвърдяване.** Осъществява се с помощта на задача 6. Учениците трябва да извършат три дейности – да преброят, да запишат и да сравнят. Използват се и задачи 1 и 2 от учебната тетрадка;

• **Вторично затвърдяване.** За целта се използват задача 7 от учебника, задачи 2 и 3 от учебната тетрадка;

• **Обобщаване на ученото.** Новите знания и умения се обобщават с помощта на задача 8 от учебника и задача 4 от учебната тетрадка. За развитие на логическото мислене, концентрацията и вниманието се използват задача 9 от учебника и задача 5 от учебната тетрадка.

Урок 28.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Събиране на числата до 6. Сравняване на сбор със сбор

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за събиране на числата до 6;
- Усвояване на алгоритъма за сравняване на сбор със сбор;
- Затвърдяване на уменията за сравняване на числа;
- Затвърдяване на уменията за попълване на липсващи числа в числова редица в прав и обратен ред;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;
- Затвърдяване на уменията за съставяне на прости текстови задачи по кратък запис и с помощта на изображение;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето и акуратност в изчисленията;
- Развитие на логическо мислене, внимание и концентрация.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава качествените характеристики на числата до 6 и техните означения с цифри. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане на числата до 6. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“ и „=“. Сравнява числата от 1 до 6. Използва знака „-“. Разчита схема от различни източници – илюстрация, изображение.

Контекст и дейности в урока: Спорт

Решава всички примери за събиране с числата с резултат 6. Намира неизвестно събираемо. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Открива закономерност и довършва поредица от числа.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Чрез задачи 1 и 2 от учебника се припомнят вече усвоените знания за събиране на числата до 5;
- **Мотивирано поставяне на темата.** Използва се примерът в жълтото поле. Поставя се темата;
- **Въвеждане на новото знание.** Използва се задача 3, която е поместена в синьото поле от учебника. Визуално с помощта на изображение на зарчета са представени три примера от събиране със сбор, равен на 6. Под ръководството на учителя учениците попълват в празното квадратче отговора и довършват стрелката, съответстваща на конкретния пример;
- **Първично затвърдяване.** Подходящи са задачи 4 и 6 от учебника и задача 2 от учебната тетрадка;
- **Вторично затвърдяване.** Осъществява се посредством задача 7 от учебника и задачи 3 и 4 от учебната тетрадка. Обръща се внимание на сравняване на сбор със сбор, намиране на неизвестно събираемо, както и решаване на примери в обратен ред, при които сборът е в началото. В задача 7 от учебника по дадените илюстрации учениците съставят текстова задача, записват я и я решават. При задача 5 от учебната тетрадка учениците броят, записват и решават с помощта на краткия запис задачата;
- **Обобщаване на ученото.** Използват се и текстовите задачи. За развитие на концентрацията и вниманието се използва задача 8 от учебника и задача 6 от учебната тетрадка. Задача 8 изисква откриване на закономерност при подреждане на числа в редица. Изважда се числото 2 и се прибавя 3. Така се получава всяко следващо число в редицата.

По преценка на учителя част от задачите за вторично затвърдяване могат да се задават за домашна работа или самоподготовка.

Урок 29.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Изваждане на числата до 6

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за изваждане от 6;
- Затвърдяване на алгоритъма за изваждане от 5;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестно умляемо и неизвестен умалител;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;

- Затвърдяване на уменията за ориентиране в пространството;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето и акуратност в изчисленията;
- Развитие на логическо мислене, внимание и концентрация.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава качествените характеристики на числата до 6 и техните означения с цифри. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане на числата до 6. Изважда с числата до 6. Използва знака „–“. Разчита схема от различни източници – илюстрация, изображение.

Контекст и дейности в урока: Спорт

Решава всички примери за изваждане на числа до 5. Чрез жълтото поле усвоява изваждане от 6. Намира неизвестно число при изваждане. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Открива закономерност и довършва поредица от числа.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Чрез задачи 1 и 2 от учебника се припомнят вече усвоените знания за изваждане на числата до 5;
- **Мотивирано поставяне на темата.** Използва се примерът в жълтото поле. Поставя се темата на урока;
- **Въвеждане на новото знание.** Използва се задача 2, която е поместена в синьото поле. С помощта на кеглите са представени три примера от изваждане от 6. С помощта на учителя учениците попълват в празното квадратче отговора и довършват стрелката, съответстваща на конкретния пример;
- **Първично затвърдяване.** Подходящи за целта са задачи 3 и 4 от учебника и задача 3 от учебната тетрадка;
- **Вторично затвърдяване.** Осъществява се посредством задача 5 от учебника и задача 4 от учебната тетрадка. Обръща се внимание на намиране на неизвестно число при изваждане, както и на запис на примери в обратен ред, при които разликата е в началото на задачата. В задача 4 от учебника и задача 4 от учебната тетрадка по дадените илюстрации се съставя устно текстова задача, записва се и се решава;
- **Обобщаване на ученото.** Става посредством текстовите задачи, поместени в учебника и учебната тетрадка. За развитие на концентрацията и вниманието се използва задача 6 от учебника и задача 5 от учебната тетрадка.

По преценка на учителя част от задачите за вторично затвърдяване могат да се задават за домашна работа или самоподготовка.

Урок 30.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до 6

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на уменията за сравняване на числата до 6;
- Усъвършенстване на алгоритъма за събиране на числата до 6;
- Усъвършенстване на алгоритъма за изваждане от 6;
- Усъвършенстване на уменията за сравняване на сбор с число;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето и акуратност в изчисленията;
- Развитие на логическо мислене, внимание и концентрация.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Изразява в математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „>“, „<“, „=“. Сравнява числата от 1 до 6. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 6. Използва знаците „+“ и „–“.

Контекст и дейности в урока: Превозни средства

Представя числото 6 като сбор на две числа. Подрежда, събира и изважда числата от 1 до 6. Сравнява сбор с число. Намира неизвестно събираемо, неизвестно умаляемо и неизвестен умалител. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Открива, определя закономерности в подреждането на обекти. Представя конкретна ситуация като разлика на две числа.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

● **Актуализиране на знания, които подлежат на обработка.** Задача 1 от учебника първо може да се реши устно и след това може всеки самостоятелно да я запише. Задача 1 от учебната тетрадка подпомага затвърдяването на математическите отношения „повече“ и „по-малко“;

● **Поставяне темата на урока.** Използва се задача 2 от учебника, която е уместно да бъде решена под ръководството на учителя. Има възможност за дискусия върху начина за решаването ѝ. Поставя се темата на урока;

● **Затвърдяване и обработка на знанията.** Подходящи за тази цел са задача 3 от учебника и задачи 2 и 3 от учебната тетрадка. Вниманието на учениците се насочва към намиране на неизвестно събираемо, неизвестно умляемо и неизвестен умалител. Припомнят си сборът на кои две числа е равен на 5 или на 6;

● **Затвърдяване на упражняването в урока.** За целта се използват задача 4 от учебника, в която се сравняват сбор с число, задача 5 от учебника и задача 4 от учебната тетрадка. В задача 5 от учебника е необходимо учениците да решат проста текстова задача по дадения кратък запис. При задача 4 от учебната тетрадка с помощта на изображение съставят устно текстова задача и я решават.

За развитие на логическото мислене и вниманието се използват задача 6 от учебника и задача 5 от учебната тетрадка.

Урок 31.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Сравняване на разлика с число

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за сравняване на разлика с число;
- Затвърдяване на уменията за сравняване на числата до 6;
- Затвърдяване на уменията за намиране на сбор с числата до 6;
- Затвърдяване на уменията за изваждане от 6;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;
- Затвърдяване на уменията за разчитане на информация от изображение;
- Възпитаване на точност и прецизност, толерантност и уважение към труда на другите;
- Развитие на логическо мислене и внимание.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава количествените характеристики на числата до 6 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаците „<“, „>“ и „=“. Сравнява числата от 1 до 6. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане с числата до 6. Използва знака „-“. Разчита от източници илюстрация, изображение. Записва и сравнява резултати от действие изваждане. Сравнява разлика до 6 с число до 6.

Контекст и дейности в урока: Обществени места. Зеленчукова борса

Сравнява сбор с число. Обсъжда и сравнява разлика с число. Дава примери за сравняване на сбор с число. Описва, изразява, посочва обекти в двумерното пространство. Открива симетрия, довършва чрез симетрия даден образ.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

● **Актуализиране на опорните знания.** Чрез задачи 1 и 2 от учебника се припомнят вече усвоените знания за изваждане от 5 и 6, както и сравняване на сбор с число;

● **Мотивирано поставяне темата на урока.** Използва се задачата в жълтото поле. Учениците нагледно се запознават с посочения пример за сравняване на разлика с число. Поставя се темата на урока;

● **Въвеждане на новото знание.** Осъществява се с помощта на задача 3 от учебника, която е в синьото поле. Насочва се вниманието към вариантите – сравняване на разлика с число и сравняване на число с разлика. Изяснява се алгоритъмът;

● **Първично затвърдяване.** Подходящи за целта са задачи 3 и 4 от учебника, както и задачи 1 и 2 от учебната тетрадка. В тях са обхванати всички възможни случаи и с помощта на схема със стрелки е изяснен алгоритъмът;

● **Вторично затвърдяване.** Постига се със задача 5 от учебника и задачи 3 и 4 в учебната тетрадка. В задача 5 от учебника и задача 4 от учебната тетрадка учениците имат възможност да приложат на практика новите знания. В задача 3 от учебната тетрадка поставят необходимия знак за действие, за да е вярна задачата;

● **Затвърдяване на упражняването в урока.** На основата на изображенията от задача 6 от учебника или задача 5 от учебната тетрадка учениците съставят устно текстова задача, която трябва да се реши с прилагане на новото знание.

За развитие на логическото мислене, вниманието и умението за концентрация се използват задача 7 от учебника и задача 6 от учебната тетрадка.

Урок 32.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Сравняване на разлика с число

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на действие изваждане;
- Затвърдяване на умението да сравняват разлика с число;
- Усъвършенстване на уменията да разпознават геометрични фигури;
- Възпитаване в точност и съобразителност;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане с числата до 6. Използва знака „-“. Разчита от източници илюстрация, изображение. Записва и сравнява резултати от действие изваждане. Сравнява разлика с число.

Контекст и дейности в урока: Обществени комуникации. Поща

Сравнява числата от 0 до 6. Обсъжда и сравнява разлика с число. Събира и изважда с числата от 0 до 6. Разпознава геометрични фигури. Определя и защитава логически сбор на две съждения.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработване.** Със задача 1 от учебника се цели учениците да си припомнят ученото в предходния час;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока:** чрез задача 1 от учебника;
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Става с решаването на задачи 2 и 3 от учебника;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Необходимо е учениците да разчетат илюстрацията и да решат задача 4.

Задача 5 е логическа, верен отговор – 3.

По преценка на учителя задачите от учебната тетрадка учениците могат да решат самостоятелно.

Урок 33.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Числото „седем“ и цифрата 7.

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на понятие за числото 7;
- Запознаване с цифрата 7 и формиране на умение да я пишат;
- Определяне мястото на числото 7 в числовата редица;
- Формиране на умение за сравняване с числата до 6;
- Назоваване на поредното значение на числото;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разпознава означението и записва цифра 7, определя количества, изброява до седем. Определя и обяснява мястото на числото 7 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото.

Нови понятия: число 7, цифра 7, седми, седмица.

Контекст и дейности в урока: Детски игри

Обобщава количествени характеристики на числата до 7. Назовава числото 7 и неговата цифра. Открива графично изображение на цифри в предмети от заобикалящия го свят. Открива прилики и разлики в елементи на цифри и на букви. Брой до 7 в прав или обратен ред. Определя и обяснява мястото на числото в числовата редица. Сравнява количествените характеристики на числата до 7. Подрежда фигури по големина, записва

числото с цифра.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Със задача 1 и илюстрацията към нея се цели учениците да си припомнят числата до 6;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Използва се задача 2;

- **Въвеждане на новото знание.** Използва се числовата ос в жълтото поле. Определя се мястото на числото 7. Прави се анализ на цифрата 7 и се записва в квадратчетата;

- **Първично затвърдяване.** Подходяща за целта е задача 4 от учебника;

- **Вторично затвърдяване.** По преценка на учителя може да се направи със задачи 3 и 4 от учебната тетрадка.

Останалите задачи от учебната тетрадка могат да се решат самостоятелно.

Урок 34.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Събиране на числата до 7. Вертикален запис.

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на събирането на числата до 7;

- Разчитане от източници на илюстрации и изображения;

- Записване на резултати от действие събиране;

- Усвояване на събирането на числа чрез вертикален запис;

- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, умение за изказване и защита на собствено мнение, акуратност в изчисленията и др.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава количествените характеристики на числата до 7 и техните означения с цифри. Сравнява числата до 7. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие събиране с числата до 7. Разчита от източници илюстрация, изображение. Записва и сравнява резултати от действие събиране. Събира две числа чрез вертикален запис.

Нови понятия: колона, ред.

Контекст и дейности в урока: Обществени места. Библиотека

Решава всички примери за събиране с числата до 7 чрез хоризонтален и вертикален запис. Илюстрира с примерни аритметични действия събирането на числата до 7. Записва решението.

Методи и форми на оценяване: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Устно да се актуализират знанията за събиране до 6;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Вниманието на учениците се насочва към разглеждане на илюстрациите от задачи 1 и 2;

- **Въвеждане на новото знание.** Чрез първа и втора задачи се въвежда събиране до 7;

- **Първично затвърдяване.** Подходящи за целта са задачи 3 и 4;

- **Вторично затвърдяване:** задача 5;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се чрез решаване на верижката от задача 6, може да се реши и задача 6 от учебната тетрадка.

По преценка на учителя се решават останалите задачи от учебната тетрадка.

Урок 35.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Събиране на числата до 7. Вертикален запис

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на уменията за събиране на числата до 7;

- Затвърдяване на уменията за събиране чрез вертикален запис;

- Затвърдяване на уменията за откриване на верни и неверни задачи;

- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, умение за изказване и защита на собстве-

но мнение, акуратност в изчисленията и др.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Сравнява числата от 1 до 7. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие събиране с числата до 7. Събира числата до 7 чрез хоризонтален и вертикален запис. Разчита от източници илюстрация, изображение.

Нови понятия: проверка.

Контекст и дейности в урока: Обществени професии. Редактор

Подрежда и събира числата от 1 до 7.

Решава задачи чрез вертикален запис. Определя верни и неверни решения на задачи.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка:** чрез задача 1;
  - **Поставяне на темата на урока.** Припомня се наученото от урок 34 с помощта на задачи 1 и 2 от учебника, като се обръща внимание на вертикалния запис и се поставя темата;
  - **Затвърдяване и обработка на знанията.** Осъществява се чрез задачи 4 и 5;
  - **Затвърдяване на упражняването в урока:** чрез задача 6 от учебника.
- По преценка на учителя задачите от учебната тетрадка могат да се решат самостоятелно.

Урок 36.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Изваждане на числата до 7. Сравняване на разлика с разлика.

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на изваждането на числата до 7;
- Усвояване на сравняването на разлика с разлика;
- Описване с математически модел картинно представена практическа ситуация;
- Развитие на мисленето;
- Ориентиране в пространството.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава количествените характеристики на числата до 7 и техните означения с цифри. Сравнява числата от 1 до 7, илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане с числата до 7. Изважда с числата до 7. Разчита от източници илюстрация, изображение. Сравнява разлика с разлика.

Контекст и дейности в урока: Домашна библиотека

Събира и изважда числата от 0 до 7. Решава верижка. Прави и решава чрез вертикален запис. Прави заключение и открива закономерност. Представя определени ситуации като сбор на две числа. Представя конкретна ситуация като разлика на две числа.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Решава се задача 1;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Използва се илюстрацията в жълтото поле;
- **Въвеждане на новото знани.** Използват се задачи 2 и 3;
- **Първично затвърдяване.** Осъществява се чрез задачи 4 и 5.

Задача 6 е логическа за ориентиране в пространството.

Задачите от учебната тетрадка се дават по преценка на учителя.

Урок 37.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до седем

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Формиране на умения знанията да се прилагат в нови ситуации;
- Затвърдяване на уменията за събиране и изваждане до седем;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на верижки;

- Затвърдяване на уменията за описване с математически модел на картинно представена практическа ситуация;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, умение за изказване и защита на собствено мнение, акуратност в изчисленията и др;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“ и „=“. Събира и изважда с числата до седем.

Контекст и дейности в урока: Здравословно хранене. Спорт

Събира и изважда с числата до седем. Решава верижка. Решава задачи чрез вертикален запис. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Прави заключение и открива закономерности. Представя конкретни ситуации като сбор или разлика на две числа.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- Актуализиране на знания, които подлежат на обработка. Осъществява се чрез задача 1;
- Мотивирано поставяне на темата на урока. Може да се направи устно смятане със събиране и изваждане на числата до 7. Поставя се темата и се работи задача 1 от учебника;
- Затвърдяване и обработка на знанията. За целта се използват задачи 2, 3 и 4;
- Затвърдяване на упражняването в урока. Използва се задача 6. Задача 5 – по картината да се състави задача от изваждане. Задача 7 е логическа. Задача 8 – по указания начин да запишат задачи.

Урок 38.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до седем. Проверка на изваждането със събиране.

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане до 7;
- Формиране на умения за намиране на връзката между събиране и изваждане;
- Формиране на умения за проверка на действие изваждане с действие събиране;
- Усъвършенстване на знанията за решаване на задачи по картина;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, умение за изказване и защита на собствено мнение, акуратност в изчисленията и др.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“ и „=“. Събира и изважда с числата до седем. Сравнява числата от 1 до 7. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 7. Използва връзката между събирането и изваждането при намиране на стойността на числови изрази. Извършва проверка на действие изваждане чрез действие събиране.

Контекст и дейности в урока: Обществени места. Паркинг

Събира и изважда с числата до седем. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация, записва решението ѝ. Обяснява и прави проверка на изваждане чрез действие събиране.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- Актуализиране на опорните знания. Осъществява се чрез задача 1;
  - Мотивирано поставяне на темата на урока. Вниманието се насочва към илюстрацията на жълт фон от учебника;
  - Въвеждане на новото знание. За целта се използват задача 2;
  - Първично затвърдяване. Решават се задачи 3 и 4;
  - Вторично затвърдяване. Осъществява се чрез задача 5.
- Задачите от учебната тетрадка се решават по преценка на учителя.

Урок 39.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до седем. Проверка на изваждането със събиране

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане до 7;
- Затвърдяване на умения за намиране връзката между събиране и изваждане;
- Затвърдяване на уменията за проверка на действие изваждане с действие събиране;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, умение за изказване и защита на собствено мнение, акуратност в изчисленията и др.;
- Развитие на логическото мислене.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Използва връзката между събирането и изваждането при намиране на стойността на числови изрази. Извършва проверка на действие изваждане чрез действие събиране.

Контекст и дейности в урока: Водни превозни средства

Събира и изважда с числата до седем. Обяснява и прави проверка на изваждане чрез действие събиране. Обсъжда, прави заключение и извод при решаване на логическа задача.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- Актуализиране на знания, които подлежат на обработка. Осъществява се чрез задача 1;
- Поставяне на темата на урока. Осъществява се чрез задача 3;
- Затвърдяване и обработка на знанията. За целта се използват задачи 2, 4 и 5. Задача 6 – логическа;
- Затвърдяване на упражняването в урока. Използва се задача 5 от учебника и задачи от учебната тетрадка.

Задачите от учебната тетрадка се решават по преценка на учителя.

Урок 40.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Числото „осем“ и цифрата 8.

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на понятие за числото „осем“;
- Запознаване с цифрата 8 и как да се научат да я пишат;
- Определяне на мястото на числото „осем“ в числовата редица;
- Формиране на умение за сравняване с числата до 7;
- Назоваване на поредното значение на числото;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от урока: Разпознава означението и записва цифра 8, определя количества, изброява до осем.

Определя и обяснява мястото на числото 8 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото.

Нови понятия: Число 8, цифра 8, осми, осмица.

Контекст и дейности в урока: Професии. Моряк. Морско дъно

Обобщава количествени характеристики на числата до 8. Назовава числото 8 и неговата цифра. Открива графично изображение на цифри в предмети от заобикалящия го свят. Открива прилики и разлики в елементи на цифри и на букви. Брой до 8 в прав или обратен ред. Определя и обяснява мястото на числото в числовата редица. Сравнява количествените характеристики на числата до 8. Брой и записва брой на кубчета в обемна фигура. Записва числото с цифра.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- Актуализиране на опорните знания: със задача 1;
- Мотивирано поставяне на темата на урока. Използва се задача 2;
- Въвеждане на новото знание. Използва се числовата ос в жълтото поле. Определя се мястото на числото 8. Прави се анализ на цифрата 8 и се записва в квадратчетата;
- Първично затвърдяване. Подходяща за целта е задача 4 от учебника;
- Вторично затвърдяване. По преценка на учителя може да се направи със задачи 5 и 6 от учебната

тетрадка .

Останалите задачи от учебната тетрадка могат да се решат самостоятелно.

Урок 41.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Събиране на числата до 8. Събиране на три и повече числа

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на събирането на числата до 8;
- Разчитане от източници илюстрация, изображение;
- Записване на резултати от действие събиране;
- Затвърдяване на уменията за събиране на три и повече числа;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, умение за изказване и защита на собствено мнение, акуратност в изчисленията и др.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава количествените характеристики на числата до 8 и техните означения с цифри. Сравнява числата до 8. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие събиране с числата до 8. Разчита от източници илюстрация, изображение. Записва и сравнява резултати от действие събиране. Събира три и повече числа със сбор до 8.

Контекст и дейности в урока: Колективни спортове

Решава всички примери за събиране с числата до 8. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Записва решението ѝ. Събира три и повече числа със сбор до 8. Обяснява и подбира числа, които дават сбор 8.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез таблото с учебната дъска, на което ученик пише задачи;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Вниманието на учениците се насочва към разглеждане на примера от задача 1;
- **Въвеждане на новото знание:** чрез задача 2;
- **Първично затвърдяване.** Подходяща за целта е задача 3;
- **Вторично затвърдяване:** задача 4.

Задача 5 е логическа.

По преценка на учителя се решават останалите задачи от учебната тетрадка.

Урок 42.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Изваждане на числата до 8

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на изваждането на числата до 8;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на верижки;
- Затвърдяване на умение за сравняване на сборове и разлики;
- Възпитание на точност, съобразителност, обосноваване на собствено мнение.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава количествените характеристики на числата до 8 и техните означения с цифри. Сравнява числата от 1 до 8. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане с числата до 8. Изважда с числата до 8. Разчита от източници илюстрация, изображение.

Контекст и дейности в урока: Култура на храненето. Училищна столова

Събира и изважда числата от 0 до 8. Решава верижка. Сравнява сбор със сбор и разлика с разлика.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Решава се задача 1;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Използва се илюстрацията в жълтото поле;

- **Въвеждане на новото знание.** Използва се задача 2;
- **Първично затвърдяване.** Осъществява се чрез задачи 3 и 4;
- **Вторично затвърдяване.** Използва се задача 5.

Задачите от учебната тетрадка се дават по преценка на учителя.

Урок 43.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до 8. Изваждане на три и повече числа.

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на действието изваждане на числата до 8;
- Изграждане на умения за събиране и изваждане на три и повече числа;
- Изграждане на умения за откриване на магически квадрат;
- Възпитаване на точност, съобразителност, обосноваване на собствено мнение и логическо мислене.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава количествените характеристики на числата до 8 и техните означения с цифри. Сравнява числата от 1 до 8. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане с числата до 8. Изважда и събира с числата до 8. Разчита от източници илюстрация, изображение.

Контекст и дейности в урока: Права и отговорности в училище. Хигиена в класната стая

Събира и изважда числата от 0 до 8. Посочва и използва начина за изваждане на три числа. Решава задачи от събиране и изваждане на три и повече числа.

Методи и форми на оценяване: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Разглеждат се илюстрацията и задачата в жълтото поле и се разяснява начинът за изваждане на три числа.

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата.
- **Въвеждане на новото знание.** Използва се задача 1.
- **Първично затвърдяване.** Осъществява се чрез задача 2.
- **Вторично затвърдяване.** Използват се задачи 3, 4 и 5. Задача 6 е логическа.

Задачите от учебната тетрадка се дават по преценка на учителя.

Урок 44.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до 8. Събиране и изваждане на три и повече числа

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на знанията за събиране и изваждане на числата до 8;
- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане на три и повече числа;
- Усъвършенстване на уменията за поставяне на знаците за събиране и изваждане в числено равенство;
- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане с вертикален запис;
- Усъвършенстване на уменията за съставяне на задачи по картини;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на логически задачи;
- Развитие на мисленето, на въображението, на уменията за защита на собствено мнение;
- Възпитаване на усет за зимната красота.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Сравнява числата от 1 до 8. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 8. Използва знаците „+“ и „-“. Устно съставя текстова задача по илюстрация.

Контекст и дейности в урока: Сезони. Зима

Решава задачи от събиране и изваждане на две, три и повече числа. Намира неизвестно събираемо, неизвестно умаляемо и неизвестен умалител. Обяснява решение на логическа задача.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез устно смятане и

задачи 1 и 2 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка. Задача 1 от учебника – съставят се устно текстови задачи по картините, търсят се решенията им и се отбелязват;

- **Поставяне на темата на урока.** Изхожда се от допуснати грешки при решаване на горепосочените задачи и се поставя темата – за да не допускат повече грешки, в днешния урок ще затвърдят знанията си за събиране и изваждане до 8;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Подходящи задачи са задачи 3, 4, 5, 6, 7 и 8 от учебника и задачи 3, 4 и 5 от учебната тетрадка. Задача 8 от учебника изисква попълване на числа и получаване на задачи. В зависимост от тях се определя колко са таралежите, катеричките и дивите прасета;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Може да се осъществи чрез задача 7 от учебника. Тя изисква събиране, изваждане и намиране на неизвестно събираемо.

За домашна работа може да се зададат задачи от затвърдяване и отработване на знанията по преценка на учителя.

Урок 45.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Уча и играя „Коледа“

Вид на урока: обобщаване.

Цели:

- Обобщаване на знанията за събиране и изваждане на числата до 8;
- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане на три и повече числа;
- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане с вертикален запис;
- Усъвършенстване на уменията за откриване на общи белези от две множества;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на логически задачи;
- Развитие на мисленето, на вниманието, на въображението, на уменията за защита на собствено мнение;
- Възпитаване на толерантно отношение към чужди грешки;
- Възпитаване на уважение към християнския празник Коледа.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Използва математически представи за пространствено ориентиране, за сравняване на количества и подреждане на обекти по зададени признаци. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“. Сравнява числата от 1 до 8 и 0. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане. Разпознава геометрични фигури триъгълник и квадрат. Събира и изважда три и повече числа. Изразява и решава чрез вертикален запис.

Контекст и дейности в урока: Празници и обичаи. Коледа

Решава задачи от събиране и изваждане на две, три и повече числа. Прави и решава вертикален запис. Открива общи белези от две групи. Представя конкретни ситуации като сбор на две числа. Представя конкретна ситуация като разлика на две числа. Екипно решава задачи.

Методи и форми на оценяване на знанията: екипна работа.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез устно смятане – събиране и изваждане на числата до 8, включително верижка с три и повече числа;

- **Поставяне на темата на урока.** Добре е да се изходи от кратка беседа за приближаващия християнски празник Коледа. Този учебен час ще решават задачи, свързани с него, и ще обобщят под формата на игра знанията си за събиране и изваждане до 8;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Осъществява се чрез задачи 1, 2, 3 и 4 от учебника. Задача 1 изисква събиране и изваждане на три числа с хоризонтален и вертикален запис. Учениците откриват кой коледар в коя къща отива. Ограждат толкова шишарки под борове, колкото е числото за прибавяне в празното квадратче във вертикалния запис. Решават верижка по дима на комините. Задачата е подходяща за екипна работа. Задача 3 е за свързване на парчетата пати с еднакъв отговор, за да се получат цели изображения. Задача 4 е за откриване на общи белези от две множества;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Може да се осъществи чрез съставяне на текстови задачи от събиране и изваждане до 8, свързани с коледната трапеза например. Учениците казват задачата и сами определят кой от съучениците им да я обясни и реши.

За домашна работа може да се зададе задача 5 от учебника, която може предварително да се обсъди, или задачи от затвърдяване и отработване на знанията по преценка на учителя.

Урок 46.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Числото „девет“ и цифра 9

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на число и цифра 9;
- Усвояване на начина на писане на цифра 9;
- Формиране на умения за откриване на графично изображение на цифра 9 в предмети от заобикалящия ги свят;
- Формиране на умения за сравняване на числата до 9;
- Развитие на мисленето, вниманието, на умения за самостоятелна работа и самопреценка;
- Възпитаване на интерес към зимните спортове.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разпознава, записва цифра 9, определя количества, изброява по 9. Определя и обяснява мястото на числото 9 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото.

Нови понятия: число девет, деветка, девети.

Контекст и дейности в урока: Зимни спортове

Обобщава количествени характеристики на числата от 1 до 9. Назовава числото 9 и неговата цифра. Открива графично изображение на цифри в предмети от заобикалящия го свят. Открива прилики и/или разлики в елементи на цифри и на букви. Брои до 9 в прав и обратен ред. Определя и обяснява мястото на числото в числовата редица. Сравнява количествените характеристики на числата до 9. Записва поредица от числа, като следва схема. Записва числото с цифра.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез решаване на задача 1 от учебника. Тя е свързана с броене на посочените предмети, записване на числата под тях и сравняване. Дръвчетата са 9;
- **Мотивирано представяне на темата на урока.** Досега учениците не са учили за числото и цифрата 9, това ще направят в този урок;
- **Въвеждане на новото знание.** Осъществява се чрез числовата права в жълтото поле. Осмисля се начинът на получаване на числото 9 от предходното число. Учениците се запознават с цифра 9. Откриват я в предметите – задача 2 от учебника. Откриват елементи на новата цифра в дадените букви и оцветяват. Пишат цифра 9 в квадратната мрежа – задача 3 от учебника;
- **Първично затвърдяване.** Подходящи са задачи 1, 2 и 3 от учебната тетрадка;
- **Вторично затвърдяване.** Постига се със задачи 4 и 5 от учебника. В задача 4 учениците броят предметите, записват и сравняват числа. Задача 5 изисква записване на поредица от числа, като се следва дадената схема;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Може да се използва задача 4 от учебната тетрадка.

Някои от задачите от вторично затвърдяване може да бъдат зададени за домашна работа по преценка на учителя.

Урок 47.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Събиране на числата до 9

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за събиране на числа със сбор 9;
- Усъвършенстване на уменията за броене от 9 в обратен ред;
- Усъвършенстване на уменията за събиране на три числа;
- Усъвършенстване на уменията за сравняване на число със сбор, на сбор със сбор, на разлика със сбор;
- Усъвършенстване на уменията за намиране на неизвестно събираемо чрез опитване;
- Усъвършенстване на уменията за устно съставяне на текстова задача по даден съкратен запис и решаването ѝ;
- Развитие на мисленето, на умения за отстояване на собствено мнение, на креативност;
- Възпитаване на уважение към семейните празници.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 9. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие събиране с числата до 9. Използва знака „+“. Събира числата до 9. Разчита от източници илюстрация, изображение. Записва и сравнява резултати от действие събиране. Устно съставя текстова задача по илюстрация.

Контекст и дейности в урока: Празници в семейството. Подаръци

Решава всички варианти на сбор на две числа равен на 9. Събира три и повече числа със сбор 9. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Записва решението ѝ.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

● **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез устно смятане със задачи от събиране до 8. Добре е да се решат устно и верижки от събиране до 8;

● **Мотивирано представяне на темата на урока:** чрез задачата в жълтото поле. Учениците броят подаръците на двата рафта и съставят устно текстова задача, която изисква действие събиране. Но досега не са учили как се събира със сбор 9. Това ще научат през този учебен час;

● **Въвеждане на новото знание.** Осъществява се чрез сметалото в жълтото поле. С числовата права се обяснява друг случай на събиране със сбор 9;

● **Първично затвърдяване.** Подходяща е задача 1 от учебника. Чрез нея учениците усвояват другите случаи на събиране със сбор 9;

● **Вторично затвърдяване.** Постига се със задачи 2, 3, 4 и 5 от учебника и задачи 3, 4, 5, 6 и 7 от учебната тетрадка. Задача 2 от учебника е богато онагледена и е за намиране на неизвестно събираемо. Задача 6 от учебника изисква съставяне на текстова задача по съкратен запис. Въпросът на задачата е: Колко подаръци е получила Нина?

● **Затвърдяване на упражняването в урока.** Може да се използва задача 2 от учебната тетрадка. Учениците решават задачите от събиране и обясняват алгоритъма.

Някои от задачите от вторично затвърдяване може да бъдат зададени за домашна работа по преценка на учителя.

Урок 48.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Изваждане на числата до 9

Вид на урока: нови знания.

Цели:

● Усвояване на алгоритъма за изваждане на числата от 9;

● Усъвършенстване на уменията за съставяне на текстова задача по картина и по дадена схема;

● Усъвършенстване на уменията за изваждане на три и повече числа;

● Усъвършенстване на уменията за намиране на неизвестно събираемо, умаляемо и умалител чрез опитване;

● Усъвършенстване на уменията за сравняване на сбор със сбор, сбор с разлика и разлика с разлика;

● Усъвършенстване на уменията за съставяне на задачи по дадени числа;

● Развитие на мисленето, вниманието, на умения за отстояване на собствено мнение;

● Възпитаване на култура на храненето.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава количествените характеристики на числата до 9 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 9. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане с числата до 9. Изважда с числата до 9. Използва знака „-“. Разчита от източници илюстрация, изображение.

Контекст и дейности в урока: Култура на храненето. Училищна столова

Решава всички случаи на изваждане от числото 9. Сравнява резултати, обсъжда и избира правилното аритметично действие. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Записва решението ѝ.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез задача 1 от учебника. Отбелязват се вярно решените задачи от изваждане до 8. Чрез тях се подготвя новото знание;
  - **Мотивирано представяне на темата на урока:** чрез задачата в жълтото поле. Учениците разглеждат картината в жълтото поле. Съставят текстова задача по картината и даденото решение. Но досега не са решавали задачи с изваждане от 9. Поставя се темата на урока;
  - **Въвеждане на новото знание.** Осъществява се чрез числовата права в жълтото поле и с решаването на задача 2 от учебника. Чрез нея се разглеждат всички случаи на изваждане от 9;
  - **Първично затвърдяване.** Подходящи са задачи 1, 2 и 3 от учебната тетрадка;
  - **Вторично затвърдяване.** Постига се със задачи 3, 4 и 5 от учебника и задачи 3, 4 и 5 от учебната тетрадка. Задача 5 от учебника и задача 5 от учебната тетрадка изискват съставяне на текстови задачи по дадени схеми. Добре е учителят да помогне с поставяне на въпроси към тях;
  - **Затвърдяване на упражняването в урока:** чрез една конкретна задача от изваждане от 9. Учениците обясняват алгоритъма и решават задачата.
- За домашна работа може да бъдат зададени задачи от вторично затвърдяване по преценка на учителя.

Урок 49.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата от 1 до 9

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на знанията за събиране и изваждане на числата до 9;
- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане на три и повече числа;
- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане с вертикален запис;
- Усъвършенстване на уменията за съставяне на текстови задачи по съкратен запис;
- Усъвършенстване на уменията за сравняване на сбор от три числа с число;
- Усъвършенстване на уменията за намиране на неизвестно събираемо, умаляемо и умалител чрез опитване;
- Усъвършенстване на уменията за ориентиране в двумерното пространство;
- Развитие на вниманието, мисленето, на уменията за отстояване на собствено мнение.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 9. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 9. Използва знаците „+“ и „-“. Събира и изважда с числата до 9. Устно съставя текстова задача по илюстрация.

Контекст и дейности в урока: Лапландия. Писмо

Представя числото 9 като сбор от две и три събираеми. Намира неизвестно събираемо, умаляемо и умалител чрез опитване. Ориентира се в двумерното пространство.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез устно смятане, задача 1 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка;
  - **Поставяне на темата на урока.** Изхожда се от допуснати грешки при решаване на горепосочените задачи и се поставя темата – за да не допускат повече грешки, в днешния урок ще затвърдят знанията си за събиране и изваждане до 9;
  - **Затвърдяване и обработка на знанията.** Подходящи са задачи 2, 3, 4, 5 и 6 от учебника и задачи 2, 3 и 4 от учебната тетрадка. Задача 6 от учебника изисква броене на триъгълниците във фигурата и пренасянето ѝ в квадратна мрежа;
  - **Затвърдяване на упражняването в урока.** Използва се играта със сметало, приложение № 13.
- За домашна работа може да се зададат задачи от затвърдяване и отработване на знанията по преценка на учителя.

Урок 50.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане на числата до 10.

Тема на урока: Килограм

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Запознаване с мерната единица за маса килограм;
- Запознаване със съкратеното означение за записване (кг);
- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане на именувани числа;
- Усъвършенстване на уменията за сравняване на именувани числа;
- Усъвършенстване на уменията за откриване на закономерности в подреждане на обекти;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на логически задачи;
- Развитие на мисленето, на умения за отстояване на собствено мнение, на креативност.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава мерната единица за маса – килограм. Събира и изважда именувани числа. Устно съставя текстова задача с мерна единица за тежест.

Нови понятия: килограм.

Контекст и дейности в урока: Обществени места. Пазар. Търговия

Назовава и използва мерната единица за маса – килограм. Пише нейното съкратено означение. Събира и изважда с именувани числа – килограм. Сравнява сбор с число и разлика с число. Открива закономерност в подреждането на обекти.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

• **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез устно смятане със задачи от събиране и изваждане до 9. Добре е да се решат устно и верижки от събиране и изваждане до 9.

• **Мотивирано представяне на темата на урока.** Чрез картината учениците се запознават с плодове и зеленчуци на пазара. Добре е да се изиграе ситуация – пазаруване. Как биха купили банани? Какво ще кажат на продавачката. Мотивирано се въвежда темата на урока.

• **Въвеждане на новото знание.** Осъществява се чрез илюстрациите в жълтото поле. Добре е да се използва демонстрация.

• **Първично затвърдяване.** Подходяща е задача 2 от учебника и задачи 1 и 2 от учебната тетрадка. Чрез тях учениците научават начините за измерване, да сравняват количества и усвояват понятията везна и кантар.

• **Вторично затвърдяване.** Постига се със задачи 3 и 4 от учебника и задачи 3 и 4 от учебната тетрадка. Задача 4 от учебника изисква откриване на закономерност в подреждане на обекти. Чрез задача 4 от учебната тетрадка учениците намират колко килограма тежат отделните плодове, като попълват равенства.

• **Затвърдяване на упражняването в урока.** Може да се осъществи чрез кратка беседа за мерната единица за маса килограм или чрез игра „На пазара“.

За домашна работа учителят преценява кои задачи от вторичното затвърдяване да постави.

Урок 51.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане на числата до 10.

Тема на урока: Число 10

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на уменията за откриване на числото 10 в числовата редица;
- Усвояване на начина на записване на числото 10;
- Усъвършенстване на уменията за броене в прав и обратен ред до 10;
- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане до 9;
- Усъвършенстване на уменията за сравняване на число със сбор, на разлика със сбор, на число с разлика и на разлика с разлика;
- Усъвършенстване на уменията за намиране на сбор от три числа;
- Усъвършенстване на уменията за броене през 1 до 10;
- Развитие на умения за отстояване на собствено мнение, на вниманието, на логическото мислене;
- Възпитаване на стремеж към здравословното хранене.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Брои в прав и обратен ред до 10. Разпознава и записва с цифри числото 10. Определя количество. Сравнява числото 10 с числата до 9.

Нови понятия: число 10, десетица, десетка, десети.

Контекст и дейности в урока: Здравословно хранене. Плодове. Цитруси

Обобщава количествени характеристики на числата от 1 до 10. Назовава числото 10. Брой до 10 в прав и обратен ред. Определя и обяснява мястото на числото в числовата редица. Сравнява числата от 0 до 10, като разчита таблица. Записва числото с цифри.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез устно смятане със задачи от събиране и изваждане до 9. Добре е да се решат устно и верижки от събиране и изваждане до 9.

- **Мотивирано представяне на темата на урока:** чрез задачи 1 и 2 от учебника. Учениците броят кубчета и откриват, че техният брой е 10. Досега не са учили за 10 и днес ще направят това.

- **Въвеждане на новото знание.** Осъществява се чрез числовата права в жълтото поле. Осмисля се начинът на писане на 10 – едно число, което се записва с две цифри.

- **Първично затвърдяване.** Подходяща е задача 1 от учебната тетрадка и писането на 10 в учебника – задача 3, и в учебната тетрадка – задача 2. Решават се задача 3 от учебната тетрадка и задача 4 от учебника.

- **Вторично затвърдяване.** Постига се със задачи 5 и 6 от учебника и задачи 4, 5, 6 и 7 от учебната тетрадка. Задача 6 от учебника изисква сравняване на числа след разчитане на диаграма.

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Използва се играта с карти от приложение № 1.

Някои от задачите от вторично затвърдяване може да бъдат зададени за домашна работа по преценка на учителя.

Урок 52.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане на числата до 10.

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до 10

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на събирането със сбор 10 и изваждането от 10;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестно събираемо, умаляемо и умалител;
- Затвърдяване на уменията за вертикално записване на задачите от събиране и изваждане;
- Задълбочаване на знанията за връзката между действията събиране и изваждане;
- Възпитаване на самостоятелност, точност и стремеж за преодоляване на трудности;
- Развитие на наблюдателността, съобразителността и мисленето на учениците.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава количествените характеристики на числата до 10 и техните означения с цифри. Изразява математическите отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „>“, „<“ и „=“. Сравнява числата от 1 до 10. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 10. Използва знаците „+“ и „-“. Устно съставя текстова задача по илюстрация.

Контекст и дейности в урока: Сезони. Зима. Зимни игри

Сравнява числото 10 с числата от 0 до 9. Решава всички случаи на събиране на числа със сбор 10 и изваждане на числата от 10. Решава задачи за намиране на неизвестно събираемо, неизвестно умаляемо и неизвестен умалител, без да използва терминология. Представя конкретни ситуации като сбор на две числа. Представя конкретна ситуация като разлика на две числа.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания:** Провеждат се устни упражнения за броене до 10 в прав и обратен ред. Чрез задача 1 от учебника се припомнят различни случаи на събиране и изваждане с числата до 9;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставят се конкретни задачи, каквито още не са решавани от учениците, например $9 + 1 =$ и $10 - 2 =$. Мотивира се необходимостта от знания и умения за решаване на подобни задачи. Поставя се темата на урока;

- **Въвеждане на новото знание.** Всички случаи на събиране със сбор 10 и на изваждане от 10 са представени в жълтото поле. Онагледени са с помощта на кръгчета и посредством числовата права. Задачите от събиране и тези от изваждане се разглеждат последователно, за да се акцентира на връзката на всеки резултат с предходния;

- **Първично затвърдяване.** Подходящи за целта са задача 3 от учебника и задачите от учебната тетрадка;

- **Вторично затвърдяване.** Постига се със задача 4. Освен че трябва да се конструира занимателна рамка със сбор на четири събираеми, трябва и да се оградят снежните човеци, сборът от точките на които е равен на 10;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** На основата на конкретни задачи, например $8 + 2 =$ и $10 - 6 =$, учениците отново обясняват наученото през този час – как се събират едноцифрени числа със сбор 10 и как се изважда от 10.

По преценка на учителя част от задачите за първично затвърдяване се задават за домашна работа или самоподготовка.

Урок 53.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане на числата до 10

Тема на урока: Лев, стотинка

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Запознаване с българските монети и банкноти, с техните названия и съкратеното им записване;
- Разширяване на знанията за именуваните числа и затвърдяване на уменията за сравняването им;
- Затвърдяване на уменията за събиране и изваждане на именуваните числа;
- Затвърдяване на уменията за моделиране на житейска ситуация с числен израз;
- Възпитаване на точност, критичност и дисциплинираност на мисленето;
- Развитие на наблюдателността, съобразителността, комбинативността, концентрацията и мисленето

на учениците.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разпознава български банкноти и монети (лев и стотинка). Сравнява, събира и изважда именуваните числа. Устно съставя текстова задача с мерни единици.

Нови понятия: лев, стотинка, монета, банкнота.

Контекст и дейности в урока: Обществени места. Книжарница

Посочва лев и стотинка. Записва чрез тяхното означение. Различава монети и банкноти, монети и стотинки, левове и банкноти. Събира и изважда до 10 с именуваните числа. Решава задачи с българските банкноти и монети. Сравнява сбор с число и разлика с число. Открива закономерност в подреждане на обекти.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Въз основа на задача 1 от учебника се активизират житейските представи на учениците за случаите, в които се използват пари, и се мотивира необходимостта от знания за тях;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Може да се направи устно смятане и да се постави въпросът *Защо е необходимо да пресмятаме наум?*. Отговаря се на въпроса *Къде най-често се използва това в живота ни?* Прави се изводът, че най-често това се прави при пазаруване и използването на пари. Поставя се темата за българските банкноти;

- **Въвеждане на новото знание.** В жълтото поле са представени фотокопия на българските монети и банкноти със стойност до 10, но в урока те могат да се демонстрират с истински парични знаци. Съобщават се термините „лев“ и „стотинка“ и се показва тяхното съкратено записване – лв. (с точка!) и ст. (с точка!). Пояснява се също така кои пари са банкноти и кои монети;

- **Първично затвърдяване.** Подходящи за целта са задачи 2, 3 и 4 от учебника и задачи 1 и 3 от учебната тетрадка. При изпълнението на задача 2 от учебника не е необходимо учениците да се опитват да рисуват съответните монети и банкноти. Достатъчно е да отбележат тяхната стойност, като не забравят да именуват числата;

- **Вторично затвърдяване.** Постига се със задачи 5 и 6 от учебника и задачи 4 и 5 от учебната тетрадка. Съставянето на текстови задачи се осъществява устно, записват се само решенията им;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** В края на урока се провежда заключителна беседа за наученото през този час за българските пари.

Подходящи за домашна работа или самоподготовка са задача 2 от учебната тетрадка, както и някои от задачите за първично затвърдяване (по преценка на учителя).

Урок 54.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до 10. Лев, стотинка

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на уменията за събиране с числата до 10;
- Затвърдяване на уменията за изваждане с числата до 10;
- Затвърдяване на уменията за сравняване на сбор със сбор, разлика с разлика, сбор с разлика и сбор на три събираеми с число;
- Затвърдяване на уменията за събиране и изваждане на именуваните числа (лв. и ст.);
- Затвърдяване на уменията за съставяне на текстови задачи по зададени числови данни;
- Възпитаване на наблюдателност;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Пресмята сборове с числата до 10. Пресмята разлики с числата до 10. Събира и изважда с именуваните числа.

Контекст и дейности в урока: Бозайници. Птици

Сравнява числото 10 с числата от 0 до 9. Събира и изважда с числата от 0 до 10. Събира и изважда с именуваните числа. Различава и назовава монети и банкноти. Решава задачи с българските банкноти и монети. Сравнява обекти и открива закономерности.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Чрез задача 1 от учебника осъществяваме междупредметни връзки с Околен свят и една от любимите за учениците теми – животните. Първокласниците назовават различните видове животни. Разказват къде могат да срещнат тези животни, с какво се хранят. Определят и записват броя на всяко едно от тях и ги сравняват. Актуализират се знанията на учениците за числата от 6 до 10;

- **Поставяне на темата на урока.** Използва се задача 2 от учебника, където учениците трябва да затвърдят уменията си за използване на термините „монети“ и „банкноти“ и уменията за събиране и изваждане с именуваните числа лев и стотинка. В първия правоъгълник определят и записват стойността на монетите в празните кръгчета, така че общият сбор на оградените монети да е равен на записаното под тях именувано число. Във втория правоъгълник учениците рисуват един от многото варианти на монети със сбор 10 ст. За третия правоъгълник (10 лв.) първокласниците могат да се разделят на три групи: от I група изобразяват общия сбор от 10 лв. само с банкноти, от II група – само с монети и от III група – с монети и банкноти.

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Постига се чрез задача 3 от учебника, където се сравняват сбор с разлика, сбор със сбор, разлика с разлика на именуваните числа и сбор на три събираеми с число. Затвърдяване на уменията за съставяне и решаване на текстови задачи се постига чрез задача 4 от учебника, задачи 1 и 2 от учебната тетрадка. В задача 4 от учебника учениците записват и пресмятат колко стотинки има в лявата и в дясната ръка, използвайки вертикален запис. След това намират колко са стотинките в двете ръце, използвайки хоризонтален запис. Обръща се внимание върху това, че всяка монета има две страни: лицевата е със стойността на монетата – „ези“, и „тура“, където са изобразени портрети на видни българи. И така решават задача 5 от учебника, като свързват двете страни на една и съща монета. В задача 6 от учебника определят местоположението на домашните любимци по редове (посредством буквите А, М и О) и по колони (1, 2, 3, 4 и 5) – жълтото куче е на М2, папагалчето – на О3, котето – на О4 и кучето с черните ушенца – на А5.

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** На основата на играта по двойки с монети и банкноти от приложение № 4 в края на часа се съставят задачи от действие събиране и изваждане до 10 с именуваните числа лев и стотинка и учениците отново обясняват упражняването в урока.

Домашна работа – задача 3 от учебната тетрадка и по преценка на учителя част от задачите за затвърдяване и обработка на знанията се задават за домашна работа.

Урок 55.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до 10. Обобщение

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Обобщаване и систематизиране на знанията за числата до 10;
- Обобщаване на знанията и затвърдяване на уменията за подреждане, сравняване, събиране и изваждане на числата от 0 до 10, включително с именувани числа;
- Обобщаване на знанията за мерните единици (килограм, лев, стотинка);
- Обобщаване на знанията за геометричните фигури (триъгълник, квадрат, кръг);
- Затвърдяване на уменията за съставяне и решение на текстова задача;
- Възпитаване на съобразителност, точност и акуратност.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава, назовава, записва цифрите и числата от 0 до 10. Брои в прав и обратен ред до 10. Сравнява, събира и изважда числата до 10. Събира и изважда три и повече числа със сбор или разлика до 10. Пресмята с вертикален запис. Пресмята с именувани числа. Разпознава геометрични фигури кръг, триъгълник, квадрат и правоъгълник.

Контекст и дейности в урока: Обществени места. Магазин. Покупки

Систематизира, обобщава, подрежда, сравнява, събира и изважда числата от 0 до 10. Назовава и решава с именувани числа. Съставя и решава текстови задачи от събиране, без да назовава елементите на текстова задача.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

• **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Чрез задача 1 от учебника учениците броят в прав и обратен ред, попълват липсващите числа в редиците и се актуализират знанията за подреждане на числата в редицата на естествените числа от 0 до 10. Броят поредно;

• **Поставяне на темата на урока.** Подходяща за целта е задача 1 от учебната тетрадка, където учениците обобщават знанията си и затвърдяват уменията си за събиране и изваждане на числата до 10;

• **Затвърдяване и обработка на знанията.** Постига се със задачи 2, 3, 4, 5, 6 и 7 от учебника. Сравняват число с число, сбор с число, разлика с число, сбор с разлика и разлика с разлика. В задача 3 от учебника записват правилното число, така че да се получи вярно неравенство. В задача 4 трябва да преценят и да поставят знаците „+“ и „-“ в празните квадратчета, за да се получи вярна задача. В задачи 5, 6 и 7 учениците съставят и решават текстови задачи от събиране на числата до 10 с именувани числа лев, стотинка и килограм. В задача 3 от учебната тетрадка учениците разпознават геометричните фигури квадрат, триъгълник и кръг. Обясняват изображението на всеки пътен знак, каква информация ни дава, какво този знак забранява или за какво предупреждава;

• **Затвърдяване на упражняването в урока.** На основата на задача 2 от учебната тетрадка учениците обясняват върху какво са се упражнявали на този урок – събиране и изваждане с числата до 10. Решават верижките и сравняват с крайния отговор. Ако верижката е вярно решена, се оцветява зеленият сигнал на светофара. Ако е решена грешно – червеният.

Домашна работа – по преценка на учителя част от задачите за затвърдяване и отработване на знанията се задават за домашна работа.

Урок 56.

Глобална тема: Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10

Тема на урока: „Знам и мога“

Вид на урока: диагностика на междинно ниво.

Цели:

- Диагностициране на уменията за намиране мястото на числата от 0 до 10 в числовата редица;
- Диагностициране на уменията за броене в прав и обратен ред;
- Диагностициране на уменията за сравняване на сбор с число, разлика с число, сбор с разлика;
- Диагностициране на уменията за събиране и изваждане с числата от 0 до 10;
- Диагностициране на уменията за пресмятане с именувани числа;
- Диагностициране на уменията за намиране на неизвестно събираемо, умаляемо и умалител;
- Диагностициране на уменията за решаване на текстова задача с едно пресмятане;
- Диагностициране на уменията за разпознаване, назоваване и броене на геометрични фигури триъгълник, квадрат и кръг.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Записва числата от 0 до 10. Сравнява, събира и изважда числата до 10. Събира и изважда три и повече числа със сбор или разлика до 10. Пресмята с вертикален запис. Пресмята с именувани числа. Разпознава геометрични фигури кръг, триъгълник, квадрат и

правоъгълник. Измерва отсечка.

Контекст и дейности в урока: Здравословен начин на живот. Хранене. Спорт

Брой в прав и обратен ред. Сравнява числата от 0 до 10. Сравнява сбор с число. Решава изрази от събиране и изваждане с числата от 0 до 10. Назовава и решава примери с именувани числа. Намира неизвестно събираемо, умаляемо и умалител чрез опитване. Решава устно текстови задачи с едно пресмятане от събиране и изваждане. Разпознава, назовава, брой геометрични фигури триъгълник, квадрат и кръг.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, ФВС.

Ход на урока:

Междинната диагностиката на знанията и уменията на учениците след изучаване на числата до 10 може да се осъществи чрез задачите в самостоятелната работа. За целта могат да се използват съответните тестове в книгата за учителя. Класът се разделя на две групи. Продължителността на самостоятелната работа е 35 минути. След приключване на писмената работа се прави проверка.

Диагностичен инструментариум

Критерии за оценяване	Задача №	Максимален брой точки
Попълват липсващите числа в числовата редица.	Зад. 1 <i>I и II гр. – Запиши липсващите числа.</i> 10 вярно записани числа в числовите редици x 0,2 т.	2 т.
Сравняват числата от 0 до 10.	Зад. 2 <i>I гр. – Загради числата, които са по-малки от 2. Загради числата, които са по-големи от 7.</i> <i>II гр. – Загради числата, които са по-малки от 3. Загради числата, които са по-големи от 8.</i> 5 вярно оградени числа x 0,5 т.	2,5 т.
Сравняват числата от 0 до 10, сбор с число, разлика с число и сбор със сбор.	Зад. 3 <i>I и II гр. – Сравни.</i> 1. 2 вярно сравнени двойки числа x 0,25 т. – 0,5 т. 2. 3 вярно решени задачи (сравняване на число със сбор, разлика с число и сравняване на сбор с разлика) x 0,5 т. – 1,5 т.	2 т.
Събират и изваждат с числата от 0 до 10, намират неизвестно събираемо, умаляемо, умалител.	Зад. 4 <i>I и II гр. – Пресметни.</i> 9 вярно решени задачи x 0,5 т.	4,5 т.
1. Намират практически сбор на две числа, като обединяват две групи и преброяват получените обекти. 2. Намират практически разлика на две числа, като отделят част от групата и преброяват останалите.	Зад. 5 <i>I гр.</i> <i>1. Колко са снежните топки?</i> Верен запис на задачата „ $8 + 2 =$ “ – 1 т. Вярно пресметнат сбор – отг. „10“ – 1 т. <i>2. Колко килограма тежи тиквата?</i> Верен запис на задачата „ $10 - 3 =$ “ – 1 т. Вярно пресметнатата разлика – отг. „7 кг“ – 1 т. <i>II гр.</i> <i>1. Колко са футболните и баскетболните топки?</i> Верен запис на задачата „ $6 + 4 =$ “ – 1 т. Вярно пресметнат сбор – отг. „10“ – 1 т. <i>2. Колко килограма тежи зелето?</i> Верен запис на задачата „ $10 - 1 =$ “ – 1 т. Вярно пресметнатата разлика – отг. „9 кг“ – 1 т.	4 т.
Преоткриват, назовават и сравняват геометричните фигури: триъгълник, квадрат, кръг.	Зад. 6 <i>I и II гр. – Оцвети геометричните фигури. Запиши броя им.</i> Вярно преброени геометрични фигури:	

	- триъгълник – 2 (за I гр.) и 4 (за II гр.) – 1 т. - квадрат – 10 (за I гр.) и 8 (за II гр.) – 1 т. - кръг – 5 (за I гр.) и 6 (за II гр.) – 1 т. Вярно сравнени геометрични фигури – 2 т.	5 т.
Общ брой точки		20 т.

Установено ниво на математически компетентности	Точки
Отлично	От 17 до 20
Много добро	От 13 до 16
Добро	От 9 до 12
Задоволително	От 7 до 8
Незадоволително	От 0 до 6

След всяка задача има нарисувани две личица – усмихнато и сърдито. Учениците оцветяват усмихнатото личице, когато са решили задачата с лекота, и оцветяват сърдитото личице, когато задачата ги е затруднила.

Учебна тетрадка – урок 56.

Самопроверка

Открий кои задачи имат грешно решение. Поправи.

Задачите могат да се дадат за домашна работа или да се решат в часовете за самоподготовка.

След всяка задача има нарисувани две личица – усмихнато и сърдито. Учениците оцветяват усмихнатото личице, когато са решили задачата с лекота, и оцветяват сърдитото личице, когато задачата ги е затруднила.

Урок 57.

Проект „Фигури“

Цел:

Систематизиране на знанията за събиране и изваждане на числата до 10. Усъвършенстване на пространственото мислене. Усъвършенстване на критическо мислене и логика. Развитие на уменията за изследователска работа. Усъвършенстване на уменията за работа в екип.

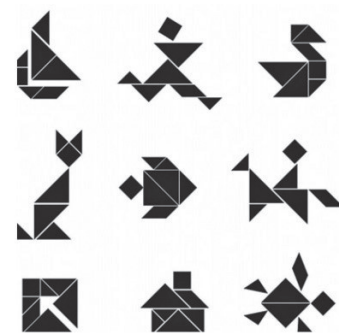
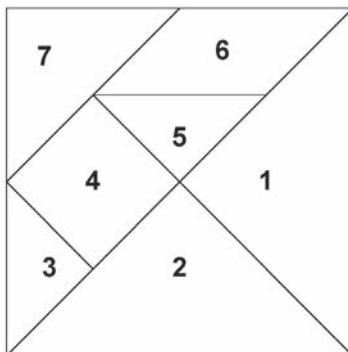
Легендата гласи, че преди хиляди години в Китай живял майстор, наречен Тан. Той правел изделия от порцелан. Първи открил изящната черна глазура. Императорът чул за това и го повикал. Тан направил специална черна плочка във формата на квадрат. Занесъл я в двореца. Но точно пред трона се спянал, изтървал плочката и тя се счупила на седем парчета. Самият император, запленил от красотата на плочката, се навел и сглобил отново парчетата. Така възникнала играта танграм. В нея всеки квадрат е разрязан на седем парчета (приложение № 9).

Днес в някои части на света се организират състезания по нареждане на танграм.

Първите стъпки учениците правят, като нареждат танграм с номерирани плочки. Силуетът на фигурата, която нареждат, също трябва да има номера или разделителна линия.

След това се преминава към игра с части без номера и подреждане на силуети без разделителна линия между частите и без номера.

По време на третия етап сглобяват самостоятелно свои фигури.

Задачи за олимпийци

Цели:

- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане на числата до 10;
- Усъвършенстване на уменията за ориентиране в пространството;

Възпитателна цел:

- Развитие на критическо мислене и състезателни умения;
- Развитие на математическо мислене;
- Подготовка за явяване на коледно математическо състезание.

Ход на урока:

Задача 1.

Учениците следват хода на стрелките, отбелязват ходовете в мрежата и откриват пътя на туриста.

Предварително класът може да се раздели на екипи. Всеки екип получава карта, по която трябва да открие скрит предмет в стаята или в коридора. Печели екипът, който първи разчете картата и донесе своя предмет.

Задача 2.

Учениците откриват закономерността и оцветяват 7 кръгчета.

Задачата подготвя за разбиране на понятията четно и нечетно число.

Предварително могат да се проведат игри за броене по 2, по 3 и т.н.

Задача 3.

Учениците пренасят рисунката в двете мрежи. Това става чрез преброяване на квадратчета, защото големината на мрежите е различна.

Задача 4.

Учениците откриват зависимост и попълват числа на мястото на въпросителните знаци. Провежда се беседа с колко се увеличават числата в първата таблица, с колко намаляват във втората таблица.

Задача 5.

Учениците попълват числовата линия. Всяко число е ключ към рисунка. Записват ключа под куклата, розата и лисицата. Така се получава задача, която трябва да решат.

Задача 6.

Учениците решават sudoku от фигури. Във втората таблица се записват във всеки ред и колона числата от 1 до 4, без да се повтарят.

Задача 7.

Учениците попълват таблицата. Числото в първата клетка на всяка колона се получава от събиране на 2, 4, 3 и 1 с 5. От този сбор се изважда 3 и разликите се записват в клетките от втората колона. Сега към записаните разлики се прибавя 2. Попълването продължава по указания начин.

Задача 8.

Учениците избират и заграждат само един верен отговор на въпроса какви фигури откриват на рисунката.

Задача 9.

Учениците записват колко страни има кубчето. Провежда се дискусия. Обръща се внимание, че кубчето има страни, които не могат да се видят, но трябва да бъдат преброени.

Задача 10.

Учениците пресмятат изразите. Предварително може да се проведе устно игра за смятане „Верижка“. Учителят съставя устно задача и хвърля малка топка към ученик. Получилият топката казва отговора на задачата, след което допълва действие, като прибавя или изважда от този отговор дадено число. Подава на друг ученик. Играта продължава, като се използват числата до 10.

Задача 11.

Учениците преброяват геометричните фигури. Заместват с техния брой в дадените задачи и ги решават.

Задача 12.

Учениците пренареждат буквите от думите така, че да се образува нова дума.

Указание. Всяка буква от даден ред се използва само един път. Получените нови думи са свързани с математиката.

Урок 58.

Глобална тема: Числата от 11 до 20

Тема на урока: Десетица

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Изграждане на понятие за десетица като сбор от 10 единици;
- Усвояване начина на образуване на състава на числата от 11 до 20;
- Усвояване на позиционния принцип за записване на числата от 11 до 20;
- Използване на понятията единици и десетици и тяхното съкратено записване;
- Ориентиране в тримерното пространство;
- Възпитаване на точност, акуратност.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Има представа за понятието, назовава понятието – десетица. Дава примери. Посочва десетици и единици.

Нови понятия: единица, десетица.

Контекст и дейности в урока: Детски игри. „Лего“.

Дава примери, използва понятията десетици и единици и тяхното съкратено записване. Представя десетицата като сбор от 10 единици. Ориентира се в тримерното пространство.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се посредством въвеждащата картина. Учениците преброяват елементите от „Лего“. Сравняват броя на червените и сините елементи;
  - **Мотивирано поставяне на темата на урока.** В тази методическа единица се въвежда понятието десетица чрез задача 1 и червените квадратчета в жълтото поле. Разглеждат се ситуации, в които се употребяват термините единица, единици, тройка, тройки, петица, петици. Така естествено се достига до понятието десетица. Подреждайки един върху друг десет елемента от „Легото“, се установява зависимостта, че десет единици са равни на една десетица и обратно – една десетица е равна на десет единици. Поставя се темата на урока;
  - **Въвеждане на новото знание.** Използва сметалото със сини и червени топчета в жълтото поле. Десетицата се представя като сбор от 10 единици;
  - **Първично затвърдяване.** Подходящи са задача 2 от учебника и задачи 1 и 2 от учебната тетрадка. Учениците ограждат 1 десетица и преброяват колко единици остават незаградени. Записват броя на десетиците и броя на единиците;
  - **Вторично затвърдяване.** Постига се чрез задачи 3 и 4 от учебната тетрадка. Учениците сравняват 10 монети от 1 ст. и една монета от 10 ст., 10 монети от 1 лв. и една банкнота от 10 лв. За задача 3 от учебника учениците трябва да преброят колко кубчета има на всеки ред, колко са всички кубчета във фигурата и ги записват в квадратчето в долния десен ъгъл на правоъгълниците;
  - **Затвърдяване на упражняването в урока.** Постига се чрез подходящи задачи, дадени от учителя.
Например: $1 \text{ дес.} = \square \square \text{ ед.}$, $10 \text{ ед.} = \square \text{ дес.}$, $19 = \square \text{ дес.} + \square \text{ ед.}$
 $1 \text{ дес.} + 4 \text{ ед.} = \square \square$, $11 = \square \text{ дес.} + \square \text{ ед.}$, $1 \text{ дес.} + 7 \text{ ед.} = \square \square$
- Домашна работа – по преценка на учителя част от задачите за първично и вторично затвърдяване и задача 5 от учебната тетрадка се задават за домашна работа.

Урок 59.

Глобална тема: Числата от 11 до 20

Тема на урока: Числата 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 и 20 – четене, писане, броене. Представяне на числата от 11 до 20 като сбор от десетици и единици

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на понятие за естествените числа от 11 до 20;
- Усвояване наименованията на числата от 11 до 20;
- Усвояване начина на записване на числата от 11 до 20;
- Усвояване и използване на количественото и редното значение на числата от 11 до 20;
- Ориентиране в тримерното пространство;
- Възпитаване на точност, акуратност.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разбира начина на образуване, чете и пише числата от 11 до 20. Определя мястото на всяко число до 20 в редицата на естествените числа. Разбира и използва количественото и редното значение на числата от 11 до 20.

Нови понятия: числата 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

Контекст и дейности в урока: Обществени места. Театър

Чете, пише, брои с числата от 11 до 20. Представя числата от 11 до 20 като сбор от десетици и единици.

Ориентира се в тримерното пространство. Записва числата с цифри.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Музика.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания:** устно броене до 10 в прав и обратен ред;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Чрез въвеждащата картина на задача 1 се затвърдяват знанията за десетица. Целенасочено се работи с понятията единици, десетица – учениците преброяват колко са балерините и танцьорите на сцената. Акцентира се върху зависимостта, че десет единици са равни на една десетица и обратно – една десетица е равна на десет единици. Учениците броят в прав и обратен ред от 11 до 20. Под всяко число, гирлянда от числа на сцената от 11 до 20, учениците рисуват едно снопче от 10 пръчици и необходимия брой единици;

- **Въвеждане на новото знание.** При въвеждане на числата от 11 до 20 учениците трябва да преброят общия брой предмети. Определят общия брой сини и червени топчета, пръчици, сини и червени квадратчета. Учениците трябва да свържат топчетата със снопчетата пръчици и червените и сини квадратчета, които представят числата от 11 до 20 като сбор от десетици и единици;

- **Първично затвърдяване.** Посредством преброяване на червените и сините топчета на задача 2 от учебника учениците разбират начина на образуване на числата от 11 до 20. Учениците четат наименованията на числата и записват броя на десетиците и единиците. Тигърчето показва на децата мястото на всяко число от 11 до 20 в числовата редица. Чрез задача 3 учениците определят мястото на всяко число до 20 в редицата на естествените числа (през едно – четни и нечетни);

- **Вторично затвърдяване.** Постига се със задача 4 от учебника и задачи 1 и 2 от учебната тетрадка;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** На основата на задача 3 от учебната тетрадка учениците отново обясняват наученото през този час – представяне на числата от 11 до 20 като сбор от десетици и единици. Чрез задача 5 от учебника учениците се ориентират в тримерното пространство, преброяват колко кубчета има на първия, втория, третия ред, колко са всички кубчета във фигурата и ги записват в квадратната мрежа.

Домашна работа – по преценка на учителя част от задачите за първично и вторично затвърдяване и задача 4 от учебната тетрадка се задават за домашна работа.

Урок 60.

Глобална тема: Числата от 11 до 20

Тема на урока: Едноцифрени и двуцифрени числа. Сравняване на числата от 11 до 20

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на понятията за едноцифрено и двуцифрено число;
- Формиране на умения за сравняване на числата до 20;
- Затвърдяване на уменията за четене на числата от 11 до 20;
- Затвърдяване на уменията за писане на числата от 11 до 20;
- Затвърдяване на уменията за построяване на симетрична фигура;
- Възпитаване на наблюдателност, точност и акуратност.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разпознава едноцифрени и двуцифрени числа в множеството на числата до 20.

Нови понятия: едноцифрено число, двуцифрено число, цифри, бройни и редни числа.

Контекст и дейности в урока: Внимавам, когато съм сам. Пътят от дома до училище

Чете, пише и сравнява числата до 20. Използва термините едноцифрено и двуцифрено число. Открива симетрия и довършва по образец. Записва числата с цифри.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Анализира се основната илюстрация към задача 1. Акцентира се върху разположението на къщите от двете страни на улицата и тяхната номерация;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Учениците се насочват към попълване на липсващите числа в редиците (номерата на къщите). Това спомага за осмисляне на принципа за образуване на изучаваните естествени числа;

- **Въвеждане на новото знание.** Учениците броят от 1 до 20 в прав и обратен ред. Прочитат номерата на къщите от горния ред, след това прочитат номерата на къщите от долния ред. Откриват приликите и разли-

ките. От жълтото поле на задача 1 научават понятията „цифра“, „едноцифрено число“, „двучифрено число“, бройни и редни числа;

- **Първично затвърдяване.** Изпълнението на задача 2 предполага прочит на числото, определяне на броя на единиците и десетиците в него – попълване на таблицата. Попълвайки пропуснатите числа, учениците откриват приликите и разликите между числата от първия ред и числата от втория ред, тоест между едноцифрените и двучифрените числа. Посредством задача 3 първокласниците разбират, че сравняването на числата от 11 до 20 е въз основа на знанията им за сравняване на числата до 10;

- **Вторично затвърдяване.** Учениците затвърдяват знанията си за едноцифрени числа, двучифрени числа и сравняване на числата до 20 чрез задача 4 от учебника и посредством задачи 1, 2, 3, 4 и 5 от учебната тетрадка;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Учителят записва на дъската няколко едноцифрени и двучифрени числа. Учениците си припомнят кои са цифрите, кои са числата. Кои числа са едноцифрени, кои са двучифрени и защо.

Домашна работа – по преценка на учителя част от задачите за първично и вторично затвърдяване и задача 6 от учебната тетрадка се задават за домашна работа или за самоподготовка.

Урок 61.

Глобална тема: Числата от 11 до 20

Тема на урока: Сравняване на числата от 11 до 20. Отсечка. Точка

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на представа за отсечка;
- Актуализиране на представите за точка, права и крива линия;
- Затвърдяване на уменията за сравняване на числата до 20;
- Възпитаване на точност и дисциплинираност на мисленето;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Сравнява числата от 11 до 20. Разпознава отсечката като геометрична фигура. Разпознава точка.

Нови понятия: отсечка, точка.

Контекст и дейности в урока: Внимавам, когато съм сам. Пътят от дома до училище

Чете, пише, брой и сравнява числата до 20. Посочва, назовава отсечка. Ориентира се в пространството, като възпроизвежда огледален образ.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

Учителите биха могли да разделят урока на две части – аритметична и геометрична – чрез задача 1 от учебника.

I част

- **Актуализиране на опорните знания.** В първата част си припомнят подредбата на числата до 20 с помощта на тигърчето и решават задача 1. Затвърдяват чрез задачи 1, 2 и 3 от учебната тетрадка;

II част

- **Актуализиране на опорните знания.** Тук се актуализират опорните знания в синьото поле на задача 2 – точка, права, крива и начупена линия. Учениците ги преброяват и записват;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока:** чрез жълтото поле за отсечка;

- **Въвеждане на новото знание.** Обяснява се, че ако от средата на една права линия с две ножички се отреже част от нея, тази отрязана част от правата линия се нарича отсечка. Тя има два края. Те могат да се обозначат посредством точка или малка чертичка. Прочита се написаното в жълтото поле;

- **Първично затвърдяване.** Чрез задача 4 от учебната тетрадка учениците определят колко са на брой точките, кривите линии, правите линии, начупените линии и колко са отсечките. От задача 3 в учебника определят броя на отсечките във верижките от отсечки;

- **Вторично затвърдяване.** Подходящи за целта са задача 7 от учебната тетрадка – Кой път ще отведе жабката по-бързо до блатото?;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** На основата на задачи 6 и 7 от учебната тетрадка учениците отново обясняват наученото през този час.

Домашна работа – препоръчително е да се даде за домашна работа задача 6 от учебната тетрадка.

Урок 62.

Глобална тема: Числата от 11 до 20

Тема на урока: Сантиметър. Измерване на отсечки

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на понятие за мерната единица за дължина – сантиметър;
- Формиране на умение за измерване дължини на отсечки в сантиметри с помощта на чертожна линейка;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, прецизност и акуратност;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава мерната единица за дължина – сантиметър. Познава и използва при запис означението ѝ. Работи с именувани числа. Измерва и записва дължина на предмети около себе си в сантиметри. Измерва отсечка в сантиметри

Нови понятия: сантиметър.

Контекст и дейности в урока: Професии в родния край

Назовава и използва мерната единица за дължина – сантиметър. Измерва дължината на предмети от заобикалящия го свят.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

• **Актуализиране на опорните знания.** Чрез задача 6 от учебната тетрадка, урок 61 (домашната работа) – определяне дължината на предметите по броя на кламерите, се насочва вниманието на учениците към необходимостта от мярка за измерване на отсечки, дължини. Подчертава се, че кламерът е условна дължина, има по-малки и по-големи кламери;

• **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Урокът може да продължи с измерване на предмети, за което е необходимо учителят предварително да подготви различни инструменти за измерване на дължина: триъгълник, линия, шивашки метър, ролетка, дърводелски метър и други – задача 1 от учебника;

• **Въвеждане на новото знание.** Поставя се задача на учениците да изберат най-подходящия инструмент за измерване на: тетрадка, молив, гумичка, чин, врата, плат. Разглежда се жълтото поле на задача 1 и задача 2 от учебника. Акцентира се, че отсечките, както и предметите ще измерваме, като нулевото деление съвпадне с единия край на отсечката. Дължината на отсечката се определя, като се открие срещу кое деление на линейката се намира другият край на отсечката. Учениците се запознават с единицата мярка за дължина – сантиметър (см);

• **Първично затвърдяване.** Осъществява се чрез задачи 3 и 4 в учебника и задачи 1 и 2 в учебната тетрадка;

• **Вторично затвърдяване.** Подходящи за целта са задачи 3 и 4 от учебната тетрадка;

• **Затвърдяване на упражняването в урока.** На основата на задача 5 от учебника учениците отново обясняват наученото през този час.

Домашна работа – по преценка на учителя част от задачите за първично и вторично затвърдяване се задават за домашна работа или самоподготовка.

Урок 63.

Глобална тема: Числата от 11 до 20

Тема на урока: Дължина на отсечка. Чертане на отсечка с определена дължина

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Формиране на умение за чертане на отсечка с определена дължина в сантиметри с помощта на чертожна линейка;
- Затвърдяване на уменията за използване на понятие за мерната единица за дължина сантиметър;
- Затвърдяване на уменията за разпознаване на геометрична фигура – отсечка;
- Затвърдяване на уменията за измерване дължини на отсечки в сантиметри с помощта на чертожна линейка;
- Възпитаване на точност, прецизност и акуратност;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разпознава геометрична фигура – отсечка. Чертае отсечка по зададена дължина в сантиметри.

Нови понятия: дължина на отсечка.

Контекст и дейности в урока: Защитени места. Парк

Измерва дължина на отсечка. Чертае отсечка по зададена дължина. Сравнява дължини на отсечки. Събира и изважда с именувани числа. Интерпретира и описва математически модели в пространството.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

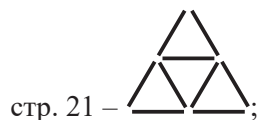
- **Актуализиране на опорните знания.** Постига се чрез задачи 1, 2 и 3 от учебника и задачи 1 и 2 от учебната тетрадка. Анализирайки основната илюстрация, учителят иска от учениците да измерят височината на предметите и фигурите от „геометричния град“ в сантиметри, да ги запишат и устно да ги сравнят;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Чрез задача 4 от учебника учениците измерват в сантиметри дължините на страните на геометричните фигури триъгълник и квадрат с помощта на чертожна линейка. Определят от колко отсечки е образувана всяка от фигурите. Намират сбора на страните на всяка фигура поотделно. Поставяне на темата;

- **Въвеждане на новото знание.** Използва се задача 5 в синьото поле от учебника. Учителят първоначално обяснява начина, по който се поставя линейката върху чертожното поле, и начина, по който се движи моливът. Подробно обяснява как се чертае отсечка по дадена дължина. Посочват се точките или чертичките, които са краища на отсечката. Специално внимание се отделя на нулата върху чертожната линейка. Нулевото деление на чертожната линейка трябва да съвпадне с началната точка или чертичка в единия край. Точката или чертичката на другия край се поставя срещу делението на сантиметровата линия в зависимост от определената дължина в сантиметри. Учителят показва и чертае на дъската първите две отсечки (8 см и 3 см). Останалите учениците чертаят самостоятелно;

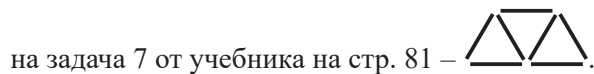
- **Първично затвърдяване.** Постига се чрез задача 3 от учебната тетрадка – учениците чертаят отсечки по даден един край;

- **Вторично затвърдяване.** Постига се чрез задачи 4, 5 и 6 от учебната тетрадка. Учениците решават верижката, като събират и изваждат именувани числа. Чертаят отсечка с дължина, колкото е резултатът от верижката – задача 4 от учебната тетрадка. Чертаят отсечки по дадени два края – задача 5 от учебната тетрадка. Упражняват се в развитие на пространственото си въображение. Решение на задача 6 от учебната тетрадка на

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** На основата на задача 6 от учебника учениците си припомнят изученото през този час.

Домашна работа – по преценка на учителя част от задачите за първично и вторично затвърдяване и задача 7 от учебника се задават за домашна работа (Премести 2 клечки, за да получиш 3 триъгълника.) Решение

Урок 64.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Събиране без преминаване на десетицата (от вида $10 + 5 = 15$). Събираемо, сбор

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за събиране на десетица с едноцифрено число;
- Формиране на понятие за наименованията на компонентите на аритметичното действие събиране: събираемо, сбор;

- Затвърдяване на уменията за съставяне, четене и писане на числени изрази по илюстрация;

- Затвърдяване на умение за развитие на пространствено въображение.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Пресмята сборове от вида $10 + 5 = 15$. Обяснява и доказва решения.

Нови понятия: събираемо, сбор.

Контекст и дейности в урока: Права и отговорности в училище

Използва алгоритъм за събиране на десетица с едноцифрено число. Назовава и използва термините „съ-

бираемо“ и „сбор“. Интерпретира и описва математически модели в пространството. Решава устно текстови задачи с едно пресмятане от събиране и изваждане.

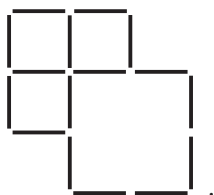
Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания:** на числата от 11 до 20 като сбор от десетица и единици. Затвърдяват понятието десетица като сбор от 10 единици посредством задача 1 от учебника;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока:** чрез въвеждащата картина на задача 2 от учебника. Учениците броят червените и сините квадратчета и намират техния общ брой;
- **Въвеждане на новото знание:** чрез жълтото поле. Учениците затвърдяват уменията за хоризонтален и вертикален начин на записване и пресмятане на сбора. Назовават и използват термините „събираемо“ и „сбор“;
- **Първично затвърдяване.** Използват наименованията на компонентите на аритметичното действие събиране и пресмятат чрез задачи 3 и 4 от учебника;
- **Вторично затвърдяване.** Сравняват сбор с число в задача 5 от учебника. Решават текстови задачи с едно пресмятане от събиране, намират неизвестно събираемо – задачи 1, 2 и 3 от учебната тетрадка;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Учениците си припомнят изучените термини и алгоритъма за събиране на една десетица с едноцифрено число чрез задача 4 от учебната тетрадка.

Домашна работа – по преценка на учителя част от задачите за вторично затвърдяване, задача 5 от учебната тетрадка (*Оцвети верния път.*) и задача 6 от учебника се задават за домашна работа (*Премести 2 клечки, за да получиш 4 квадрата.*). Решение на зад. 6 от учебника на

стр. 82 –

Урок 65.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Изваждане без преминаване на десетицата (от вида $15 - 10 = 5$; $15 - 5 = 10$)

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за изваждане на едноцифрено число или десетица от двуцифрено число без преминаване на десетицата;
- Затвърдяване на уменията за сравняване на разлика с число и разлика с разлика;
- Затвърдяване на уменията за съставяне, четене и писане на числени изрази по илюстрация;
- Затвърдяване на уменията за устно съставяне и решение на текстови задачи с едно пресмятане по картина;
- Затвърдяване на уменията за развитие на пространствено въображение.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Пресмята разлики от вида $15 - 10 = 5$ и $15 - 5 = 10$. Обяснява и доказва решения.

Контекст и дейности в урока: Права и отговорности в училище. Общуване

Изброява, прилага алгоритъм на изваждане на едноцифрено число или десетица от двуцифрено число без преминаване на десетицата. Сравнява разлика с число и разлика с разлика. Решава устно текстови задачи с едно пресмятане от събиране и изваждане.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания:** на числата от 11 до 20 като сбор от десетица и единици. Затвърдяват понятието десетица като сбор от 10 единици посредством задача 1 от учебника;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Чрез въвеждащата картина на задача 2 (жълто поле) от учебника учениците броят всички квадратчета. От тях трябва да извадят 5 и задраскват 5 сини квадратчета;
- **Въвеждане на новото знание.** Използва се жълтото поле. Учениците затвърдяват уменията за хори-

зонтален и вертикален начин на записване и пресмятане – задача 2 от учебника;

- **Първично затвърдяване.** Осъществява се чрез задача 3 от учебника и задачи 1 и 2 от учебната тетрадка;

- **Вторично затвърдяване.** Постига се чрез задача 3 от учебната тетрадка и задача 4 от учебника (решение на задача 4 от учебната тетрадка на стр. 23);

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Посредством задача 5 от учебника се припомня изученото през този час.

Домашна работа – по преценка на учителя част от задачите за вторично затвърдяване и задача 6 от учебника се задават за домашна работа. (*Запиши колко килограма тежи торбата с лук.*)

Урок 66.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане на двуцифрено число с едноцифрено число без преминаване (от вида $13 + 4 = 17$, $17 - 4 = 13$)

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за събиране на двуцифрено число с едноцифрено число без преминаване;
- Усвояване на алгоритъма за изваждане на едноцифрено число от двуцифрено число без преминаване на десетицата;

- Затвърдяване на уменията за съставяне, четене и писане на числени изрази по илюстрация;

- Затвърдяване на уменията за устно съставяне и решение на текстови задачи с едно пресмятане по картина;

- Затвърдяване на уменията за развитие на пространствено въображение;

- Затвърдяване на уменията за развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Пресмята сборове и разлики без преминаване от вида $13 + 4 = 17$ и $17 - 4 = 13$. Обяснява и доказва решения.

Нови понятия: текстова задача (условие, числени данни, въпрос), схема.

Контекст и дейности в урока: Права и отговорности в училище. Общуване

Изброява, прилага алгоритъм на изваждане на едноцифрено число от двуцифрено число без преминаване на десетицата. Съставя и решава текстова задача по картина.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания:** числата от 11 до 20 като сбор от десетица и единици. Затвърдяват понятието десетица като сбор от 10 единици посредством задача 1 от учебника;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Чрез въвеждащата картина на задача 2 от учебника учениците броят червените квадратчета от първия ред и сините от втория. Намират колко са всички квадратчета. Към тях трябва да прибавят 4 сини квадратчета в реда на единиците;

- **Въвеждане на новото знание.** Използва се жълтото поле. Учениците затвърдяват уменията за вертикален начин на записване и пресмятане;

- **Първично затвърдяване.** Постига се с решаването на задачи 3 и 4 от учебника. (*Състави устно задача по картинката. Намери общия сбор на бисквитките и мъфините.*);

- **Вторично затвърдяване:** задачи 1 и 3 от учебната тетрадка и задача 5 от учебника: *Запиши номера на таблицата, с която трябва да продължи редицата.* (Решение на зад. 5 от учебника на стр. 84 е квадрат № 1);

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Учениците си припомнят изучените термини и алгоритъма за събиране на двуцифрено число с едноцифрено число без преминаване и изваждане на едноцифрено число от двуцифрено число без преминаване на десетицата чрез задача 2 от учебната тетрадка.

Домашна работа – по преценка на учителя част от задачите за вторично затвърдяване и задача 4 от учебната тетрадка се задават за домашна работа.

Урок 67.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане на двуцифрено число с едноцифрено число без преминаване (от вида $12 + 2 = 14$, $14 - 2 = 12$)

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на уменията за събиране на двуцифрено число с едноцифрено число;
- Затвърдяване на уменията за изваждане на едноцифрено число от двуцифрено число без преминаване на десетицата;
- Затвърдяване на уменията за сравняване на числата до 20, за сравняване на сбор с число, разлика с число, сбор със сбор, разлика със сбор и разлика с разлика;
- Затвърдяване на уменията за измерване на дължина на отсечка в сантиметри с чертожна линейка;
- Затвърдяване на уменията за съставяне и решаване на текстова задача с едно пресмятане;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Обяснява и доказва решения.

Контекст и дейности в урока: Математиката около мен

Изброява, прилага алгоритъм на изваждане на едноцифрено число или десетица от двуцифрено число без преминаване на десетицата. Решава устно текстови задачи с едно пресмятане от събиране и изваждане.

Методи и форми на оценяване: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Чрез задача 1 от учебника се актуализират усвоени знания за редицата на естествените числа от 0 до 20;
- **Поставяне на темата на урока.** Използва се синьото поле на задача 2 от учебника;
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Подходящи за целта са задачи 1, 2, 3 и 4 от учебната тетрадка и задача 3 от учебника (*Запиши дължините на пирона и молива. С колко сантиметра е по-дълъг моливът? Колко е общата дължина на пирона и молива?*) Със задача 5 от учебната тетрадка се затвърдява уменията за развитие на логическото мислене и на вниманието (Решение на задача 5 от учебната тетрадка на стр. 25 е втората фигура.);
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** На основата на задача 4 от учебника учениците отново обясняват упражняването в урока за събиране и изваждане на двуцифрено число с едноцифрено число до 20 без преминаване.

Домашна работа – по преценка на учителя част от задачите за затвърдяване и обработка на знанията се задават за домашна работа.

Урок 68.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Правоъгълник, чертане на правоъгълник и квадрат в квадратна мрежа. Връх, страна

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Изграждане на понятието за геометричната фигура правоъгълник;
- Изграждане на уменията за разпознаване на неговите елементи: страна, връх;
- Изграждане на уменията за чертане на правоъгълник и квадрат в квадратна мрежа;
- Затвърдяване на уменията за разпознаване на геометрична фигура квадрат;
- Затвърдяване на уменията за измерване дължини на отсечки в сантиметри с помощта на чертожна линейка;
- Възпитаване на точност, прецизност и акуратност.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разпознава геометрична фигура правоъгълник. Разпознава геометрична фигура квадрат. Разпознава елементите страна и връх на правоъгълник и на квадрат.

Нови понятия: правоъгълник, страна, връх.

Контекст и дейности в урока: Пътни знаци

Събира и изважда числата до 20 без преминаване. Посочва, назовава геометрични фигури – правоъгълник и квадрат. Чертае правоъгълник и квадрат в квадратна мрежа. Назовава елементи на геометричните фигури – връх, страна. Измерва дължина на отсечка и дължина на страна.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Чрез задача 1 от учебника учениците откриват предмети и

фигури с правоъгълна форма, между които има правоъгълници с различни размери, в това число и квадрати. Още тук може да се обърне внимание, че квадратът е правоъгълник;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Постига се посредством жълтото поле на задача 1 в учебника;

- **Въвеждане на новото знание.** Учениците се запознават с геометрична фигура правоъгълник и с термините „връх“ и „страна“. Обяснява се, че „връх“ в математиката е елемент от геометрична фигура, точка, в която се пресичат две страни. Измерват и записват дължините на отсечките от правоъгълника. Установяват, че срещуположните страни на правоъгълника са равни. Прочитат казаното от тигърчето в синьото поле на задача 2;

- **Първично затвърдяване:** задача 3 в учебника. Измерват и записват дължините на страните на квадрата. Определят колко са страните и върховете на тази геометрична фигура;

- **Вторично затвърдяване.** Постига се чрез задача 4 от учебника, където учениците трябва да отбележат с чертички страните на геометричните фигури. Със синя точка – върховете на геометричните фигури. Да определят устно колко върха има триъгълникът, колко върха има квадратът, колко върха има правоъгълникът. Да свържат по един връх и по една страна от всяка фигура с техните наименования. Задача 5 – да начертаят правоъгълник по дадени дължини на страните. В задача 6 от учебника учениците трябва да запишат броя на върховете и броя на страните на геометричните фигури;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Чрез задачи 1, 2 и 3 от учебната тетрадка учениците си припомнят изученото през този час – запознаване с геометрична фигура правоъгълник, измерване на дължина на отсечка в квадратна мрежа и определяне броя на върховете и страните.

Домашна работа – по преценка на учителя част от задачите за първично и вторично затвърдяване се дават за домашна работа.

Урок 69.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Правоъгълник, чертане на правоъгълник и квадрат в квадратна мрежа. Връх, страна

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на уменията за чертане на правоъгълник и квадрат в квадратна мрежа;
- Затвърдяване на уменията за измерване и чертане на отсечка;
- Затвърдяване на уменията за определяне на точка в равнината;
- Възпитаване на наблюдателност, точност и прецизност;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разпознава геометрична фигура правоъгълник. Разпознава геометрична фигура квадрат. Разпознава елементите страна и връх на правоъгълник и на квадрат. Чертае правоъгълник и квадрат в квадратна мрежа.

Контекст и дейности в урока: Селище. Обществени сгради

Различава, назовава, посочва правоъгълник. Чертае правоъгълник и квадрат в квадратна мрежа. Посочва и назовава елементите – страна и връх.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка:** чрез задача 1 от учебника – учениците измерват и записват дължините на страните на къщите от Геометричния град. Чрез задача 2 от учебника откриват закономерността и записват поредния номер на всяка фигура;

- **Поставяне на темата на урока.** Използва се задача 3 от учебника, където учениците трябва да начертаят в квадратната мрежа правоъгълник и квадрат;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Постига се чрез задача 4 от учебника – учениците трябва да отбележат къде се намират зелената и червената точка. При задача 5 от учебника първокласниците, използвайки точките, разделят квадрата най-малко на 10 различни части. За задача 6 от учебника се използва приложение № 2, за да се конструират различни геометрични фигури;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Учениците обобщават ученото през този час – за измерване дължина на отсечки и чертане на правоъгълник и квадрат в квадратна мрежа с помощта на задачи 1, 2, 3 и 4 от учебната тетрадка. Чрез задача 5 от учебната тетрадка се затвърдява уменията за развитие на логическото мислене и на вниманието. (Решение на задача 5 от учебната тетрадка на стр. 27 – $\triangle = 1$,

$$\square = 0, \bigcirc = 9, \square = 6);$$

Домашна работа – задача 6 от учебната тетрадка и по преценка на учителя част от задачите за затвърдяване и обработка на знанията.

Урок 70.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Изваждане на двуцифрено число от двуцифрено без преминаване на десетица (от вида $14 - 11 = 3$)

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за изваждане на двуцифрено число от двуцифрено число без преминаване на десетицата от вида $14 - 11 = 3$;
- Затвърдяване на алгоритъма за изваждане на двуцифрено число от двуцифрено число и проверка чрез събиране;
- Затвърдяване на уменията за решаване на задачи с правене на вертикален запис;
- Затвърдяване на уменията за измерване и чертане на отсечка;
- Възпитаване на точност и акуратност в изчисленията;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Пресмята разлики от вида $14 - 11 = 3$. Обяснява и доказва решения.

Контекст и дейности в урока: Любими детски приказки

Изброява, прилага алгоритъм на изваждане на двуцифрено число от двуцифрено число без преминаване на десетицата. Прави вертикален запис, решава задачи с вертикален запис.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Актуализират се знанията за изваждане на едноцифрено или двуцифрено число от двуцифрено число без преминаване на десетицата чрез задача 1 от учебника;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Осъществява се посредством жълтото поле в учебника – изваждане на двуцифрено число от двуцифрено без преминаване на десетица (от вида $14 - 11 = 3$);
- **Въвеждане на новото знание.** Използва се нагледната опора на червените и сините квадратчета. Двуцифрените числа се представят като сбор от десетица и единици. Записани едно под друго в таблица, се прави аналогия на изваждането на едноцифрените числа. Прави се вертикален запис и проверка;
- **Първично затвърдяване.** Постига се чрез решаване на задачите от изваждане 2, 3 и 4 от учебника. Като при задача 4 се прави проверка на изваждането чрез събиране и се използва вертикален запис. При задача 5 от учебника учениците трябва да решат задачите и да свържат отговорите с героите от приказките, за които тези образи им напомнят. (*В кои приказки се разказва за същия брой герои? Свържи отговорите на задачите и героите.*);
- **Вторично затвърдяване.** Постига се чрез задачи 1, 2, 3 и 4 от учебната тетрадка;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** На основата на задача 3 от учебната тетрадка учениците отново обясняват наученото през този час – как се изважда двуцифрено число от двуцифрено число без преминаване на десетицата от вида $14 - 11 = 3$.

Домашна работа – задача 5 от учебната тетрадка и по преценка на учителя част от задачите за първично и вторично затвърдяване се задават за домашна работа.

Урок 71.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Изваждане на двуцифрено число от двуцифрено без преминаване на десетица (от вида $14 - 11 = 3$)

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на алгоритъма за изваждане на двуцифрено число от двуцифрено без преминаване на десетицата;

- Затвърдяване на уменията за изразяване на математически език словосъчетанието „с... по-малко“;
- Затвърдяване на уменията за съставяне на текстови задачи по даден числен израз;
- Възпитаване на наблюдателност, точност и акуратност;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Обяснява и доказва решения.

Контекст и дейности в урока: Любими детски филми

Изброява, прилага алгоритъм на изваждане на двуцифрено число от двуцифрено число без преминаване на десетицата. Решава вертикален запис. Открива зависимости и допълва таблица по тях.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Чрез задачи 1 и 2 от учебника се актуализират знанията на учениците за изваждане на двуцифрено число от двуцифрено без преминаване на десетицата. Първокласниците записват числата, които са с 12 и с 13 по-малко от дадените. За задача 2 от учебника записват задачи с дадените числа;

- **Поставяне на темата на урока.** Използва се задача 3 от учебника, където учениците прилагат алгоритъма на изваждане на двуцифрено число от двуцифрено число без преминаване на десетицата;

- **Затвърдяване и обработка на знанията:** Постига се чрез задачи 4, 5, 6 и 7 от учебника и задачи 1, 2 и 3 от учебната тетрадка. Учениците се упражняват да изваждат двуцифрено число от двуцифрено без преминаване на десетицата. Задача 5 – откриват пътя на пирата, който минава през вярно решените задачи, и го оцветяват. Задача 6 – съставят текстова задача и я решават. Откриват логическа зависимост и допълват

празните квадратчета на задача 7 (решение на задача 7 от учебника на стр. 89 – и съответно на втори и трети ред);

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** В края на часа на основата на задача 4 от учебната тетрадка учениците отново обясняват упражняването в урока – изваждане на двуцифрено число от двуцифрено без преминаване на десетицата.

Домашна работа – задача 5 от учебната тетрадка и по преценка на учителя част от задачите за затвърдяване и отработване на знанията се задават за домашна работа.

Урок 72.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане без преминаване (от вида $12 + 2 = 14$; $14 - 2 = 12$; $14 - 12 = 2$)

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Затвърдяване на уменията за използване на алгоритъма за събиране и изваждане до 20 без преминаване на десетицата;

- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестно събираемо;
- Затвърдяване на уменията за чертане на правоъгълник в квадратна мрежа;
- Затвърдяване на уменията за назоваване и отбелязване на връх в правоъгълник;
- Затвърдяване на уменията за съставяне на текстова задача по дадени данни;
- Възпитаване на съобразителност, точност и акуратност;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Пресмята сборове и разлики от вида $12 + 2 = 14$; $14 - 2 = 12$; $14 - 12 = 2$. Обяснява и доказва решения.

Контекст и дейности в урока: Здравословно хранене. Плодове

Събира и изважда с числата до 20 без преминаване. Намира неизвестно събираемо. Чертае правоъгълник по зададени дължини в квадратна мрежа. Назовава и отбелязва връх на правоъгълник.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Чрез задача 1 от учебника учениците допълват липсващите числа в редиците и се актуализират знанията за редицата на естествените числа от 0 до

20. Задача 2 от учебника – първокласниците преброяват всички ябълки, всички круши и всички лимони. От тях изваждат неопцветените плодове и записват колко са останалите;

- **Поставяне на темата на урока.** „Събиране и изваждане до 20 без преминаване на десетицата“ се осъществява посредством задача 3, където учениците решават задачи с помощта на числовата линия;

- **Затвърдяване и обработка на знанията:** задачи 4, 5, 6 и 7 от учебника и задачи 3 и 4 от учебната тетрадка. Учениците решават верижка. Попълват таблици с пропуснати числа. Чертаят в мрежа правоъгълник, едната страна на който е 5 см, а другата е 2 см, и отбелязват с точка върховете. Използват данни от таблицата на задача 4 от учебната тетрадка и съставят задачи;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** На основата на задачи 1 и 2 от учебната тетрадка учениците обясняват върху какво са се упражнявали по време на този урок – събиране и изваждане с числата до 20 без преминаване.

Домашна работа – задача 5 от учебната тетрадка и по преценка на учителя част от задачите за затвърдяване и обработка на знанията се задават за домашна работа.

Урок 73.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Събиране на двуцифрено число с едноцифрено със сбор 20

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за събиране на двуцифрено число с едноцифрено число със сбор 20;
- Възпитаване на наблюдателност, точност и акуратност в изчисленията;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира едноцифрено с двуцифрено число със сбор 20.

Контекст и дейности в урока: Детски игри с карти

Прилага начина за събиране на двуцифрено число с едноцифрено със сбор 20.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Постига се чрез задача 1 от учебника. Учениците представят числата като сбор от десетица и единици и ги записват. Затвърдяват уменията си за събиране на едноцифрени числа със сбор 10. Задача 5 от учебника изисква да се допълнят липсващите думи: Теглото на ябълките се измерва в килограми. Дължината на панделките се измерва в сантиметри. Дължината на отсечките се измерва в сантиметри. Теглото на захарта се измерва в килограм;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока:** с помощта на конкретна задача: $14 + 6 =$ в жълтото поле;

- **Въвеждане на новото знание:** Използва се алгоритъм, при който първото събираемо се представя като сбор от десетица и единици. След това събирането се основава на аналогията със събирането на едноцифрени числа със сбор 10;

- **Първично затвърдяване.** В задача 2 от учебника учениците оцветяват сините и червените квадратчета на сметалата според дадените примери и решават задачите. Намират сбора в задача 3 и задачи 2 и 3 от учебната тетрадка, където решават задачите, обясняват решението и записват отговора;

- **Вторично затвърдяване.** Намират неизвестните събираеми в задача 4 и задача 4 от учебната тетрадка. Обясняват решението на задачите;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** На основата на задача 5 от учебника учениците затвърдяват научено за мерните единици и как се събира двуцифрено с едноцифрено число със сбор 20.

Задача 6 от учебната тетрадка – игра със зарче: *Преброй толкова кръгчета, колкото са точките на горната страна на зарчето. Продължи, като следваш стрелката.* „Мостчетата“ променят посоката на движение. Победител е този, който пръв стигне до финала.

Домашна работа – задачи 1 и 5 от учебната тетрадка. По преценка на учителя част от задачите за първично и вторично затвърдяване се задават за домашна работа.

Урок 74.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Изваждане на едноцифрено число от 20 (от вида $20 - 6 = 14$)

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за изваждане на едноцифрено число от 20;
- Затвърдяване на уменията за използването на термини, свързани с понятието „текстова задача“;
- Възпитаване на точност и акуратност в изчисленията;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Пресмята разлики от вида $20 - 6 = 14$. Решава текстови задачи. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решения.

Контекст и дейности в урока: Детски игри. Пързалка

Прилага начина за изваждане на едноцифрено число от 20.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

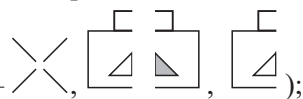
- **Актуализиране на опорните знания.** Учениците съставят задачи с дадените числа за всяка фигура в задача 1 от учебника, като актуализират знанията си за събиране и изваждане на числата до 10 за първата фигура, във втората и третата фигура се сблъскват със случаи на изваждане от 20. Актуализират опорни знания чрез задача 2 от учебника, като представят числото 20 като сбор от 1 дес. и 10 ед. Използва се аналогията с изваждането от 10 на числата от първата десетица;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока:** изваждане на едноцифрено число от 20 – с помощта на конкретна задача в жълтото поле;

- **Въвеждане на новото знание.** Използват се червените и сините квадратчета, като се зачеркват толкова сини квадратчета, колкото изваждаме от 20. Използва се алгоритъм, при който умаляемото 20 се разлага на десетици и се извършва изваждане от едната десетица, а другата остава, за да се допълни в окончателната разлика;

- **Първично затвърдяване.** Учениците оцветяват сметалата. С тяхна помощ решават задачите – задача 3 от учебника. В задача 4 от учебника учениците решават задачите от действие изваждане и правят проверка чрез събиране;

- **Вторично затвърдяване.** Учениците решават задача 5 от учебника чрез таблица. При решаването на задача 3 от учебната тетрадка учениците заместват получения отговор с буква от таблицата и откриват скритата дума. Задача 4 от учебната тетрадка: *Помисли и нарисуй правилната фигура* (решение на задача 4 от

учебната тетрадка на стр. 32 –);

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Решавайки задачи 1 и 2 от учебната тетрадка, учениците отново обясняват какво са научили този час – как се изважда едноцифрено число от 20.

Домашна работа – по преценка на учителя част от задачите за първично и вторично затвърдяване се дават за домашна работа.

Урок 75.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Изваждане на двуцифрено число от 20 (от вида $20 - 14 = 6$)

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за изваждане на двуцифрено число от 20;
- Затвърдяване на уменията за решаване задачи за намиране на разлика по картинка;
- Възпитаване на точност и акуратност в изчисленията;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Пресмята разлики от вида $20 - 6 = 14$. Обяснява и доказва решения.

Контекст и дейности в урока: Сезони. Пролет

Събира и изважда числата до 20 без преминаване. Изважда двуцифрено число от 20. Обяснява връзка между действия събиране и изваждане. Открива и продължава зависимост.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Учениците актуализират опорни знания от действие изваждане на числата до 10 чрез задача 1 от учебника и затвърдяват уменията си за изваждане на едноцифрено число

от 20. В задача 2 от учебника представят числата като сбор от десетица и единици. Използва се аналогията с действие изваждане от 10 на числата от първата десетица;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Постига се на основата на конкретна задача $20 - 14 =$ от жълтото поле;

- **Въвеждане на новото знание.** Постига се чрез задача 2 от учебника, като на сметалото се зачеркват 10 червени квадратчета и 4 сини. Преброяват се останалите незачеркнати сини квадратчета. Числото 20 се представя като сбор от 1 дес. и 10 ед. Числото 14 се представя като сбор от 1 дес. и 4 ед. Използва се вертикален запис – записани едно под друго. Първо се изваждат единици от единици, след това – десетици от десетици;

- **Първично затвърдяване.** Учениците решават задача 3 от учебника. В задача 4 от учебника първокласниците решават задачите от действие изваждане и правят проверка чрез събиране. Със задача 5 от учебника учениците затвърдяват уменията си за изваждане на мерни единици за дължина;

- **Вторично затвърдяване.** Постига се посредством задачи 2, 3, 4 и 6 от учебната тетрадка (решение на задача 6 от учебната тетрадка на стр. 33 – $\blacklozenge = 14$) и задача 7 от учебника (решение на задача 7 от учебника

на стр. 93 – $\square$), където учениците откриват логическа зависимост и довършват липсваща фигура;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** На основата на задача 1 от учебната тетрадка $20 - 13 =$ учениците обясняват отново наученото този час – изваждане на двуцифрено число от 20.

Домашна работа – по преценка на учителя част от задачите за първично и вторично затвърдяване се дават за домашна работа.

Урок 76.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане без преминаване

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на алгоритъма за събиране без преминаване;
- Затвърдяване на алгоритъма за изваждане без преминаване;
- Затвърдяване на алгоритъма за изваждане на двуцифрено число от 20;
- Затвърдяване на уменията за разграничаване на различни геометрични фигури;
- Възпитаване на наблюдателност, точност и акуратност;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Решава чрез вертикален запис.

Контекст и дейности в урока: Обществени места. Супермаркет

Събира и изважда числата до 20 без преминаване. Изважда двуцифрено число от 20. Поставя знаците „+“ и „-“.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Учениците актуализират знанията за събиране и изваждане до 20 без преминаване чрез задача 1 от учебника, като съставят задачи, използвайки данни от илюстрацията, и ги решават. Прилагат знанията си в нова ситуация;

- **Поставяне на темата на урока.** Чрез задача 2 от учебника се поставя темата на урока за събиране и изваждане до 20 без преминаване. Учениците съставят задачи от действие събиране и изваждане, използвайки дадените числа;

- **Затвърдяване и обработка на знанията:** чрез задачи 3 и 4 от учебника и задачи 1, 2, 4 и 5 от учебната тетрадка. Учениците решават задача 3 от учебника, поставяйки знаците „+“ или „-“, и затвърдяват уменията си за събиране и изваждане до 20 без преминаване. Заграждат в задача 4 от учебника числата, които могат да се поставят в празното квадратче на всеки ред, така че да се получат верни задачи. В задача 5 от учебника първокласниците допълват фигури в квадратна мрежа до квадрат и правоъгълник. При задача 1 от учебната тетрадка поправят допуснатите грешки, а в задача 2 от учебната тетрадка определят с кои от дадените числа могат да се съставят задачи по схемите. Учениците затвърдяват уменията си за разграничаване на различни геометрични фигури посредством задача 4 от учебната тетрадка;

● **Затвърдяване на упражняването в урока.** Чрез задача 3 от учебната тетрадка учениците припомнят знанията, които са упражнявали този час – събиране и изваждане до 20 без преминаване, разграничаване на различни геометрични фигури.

Домашна работа – задача 5 от учебната тетрадка и по преценка на учителя част от задачите за затвърдяване и обработка на знанията се задават за домашна работа.

Урок 77.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане без преминаване. Елементи на текстова задача

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на термините, свързани с понятието „текстова задача“;
- Усвояване на уменията за решаване на текстови задачи с едно пресмятане;
- Затвърдяване на уменията за събиране и изваждане до 20 без преминаване;
- Възпитаване на точност и акуратност в изчисленията;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Пресмята сборове и разлики с числата до 20 без преминаване. Решава задачи с именувани числа. Решава текстови задачи с мерни единици. Съставя текстови задачи по изображение, картина, схема.

Нови понятия: текстова задача, условие, числови данни, решение, отговор, въпрос.

Контекст и дейности в урока: Здравословно хранене

Събира и изважда до 20 без преминаване. Решава текстови задачи с именувани числа.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

● **Актуализиране на опорните знания:** чрез кратка беседа на тема „Здравословно хранене и хранителен режим на подрастващите“. Учениците разказват за различни видове храни – плодове, зеленчуци, мляко... и разфасовките, с които се предлагат в магазините.

● **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Чрез задача 1 от учебника учениците си припомнят случаите за събиране и изваждане до 20 без преминаване;

● **Въвеждане на новото знание.** Насочва се вниманието им към нова тема – текстова задача;

● **Първично затвърдяване.** Постига се чрез задача 5 от учебника, където учениците решават текстова задача за усвояване на мерна единица за маса – килограм. Затвърдявайки уменията за събиране и изваждане до 20 без преминаване, първокласниците попълват липсващата цифра на задача 3 от учебника, така че да получат верни задачи;

● **Вторично затвърдяване.** Осъществява се посредством задачи 1, 2, 4 и 5 от учебната тетрадка (решение на задача 5 от учебната тетрадка на стр. 35 – отговор 19 книги);

● **Затвърдяване на упражняването в урока.** В края на часа учениците отново си припомнят чрез решаване на задачи 3 и 4 от учебната тетрадка изученото за мерните единици килограм и лев.

Домашна работа – по преценка на учителя част от задачите за първично и вторично затвърдяване се задават за домашна работа.

Урок 78.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане без преминаване

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Затвърдяване на алгоритъма за събиране до 20 без преминаване;
- Затвърдяване на алгоритъма за изваждане до 20 без преминаване;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестно събираемо, умаляемо, умалител;
- Затвърдяване на уменията за измерване на отсечка;
- Затвърдяване на уменията за чертане на отсечка, квадрат, правоъгълник;
- Затвърдяване на уменията за решаване на текстова задача с едно пресмятане;
- Възпитаване на наблюдателност, точност и акуратност;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Пресмята сборове и разлики с числата до 20 без преминаване. Съставя текстови задачи по изображение, картина, схема.

Контекст и дейности в урока: Сезони. Пролет. Календар

Събира и изважда до 20 без преминаване. Използва знаците „+“ и „-“. Намира неизвестно събираемо, умаляемо, умалител. Използва термините „събираемо“, „сбор“. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Измерва и чертае отсечки. Чертае квадрат и правоъгълник в квадратна мрежа.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Чрез задача 1 от учебника учениците си припомнят знанията за събиране и изваждане до 20 без преминаване на числата;

- **Поставяне на темата на урока.** Чрез задачи 2 и 3 от учебника и задачи 1, 2 и 3 от учебната тетрадка учениците си припомнят знанията за събиране и изваждане без преминаване на числата до 20; обобщават знанията за намиране на неизвестно събираемо, умаляемо и умалител; актуализират термините събираемо и сбор;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** В задача 4 от учебника се актуализират термините едноцифрено и двуцифрено число. Учениците затвърдяват уменията за решаване на текстова задача, откриват елементите ѝ и разчитат съкратен запис на задачата чрез задача 5 от учебника. Решават текстова задача за измерване, чертане на отсечка, квадрат и правоъгълник в квадратна мрежа с помощта на задача 6 от учебника;

- **Затвърдяване на упражняваното в урока.** Постига се чрез задачите 4, 5, 6 и 7 от учебната тетрадка.

Домашна работа – по преценка на учителя част от задачите за затвърдяване и обработка се задават за домашна работа.

Урок 79.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до 20. Самопроверка

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Диагностициране на уменията за събиране на числата до 20 без преминаване;
- Диагностициране на уменията за изваждане до 20 без преминаване;
- Диагностициране на уменията за сравняване на сбор и разлика с число, сбор със сбор, разлика с разлика и сбор с разлика;
- Диагностициране на уменията за решаване на текстова задача с едно пресмятане;
- Диагностициране на уменията за решаване на текстова задача с именувани числа;
- Диагностициране на уменията за измерване на отсечка;
- Диагностициране на уменията за чертане на отсечка с определена дължина;
- Възпитаване на наблюдателност, точност и акуратност;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Решава задачи с именувани числа. Решава текстови задачи с мерни единици. Разпознава геометрични фигури правоъгълник, квадрат, триъгълник, отсечка.

Контекст и дейности в урока: Пролетни цветя

Сравнява числата до 20. Сравнява сбор и разлика с число. Сравнява сбор със сбор, разлика с разлика и сбор с разлика. Събира и изважда до 20 без преминаване на десетичната. Решава текстови задачи. Използва термините събираемо и сбор. Измерва дължината на отсечка. Чертае отсечка с определена дължина.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване; самостоятелна работа.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

След изучаване на глобалната тема „Събиране и изваждане до 20 без преминаване“ диагностиката на знанията и уменията на учениците може да се осъществи чрез задачите в самостоятелната работа. За целта могат да се използват съответните тестове в книгата за учителя. Продължителността на самостоятелната работа е 25 минути. След приключване на писмената работа се прави проверка.

Диагностичен инструментариум

Математика 1. клас

Критерии за оценяване	Задача №	Максимален брой точки
Сравняват числата от 0 до 20.	Зад. 1 <i>Сравни.</i> 5 вярно решени задачи x 0,2 т.	1 т.
Решават текстова задача.	Зад. 2 <i>Едното събираемо е 15, а другото – 3. Колко е сборът?</i> 1. Верен запис на задачата „ $15 + 3 =$ “ – 1 т. 2. Вярно пресметнат сбор – отг. „18“ – 1 т.	2 т.
Събират и изваждат с числата от 0 до 20.	Зад. 3 <i>Реши.</i> 8 вярно решени задачи x 0,5 т.	4 т.
Сравняват сбор с число и разлика с число.	Зад. 4 <i>Сравни.</i> 4 вярно решени задачи x 0,5 т.	2 т.
Сравняват сбор с разлика, разлика с разлика и сбор със сбор.	Зад. 5 <i>Сравни.</i> 3 вярно решени задачи x 1 т.	3 т.
Решават текстова задача с именувани числа.	Зад. 6 <i>Олга има 12 лв., а брат ѝ – 4 лв. Колко лева имат двамата общо?</i> 1. Верен запис на задачата „ $12 \text{ лв.} + 4 \text{ лв.} =$ “ – 1 т. 2. Вярно пресметнат сбор – отг. „16 лв.“ – 1 т.	2 т.
Решават текстова задача с едно пресмятане.	Зад. 7 <i>В градината поникнаха 20 кокичета и 12 минзухара. С колко кокичетата са повече от минзухарите?</i> 1. Верен запис на задачата „ $20 - 12 =$ “ – 1 т. 2. Вярно пресметнатата разлика – отг. „8“ – 1 т.	2 т.
Измерват дължина на отсечка.	Зад. 8 <i>Измери дължината на отсечката.</i> 5 см – 1 т.	1 т.
Чертаят отсечка с определена дължина.	Зад. 9 <i>Начертай отсечка с дължина 4 см.</i> 1. Отсечка с дължина точно 4 см – 1 т. 2. Отсечка с начало и край – 1 т. 3. Прецизно начертана отсечка – 1 т.	3 т.
Общ брой точки		20 т.

Установено ниво на математически компетентности	Точки
Отлично	От 17 до 20
Много добро	От 13 до 16
Добро	От 9 до 12
Задоволително	От 7 до 8
Незадоволително	От 0 до 6

След всяка задача има нарисувани две личица – усмихнато и сърдито. Учениците оцветяват усмихнатото личице, когато са решили задачата с лекота, и оцветяват сърдитото личице, когато задачата ги е затруднила.

Учебна тетрадка – урок №79

Самопроверка

Открий кои задачи имат грешно решение. Поправи.

Задачите могат да се дадат за домашна работа или да се решат в часовете за самоподготовка.

След всяка задача има нарисувани две личици – усмихнато и сърдито. Учениците оцветяват усмихнатото личице, когато са решили задачата с лекота, и оцветяват сърдитото личице, когато задачата ги е затруднила.

Урок 80.**Глобална тема:** Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване**Тема на урока:** Уча и играя. Зимни игри**Вид на урока:** обобщение.**Цели:**

- Обобщаване на знанията за изразяване на математически отношения;
- Усъвършенстване на уменията за сравняване на числата до 20;
- Усъвършенстване на уменията за разпознаване на геометрични фигури;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на текстови задачи;
- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване;
- Възпитаване на умение за изказване и защита на собствено мнение и за работа в екип;
- Възпитаване на толерантност.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“. Сравнява числата до 20. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане без преминаване до 20. Разпознава геометрична фигура правоъгълник. Съставя текстова задача по илюстрация, изображение, схема. Събира и изважда три и повече числа. Изразява и решава чрез вертикален запис.

Контекст и дейности в урока: Оригами

Брой, сравнява, събира и изважда числата до 20 без преминаване на десетицата. Решава текстови задачи. Попълва таблици. Изработва от хартия симетрични фигури. Събира данни за съставяне и решаване на задачи. Екипно решава задачи. Изразява толерантно отношение към чужди грешки. Подготвя се за участие в математически състезания и тържества с математическа насоченост.

Методи и форми на оценяване: екипна работа.**Междупредметни връзки:** БЕЛ, Околен свят.**Ход на урока:**

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез устно смятане;
- **Поставяне на темата на урока:** кратка беседа за зимните игри на децата. Настроението е весело, весело може да се играе и в учебния час чрез урока „Уча и играя“;
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Решават се задачите от зимната картина;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Постига се чрез задача 2 от учебника. Учениците попълват таблица чрез оцветяване на правоъгълници и съобразявайки се с броя на посочените предмети от зимната картина. Решават се и текстовите задачи, които са свързани с таблицата. Задача 4 от учебника е за изработване на коледна картичка чрез сгъване и получаване на симетрична фигура. Добре е да се работи екипно. За домашна работа може да се постави задача за изработване на още елхички, с които да се направи зимна картина на табло.

Задачи за олимпийци**Цели:**

- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване;
- Усъвършенстване на уменията за ориентиране в пространството и рисуване – симетрия в мрежа.

Възпитателна цел:

- Развитие на критическо мислене и състезателни умения;
- Развитие на математическо мислене;
- Подготовка за явяване на Великденско математическо състезание.

Ход на урока:**Задача 1.**

Учениците откриват закономерност и продължават числовата редица.

Задача 2.

Учениците мислено съгласуват, откриват закономерност, заместват изображения с геометрични фигури и ги рисуват в празните квадратчета.

Задача 3.

Учениците попълват верижката. Характерно за нея е, че решението ѝ започва от числото 10.

Задача 4.

Учениците решават числен израз. Предварително е добре да се проведе игра за бързо устно смятане „Верижка“ или „Мълчанка“.

Задача 5.

Учениците намират неизвестен умалител в обратен запис на задача. Записват неизвестно число в сбор от три събираеми.

Задача 6.

Учениците избират знаци за действие събиране или изваждане, така че задачата да е вярна. Предварително може да се играе с картончетата с цифри от приложение № 1.

Задача 7.

Учениците намират броя на квадратите и триъгълниците. Квадратите са 9, триъгълниците са 12.

Задача 8.

Учениците довършват рисунката чрез симетрично изображение.

Урок 81.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 11

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за събиране на едноцифрени числа със сбор 11;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестно събираемо чрез опитване;
- Затвърдяване на уменията за сравняване на числени изрази;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;
- Затвърдяване на уменията за съставяне на текстови задачи по даден числен израз;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, умение за изказване и защита на собствено мнение, акуратност в изчисленията и др.;

- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира едноцифрени числа със сбор 11. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решения.

Контекст и дейности в урока: Туристически обекти. Делфинариум

Дефинира алгоритъм за събиране до 20 с преминаване на десетичната. Събира едноцифрени числа със сбор 11. Решава текстова задача. Намира неизвестно събираемо, включително при обратен запис.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

• **Актуализиране на опорните знания.** Чрез задача 1 и задача 2 от учебника се припомнят вече усвоените знания за състав на числата, за допълване до 10, за прибавяне на едноцифрено число към 10 и за сбор на три събираеми;

• **Мотивирано представяне на темата на урока.** Използва се текстовата задача в жълтото поле. Учениците сами откриват, че решението на задачата изисква действие събиране, но досега не са решавали такива задачи и е необходимо да се научат, което ще направят в този урок. Поставя се темата на урока;

• **Въвеждане на новото знание.** Използва се сметалото с червени и сини квадратчета и числовата права, които са в жълтото поле;

• **Първично затвърдяване.** Подходящи за целта са задачи 3, 4 и 6 от учебника и задачи 1, 2 и 3 от учебната тетрадка. В тях са обхванати всички случаи на събиране на едноцифрени числа със сбор 11;

• **Вторично затвърдяване.** Постига се със задача 5 от учебника и задачи 4, 5, 6, 7 и 8 от учебната тетрадка. В задача 4 от учебника и задача 2 от учебната тетрадка учениците оцветяват червени и сини квадратчета по примера на задачата в жълтото поле. Съставянето на текстова задача се осъществява устно, записва се само решението ѝ;

• **Затвърдяване на упражняването в урока.** На основата на конкретна задача, например $8 + 3 =$, учениците отново обясняват наученото през този час – как се събират едноцифрени числа със сбор 11.

По преценка на учителя част от задачите за първично и вторично затвърдяване се задават за домашна работа или самоподготовка.

Урок 82.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Изваждане на едноцифрено число от 11

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за изваждане на едноцифрени числа от 11;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестни умляемо и умалител чрез опитване;
- Формиране на умения за използване на по-лесния начин за изваждане на едноцифрено число от 11;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;
- Затвърдяване на уменията за чертане на отсечка по дадена дължина;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, умение за защита на собствено мнение и др.;
- Развитие на вниманието;
- Възпитаване на уважение и почит към българските празници и традиции.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Изважда едноцифрени числа от 11.

Контекст и дейности в урока: Пролетни празници и обичаи. Мартеници

Изброява алгоритъм за изваждане от 11 с преминаване на десетицата. Използва два начина за изваждане от числото 11 с преминаване на десетицата.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

• **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез решаване на задачи 1 и 2 от учебника. Чрез задача 1 се припомня състав на числото, а чрез задача 2 – последователно изваждане на три едноцифрени числа. Двете задачи подготвят учениците за новото знание;

• **Мотивирано представяне на темата на урока.** Постига се чрез текстовата задача за мартеничките в жълтото поле. Учениците сами откриват, че решението на задачата изисква действие изваждане, но досега не са решавали такива задачи и е необходимо да се научат, което ще направят в този урок. Поставя се темата на урока;

• **Въвеждане на новото знание.** Използват се двете сметала с червени и сини квадратчета и числовите прави, които са в жълтото поле. Учителят обяснява двата начина на изваждане от 11. Учениците четат в жълтото поле и осмислят начините. Добре би било, ако учениците сами достигнат до изводите след разглеждане и прочитане на всичко в жълтото поле;

• **Първично затвърдяване.** Задачите в синьото поле – задача 3, и сметалата помагат на първокласниците да осмислят и решат и други случаи на изваждане от 11. Добре е за първично затвърдяване учениците да решат и обяснят двата начина при решаване на задачи 1 и 2 от учебната тетрадка;

• **Вторично затвърдяване.** Постига се със задача 4, в която освен изваждане на едноцифрени числа с преминаване от 11, се решават и задачи за намиране на неизвестни умляемо и умалител (без термините). От учебната тетрадка се решават задачи 3, 4, 5 и 6;

• **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се чрез решаване на задача с изучения алгоритъм. Например: $11 - 8 =$. Учениците обясняват двата начина на изваждане и избират по-лесния.

Домашната работа е по преценка на учителя. Може да се зададат задачи от първично и вторично затвърдяване.

Урок 83.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Умляемо, умалител, разлика. Събиране на едноцифрени числа със сбор 11 и изваждане на едноцифрено число от 11

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Осмисляне и усвояване на новите математически термини – умляемо, умалител, разлика;
- Затвърдяване на знанията за събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 11 и изваждане на едноцифрени числа от 11;
- Формиране на умения за използване на новите математически термини и решаване на задачи с тях;

- Затвърдяване на уменията за сравняване на сбор с число, на сбор със сбор, на сбор с разлика и на разлика с разлика;
- Възпитаване на умения за самооценка, точност при изпълнение на задачите и др.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Изважда едноцифрени числа от 11. Назовава, разпознава компонентите при действие изваждане.

Нови понятия: умаляемо, умалител, разлика.

Контекст и дейности в урока: Обществени сгради. Пристанище

Назовава термините „умаляемо“, „умалител“ и „разлика“. Събира едноцифрени числа със сбор 11. Изважда едноцифрени числа от 11 с преминаване на десетицата. Сравнява числени изрази. Решава текстови задачи. Измерва дължина на отсечка.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** С решаването на задачи 1 и 2 учениците затвърдяват знанията си за събиране със сбор 11 и изваждане от 11. За опорна задача може да се използва първият пример от задача 1;
- **Мотивирано представяне на темата на урока.** Учителят беседва с учениците относно математическите термини. Едни от тях са умаляемо, умалител, разлика. Те се отнасят за действие изваждане. Поставя се темата на урока;
- **Въвеждане на новото знание.** Чрез задачата в жълтото поле и схематичното представяне на новите термини учениците осмислят зависимостите между тях;
- **Първично затвърдяване.** Задача 3 от учебника в синьото поле е предназначена за това;
- **Вторично затвърдяване.** Може да се постигне с устно смятане, като в задачите за изваждане се казват новите термини. В учебната тетрадка задача 3 също е подходяща. Решават се и задача 4 – за сравняване, и текстовите задачи 5 от учебника, и задачи 5 и 6 от учебната тетрадка. При решаване на текстовите задачи се обръща внимание на краткия им запис;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се по избор на учителя. Добре е учениците още веднъж да изговорят термините и сами да измислят задачи с тях.

Урок 84.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране на едноцифрени числа със сбор 11 и изваждане на едноцифрено число от 11

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на знанията на учениците да събират едноцифрени числа с преминаване със сбор 11, да изваждат едноцифрено число от 11 с преминаване на десетицата;
- Усъвършенстване на уменията да решават текстови задачи, представящи отношенията „с...повече“ и „с...по-малко“, да откриват закономерност между числата в дадено множество;
- Усъвършенстване на уменията да съставят устно текстова задача по картинка;
- Усъвършенстване на уменията да измерват дължина на отсечка и да чертаят триъгълник, квадрат и правоъгълник;
- Развитие на мисленето и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи.

Контекст и дейности в урока: Социални комуникации. Интернет

Дефинира термините умаляемо, умалител и разлика. Събира едноцифрени числа със сбор 11. Изважда едноцифрени числа от 11 с преминаване на десетицата. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Извършва проверка на решенията на задачи.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Чрез задачите 1, 2 и 3 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка се затвърдяват знанията за събиране и изваждане до 11, за намиране на неизвестно събираемо и умалител;
- **Поставяне на темата на урока:** след прочитане на задача 4 от учебника. Досега не са решавани задачи, в които има „повече“, затова в днешния урок ще се упражняват да решават такива задачи;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Постига се с решаване на задачи 4 и 5. Прави се анализ на задачите. Изяснява се какво означава „повече“ и „по-малко“, разглеждат се съкратените записи и се решават задачите;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Решават се задача 6 от учебника и задачите 2, 3 и 4 от учебната тетрадка. Задача 5 от учебната тетрадка е геометрична. Учениците чертаят триъгълник, квадрат и правоъгълник.

По преценка на учителя някои задачи от затвърдяване и обработка на знанията и от затвърдяване на упражняването в урока може да бъдат зададени за домашна работа или да се решат в час за самоподготовка.

Урок 85.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране с преминаване на едноцифрени числа със сбор 12

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за събиране на едноцифрени числа със сбор 12;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестно събираемо чрез опитване;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;
- Изграждане на умения за допълване с числови данни съкратен запис на текстова задача;
- Затвърдяване на уменията за съставяне на текстови задачи по даден числен израз;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност, умение за изказване и защита на собствено мнение, акуратност в изчисленията и др.;
- Възпитаване на национална гордост;
- Възпитаване на уважение и почит към българския национален празник.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира едноцифрени числа със сбор 12. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решения.

Контекст и дейности в урока: Национален празник на България

Дефинира алгоритъм за събиране до 20 с преминаване на десетицата. Събира едноцифрени числа със сбор 12. Решава текстова задача с едно пресмятане. Намира неизвестно събираемо, включително при обратен запис.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез решаване на задачи 1 и 2 от учебника. Чрез задача 1 се припомня състав на числото, а чрез задача 2 – последователно събиране на две и на три едноцифрени числа. Двете задачи подготвят учениците за новото знание;

- **Мотивирано представяне на темата на урока.** Постига се чрез текстовата задача за Националния празник на България в жълтото поле. Учениците сами откриват, че решението на задачата изисква действие събиране, но досега не са решавали такива задачи и е необходимо да се научат, което ще направят в този урок. Поставя се темата на урока;

- **Въвеждане на новото знание.** Осъществява се чрез текстовата задача в жълтото поле. Използва се сметалото и числовата права;

- **Първично затвърдяване.** Задачите в синьото поле – задача 3, сметалата към задача 4 в учебника и задачи 1, 2 и 3 от учебната тетрадка помагат за осмисляне и решаване и на други случаи на събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 12;

- **Вторично затвърдяване.** Осъществява се чрез задачи 5 и 6 от учебника и задачи 4, 5 и 6 от учебната тетрадка по преценка на учителя;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Решава се конкретна задача от събиране на едноцифрени числа със сбор 12. Учениците обясняват алгоритъма на събиране.

Някои от задачите за първично и вторично затвърдяване може да бъдат зададени за домашна работа по преценка на учителя.

Урок 86.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Изваждане на едноцифрени числа от 12

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за изваждане на едноцифрени числа от 12;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестни умляемо и умалител чрез опитване;
- Формиране на уменията за използване на по-лесния начин за изваждане на едноцифрено число от 12;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;
- Затвърдяване на уменията за устно съставяне на текстови задачи по картини и съкратен запис;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, умение за самостоятелна работа, защита на собствено мнение и др.;

- Развитие на вниманието;
- Възпитаване на уважение към семейството и семейните ценности.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Изважда едноцифрени числа от 12.

Контекст и дейности в урока: Родословно дърво

Изброява алгоритъм за изваждане от 12 с преминаване на десетицата. Използва два начина за изваждане от числото 12 с преминаване на десетицата.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

● **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез решаване на задачи 1 и 2 от учебника. Чрез задача 1 се припомня състав на числото, а чрез задача 2 – последователно изваждане на три едноцифрени числа. Двете задачи подготвят учениците за новото знание;

● **Мотивирано представяне на темата на урока.** Постига се чрез текстовата задача за двете братчета и сестрата в жълтото поле. Учениците сами откриват, че решението на задачата изисква действие изваждане, но досега не са решавали такива задачи и е необходимо да се научат, което ще направят в този урок. Поставя се темата на урока;

● **Въвеждане на новото знание.** Използват се двете сметала с червени и сини квадратчета и числовите прави, които са в жълтото поле. Учителят обяснява двата начина на изваждане от 12. Учениците четат в жълтото поле и осмислят начините;

● **Първично затвърдяване.** Задачите в синьото поле – задача 3, и сметалата помагат на първокласниците да осмислят и решат и други случаи на изваждане от 12. Решават се и задачи 1 и 2 от учебната тетрадка;

● **Вторично затвърдяване.** Постига се със задача 4, в която освен изваждане на едноцифрени числа с преминаване от 12 се решават и задачи за намиране на неизвестни умляемо и умалител. Подходящи са и задачи 3, 4 и 5 от учебната тетрадка;

● **Затвърдяване на упражняването в урока.** Може да се постигне с решаване на задача от изваждане от 12. Например: $12 - 7 =$. Учениците обясняват алгоритъма и избират по-лесния начин за решаване.

За домашна работа може да бъдат зададени задачи от първично и вторично затвърдяване по преценка на учителя.

Урок 87.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане с преминаване до 12

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

● Затвърдяване на знанията на учениците да събират едноцифрени числа с преминаване със сбор 12, да изваждат едноцифрено число от 12 с преминаване на десетицата;

- Усъвършенстване на знанията за сравняване на число със сбор, на разлика със сбор;
- Усъвършенстване на уменията да решават текстови задачи, да попълват числови данни в съкратен запис;
- Усъвършенстване на уменията за устно съставяне на текстова задача по картинка с именуванни числа;
- Усъвършенстване на уменията да откриват и броят изучени геометрични фигури;
- Развитие на въображението, на мисленето и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира и изважда с числата до 20 с преминаване. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Намира неизвестно число. Работи с именуванни числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по илюстрация и съкратен запис.

Контекст и дейности в урока: Прелетни птици

Дефинира термините „сбор“, „събираемо“, „умляемо“, „умалител“ и „разлика“. Събира едноцифрени числа със сбор 12. Изважда едноцифрени числа от 12 с преминаване на десетицата. Съставя текстова задача

с едно пресмятане по дадено решение.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез задача 1 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка;

- **Поставяне на темата на урока:** след решаване на посочените задачи. За да успяват да решават по-уверено задачите, по време на този урок ще затвърдят знанията си за събиране и изваждане до 12. Ще решават интересни задачи, свързани с прелетните птици;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Постига се с решаване на задачи 3 и 4 от учебника и задачи 2 и 3 от учебната тетрадка;

- **Затвърдяване на упражняването в урока:** чрез задачи 5 и 6 от учебника и задачи 4, 5 и 6 от учебната тетрадка. Задача 5 от учебника и задача 5 от учебната тетрадка се съставят устно, записват се само решенията.

По преценка на учителя домашната работа може да е всяка от задачите за обработка на знанията и от затвърдяване на упражняването в урока.

Урок 88.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане на едноцифрени числа с преминаване до 12

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на знанията на учениците да събират едноцифрени числа с преминаване със сбор 12, да изваждат едноцифрено число от 12 с преминаване на десетицата;

- Усъвършенстване на знанията за правилно поставяне на знаците за събиране и изваждане и равно;

- Усъвършенстване на уменията да решават текстови задачи, да попълват числови данни в съкратен запис;

- Усъвършенстване на уменията за откриване и поправка на грешки;

- Усъвършенстване на уменията да откриват и броят изучени геометрични фигури;

- Развитие на въображението, на мисленето и на вниманието;

- Възпитаване на умения за самоконтрол.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира неизвестно число. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по съкратен запис.

Контекст и дейности в урока: Сезонни промени

Събира и изважда с преминаване до 12. Намира неизвестно число. Оцветява по дадено условие. Решава текстова задача с едно пресмятане. Брой геометрични фигури.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез задачи 1 и 2 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка;

- **Поставяне на темата на урока:** след решаване на горепосочените задачи. Учителят провежда беседа върху допуснатите грешки и обяснява, че е необходимо упражнение за затвърдяване на учените знания, като се решават интересни задачи в нови ситуации, което ще се случи през този учебен час;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Подходящи са задача 3 от учебника и задачи 2 и 3 от учебната тетрадка. Задача 3 от учебника изисква и оцветяване по показания начин, а задача 2 от учебника е подходяща за екипна работа;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Задачи 4 и 5 от учебника и задачи 4 и 5 от учебната тетрадка са подходящи. Задача 4 от учебника изисква допълване на числови данни в съкратен запис, а задача 5 от учебната тетрадка е за развитие на мисленето и вниманието.

За домашна работа учителят избира задачи от обработка на знанията и затвърдяване на упражняването в урока.

Урок 89.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане на едноцифрени числа с преминаване до 12

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Обобщаване на знанията за събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 11 и 12, за изваждане на едноцифрено число от 11 и 12 с преминаване на десетицата;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на текстови задачи и за попълване на числови данни в съкратен запис;
- Усъвършенстване на знанията за намиране на неизвестно събираемо, умаляемо и умалител;
- Развитие на логическото мислене, на вниманието и въображението.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира и изважда с числата до 20 с преминаване. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Намира неизвестно число. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по съкратен запис.

Контекст и дейности в урока: Любими детски филми

Събира и изважда с преминаване до 12. Решава текстови задачи. Обяснява и доказва логическо съждение.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

• **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Подходящи са задачи 1 и 2 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка;

• **Поставяне на темата на урока.** Може да се постигне с кратък преход, свързан с любими приказки. Като решават задачи за тях, първокласниците ще обобщят знанията си за събиране и изваждане до 12 и ще усъвършенстват уменията си за решаване на текстови и логически задачи;

• **Затвърдяване и обработка на знанията.** Постига се със задача 3 от учебника, която изисква и попълване на числови данни в съкратен запис, и със задача 2 от учебната тетрадка. Всички задачи от учебника и учебната тетрадка са подходящи. Решават се последователно или по преценка на учителя. Задача 4 изисква съобразителност и съставяне на три възможни равенства. Задача 5 – отговорът е: В средната чаша ще бъдат жълти топчета. Добре е децата да нарисуват топчетата в чашите;

• **Затвърдяване на упражняването в урока:** чрез задачи 4 и 5 от учебника и задачи 3, 4 и 5 от учебната тетрадка. Задача 4 от учебника изисква съобразителност и съставяне на три възможни равенства. Задача 5 от учебната тетрадка – в третата къщичка се намират толкова кръгчета, колкото е сборът на кръгчетата от другите две къщички. Отговорът е: къщичка с две кръгчета.

Някои от задачите може да бъдат зададени за домашна работа по преценка на учителя.

Урок 90.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране на едноцифрени числа със сбор 13

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за събиране на едноцифрени числа със сбор 13;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестно събираемо чрез опитване;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;
- Изграждане на умения за допълване с числови данни в съкратен запис на текстова задача;
- Затвърдяване на уменията за съставяне на текстови задачи по даден числен израз с именуванни числа;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност, умение за изказване и обосновка на собствено мнение, акуратност в изчисленията и др.;
- Възпитаване на уважение и признателност към мама.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира едноцифрени числа със сбор 13. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решения.

Контекст и дейности в урока: Празникът на мама. Осми март

Дефинира алгоритъм за събиране до 20 с преминаване на десетицата. Събира едноцифрени числа със сбор 13. Намира неизвестно събираемо, включително при обратен запис. Разпознава и брой геометрични фигури триъгълник и правоъгълник.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез решаване на задачи 1 и 2 от учебника. Чрез задача 1 се припомня състав на числото, а чрез задача 2 – последователно събиране на две и три едноцифрени числа. Двете задачи подготвят учениците за новото знание;

- **Мотивирано представяне на темата на урока.** Постига се чрез текстовата задача за 8 март в жълтото поле. Учениците сами откриват, че решението на задачата изисква действие събиране, но досега не са решавали такива задачи и е необходимо да се научат, което ще направят в този урок. Поставя се темата на урока;

- **Въвеждане на новото знание.** Използват се сметалото с червени и сини квадратчета и числовата права, които са в жълтото поле. Учителят пояснява начина за събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 13;

- **Първично затвърдяване.** Задачата в синьото поле – задача 3, и сметалата в задача 4 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка помагат на първокласниците да осмислят и да решат и други случаи на събиране със сбор 13;

- **Вторично затвърдяване.** Постига се със задача 5 от учебника и задачи 2 и 5 от учебната тетрадка;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Задача 6 от учебника и задачи 3, 4 и 6 от учебната тетрадка са подходящи.

За домашна работа може да бъдат зададени задачи от вторично затвърдяване и от затвърдяване на упражняването в урока по преценка на учителя.

Урок 91.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Изваждане на едноцифрени числа от 13 с преминаване

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за изваждане на едноцифрени числа от 13;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестни умляемо и умалител чрез опитване;
- Формиране на умения за използване на по-лесния начин за изваждане на едноцифрено число от 13;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, умение за самостоятелна работа, защита на собствено мнение и др.;

- Развитие на вниманието;

- Възпитаване на уважение към хобитата на приятелите и на интерес към тях.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Изважда едноцифрени числа от 13.

Контекст и дейности в урока: Свободно време. Хоби

Изброява алгоритъм за изваждане от 13 с преминаване на десетицата. Използва два начина за изваждане от числото 13 с преминаване на десетицата. Решава текстови задачи.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез решаване на задачи 1 и 2 от учебника. Чрез задача 1 се припомня състав на числото, а чрез задача 2 – последователно изваждане на три едноцифрени числа. Двете задачи подготвят учениците за новото знание;

- **Мотивирано представяне на темата на урока.** Постига се чрез текстовата задача за хобита на деца в жълтото поле. Учениците сами откриват, че решението на задачата изисква действие изваждане, но досега не са решавали такива задачи и е необходимо да се научат, което ще направят в този урок. Поставя се темата на урока;

- **Въвеждане на новото знание.** Използват се двете сметала с червени и сини квадратчета и числовите прави, които са в жълтото поле. Учителят обяснява двата начина на изваждане от 13, като се опира на досегашните умения на учениците. Учениците четат в жълтото поле и осмислят начините. Избират по-лесния;

- **Първично затвърдяване.** Задача 4 от учебника и сметалата помагат на първокласниците да осмислят и решат и други случаи на изваждане от 13. Подходящи са и задачи 1 и 2 от учебната тетрадка;

- **Вторично затвърдяване.** Постига се със задача 5, в която освен изваждане на едноцифрени числа с преминаване от 13 се решават и задачи за намиране на неизвестни умляемо и умалител. Решават се и тексто-

вите задачи 3 и 4 от учебната тетрадка. Те изискват и попълване на числови данни в съкратен запис;

● **Затвърдяване на упражняването в урока.** Подходяща е задача 5 от учебната тетрадка. В празните полета трябва да се запише такова число, че сборът да е посоченото число извън страните на триъгълниците.

За домашна работа учителят избира между задачите за вторично затвърдяване и за затвърдяване на упражняването в урока.

Урок 92.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане с преминаване до 13

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

● Затвърдяване на знанията на учениците за събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 13, за изваждане на едноцифрено число от 13 с преминаване на десетицата;

● Усъвършенстване на знанията за сравняване на сбор с число, на разлика с число, на сбор със сбор, на сбор с разлика;

● Усъвършенстване на уменията за намиране на събираеми с даден сбор;

● Усъвършенстване на уменията за решаване на текстови задачи, за попълване на числови данни в съкратен запис;

● Усъвършенстване на уменията за съставяне на текстови задачи по картина;

● Усъвършенстване на уменията за решаване на логически задачи;

● Развитие на въображението, на мисленето и на вниманието;

● Възпитаване на умения за самоконтрол.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Решава задачи с именувани числа. Намира неизвестно число. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по картина, попълва данни в съкратен запис.

Контекст и дейности в урока: Детски игри

Дефинира термините „сбор“, „събираемо“, „умаляемо“, „умалител“ и „разлика“. Събира едноцифрени числа със сбор 13. Изважда едноцифрени числа от 13 с преминаване на десетицата. Съставя текстова задача с едно пресмятане по сюжетна картина.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

● **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез устно смятане и задачи 1 и 2 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка;

● **Поставяне на темата на урока.** Добре е да се проведе кратка беседа за детските игри, да се прочете задача 3 и да се постави темата на урока;

● **Затвърдяване и обработка на знанията.** Осъществява се чрез задача 3 от учебника и задачи 2 и 3 от учебната тетрадка;

● **Затвърдяване на упражняването в урока.** Подходящи са задачите с коронки от учебника и учебната тетрадка. Задача 4 от учебника изисква предварително обсъждане. Учителят насочва вниманието към картината, броят се кацналите и отлетели птици и се съставя задачата. Задача 5 от учебника също може да бъде обсъдена. В учебната тетрадка учениците може да работят самостоятелно и диференцирано.

Някои от задачите може да бъдат зададени за домашна работа по преценка на учителя.

Урок 93.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане с преминаване до 13

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

● Затвърдяване на знанията на учениците за събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 13, за изваждане на едноцифрено число от 13 с преминаване на десетицата;

● Запознаване с обратни текстови задачи;

● Усъвършенстване на знанията за поставяне на знаците за събиране и изваждане в равенства;

● Усъвършенстване на уменията за решаване на текстови задачи, за попълване на числени данни в

съкратен запис;

- Усъвършенстване на уменията за съставяне на текстови задачи по картина и именувани числа;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на логически задачи;
- Развитие на мисленето, вниманието и въображението;
- Възпитаване на умения за работа в екип.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира неизвестно число. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по картина. Съставя обратни текстови задачи;

Контекст и дейности в урока: Транспортни средства

Събира и изважда с преминаване до 13. Решава текстова задача с едно пресмятане от събиране. Съставя устно обратни задачи. Обяснява и доказва логическо суждение – задачи 5 и 6 от учебната тетрадка.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез устно смятане и задачи 1, 2 и 3 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка;
- **Поставяне на темата на урока.** След решаване на задача 3 учителят поставя темата и добавя, че в този учебен час ще се научат да решават и съставят и обратни текстови задачи;
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Чрез задачите в жълтото поле се обработват знания за решаване на текстова задача и учениците се запознават с обратни текстови задачи;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Подходящи са задачи 3, 4, 5 и 6 от учебната тетрадка и задача 4 от учебника. Задача 4 от учебника изисква съставяне на обратни задачи. Добре е да се работи екипно. Задачи 5 и 6 от учебната тетрадка се нуждаят от беседване и са много подходящи за екипна работа. Отговорът на задача 5 е: 3 моркова.

Домашната работа се задава по преценка на учителя.

Урок 94.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране на едноцифрени числа със сбор 14

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за събиране на едноцифрени числа със сбор 14;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестно събираемо чрез опитване;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;
- Изграждане на умения за допълване с числови данни в съкратен запис на текстова задача;
- Затвърдяване на уменията за съставяне на текстови задачи по даден числен израз с именувани числа;
- Усъвършенстване на уменията за чертане на отсечка по дадена дължина;
- Възпитаване на логическо мислене, точност, дисциплинираност, умение за изказване и обосновка на собствено мнение, акуратност в изчисленията и др.;
- Възпитаване на преклонение пред красотата на природата и в грижи за нейното опазване.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира едноцифрени числа със сбор 14. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решения.

Контекст и дейности в урока: Опазване на природата. Пикник

Дефинира алгоритъм за събиране до 20 с преминаване на десетицата. Събира едноцифрени числа със сбор 14. Намира неизвестно събираемо, включително при обратен запис. Съставя устно обратни текстови задачи. Чертае отсечка с определена дължина. Решава логическа задача.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез решаване на задачи 1 и 2 от учебника и на задача 1 от учебната тетрадка. Чрез задача 1 се припомня състав на числото, а чрез задача 2 – последователно събиране на три едноцифрени числа. Трите задачи подготвят учениците за новото знание;
- **Мотивирано представяне на темата на урока.** Постига се чрез текстовата задача за пикник в планината в жълтото поле. Учениците сами откриват, че решението на задачата изисква действие събиране, но

досега не са решавали такива задачи и е необходимо да се научат, което ще направят в този урок. Поставя се темата на урока;

- **Въвеждане на новото знание.** Използват се сметалото с червени и сини квадратчета и числовата права, които са в жълтото поле. Учителят обяснява начина за събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 14;

- **Първично затвърдяване.** Задачата в синьото поле – задача 5, сметалата, задача 4 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка помагат за осмисляне и решаване и на други случаи на събиране със сбор 14;

- **Вторично затвърдяване.** Постига се със задача 6 от учебника, в която освен събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 14, се решават и задачи за намиране на неизвестно събираемо. Решават се и задачи 2 и 3 от учебната тетрадка. Задача 3 изисква запълване на числени данни в съкратен запис и решаване;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се чрез задача 6 от учебника и задачи 4 и 5 от учебната тетрадка.

Задача 5 в учебната тетрадка изисква да се свържат изображенията, които са отговор на задачата. Отговорът: Вrabчо ще кацне на клончето, калинката ще кацне на листото, а пеперудата ще кацне на цветето.

За домашна работа учителят избира някои задачи от вторичното затвърдяване на знанията и затвърдяване на упражняването в урока.

Урок 95.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Изваждане на едноцифрени числа от 14 с преминаване

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за изваждане на едноцифрени числа от 14;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестни умляемо и умалител чрез опитване;
- Формиране на умения за използване на по-лесния начин за изваждане на едноцифрено число от 14;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;
- Затвърдяване на уменията за правене на проверка чрез събиране на разликата с умалителя;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, умение за защита на собствено мнение и др.;
- Развитие на вниманието;
- Възпитаване на преклонение пред красотата на пролетната природа, цветята, птиците и т.н.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Изважда едноцифрени числа от 14.

Контекст и дейности в урока: Пролет

Изброява алгоритъм за изваждане от 14 с преминаване на десетицата. Използва два начина за изваждане от числото 14 с преминаване на десетицата. Решава текстови задачи, попълва данни в съкратен запис.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез решаване на задачи 1 и 2 от учебника. Чрез задача 1 се припомня състав на числото, а чрез задача 2 – последователно изваждане на три числа. Двете задачи подготвят учениците за новото знание;

- **Мотивирано представяне на темата на урока.** Постига се чрез текстовата задача за Първа пролет в жълтото поле. Учениците сами откриват, че решението на задачата изисква действие изваждане, но досега не са решавали такива задачи и е необходимо да се научат, което ще направят в този урок. Поставя се темата на урока;

- **Въвеждане на новото знание.** Използват се двете сметала с червени и сини квадратчета и числовите прави, които са в жълтото поле. Учителят обяснява двата начина на изваждане от 14. Учениците четат в жълтото поле и осмислят начините;

- **Първично затвърдяване.** Задача 4 и сметалата помагат на първокласниците да осмислят и решат и други случаи на изваждане от 14. Решава се и задача 1 от учебната тетрадка;

- **Вторично затвърдяване.** Постига се със задачи 5 и 6 от учебника и задачи 2, 3 и 4 от учебната тетрадка. В задача 5 освен изваждане на едноцифрени числа с преминаване от 14, се решават и задачи за намиране на неизвестни умляемо и умалител. Задача 6 изисква попълване на числовите данни в съкратения запис;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се с решаването на обикновена задача от изваждане от 14. Учениците обясняват алгоритъма, избират по-лесния начин и се аргументират.

Урок 96.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане с преминаване до 14

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на знанията на учениците за събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 14, за изваждане на едноцифрено число от 14 с преминаване на десетицата;
- Усъвършенстване на уменията за формулиране на въпрос към задачата по дадено действие – събиране или изваждане;
- Усъвършенстване на знанията за намиране на неизвестно събираемо, умаляемо и умалител чрез опитване;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на текстови задачи, за попълване на числени данни в съкратен запис;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на логически задачи;
- Развитие на мисленето, вниманието и въображението;
- Възпитаване на умения за работа в екип.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира неизвестно число. Съотнася геометрични фигури. Решава текстови задачи и попълва числови данни в съкратен запис.

Контекст и дейности в урока: Свободно време. Хоби

Дефинира термините „сбор“, „събираемо“, „умаляемо“, „умалител“ и „разлика“. Събира едноцифрени числа със сбор 14. Изважда едноцифрени числа от 14 с преминаване на десетицата. Решава текстова задача с едно пресмятане. Попълва sudoku.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез устно смятане, задача 1 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка;
- **Поставяне на темата на урока.** Добре е да се проведе кратка беседа за свободното време, да се прочете задача 2 и да се постави темата на урока;
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Постига се чрез задачи 2 и 3 от учебника и задача 2 от учебната тетрадка;
- **Затвърдяване на упражняването в урока:** чрез задачи 4 и 5 от учебника и задачи 3, 4 и 5 от учебната тетрадка. Задача 5 от учебника може да бъде зададена като екипна работа. Учениците попълват sudoku. В учебната тетрадка учениците може да работят самостоятелно, екипно и диференцирано. Задача 5 – учениците съотнасят геометричните фигури според условието на задачата. Отговор: в двата обръча попада зеленият правоъгълник.

Урок 97.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане с преминаване до 14

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на знанията за събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 14, за изваждане на едноцифрено число от 14 с преминаване на десетицата;
- Усъвършенстване на уменията за свързване на поставен въпрос към текстова задача с отговора на този въпрос – решение на задача;
- Усъвършенстване на знанията за правилно поставяне на знаците за събиране, изваждане и сравняване;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на текстови задачи, за попълване на числени данни в съкратен запис;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на практически задачи с именувани числа;
- Развитие на уменията за сравняване на дължини;
- Усъвършенстване на уменията за ориентиране в пространството;
- Възпитаване на точност, акуратност, самоконтрол и др.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Поставя правилно знаците за събиране и изваждане. Сравнява сбор с разлика и разлика с разлика. Решава самостоятелно текстови задачи.

Контекст и дейности в урока: Математиката около мен

Събира и изважда с преминаване до 14. Решава текстови задачи. Записва числови данни в съкратен запис. Обяснява и доказва логическо съждение.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез устно смятане, попълване на липсващото число във фигурата – задача 1 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка;

- **Поставяне на темата на урока.** Добре е да се проведе кратка беседа за математиката около нас и да се постави темата на урока;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Използват се задачи 2, 3, 4 и 5 от учебника и задачи 2 и 3 от учебната тетрадка. Задача 4 от учебника е практическа. Първо се открива колко лева трябва да се похарчат чрез изваждане на 6 от 20 и после чрез събиране – какво може да се купи за 14 лева.;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Постига се чрез решаването на задача 4 от учебната тетрадка. Задачите за събиране и изваждане до 14 се обясняват от учениците – изясняват алгоритъма. Урокът завършва със задача 5 от учебната тетрадка, която е за ориентиране в пространството.

Учителят преценява кои от задачите да зададе за домашна работа и самоподготовка.

Урок 98.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане с преминаване до 14

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Обобщаване на знанията за събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 14, за изваждане на едноцифрено число от 14 с преминаване на десетицата;

- Усъвършенстване на уменията за сравняване на сбор на две числа с разлика на две числа;

- Усъвършенстване на уменията за намиране на неизвестно събираемо, умаляемо и умалител;

- Усъвършенстване на уменията за решаване на текстови задачи с именуванни числа и допълване на числени данни в съкратен запис;

- Усъвършенстване на уменията за намиране на неизвестно число във верижка от задачи;

- Възпитаване на умение за изказване и защита на собствено мнение, на акуратност, самоконтрол и др.;

- Възпитаване на уважение към труда на хората във фермата.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира и изважда с числата до 20 с преминаване. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира неизвестно число. Работи с именуванни числа. Решава самостоятелно текстови задачи.

Контекст и дейности в урока: Стопански двор. Ферма

Събира и изважда с преминаване до 14. Сравнява сбор с разлика. Решава текстова задача с едно пресмятане. Намира неизвестно число.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез устно смятане, решаване на задача 1 от учебника и задача 1 от учебната тетрадка. Чрез задачата в учебника се получават знания и за видовете селскостопански животни и какви продукти дават те. В зависимост от отговора на задачите се оцветяват кръгчетата върху животните;

- **Поставяне на темата на урока:** кратка беседа за животните във фермата и стопанския двор. Учителят обяснява необходимостта от обобщаване на изучените знания за събиране и изваждане на едноцифрени числа с преминаване. Поставя се темата на урока;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Постига се със задачи 2 и 3 от учебника и задачи 2 и 3 от учебната тетрадка. Задача 3 от учебника изисква коментар на съкратения запис;

● **Затвърдяване на упражняването в урока.** Постига се чрез задача 4 от учебната тетрадка и задача 4 от учебника. Последната задача се решава, като се започне от отговора.

За домашна работа учителят задава задачи от затвърдяване и отработване на знанията и затвърдяване на упражняването в урока.

Урок 99.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Час

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на знания за мерната единица за време – час;
- Усвояване на знания за часовника и за разпознаване на часа в кръгли часове;
- Усвояване на умения за назоваване на часа сутрин и вечер;
- Усвояване на знания за събиране на часове и за правилно поставяне на ударението в именуваните числа според поставената задача;
- Възпитаване на умения за спазване на дневния режим;
- Възпитаване на умения за точност.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава мерната единица за време – час. Записва мерната единица с нейното означение. Определя времето по часовник в кръгли часове. Събира и изважда числата до 20.

Нови понятия: час.

Контекст и дейности в урока: Опазване на природата. Дневен режим

Назовава мерна единица за време – час. Означава чрез съкратено записване. Определя времето по часовник в кръгли часове. Събира и изважда с именувани числа – с часове. Определя времето в часове при съставяне на дневен режим.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Урокът може да започне с устно смятане – задачи от събиране и изваждане на едноцифрени числа до 14 и задачи без преминаване;
- **Мотивирано представяне на темата на урока.** Може да се използва часовникът в класната стая в момент, когато показва точен час. Учителят пита учениците могат ли да кажат колко е часът. Някои ще кажат, други – не. Поставя се темата мотивирано: *За да се научат всички да познават часовника, в днешния урок ще учим за час, часовник;*
- **Въвеждане на новото знание.** Учениците разглеждат различни видове часовници – от учебника и други, донесени от децата. За въвеждане на новото знание се използват истински часовник и часовникът в учебника. Учениците се запознават със значението на думите циферблат, дълга и къса стрелка, означения и др. В беседа се изяснява, че времето се измерва в часове и как с часовника да определят колко е часът;
- **Първично затвърдяване.** Задачи 1 и 2 в сините полета изискват познаване на кръгли часове;
- **Вторично затвърдяване.** Осъществява се чрез задачи 3, 4 и 5. Задача 4 изисква записване на 8 ч. и 20 ч.;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Подходящи са задачи 1, 2, 3, 4 и 5 от учебната тетрадка, някои от които са задачи за събиране и изваждане с именувани числа. Използва се и приложение № 10 за игри с часовника.

Някои от задачите за вторично затвърдяване и затвърдяване на упражняването в урока може да бъдат зададени за домашна работа по преценка на учителя.

Урок 100.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Уча и играя. „Времето лети“

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Обобщаване на знанията за мерната единица за време – час;
- Обобщаване на знанията за часовника;
- Усъвършенстване на уменията за разпознаване на часа в кръгли часове;
- Осъзнаване на важността от спазване на дневен режим;

- Възпитаване на точност и на мотивираност за спазване на дневния режим;
- Възпитаване на толерантност;
- Усъвършенстване на уменията за работа в екип.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с преминаване до 14. Решава задачи с мерна единица за време – час.

Контекст и дейности в урока: Дневен режим

Назовава мерна единица за време – час. Означава чрез съкратено записване. Определя времето по часовник в кръгли часове. Определя времето в часове при съставяне на дневен режим. Събира данни за съставяне и решаване на задачи. Екипно решава задачи. Изразява толерантно отношение към чужди грешки.

Методи и форми на оценяване на знанията: работа в екип, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Урокът може да започне с играта с часовник – приложение № 10;

- **Поставяне на темата на урока.** Може да се осъществи по време на беседата върху картината в учебника. От нея първокласниците научават за дневния режим на ученика. Попълват часовете в празните квадратчета, като изхождат от собствения си опит. Работата може да се осъществи като екипна;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Задача 2 от учебника е задача верижка. Всеки следващ кръгъл час се получава с прибавяне на 1. Задачи 3 и 4 може да се решат индивидуално;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** В учебната тетрадка задачите са подходящи. Добре е някои от тях да се решават екипно. Задача 4 обобщава знанията за ред и колона. Може да се проведе и игра. Дете казва момент от дневния режим – например: „Пиша си домашните“, а друго дете казва часа, в който става това.

За домашна работа може да бъдат зададени задачи от учебната тетрадка по преценка на учителя.

Урок 101.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема: Събиране на едноцифрени числа със сбор 14. Изваждане на едноцифрено число от 14. Проект „Математическа книжка“

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Обобщаване на знанията за събиране и изваждане до 14 с преминаване;
- Проучване на български пролетни празници;
- Усъвършенстване на знанията за съставяне на текстови задачи по картина и по дадени решения;
- Усъвършенстване на уменията за работа с текстови задачи;
- Усъвършенстване на уменията за проучвателска дейност;
- Усъвършенстване на уменията за изработване на проект;
- Усъвършенстване на уменията за екипна работа;
- Възпитаване на интерес към българските пролетни празници.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Разработва план за проект.

Контекст и дейности в урока: Пролетни празници

Проучва, дискутира, изработва и оценява математически модели.

Методи и форми на оценяване на знанията: работа в екип.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство, Технологии и предприемачество.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Урокът може да започне с оцветяване на картината в учебника, съпътствано с преброяване и попълване на таблицата – задача 1 от учебника. Решават се и задачи 2 и 3;

- **Поставяне на темата на урока.** Прави се кратка беседа за сезона, който изобразява картината. На учениците се казва, че този час предстои обобщаване на знанията, изучени дотук, и изработване на проект, свързан с пролетните празници;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Подходящи са задачи 2 и 3 от учебника. После се работи на страница 123 от учебника. Дадени са „стъпки“ за осъществяване на проекта. Предварително на децата е зададена задача да проучат пролетните обичаи в родния край. След кратка беседа се пристъпва към учебната тетрадка – стъпка 1. Стъпка 2 изисква разглеждане на пролетната картина и откриване кои пролетни празници

изобразява тя. После се работи в учебната тетрадка екипно, като се съставят текстови задачи по картината от учебника. Изпълнява се стъпка 3, като се изработва математическа книжка по образеца в учебната тетрадка;

- **Обобщаване на упражняването в урока.** Може да се осъществи като домашна работа. Първокласниците трябва да запишат съставените текстови задачи в математическата книжка. Следващия учебен час представят своята книжка пред класа – стъпка 4. Решават задачите от книжките.

Забележка. При недостиг на време учителят преценява кои и колко от задачите ще зададе за домашна работа.

Проект „Математическа книжка“

Цел:

- Съставяне на задачи по рисунка, отразяваща пролетни празници. Събиране на данни за празниците;
- Изготвяне на математическа книжка.

В помощ на учителя

Интересни факти за пролетни празници

Гергьовден е на 6 май. Той е вторият най-празнуван имен ден в България след Ивановден. Гергьовден е и един от най-големите пролетни празници, съвпадащ със събуждането на природата. Отбелязва се и като главен празник на овчаря.

Народът разделя годината на два цикъла: летен – от Гергьовден до Димитровден, и зимен – от Димитровден до Гергьовден.

От Гергьовден започва новата скотовъдна година, доенето на млякото, клането на агнета, подновяването на договорите на овчари и скотовъдци. Централен момент по време на празника е задояването на овцата, която първа се е обагвила през годината. Тя се окичва с венец. Същият венец се окачва и на вратата на кошарата. Дои млякото млада жена. На менчето тя привързва с червен конец китка цветя. Първа отпива от млякото, за да се раждат повече женски агнета. На Гергьовден за пръв път се приготвя и прясно сирене, което не се соли, за да не пресъхне млякото на овцете. То също се окичва със зеленина. Къщите, градините, стопанските помещения осъмват окичени с клонки от плодно дърво. Наред с обичаите за здраве и плодородие се извършват и обреди за прогонване на злото, което може да повлияе зле на животните и да отнеме плодovitостта и млечността им. Поверието гласи, че който се окъпе в течаща вода на този ден, ще бъде здрав през цялата година. Прави се празнична трапеза. Освещава се, носят се опечени агнета, обредните хлябове, прясно издоено мляко и подсиреното от него сирене, квасено мляко. На този ден за първи път през годината се яде пресен чесън. В някои райони на България младите булки в началото стоят прави край трапезата, „за да стават високи копите от житни снопове“, а после хукват да бягат, като децата ги замерят с трохи хляб за плодородие. На люлки се люлеят за здраве и пробуждане на живота в природата. Другаде с бучки сирене за плодovitост са замеряни и младоженците.

През целия ден на празника цари веселие и се играят т. нар. „гергьовденски хора“.

Лазаровден поставя началото от серията великденски празници. Наричан е още Лазарова събота, Лазарица, Лазар. Пада се винаги една седмица преди Велика събота, предхождаща Великден. Традициите поеляват неженените момичета до 16 години да станат лазарки. Подобно на коледарите, те обикалят домовете и пеят песни за здраве и плодородие. Домакините ги посрещат с питка и ги даряват с яйца и паричка. Лазарките откъсват върбови клонки и берат цветя, които носят в църквата, за да бъдат благословени. След това правят венци от тях. Преди лазаруването е било задължителен обичай, тъй като хората са вярвали, че мома, която не е лазарувала, няма да се омъжи. На Лазаровден ергените ходели да молят за ръката на девойката, за която искат да се оженят. В миналото в някои райони лазарките изпълнявали и специален танц – буенек. Те скачали високо, за да пораснат посевите и да бъде плодородна годината. Тропали силно с крак, за да бъде добра годината за животновъдите и добитъка.

Урок 102.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране с преминаване на едноцифрени числа със сбор 15 и 16

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за събиране на едноцифрени числа със сбор 15 и 16;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестно събираемо чрез опитване;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;
- Усъвършенстване на уменията за допълване с числови данни в съкратен запис на текстова задача;

- Затвърдяване на уменията за съставяне на текстови задачи по дадени данни с именувани числа;
- Възпитаване на логическо мислене, точност, дисциплинираност, умение за изказване и обосновка на собствено мнение, акуратност в изчисленията и др.;
- Възпитаване на интерес към Космоса и уважение към неговите изследователи.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира едноцифрени числа със сбор 15 и 16. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решения. Съставя текстови задачи със събиране и по дадени числови данни – именувани числа.

Контекст и дейности в урока: Ден на космонавтиката

Дефинира алгоритъм за събиране до 20 с преминаване на десетицата. Събира едноцифрени числа със сбор 15 и сбор 16. Намира неизвестно събираемо, включително при обратен запис. Съставя устно текстова задача с едно пресмятане по дадено решение.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез решаване на задачи 1 и 2 от учебника. Чрез задача 1 се припомня състав на числото, а чрез задача 2 – последователно събиране на три едноцифрени числа. Двете задачи подготвят учениците за новото знание;

- **Мотивирано представяне на темата на урока.** Постига се чрез текстовата задача за Деня на космонавтиката в жълтото поле. Учениците сами откриват, че решението на задачата изисква действие събиране, но досега не са решавали такива задачи и е необходимо да се научат, което ще направят в този урок. Поставя се темата на урока;

- **Въвеждане на новото знание.** Използват се сметалото с червени и сини квадратчета и числовата права, които са в жълтото поле. Учителят обяснява начина за събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 15 и 16, като се опира на опита на учениците;

- **Първично затвърдяване.** Задачата в синьото поле – задача 4, и сметалата в задача 5 помагат на първокласниците да осмислят и решат и други случаи на събиране със сбор 15 и 16. Решава се и задача 1 от учебната тетрадка;

- **Вторично затвърдяване.** Постига се със задача 6 от учебника, в която освен събиране на едноцифрени числа с преминаване и със сбор 15 и 16, се решават и задачи за намиране на неизвестно събираемо. Задача 7 изисква устно съставяне на текстова задача, която се решава със събиране и запис на решението ѝ, като се използват именувани числа. Задачи 2, 3, 4 и 5 от учебната тетрадка също са подходящи за вторично затвърдяване;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се с обикновени задачи за събиране на едноцифрени числа със сбор 15 и 16. Учениците сами обясняват алгоритъма на събирането.

За домашна работа са подходящи задачите от вторично затвърдяване. Учителят преценява кои да са те.

Урок 103.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Изваждане на едноцифрени числа от 15 и 16 с преминаване

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за изваждане на едноцифрени числа от 15 и 16 с преминаване;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестни умляемо и умалител чрез опитване;
- Формиране на умения за използване на по-лесния начин за изваждане на едноцифрено число от 15 и 16;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;
- Затвърдяване на уменията за промяна на въпроса на задачата така, че тя да се решава с обратното действие;
- Затвърдяване на уменията за съставяне на обратни задачи;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, умение за защита на собствено мнение и др.;
- Възпитаване на уважение към семейните празници.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Изважда едноцифрени числа от 15 и 16. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решения.

Контекст и дейности в урока: Семейни празници. Рожден ден

Изброява алгоритъм за изваждане от 15 и от 16 с преминаване на десетицата. Използва два начина за изваждане от числото 15 и от числото 16 с преминаване на десетицата. Решава текстови задачи. Съставя обратна на дадена текстова задача.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез решаване на задачи 1 и 2 от учебника. Чрез задача 1 се припомня състав на числото, а чрез задача 2 – последователно изваждане на три числа. Двете задачи подготвят учениците за новото знание;

- **Мотивирано представяне на темата на урока.** Постига се чрез текстовата задача за панделките в жълтото поле. Учениците сами откриват, че решението на задачата изисква действие изваждане, но досега не са решавали такива задачи и е необходимо да се научат, което ще направят в този урок. Поставя се темата на урока;

- **Въвеждане на новото знание.** Използват се двете сметала с червени и сини квадратчета и числовите прави, които са в жълтото поле. Учителят обяснява двата начина на изваждане от 15 и 16. Учениците четат в жълтото поле и осмислят начините;

- **Първично затвърдяване.** Задача 4 и сметалата помагат на първокласниците да осмислят и решат и други случаи на изваждане от 15 и 16. Задача 1 от учебната тетрадка също съдейства за това;

- **Вторично затвърдяване.** Постига се със задача 5, в която освен изваждане на едноцифрени числа с преминаване от 15 и 16, се решават и задачи за намиране на неизвестни умляемо и умалител. Задача 6 изисква промяна на въпроса и съставяне на обратна задача. Решават се и задачи 2, 3, 4 и 5 от учебната тетрадка;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Постига се с конкретни примери за изваждане от 15 и 16. Учениците сами казват алгоритъма и ги решават по по-лесния начин.

Учителят преценява кои задачи от вторичното затвърдяване и затвърдяване на упражняването в урока да даде за домашна работа.

Урок 104.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане с преминаване до 16

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на знанията за събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 15 и 16, за изваждане на едноцифрено число от 15 и 16 с преминаване на десетицата;

- Усъвършенстване на уменията за намиране на неизвестни събираемо, умляемо и умалител;

- Усъвършенстване на знанията за правилно поставяне на знаците за събиране и изваждане при сравняване на числен израз с число;

- Усъвършенстване на уменията за решаване на текстови задачи, за попълване на числени данни в съкратен запис;

- Усъвършенстване на уменията за събиране на три числа;

- Усъвършенстване на уменията за геометричната фигура триъгълник;

- Усъвършенстване на уменията за решаване на логически задачи;

- Развитие на логическото и пространствено мислене, на вниманието и въображението.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира неизвестно число. Решава самостоятелно текстови задачи и попълва числови данни в съкратен запис.

Контекст и дейности в урока: Книги. Учебни пособия

Използва знаците „+“ и „-“. Събира едноцифрени числа със сбор 15 и 16. Изважда едноцифрени числа от 15 и 16 с преминаване на десетицата. Събира три числа със сбор до 16. Решава текстовата задача с едно пресмятане. Доказва логическо съждение.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез устно смятане и подреждане на книгите на съответното място според отговора на задачите – задача 1 от учебника. Решава се и задача 1 от учебната тетрадка;

- **Поставяне на темата на урока.** Добре е да се проведе кратка беседа за книгите. За тях и за учебните пособия ще решават този час задачи, чрез които ще затвърдят знанията си за събиране и изваждане с преминаване до 16;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Постига се със задачи 2, 3 и 5 от учебника и задачи 2, 3, 4 и 5 от учебната тетрадка. Учителят преценява в каква последователност да се решат;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Подходяща е задача 4 от учебника. Чрез нея учениците обобщават знанията си и откриват най-лесния начин за събиране на три числа.
За домашна работа може да се зададат задачи от затвърдяване и обработка на знанията по преценка на учителя.

Урок 105.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане с преминаване до 16

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на знанията за събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 15 и 16, за изваждане на едноцифрено число от 15 и 16 с преминаване на десетицата;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на текстови задачи;
- Усъвършенстване на уменията за откриване на интересни факти от живота на горските животни чрез решаване на задачи;
- Усъвършенстване на уменията за използване на компонентите при действия събиране и изваждане;
- Развитие на мисленето, на вниманието и въображението;
- Възпитаване на интерес към живота на горските животни.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира и изважда с числата до 20 с преминаване. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира неизвестно число. Решава самостоятелно текстови задачи.

Контекст и дейности в урока: Горски животни

Събира едноцифрени числа със сбор 15 и 16. Изважда едноцифрени числа от 15 и 16 с преминаване на десетицата. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Открива интересни факти от живота на горските животни.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез устно смятане и задача 1 от учебника;
- **Поставяне на темата на урока.** Добре е да се проведе кратка беседа за животните в гората. За да узнаят интересни факти от техния живот, този час ще решават задачи, които ще им помогнат за това и ще затвърдят знанията им за събиране и изваждане до 16 с преминаване;
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Постига се със задачи 2, 3 и 4 от учебника. Задача 2: *Решаи задачите и ще узнаеш кое животно с какво се храни. Оцвети кръгчето според отговора и образеца;*
- **Затвърдяване на упражняването в урока:** чрез задачите в учебната тетрадка. Учениците може да работят екипно, самостоятелно или задачите да се диференцират.

Урок 106.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане с преминаване до 16

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Обобщаване на знанията за събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор до 16, за изваждане на едноцифрено число от 15 и 16 с преминаване на десетицата;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на задачи и заменяне на полученото число с буква според дадена таблица;
- Усъвършенстване на уменията за събиране на три числа по по-лесния начин;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на текстови задачи;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на логически задачи;
- Възпитаване на умение за изказване и защита на собствено мнение, на акуратност, самоконтрол и др.;
- Развитие на интереса към Космоса и добиване на знания за него, решавайки задачи.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира и изважда с числата до 20 с пре-

минаване. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Намира неизвестно число. Решава самостоятелно текстови задачи, като използва наименованията на компонентите.

Контекст и дейности в урока: Космос

Събира едноцифрени числа със сбор 16. Изважда едноцифрени числа от 16 с преминаване на десетицата. Решава текстова задача с едно пресмятане. Защишава логическо съждение.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна и писмена проверка, „петминутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез устно смятане и решаване на задача 1 от учебника. Чрез нея учениците научават, че планетата Земя се намира в Слънчевата система;

- **Поставяне на темата на урока.** Добре е да се проведе кратка беседа за Слънчевата система, Космоса и планетите. За да узнаят интересни факти за тях, този час ще решават задачи, които ще им помогнат за това и ще обобщят знанията им за събиране и изваждане до 16 с преминаване;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Осъществява се чрез задачи 2, 3 и 4 от учебника и задачи 1, 2, 3 и 4 от учебната тетрадка. Задача 4 от учебника е логическа. Изисква оцветяване, като се следи последователността;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Подходяща е задача 5 от учебната тетрадка. Може да се реши екипно. Учениците сами преценяват първо кои числа да съберат, за да направят квадратите „магически“.

За домашна работа учителят сам решава кои задачи от затвърдяване и отработване на знанията да зададе.

Урок 107.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране на едноцифрени числа със сбор 17 и 18

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за събиране на едноцифрени числа със сбор 17 и 18;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестно събираемо чрез опитване;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;
- Усъвършенстване на уменията за сравняване на число със сбор, на число с разлика, на сбор с разлика и на сбор със сбор;

- Възпитаване на логическо мислене, точност, дисциплинираност, умение за изказване и обосновка на собствено мнение и др.;

- Възпитаване на уважение към християнския празник Великден.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира едноцифрени числа със сбор 17 и 18. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решения.

Контекст и дейности в урока: Великден

Дефинира алгоритъм за събиране до 20 с преминаване на десетицата. Събира едноцифрени числа със сбор 17 и сбор 18. Намира неизвестно събираемо, включително при обратен запис. Решава текстова задача с едно пресмятане. Открива „магически“ квадрати.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез решаване на задачи 1 и 2 от учебника. Чрез задача 1 се припомня състав на числото, а чрез задача 2 – последователно събиране на три едноцифрени числа. Двете задачи подготвят учениците за новото знание;

- **Мотивирано представяне на темата на урока.** Постига се чрез текстовата задача за Великден в жълтото поле. Учениците сами откриват, че решението на задачата изисква действие събиране, но досега не са решавали такива задачи и е необходимо да се научат, което ще направят в този урок. Поставя се темата на урока;

- **Въвеждане на новото знание.** Използват се сметалото с червени и сини квадратчета и числовата права, които са в жълтото поле. Учителят обяснява начина за събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 17 и 18;

- **Първично затвърдяване:** чрез задача 1 от учебната тетрадка;

- **Вторично затвърдяване.** Постига се със задачи 3 и 4 от учебника и задачи 2, 4 и 5 от учебната те-

традка. В задача 4 от учебника освен събиране на едноцифрени числа с преминаване и със сбор 17 и 18, се решават и задачи за намиране на неизвестно събираемо. Задача 4 от учебната тетрадка изисква ограждане на верния отговор – кой от квадратите е „магически“;

• **Затвърдяване на упражняването в урока.** Подходяща е задача 3 от учебната тетрадка. Учениците събират три едноцифрени числа, като избират по-лесния начин.

Някои от задачите от вторично затвърдяване и затвърдяване на упражняването в урока може да се зададат за домашна работа по преценка на учителя.

Урок 108.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Изваждане на едноцифрени числа от 17 и 18 с преминаване

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на алгоритъма за изваждане на едноцифрени числа от 17 и 18 с преминаване;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестни умаляемо и умалител чрез опитване;
- Формиране на умения за използване на по-лесния начин за изваждане на едноцифрено число от 17 и 18;
- Затвърдяване на уменията за решаване на прости текстови задачи;
- Затвърдяване на уменията за съставяне на текстови задачи с именувани числа;
- Затвърдяване на уменията за сравняване на разлика с число, на разлика с разлика и на разлика със сбор;
- Възпитаване на точност, умение за защита на собствено мнение, акуратност и др.;
- Възпитаване на уважение към семейните и християнските празници.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Изважда едноцифрени числа от 17 и 18 с преминаване. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решения.

Контекст и дейности в урока: Великден

Изброява алгоритъм за изваждане от 17 и от 18 с преминаване на десетицата. Използва два начина за изваждане от числото 17 и от числото 18 с преминаване на десетицата. Решава самостоятелно текстови задачи.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

• **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се чрез решаване на задачи 1 и 2 от учебника. Чрез задача 1 се припомня състав на числото, а чрез задача 2 – последователно изваждане на три числа. Двете задачи подготвят учениците за новото знание;

• **Мотивирано представяне на темата на урока.** Постига се чрез текстовата задача за Великден в жълтото поле. Учениците сами откриват, че решението на задачата изисква действие изваждане, но досега не са решавали такива задачи и е необходимо да се научат, което ще направят в този урок. Поставя се темата на урока;

• **Въвеждане на новото знание.** Използват се двете сметала с червени и сини квадратчета и числовите прави, които са в жълтото поле. Учителят обяснява двата начина на изваждане от 17 и 18. Учениците четат в жълтото поле и осмислят начините;

• **Първично затвърдяване:** Задача 3 от учебника и сметалото помагат на първокласниците да осмислят и решат и друг случай на изваждане от 17. Подходяща е и задача 1 от учебната тетрадка;

• **Вторично затвърдяване.** Постига се със задачи 4 и 5 от учебника, задачи 2, 3 и 4 от учебната тетрадка. Задача 5 от учебника изисква изваждане на едноцифрени числа с преминаване от 17 и 18 и решаване на задачи за намиране на неизвестни умаляемо и умалител;

Някои от задачите от вторично затвърдяване може да бъдат зададени за домашна работа по преценка на учителя.

Урок 109.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане на едноцифрени числа с преминаване до 18

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

• Затвърдяване на знанията за събиране на едноцифрени числа с преминаване със сбор 17 и 18, за изваждане на едноцифрено число от 17 и 18 с преминаване на десетицата;

• Усъвършенстване на уменията за съставяне на текстови задачи по картина чрез броене и попълване на данни в таблица;

- Усъвършенстване на уменията за попълване на числени данни в текстова задача и решаване на същата;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на текстови задачи;
- Развитие на мисленето, на вниманието, на уменията за защита на собствено мнение;
- Възпитаване на уважение към семейните и християнските празници.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Изважда едноцифрени числа от 17 и 18 с преминаване. Прилага знания в нови ситуации.

Контекст и дейности в урока: Великден

Прилага алгоритъм за изваждане от 17 и от 18 с преминаване на десетицата. Използва два начина за изваждане от числото 17 и от числото 18 с преминаване на десетицата. Решава текстова задача. Съставя текстова задача с едно пресмятане по даден съкратен запис.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка, „пет-минутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Изобразително изкуство.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез устно смятане;
- **Поставяне на темата на урока.** Може да се осъществи след разглеждане на картината. Провежда се кратка беседа по нея. Мотивирано се поставя темата на урока. В този урок ще затвърдят знанията си за събиране и изваждане до 18, като решават интересни задачи, свързани с пролетта и Великден;
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Постига се чрез задачи 1 и 2 от учебника и задачи 1, 2 и 3 от учебната тетрадка. Задача 1 от учебника – първокласниците броят боядисаните яйца и записват броя им в таблицата. После намират общо яйцата на Иво и Калина според цвета. Задача 2 от учебника – учениците първо попълват числени данни в условието на текстовата задача и после я решават и записват решението;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Използва се задача 3 от учебника. Учениците обясняват алгоритъма за изваждане при някои задачи, определят по-лесния начин. Оцветяват яйцата по указания начин.

Някои от задачите от затвърдяване и обработка на знанията може да се зададат за домашна работа по преценка на учителя.

Урок 110.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Изваждане на едноцифрени числа от 17 и 18 с преминаване

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на знанията за изваждане на едноцифрено число от 17 и 18 с преминаване на десетицата;
- Усъвършенстване на уменията за сравняване на разлика със сбор чрез попълване на неизвестно събираемо;
- Усъвършенстване на уменията за попълване на числени данни в текстова задача и решаване на същата;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на логически задачи;
- Развитие на мисленето, на въображението, на уменията за защита на собствено мнение.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Изважда едноцифрени числа от 17 и 18 с преминаване. Прилага знания в нови ситуации.

Контекст и дейности в урока: Свободно време. Хоби

Събира едноцифрени числа със сбор 17 и сбор 18. Изважда едноцифрени числа от 17 и от 18 с преминаване на десетицата. Сравнява разлики с разлики, сборове с разлики. Решава текстова задача с едно пресмятане. Подбира данни и попълва таблица. Решава логически задачи.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка, „пет-минутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се чрез устно смятане – задача 1 от учебника. Може да се работи екипно;
- **Поставяне на темата на урока.** За да се научат учениците да изваждат с преминаване до 20 бързо и

уверено, е необходимо да се затвърдят тези знания. Затова през този учебен час ще се затвърдяват тези знания;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Подходящи задачи са 2 и 3 от учебника и задачи 1 и 2 от учебната тетрадка. Решават се и задача 4 от учебника и задача 4 от учебната тетрадка. Те са логически. Подходящи са за екипна работа;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Може да се осъществи чрез задача 3 от учебната тетрадка. С нея се затвърдяват знания за изваждане, събиране, сравняване и намиране на неизвестно събираемо.

За домашна работа може да се зададат задачи от затвърдяване и отработване на знанията по преценка на учителя.

Урок 111.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане с преминаване на десетицата до 20

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане с преминаване;
- Затвърдяване на уменията за сравняване на сбор с разлика;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на текстови задачи;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, умение за изказване и защита на собствено мнение, акуратност в изчисленията и др.;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка, квадрат, правоъгълник. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема.

Контекст и дейности в урока: Туристически обекти. Рилски езера

Събира едноцифрени числа със сбор 18. Изважда едноцифрени числа от 18 с преминаване на десетицата. Решава текстова задача с едно пресмятане. Подбира данни и попълва таблица.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка, „пет-минутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Чрез задача 1 се припомня изученото. Решават се задачите и в жълтото квадратче се записва съответната буква от ключа, който се намира по-долу на картината. Използвайки ключа, учениците записват изречението „Пази природата“.
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата на урока.
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Подходящи за целта са задачи 2, 3 и 4.
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Подходяща е задача 5, в която първо трябва да запишат умаляемото и умалителя и след това да пресметнат.

По преценка на учителя задачите от учебната тетрадка могат да се решат самостоятелно в часовете по самоподготовка или да се дадат за домашна работа.

Урок 112.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Вид на урока: затвърдяване.

Цели на урока:

- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане с преминаване;
- Усъвършенстване на уменията за намиране на неизвестно число;
- Усъвършенстване на уменията за решаване на текстови задачи;
- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, умение за изказване и защита на собствено мнение, акуратност в изчисленията и др.;
- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка, ква-

длат, правоъгълник. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема.

Контекст и дейности в урока: Ден на Земята

Събира едноцифрени числа със сбор 18. Изважда едноцифрени числа от 18 с преминаване на десетицата. Интерпретира изучени понятия. Сравнява разлики. Решава текстова задача с едно пресмятане.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка, „пет-минутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Чрез задача 1 се припомня изученото. При попълване на таблицата вниманието на учениците се насочва към действието, което трябва да се извърши преди това;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата на урока;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Подходящи за целта са задачи 2, 3, 4 и 5.

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Подходящи са задачи 6 и 7. При задача 6 учениците трябва да съобразят какъв знак да поставят. При задача 7 вниманието на учениците се насочва към даденото в условието, че момичетата са с 8 повече. Задачата има два въпроса, което предполага две решения;

По преценка на учителя задачите от учебната тетрадка могат да се решат самостоятелно в часовете по самоподготовка или да се дадат за домашна работа.

Урок 113.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Обобщение на знанията за събиране и изваждане с преминаване до 20;

- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестно число;

- Усъвършенстване на уменията за действия с именуванни числа;

- Затвърдяване на уменията за решаване на текстови задачи;

- Възпитаване на точност, дисциплинираност на мисленето, умение за изказване и защита на собствено мнение, акуратност в изчисленията и др.;

- Развитие на логическото мислене и на вниманието.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира и изважда с числата до 20 с преминаване. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка, квадрат, правоъгълник. Работи с именуванни числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи.

Контекст и дейности в урока: Обществени места. Виенско колело

Събира едноцифрени числа със сбор 18. Изважда едноцифрени числа от 18 с преминаване на десетицата. Интерпретира изучени понятия. Попълва таблица. Решава текстова задача с едно пресмятане.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка, „пет-минутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Вниманието на учениците се насочва към решаване на задача 1 „Виенско колело“. Разяснява се на учениците къде могат да видят виенско колело;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата на урока;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Обръща се внимание на задача 2. Данните в нея са представени като изрази, които трябва да решат предварително. В задача 3 е необходимо учениците да си припомнят кое число наричаме събираемо и кое сбор и кое действие трябва да се извърши. Задача 4 решават устно;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** За тази цел са задачите от учебната тетрадка.

Урок 114.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Уча и играя „Детективи“. Задачи за олимпийци

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Чрез играта на детективи да се обобщят и систематизират знанията на учениците за събиране и изваждане с преминаване до 20;
- Учениците да се приучат към проучване и събиране на информация;
- Развиване на въображението и мисленето, съобразителност и концентрация. Работа в екип.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Проучва, събира информация, дискутира.

Контекст и дейности в урока: Обществени места. Панаир

Записва задачи по събрани данни. Решава задачи с повишена трудност. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решения. Подготвя се за участие в математически състезания.

Методи и форми на оценяване на знанията: работа в екип.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка:** задача 1. Учениците проверяват задачите и оцветяват вярно решените. Пътят ги отвежда в „Шатрата на огледалата“. Запознават се с огледален образ и решават задачите;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата на урока;
- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Това става с решаването на задача 2. При решаването на задачи 3, 4 и 5 учениците трябва да проявят съобразителност;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Задачите за олимпийци могат да се разпределят според възможностите на учениците.

Задачи за олимпийци

Цели:

- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване;
- Усъвършенстване на умения за решаване на тестови задачи с избираем отговор;
- Усъвършенстване на уменията за работа със схеми.

Възпитателна цел:

- Развитие на критическо мислене и състезателни умения;
- Развитие на математическо мислене.

Ход на урока:

Задача 1.

Учениците решават буквено-цифров ребус. Записват имената чрез представяне с цифри и букви. Пример: 5ър.

Задача 2.

Учениците продължават редица от геометрични фигури. Откриват зависимостта чрез преброяване на ъглите на фигурите.

Верен отговор: б)

Задача 3.

Учениците намират броя на двуцифрените числа между числата 7 и 13.

Верен отговор: б)

Задача 4.

Учениците ограждат групи от задачи, които имат равни отговори.

$16 + 4 - 5 = 15$
$5 + 3 = 8$
$20 - 12 = 8$
$17 - 10 + 1 = 8$
$10 + 0 + 6 = 16$
$4 + 5 + 9 = 18$
$3 + 4 + 5 = 12$
$10 + 8 - 6 = 12$
$0 + 6 + 6 = 12$

$20 - 17 = 3$
$6 + 8 = 14$
$20 - 0 = 20$
$15 + 5 - 0 = 20$
$6 + 14 = 20$
$7 + 8 = 15$
$6 + 3 + 6 = 15$
$20 - 12 + 7 = 15$
$2 + 2 + 2 = 6$

$5 + 5 - 3 = 7$
$20 - 10 - 3 = 7$
$14 + 5 - 12 = 7$
$1 + 11 + 7 = 19$
$20 - 15 - 5 = 0$
$10 + 2 - 2 = 10$
$6 + 8 - 5 = 9$
$20 - 14 + 3 = 9$
$17 - 8 + 0 = 9$

$8 + 8 + 4 = 20$
$7 + 7 + 5 = 19$
$6 + 6 + 6 = 18$
$3 + 7 + 7 = 17$
$8 + 7 - 2 = 13$
$9 + 3 - 1 = 11$
$0 + 10 + 1 = 11$
$4 + 9 - 2 = 11$
$5 + 8 - 2 = 11$

Задача 5.

Учениците затвърдяват умения за броене на вписани фигури.

Задача 6.

Упражнението подготвя учениците за решаване на задачи, свързани с намиране на обиколка и лице на квадрат.

Верен отговор: а) 6 малки квадратчета.

Задача 7.

Задачата е от разкриване на конкретен смисъл на действие събиране.

Верен отговор: в) 20 лебеда.

Задача 8.

Затвърдяват се уменията, свързани с разкриване на компонентите на текстова задача с едно пресмятане.

Верен отговор: в)

Задача 9.

Учениците групират предмети по дадени характеристики. В средата между белия и черния обръч се намират черен правоъгълник и черен четириъгълник.

Задача 10.

Задача, развиваща логико-математическо мислене

Задача 11.

Задача, развиваща логико-математическо мислене

Верен отговор: не.

Задача 12.

Задача, развиваща логико-математическо мислене

Верен отговор: Веско чете за покемони.

Урок 115.

Глобална тема: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване. Самопроверка

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Диагностициране на уменията за намиране мястото на числата от 0 до 20 в числовата редица;
- Диагностициране на уменията за събиране с преминаване;
- Диагностициране на уменията за изваждане с преминаване;
- Диагностициране на уменията за сравняване на сбор с число, разлика с число, сбор с разлика, сбор със сбор, разлика с разлика;
- Диагностициране на уменията за намиране на неизвестно число;
- Диагностициране на уменията за решаване на текстови задачи с включени словосъчетания „с... повече“ и „с... по-малко“;
- Възпитаване на точност и акуратност.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Прилага знания в нови ситуации.

Контекст и дейности в урока: Обществени места. Парк

Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи с едно пресмятане по чертеж, схема.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване, самостоятелна работа.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Музика.

Ход на урока:

След изучаване на глобалната тема „Събиране и изваждане до 20 с преминаване“ диагностиката на знанията и уменията на учениците може да се осъществи чрез задачите за самостоятелна работа. За целта могат да се използват съответните тестове в книгата за учителя. Продължителността на самостоятелната работа е 25 минути. След приключване на писмената работа се прави проверка.

Диагностичен инструментариум

Математика 1. клас

Критерии за оценяване	Задача №	Максимален брой точки
Попълват липсващите числа в числовата редица.	Зад. 1 <i>Запиши липсващите числа в редицата.</i> 11 вярно записани числа в числовите редици x 0,25 т.	2,5 т.
Събират и изваждат с числата от 0 до 20.	Зад. 2 <i>Попълни таблиците.</i> 8 вярно решени задачи x 0,5 т.	4 т.
Намират неизвестно събираемо, умаляемо, умалител.	Зад. 3 <i>Запиши неизвестното число.</i> 4 вярно решени задачи x 0,5 т.	2 т.
Сравняват сбор с число и разлика с число.	Зад. 4 <i>Сравни.</i> 4 вярно решени задачи x 0,5 т.	2 т.
Сравняват сбор със сбор, сбор с разлика, разлика с разлика.	Зад. 5 <i>Сравни.</i> 3 вярно решени задачи x 1 т.	3 т.
Решаване на текстова задача	Зад. 6 <i>а) Запиши числото, което е със 7 по-голямо от 9.</i> <i>б) Запиши числото, което е с 8 по-малко от 16.</i> а) Вярно пресметнат сбор – 1 т. б) Вярно пресметнатата разлика – 1 т.	2 т.
Решаване на текстова задача с едно пресмятане	Зад. 7 <i>Милена поставила във ваза 11 карамфила. С по-къси дръжки били 5 от тях. Колко били карамфилите с по-дълги дръжки?</i> 1. Запис „ $11 - 5 =$ “ – 0,5 т. 2. Вярно пресметнатата разлика – отг. „6“ – 1 т.	1,5 т.
Решаване на текстова задача с включено словосъчетание „с... повече“	Зад. 8 <i>На площадката играели 6 момичета и с 5 повече момчета. Колко момчета играели на площадката? Колко били децата общо?</i> 1. Верен запис на задачата „ $6 + 5 =$ “ – 0,5 т. Вярно решена задача – отг. „11“ – 1 т. 2. Верен запис на задачата „ $6 + 11 =$ “ – 0,5 т. Вярно решена задача – отг. „17“ – 1 т.	3 т.
Общ брой точки		20 т.

Установено ниво на математически компетентности	Точки
Отлично	От 17 до 20
Много добро	От 13 до 16
Добро	От 9 до 12
Задоволително	От 7 до 8
Незадоволително	От 0 до 6

След всяка задача има нарисувани две личица – усмихнато и сърдито. Учениците оцветяват усмихнатото личице, когато са решили задачата с лекота, и оцветяват сърдитото личице, когато задачата ги е затруднила.

Учебна тетрадка – урок 115

Самопроверка

Открий кои задачи имат грешно решение. Поправи.

Задачите могат да се дадат за домашна работа или да се решат в часовете за самоподготовка.

След всяка задача има нарисувани две личици – усмихнато и сърдито. Учениците оцветяват усмихнатото личице, когато са решили задачата с лекота, и оцветяват сърдитото личице, когато задачата ги е затруднила.

Урок 116.**Глобална тема:** Числата от 10 до 100. Събиране и изваждане с тях**Тема на урока:** Числата 20, 30 ...100. Четене, писане, броене**Вид на урока:** нови знания.**Цели:**

- Запознаване с кръглите десетици до 100;
- Формиране на умения за четене, писане и броене до 100;
- Запознаване с термина „стотица“ и „трицифрено число“;
- Формиране на умения за представяне на числата до 100;
- Възпитаване в точност, съобразителност, обосновка на собствено мнение.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава числата до 100 и техните означения. Познава десетицата като бройна единица. Брой по десетици в прав и обратен ред. Познава банкноти по 20 лева, 50 лева и 100 лева и монетите от 20 стотинки и 50 стотинка.**Нови понятия:** числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100.**Контекст и дейности в урока:** В магазина. Покупки

Назовава десетици и стотици. Сравнява кръгли десетици. Сравнява именуваните числа. Брой в прав и обратен ред по десетици. Различава банкноти и монети. Записва числата с цифри и с думи.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.**Междупредметни връзки:** БЕЛ, Околен свят.**Ход на урока:**

- **Актуализиране на опорните знания.** Постига се със задача 1 от учебника;
  - **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата на урока;
  - **Въвеждане на новото знание.** Със задача 2 се въвежда новото знание, като се използва опитът и знанията на учениците за десетица. Последователно прибавят снопче от 1 десетица и получават новото число, докато стигнат до новия термин „стотица“ и числото 100. Всичко е онагледено с числовата ос и бодливото сметало;
  - **Първично затвърдяване.** Осъществява се със задача 3, в която учениците могат да използват таблицата от задача 2;
  - **Вторично затвърдяване.** Решава се задача 4;
  - **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се със задачи 5 и 6.
- Задачите от учебната тетрадка се решават по преценка на учителя.

Урок 117.**Глобална тема:** Числата от 10 до 100. Събиране и изваждане с тях**Тема на урока:** Сравняване на числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100**Вид на урока:** нови знания.**Цели:**

- Формиране на знания и умения за сравняване на числата до 100;
- Възпитаване в точност, съобразителност, обосновка на собствено мнение и логическо мислене.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Сравнява кръгли десетици. Работи с именуваните числа. Брой в прав и обратен ред по кръгли десетици.**Нови понятия:** кръгли десетици, цели десетици.**Контекст и дейности в урока:** Опазвам природата. Залесяване

Брой в прав и обратен ред, сравнява по кръгли десетици. Решава задачи с именуваните числа. Сравнява номинална стойност на банкноти и монети. Записва числата с цифри и с думи.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.**Междупредметни връзки:** БЕЛ, Околен свят.**Ход на урока:**

- **Актуализиране на опорните знания.** Постига се със задача 1 от учебника;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата на урока;
- **Въвеждане на новото знание.** Две двуцифрени числа с цифра на единиците 0 се сравняват, като се сравнява броят на десетиците на двете числа. Ако той е различен, по-голямо е това двуцифрено число, което има по-голям брой десетици, задача 2;
- **Първично затвърдяване.** Осъществява се със задача 3, в която числата са представени на бодливото сметало в помощ на ученика;
- **Вторично затвърдяване.** Решава се задача 4. Сравняват левове и стотинки. Необходимо е да се подчертае разликата между 50 лева и 50 стотинки;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се със задача 5. Задачите от учебната тетрадка се решават по преценка на учителя.

Урок 118.

Глобална тема: Числата от 10 до 100. Събиране и изваждане с тях

Тема на урока: Събиране на числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на знания за събиране на двуцифрени числа с цифра на единиците 0;
- Формиране на умения за сравняване на сбор с число;
- Затвърдяване на умения за намиране на неизвестно събираемо;
- Затвърдяване на умения за решаване на текстови задачи;
- Възпитаване на точност, съобразителност, аналогия и логика.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100. Сравнява сбор с число. Решава и самостоятелно съставя текстови задачи. Работи с именувани числа.

Контекст и дейности в урока: Детски игри. Конструктори

Представя числата от 10 до 100 като цели десетици. Свежда събирането им до събиране на едноцифрени числа. Решава текстови задачи с едно пресмятане.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка, „пет-минутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се със задача 1 от учебника;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата на урока;
- **Въвеждане на новото знание:** задача 2. Числата, които трябва да се съберат, са онагледени чрез „Лего“. Събирането на двуцифрени числа се въвежда като събиране на едноцифрени числа, тъй като числата 20, 30,... и т.н. са представени като десетици. Така плавно се преминава към събиране на двуцифрени числа с цифра на единиците 0;
- **Първично затвърдяване.** Осъществява се със задачи 3 и 4;
- **Вторично затвърдяване.** Решава се задача 5. Учениците да съобразят и запишат липсващите числа;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се със задача 6. Учениците трябва самостоятелно да запишат данните в краткия запис и тогава да решат задачата. Задачите от учебната тетрадка се решават по преценка на учителя.

Урок 119.

Глобална тема: Числата от 10 до 100. Събиране и изваждане с тях

Тема на урока: Изваждане на числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100

Вид на урока: нови знания.

Цели:

- Усвояване на знания за изваждане на двуцифрени числа с цифра на единиците 0;
- Възпитаване на точност, съобразителност, аналогия и логика.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Изважда числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100. Сравнява разлика с число. Решава и самостоятелно съставя текстови задачи. Работи с именувани числа.

Контекст и дейности в урока: Детски игри. Конструктори

Представя числата от 10 до 100 като цели десетици. Свежда изваждането им до изваждане на едноцифрени числа. Открива и обяснява закономерност.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на опорните знания.** Осъществява се със задача 1 от учебника, в която двуцифрените числа се записват като десетици, което води до изваждане на едноцифрени числа;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата на урока;
- **Въвеждане на новото знание.** Въвежда се със задача 2 и жълтото поле;
- **Първично затвърдяване.** Осъществява се със задачи 3 и 4;
- **Вторично затвърдяване.** Решава се задача 5.

Задача 6 е логическа – отговор 3.

Задачите от учебната тетрадка се решават по преценка на учителя.

Урок 120.

Глобална тема: Числата от 10 до 100. Събиране и изваждане с тях

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100

Вид на урока: затвърдяване.

Цели:

- Затвърдяване на уменията на учениците за събиране и изваждане на двуцифрени числа с цифра на единиците 0;
- Затвърдяване на уменията за сравняване на сбор и разлика с число;
- Затвърдяване на умения за решаване на текстови задачи;
- Възпитаване на самостоятелност, точност, съобразителност и логика.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира и изважда числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100. Сравнява сбор с число и разлика с число. Решава и самостоятелно съставя текстови задачи. Работи с именуванни числа.

Контекст и дейности в урока: В училище. Любими учебни предмети

Чете схеми. Събира и изважда кръгли десетици въз основа на аналогията със събирането и изваждането на числата до 10. Сравнява число със сбор, число с разлика, сбор със сбор и разлика с разлика. Намира неизвестно число. Прави заключение и открива отпечатък на геометрични фигури.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка, „пет-минутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се със задача 1 от учебника, в която учениците трябва да установят чрез таблицата „кой е любимият учебен предмет“;
  - **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата на урока;
  - **Затвърдяване и обработка на знанията.** Осъществява се чрез задача 2. В задача 3 учениците трябва първо да извършат действията събиране и изваждане и тогава да сравнят;
  - **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се със задача 4. Задача 5 е логическа.
- Задачите от учебната тетрадка се решават по преценка на учителя.

Урок 121.

Глобална тема: Числата от 10 до 100. Събиране и изваждане с тях

Тема на урока: Уча и играя „В училищната лавка“

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Усъвършенстване на уменията на учениците да проучват, да събират информация и да дискутират;
- Усъвършенстване на уменията на учениците да записват задачи по събрани данни;
- Усъвършенстване на уменията на учениците да обобщават математически данни;
- Учениците да се научат да анализират и прилагат знанията, които имат.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Проучва, събира информация, дискутира. Записва задачи по събраните данни. Обобщава математически данни.

Контекст и дейности в урока: Покупки

Събира с кръгли десетици. Сравнява сбор с число. Сравнява разлика с число. Използва именуванни числа. Решава и съставя текстови задачи. Събира данни за съставяне и решаване на задачи. Екипно решава задачи.

Изразява толерантно отношение към чужди грешки.

Методи и форми на оценяване на знанията: работа в екип.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Осъществява се със задача 1 от учебника, чрез която учениците се поставят в различни житейски ситуации, прилагайки знанията, които имат;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата на урока;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Осъществява се чрез задачи 2, 3, 4, 5 и 6;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се със задача 7.

Учениците самостоятелно трябва да съставят задача и да я решат.

Задачите от учебната тетрадка се решават по преценка на учителя.

Урок 122.

Глобална тема: Числата от 10 до 100. Събиране и изваждане с тях

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Обобщаване уменията на учениците за събиране и изваждане на двуцифрени числа с цифра на единиците 0;

- Усъвършенстване на уменията за сравняване на именуванни числа;

- Затвърдяване на умения за сравняване на сбор и разлика с число;

- Затвърдяване на умения за решаване на текстови задачи;

- Възпитаване на самостоятелност, точност, съобразителност и логика.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира и изважда числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100. Сравнява сбор с число и разлика с число. Решава и самостоятелно съставя текстови задачи. Работи с именуванни числа. Обобщава математически данни.

Контекст и дейности в урока: Любими детски книги

Чете схеми. Интерпретира данни. Сравнява кръгли десетици. Решава задачи с именуванни числа. Решава текстови задачи.

Методи и форми на оценяване на знанията: индивидуална работа, устна и писмена проверка, „пет-минутка“.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Постига се със задача 1 от учебника;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата на урока;

- **Затвърдяване и обработка на знанията.** Осъществява се чрез задача 2, в която учениците събират и изваждат двуцифрени числа: записват липсващото число. В задача 3 учениците трябва да сравнят именуванни числа;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се със задачи 4 и 5.

Задачите от учебната тетрадка се решават по преценка на учителя.

Урок 123.

Тема на урока: Събиране и изваждане с числата до 10

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Припомняне на знанията за числата до 10 – броене, сравняване, събиране и изваждане;

- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане на повече от две числа;

- Усъвършенстване на уменията за проверка на изваждането чрез събиране;

- Затвърдяване на умения за решаване на текстови задачи;

- Усъвършенстване на уменията за систематизиране и затвърдяване на упражняването в урока и прилагането му в нови задачи;

- Възпитаване на самостоятелност, точност, съобразителност и логика.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава и записва цифрите от 0 до 10. Брои в прав и обратен ред до 10. Сравнява, събира и изважда числата до 10. Пресмята с именуванни числа. Обобщава математически данни.

Контекст и дейности в урока: Киноложка изложба

Брой в прав и обратен ред до 10. Сравнява, събира и изважда числата до 10. Пресмята с именувани числа. Събира и изважда две и повече от две числа. Назовава и използва разместително свойство на събирането. Прави и решава вертикален запис. Извършва проверка на действие изваждане с действие събиране.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Чрез илюстрацията на задача 1 от учебника вниманието на учениците се насочва към броенето на числата до 10 в прав и обратен ред; между кои две числа се намира дадено число;

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата на урока;

- **Затвърдяване и обработка на знанията:** задачи 2, 3 и 4;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се със задача 5.

Задачите от учебната тетрадка се решават по преценка на учителя.

Урок 124.

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до 20 без преминаване на десетицата

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Припомняне на знанията за числата до 20 – броене, сравняване, събиране и изваждане;
- Усъвършенстване на уменията на учениците за събиране и изваждане до 20 без преминаване;
- Затвърдяване на уменията за намиране на неизвестно събираемо, умаляемо, умалител;
- Затвърдяване на уменията за решаване на текстови задачи;
- Усъвършенстване на уменията за систематизиране и затвърдяване на упражняването в урока и прилагането му в нови задачи;
- Възпитаване на самостоятелност, точност, съобразителност и логика.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава и записва числата до 20. Брой в прав и обратен ред до 20. Сравнява, събира и изважда числата до 20 без преминаване. Пресмята с именувани числа. Обобщава математически данни.

Контекст и дейности в урока: Опазвам природата. Червена книга

Брой в прав и обратен ред до 20. Събира и изважда до 20 без преминаване на десетицата. Сравнява числа. Сравнява числов израз с число. Сравнява два числови израза. Решава равенства с неизвестно събираемо, умаляемо и умалител. Решава текстови задачи. Съставя обратни текстови задачи на задачи от събиране.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка:** чрез задача 1. Учениците да свържат сборовете и разликите със съответното число (резултат от числовата ос);

- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата на урока;

- **Затвърдяване и обработка на знанията:** задачи 2 и 3;

- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се със задача 4. Вниманието на учениците се насочва към текстовата задача. След като запишат нейното решение, трябва устно да съставят обратни задачи от събиране.

Задачите от учебната тетрадка се решават по преценка на учителя.

Урок 125.

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване на десетицата

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Припомняне на знанията за събиране и изваждане на числата до 20 с преминаване;
- Усъвършенстване на уменията на учениците за събиране и изваждане до 20 с преминаване;
- Усъвършенстване на уменията за систематизиране и затвърдяване на упражняването в урока и прилагането му в нови задачи;
- Припомняне на знанията за час и време;
- Затвърдяване на уменията за решаване на текстови задачи;

- Възпитаване на самостоятелност, точност, съобразителност и логика.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира и изважда с числата до 20 с преминаване. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема. Обобщава математически данни.

Контекст и дейности в урока: Сезони. Лято

Събира и изважда по различни начини числата до 20 с преминаване на десетицата. Решава равенства с неизвестно събираемо, умаляемо, умалител. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Решава задачи с именувани числа – час. Определя кръгли часове по часовник.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка.** Чрез задача 1 се насочва вниманието на учениците към събиране на едноцифрени числа с преминаване на десетицата с помощта на числова таблица;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата на урока;
- **Затвърдяване и обработка на знанията:** задачи 2, 3 и 4;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се със задача 5, като вниманието на учениците се насочва към условието на текстовата задача (с 5 деца в повече), което означава, че трябва да решат задачата с едно пресмятане.

Задачите от учебната тетрадка се решават по преценка на учителя.

Урок 126.

Тема на урока: Събиране и изваждане на числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Припомняне на изученото за числата от 20 до 100 с цифра на единиците 0 – броене, записване, сравняване, събиране и изваждане;
- Усъвършенстване на уменията на учениците за решаване на текстови задачи;
- Възпитаване на самостоятелност, точност, съобразителност и логика.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира и изважда с кръгли числа до 100. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка. Чертае квадрат и правоъгълник. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема. Обобщава математически данни.

Контекст и дейности в урока: Официални празници. Ден на славянската писменост

Брои, сравнява, събира и изважда с числата до 20 и 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100. Решава текстови задачи с едно пресмятане.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- **Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка:** задача 1;
- **Мотивирано поставяне на темата на урока.** Поставя се темата на урока;
- **Затвърдяване и обработка на знанията:** задачи 2 и 3;
- **Затвърдяване на упражняването в урока.** Осъществява се със задачи 4 и 5. След анализ на текстовите задачи учениците могат да ги решат самостоятелно.

Задачите от учебната тетрадка се решават по преценка на учителя.

Урок 127.

Тема на урока: Геометрични фигури. Мерни единици

Вид на урока: обобщение.

Цели:

- Обобщаване на знанията и уменията на учениците за разпознаване на изучените геометрични фигури;
- Усъвършенстване на уменията им за измерване и чертане на отсечка;
- Усъвършенстване на уменията им за систематизиране и затвърдяване на упражняването в урока и

прилагането му в нови задачи;

- Припомняне на знанията им за величините – време, стойност, маса, дължина, вместимост, и техните мерни единици – час, лев, стотинка, килограм, сантиметър и литър;
- Възпитаване на самостоятелност, точност, съобразителност и логика.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Събира и изважда с преминаване до 20 и кръгли числа до 100. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема. Обобщава математически данни.

Контекст и дейности в урока: Математиката около мен

Назовава, посочва геометрични фигури – точка, права, отсечка, триъгълник, квадрат, правоъгълник и кръг. Измерва дължина на отсечка. Чертае отсечка по определена дължина. Чертае квадрат и правоъгълник в квадратна мрежа. Назовава и решава задачи от величини – време, стойност, маса, дължина и вместимост. Записва техните названия чрез съкращения. Събира и изважда с именуванни числа.

Методи и форми на оценяване на знанията: дискусия, устна проверка.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят.

Ход на урока:

- Актуализиране на знанията, които подлежат на обработка: задача 1;
- Мотивирано поставяне на темата на урока. Поставя се темата на урока;
- Затвърдяване и обработка на знанията: задачи 2 и 3.

Задачите от учебната тетрадка се решават по преценка на учителя.

Урок 128.

Тема на урока: „Знам и мога“. Възлагане на проект за втори клас. Задачи за олимпийци

Вид на урока: диагностика на изходно ниво.

Цели:

- Диагностициране на уменията за записване на числата до 20 и кръглите десетици до 100;
- Диагностициране на уменията за броене в прав и обратен ред;
- Диагностициране на уменията за сравняване, събиране и изваждане на числата до 20 и числата 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100;
- Диагностициране на уменията за решаване на задачи с именуванни числа;
- Диагностициране на уменията за сравняване на сбор с число, разлика с число, сбор с разлика, сбор със сбор, разлика с разлика;
- Диагностициране на уменията за намиране на неизвестно число;
- Диагностициране на уменията за решаване на текстови задачи с включени словосъчетания „с... повече“ и „с... по-малко“;
- Диагностициране на уменията за измерване на отсечки и чертане на квадрат;
- Възпитаване на точност и акуратност.

Компетентности като очаквани резултати от обучението: Познава и записва с цифри числата до 20 и кръглите десетици до 100. Брои в прав и обратен ред. Сравнява, събира и изважда числата до 20 и числата 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100. Пресмята с именуванни числа. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Разпознава изучените геометрични фигури. Измерва и чертае отсечки. Проучва, събира информация, дискутира, разчита информация от различни източници, обяснява получените резултати, моделира с числови изрази ситуации от околния свят. Разработва план за проект.

Контекст и дейности в урока: Сезони. Лято. Ваканция

Записва числа до 20 и кръгли числа до 100. Брои в прав и обратен ред до 20 и по кръгли десетици до 100. Сравнява, събира и изважда до 20. Сравнява, събира и изважда кръгли десетици до 100. Решава задачи с именуванни числа. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Съставя текстова задача с едно пресмятане. Съставя аналогични и обратни текстови задачи на изходни задачи. Обяснява и защитава получени резултати. Подготвя се за участие в тържество с математическа насоченост.

Методи и форми на оценяване на знанията: формиращо оценяване, диагностика чрез самостоятелна работа.

Междупредметни връзки: БЕЛ, Околен свят, Музика.

Ход на урока:

Диагностиката на знанията и уменията на учениците след изучаване на глобална тема „Числата 10, 20,

Математика 1. клас

30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100. Събиране и изваждане с тях“ може да се осъществи чрез задачите в самостоятелната работа на изходното ниво. За целта могат да се използват съответните тестове в книгата за учителя. Класът се разделя на две групи. Продължителността на самостоятелната работа е 35 минути. След приключване на писмената работа се прави проверка.

Диагностичен инструментариум

Критерии за оценяване	Задача №	Максимален брой точки
Попълват липсващите числа в числовата редица.	Зад. 1 <i>I и II гр. – Попълни липсващите числа в редиците.</i> 15 вярно записани числа в числовите редици х 0,1 т.	1,5 т.
Събират и изваждат с числата от 0 до 100.	Зад. 2 <i>I и II гр. – Попълни таблиците.</i> 10 вярно решени задачи х 0,5 т.	5 т.
Сравняват числата от 0 до 100, сбор с число, разлика с число, сбор със сбор, сбор с разлика, разлика с разлика.	Зад. 3 <i>I и II гр. – Сравни.</i> 6 вярно решени задачи х 0,5 т.	3 т.
Събират и изваждат с числата от 0 до 100, събират и изваждат именувани числа, намират неизвестно събираемо, умаляемо, умалител.	Зад. 4 <i>I и II гр. – Реши.</i> 9 вярно решени задачи х 0,5 т.	4,5 т.
Решават текстова задача с едно пресмятане.	Зад. 5 <i>I гр. – 1. В театрална постановка за празника на училището участвали 12 момичета и с 3 повече момчета. Колко момчета са участвали в театралната постановка?</i> Верен запис на задачата – „ $12 + 3 =$ “ – 0,5 т. Вярно решена задача – отг. „15“ – 1 т. <i>2. Стела чете книга, която има 50 страници. Колко страници вече е прочела, след като ѝ остават да прочете още 10 страници?</i>	
	Верен запис на задачата – „ $50 - 10 =$ “ – 0,5 т. Вярно решена задача – отг. „40“ – 1 т. <i>II гр. – 1. В театрална постановка за празника на училището участвали 14 момичета и с 2 повече момчета. Колко момчета са участвали в театралната постановка?</i> Верен запис на задачата – „ $14 + 2 =$ “ – 0,5 т. Вярно решена задача – отг. „16“ – 1 т. <i>2. Марин чете книга, която има 40 страници. Колко страници вече е прочел, след като му остават да прочете още 30 страници?</i> Верен запис на задачата – „ $40 - 30 =$ “ – 0,5 т. Вярно решена задача – отг. „10“ – 1 т.	3 т.
Измерват дължината на страната на правоъгълник, чертаят квадрат.	Зад. 6 <i>I и II гр. – Измери дължините на страните на правоъгълника. Начертай квадрат със страна, равна на по-късата страна на правоъгълника.</i> Вярно измерени дължини на страните на правоъгълника – $4 \times 0,25 = 1$ т. Вярно пресметната страна на квадрата – 1 т. Прецизно начертан квадрат в квадратната мрежа – 1 т.	3 т.
Общ брой точки		20 т.

Установено ниво на математически компетентности	Точки
Отлично	От 17 до 20
Много добро	От 13 до 16
Добро	От 9 до 12
Задоволително	От 7 до 8
Незадоволително	От 0 до 6

След всяка задача има нарисувани две личица – усмихнато и сърдито. Учениците оцветяват усмихнатото личице, когато са решили задачата с лекота, и оцветяват сърдитото личице, когато задачата ги е затруднила.

Учебна тетрадка – урок 128

Самопроверка

Открий кои задачи имат грешно решение. Поправи.

Задачите могат да се дадат за домашна работа или да се решат в часовете за самоподготовка.

След всяка задача има нарисувани две личица – усмихнато и сърдито. Учениците оцветяват усмихнатото личице, когато са решили задачата с лекота, и оцветяват сърдитото личице, когато задачата ги е затруднила.

Проект за бъдещи второкласници

Цел:

- Систематизиране на знанията за събиране и изваждане на числата до 20, събиране и изваждане с кръгли десетици, работа с именуванни числа, знания за геометричните фигури;
- Приложение на придобитите знания през годината в практическа ситуация. Осъществяване на връзка между обучението в клас и живота;
- Развитие на умения и личностни компетентности;
- Развитие на уменията за изследователска работа.

Проект:

- Модел за работа по проект;
- Тема на проекта;
- Съдържание на проекта;
- Планиране на работата по проекта;
- Разпределение на работата по проекта;
- Изпълнение на работата по проекта;
- Представяне на резултатите от проекта в началото на втори клас;
- Оценяване на работата по проекта.

Задачи за олимпийци

Цели:

- Усъвършенстване на уменията за събиране и изваждане на числата до 20 без и с преминаване, събиране и изваждане на кръгли десетици;
- Усъвършенстване на умения за решаване на тестови задачи с избираем отговор;
- Усъвършенстване на уменията за работа със схеми.

Възпитателна цел:

- Развитие на критическо мислене и състезателни умения;
- Развитие на математическо мислене.

Ход на урока:

Задача 1.

Учениците определят значението на цифрите в рождена дата като ден поред в месеца, месец и година.

Отговор б.

Задача 2.

Чрез задачата се интегрират знания по математика и български език.

Учениците определят 14-ия поред звук и отбелязват писмения му белег в текст.

Верен отговор: а) е.

Задача 3.

Учениците намират сбор на три числа. Съобразяват, че е необходимо към броя на дърветата пред Малкия

принц и броя на дърветата зад него трябва да прибавят 1 – дървото, под което стои той.

Верен отговор: а) 11.

Задача 4.

Учениците откриват най-точен запис на решение на задача по дадено условие.

Верен отговор: в) $6 + 9 = 15$

Задача 5.

Задачата е от типа „Цифри и числа“.

Учениците откриват колко пъти се среща цифрата 1 в запис на числата от 1 до 20. Необходимо е да съобразят, че ще преброят два пъти цифрата в числото 11.

Верен отговор: г; друг отговор: 12.

Задача 6.

Упражнението подготвя учениците за решаване на нови задачи от типа „Отмерване на течности“ („Задача на Поасон“).

Възможно е да се проведе „мозъчна атака“ и дискусия за събиране на предположения, търсене на различни начини за решение и намиране на отговора. Обсъждат се вариантите за решение чрез изваждане или чрез изразяване с неизвестно число. Един от екипите може да направи проверка на решенията със заместване.

Верен отговор: а) 20.

Задача 7.

Учениците четат с разбиране по схема. Отговарят на въпроси, използвайки данни от схемата.

а) червени рози; б) розови рози; в) с 6 повече; г) 18 рози; д) 6.

Задача 8.

Подходите за решаване на този тип задачи са два:

- чрез предположение и заместване: „Ако Малкият принц е на... години, то Лисицата е на... години. Следователно двамата общо са на... години.“

- $16 + 2 = 18$; $18 = 9 + 9$; $9 - 2 = 7$; следователно Малкият принц е на 7 години.

Задача 9.

Задачата се решава чрез последователно събиране на числата.

Верен отговор: б) 20.

Задача 10.

Задачата е творческа.

Диагностика на входно ниво

Име....., №....., клас.....

1

2

3

4

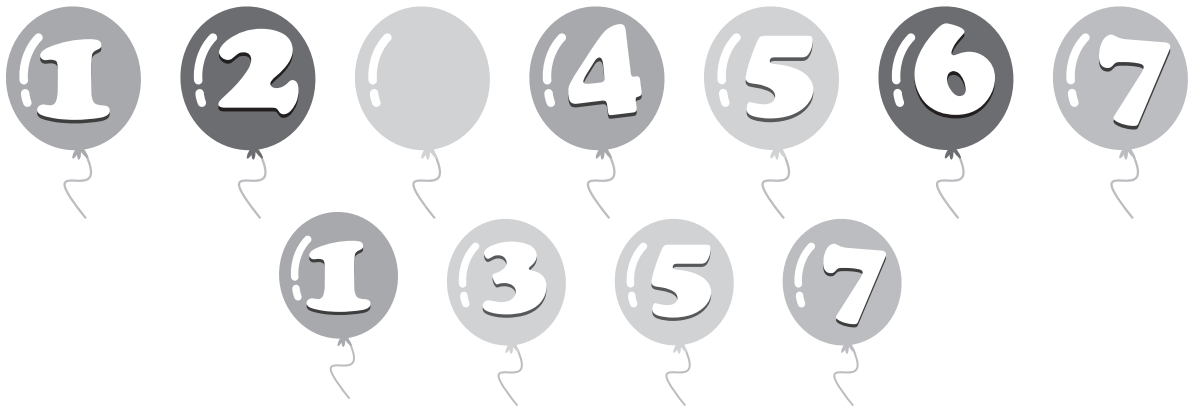

5

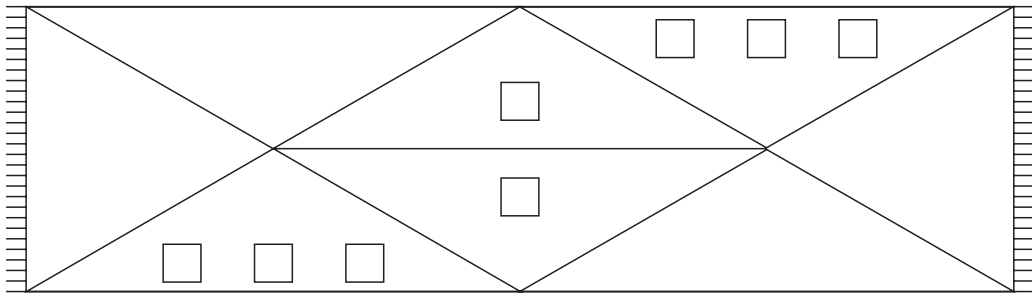

Зад. 1. Огради различните групи. Зад. 2. Огради най-малкия предмет. Зад. 3. Оцвети толкова триъгълника, колкото са комините на къщичките. Зад. 4. Отбележи със знак ✓ най-високата кукла. Зад. 5. Огради четвъртото патенце.

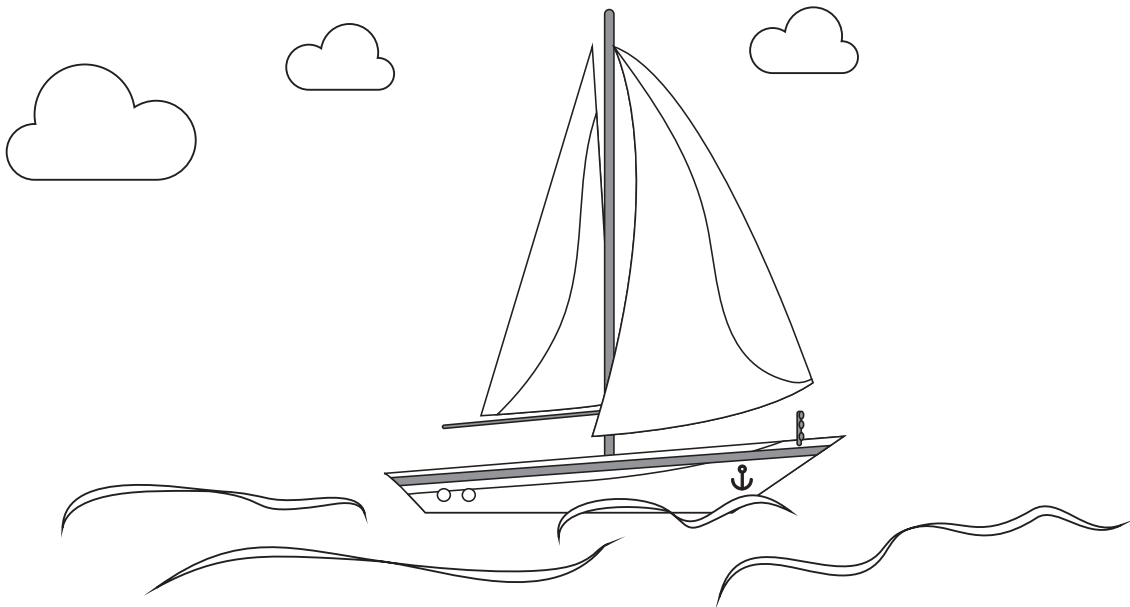
6

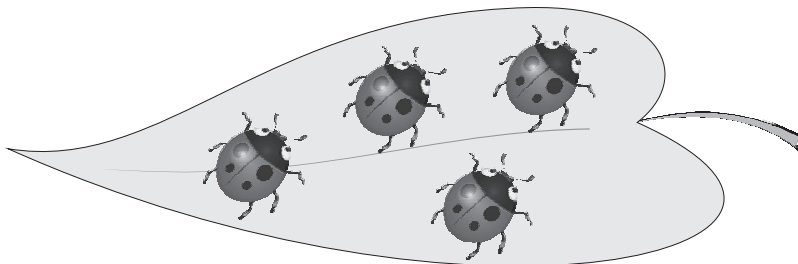
7

8

9

1	2	3
4	5	6

Зад. 6. Кое е пропуснатото число? Огради. Зад. 7. Оцвети квадратчетата. Зад. 8. Нарисувай горе вдясно слънце, долу вляво – спасителен пояс. Зад. 9. Колко ще станат калинките, ако при тях долети още една?

Самопроверка № 1 Име....., №....., клас.....

1 , , 2, , 4, , 4, , , 1,

😊 😞

2   2   0 4   5 1   2 2   3 5   4 1

> = <

😊 😞

3 1 + 4 3   3 1 + 2   0 + 2 3   2 + 1 1 + 2

> = <

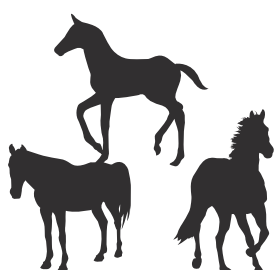
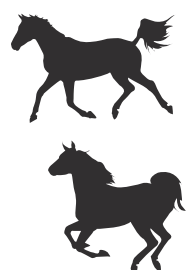

😊 😞

4 2 + 1 =   5 - 3 =   0 + 0 =   5 + 0 =
0 - 0 =   = 3 - 0   3 + 2 =   4 - 2 =

😊 😞

5 2 + = 5   5 = + 4   - 2 = 3   5 - = 1

😊 😞

6

😊 😞

7

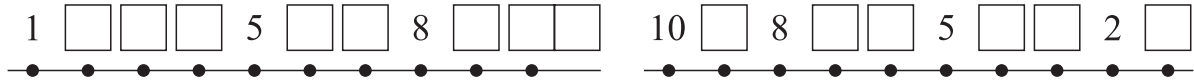
△ ⇒   □ ⇒   ○ ⇒

😊 😞

С диагностичните задачи се проверяват знанията и уменията на учениците да: броят в прав и обратен ред; сравняват числата от 0 до 5, сравняват сбор с число; пресмятат изрази от събиране и изваждане с числата от 0 до 5; намират неизвестно събираемо, неизвестно умаляемо и неизвестен умалител; решават текстови задачи; разпознават геометричните фигури триъгълник, квадрат и кръг.

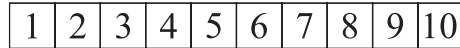
😊 ⇒   😞 ⇒

1 Попълни пропуснатите числа.

2 Оцвети онези числа, които са < 4 и тези > 9.

> = <

3 2 8

8 7 - 7

6 + 0 10

> = < 3 0

6 10 - 3

4 + 2 7 - 4

4 5 лв. + 5 лв. =   лв.

3 + 2 + 3 =

+ 4 = 7

10 ст. - 2 ст. = ст.

4 + 4 + 2 =

9 - = 4

7 кг = 2 кг + кг

1 + 0 + 9 =

- 3 = 6

5

10 лв. - лв. = 3 лв.

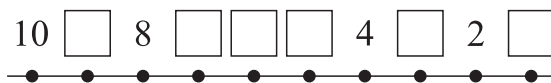
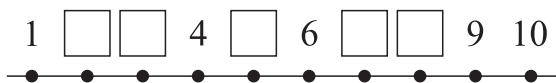
6

Диагностика на междинно ниво – II група

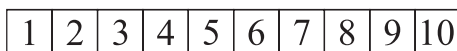
Име....., №....., клас.....

1 Попълни пропуснатите числа.

2 Оцвети онези числа, които са < 3 и тези > 8.

> = <

3 $3 \square 7$

$9 \square 10 - 0$

$4 - 4 \square 0$

> = < $4 \square 4$

$3 + 3 \square 10$

$7 - 5 \square 9 - 4$

4 $3 \text{ кг} + 4 \text{ кг} = \square \text{ кг}$

$3 + 3 + 4 = \square \square$

$\square + 3 = 10$

$5 \text{ ст.} + 2 \text{ ст.} = \square \text{ ст.}$

$10 - 3 - 4 = \square$

$10 - \square = 5$

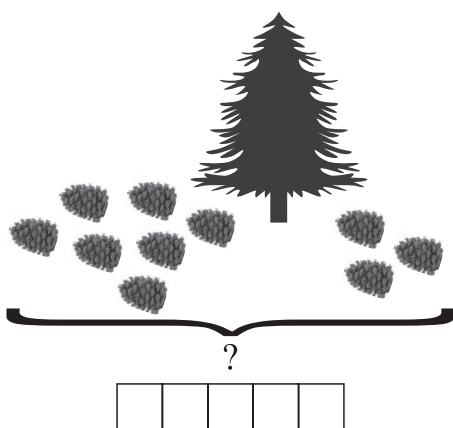
$8 \text{ лв.} - 5 \text{ лв.} = \square \text{ лв.}$

$2 + 5 + 3 = \square \square$

$\square - 6 = 1$

5

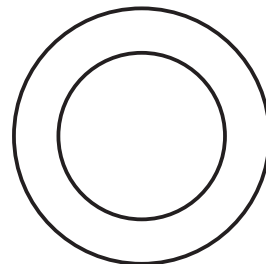
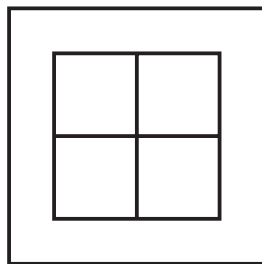
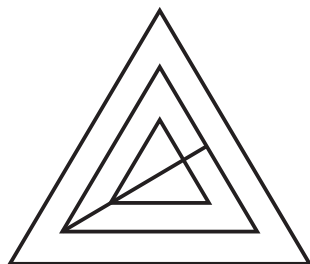

$10 \text{ лв.} = \square \text{ лв.} + 4 \text{ лв.}$

6

> = <

1 $20 \square 13$ $4 \square 15$ $12 \square 12$ $18 \square 14$ $10 \square 16$ 😊 😞

> = <

2 Едното събираемо е 5, а другото – 14. Колко е сборът?

😊 😞

3 $12 + 4 = \square \square$ $\square \square = 10 + 5$ $16 - 3 = \square \square$ $20 - 14 = \square$
 $13 - 10 = \square$ $\square \square = 20 - 7$ $18 + 2 = \square \square$ $19 - 15 = \square$

😊 😞

4 $17 - 2 \square 14$ $10 + 8 \square 20$ $19 - 12 \square 13$ $13 + 4 \square 10$

> = <

😊 😞

5 $12 + 8 \square 11 + 9$ $13 - 10 \square 17 - 7$ $16 + 4 \square 20 - 5$

> = <

😊 😞

6 На шахматната дъска има 11 черни и 14 бели фигури. С колко белите фигури са повече от черните?

😊 😞

7 В една кошница има 4 ябълки и с 13 повече праскови. Колко са прасковите?

😊 😞

8 Измерете дължината на отсечката:

  см

😊 😞

9 Начертайте отсечка с дължина 3 см.

|.....

😊 😞

С диагностичните задачи се проверяват знанията и уменията на учениците да: сравняват числата до 20, сравняват сбор и разлика с число, сбор със сбор, разлика с разлика и сбор с разлика; събират и изваждат числата до 20; решават текстови задачи; познават термините събираемо и сбор; измерват дължина на отсечка и чертаят отсечка с определена дължина.

😊 ⇒   😞 ⇒

Самопроверка № 3

Име....., №....., клас.....

1 $10, \square\square, 12, \square\square, \square\square, 15, \square\square, \square\square, \square\square$
 $\square\square, 18, \square\square, \square\square, 15, \square\square, \square\square, 12$

2

Събираемо	8	5	6	9
Събираемо	7	9	8	4
Сбор				

Умаляемо	17	14	16	15
Умалител	9	7	8	6
Разлика				

3 $5 + \square = 13$ $17 - \square = 8$ $14 = 8 + \square$ $\square\square - 6 = 7$

4 $12 - 5 \square 6$ $17 \square 9 + 8$ $7 + 6 \square 15$ $9 \square 16 - 8$

5 $2 + 9 \square 6 + 8$ $7 + 6 \square 17 - 8$ $16 - 7 \square 14 - 6$

6 Запиши числото, което е:
 а) с 8 по-голямо от 7;

 б) с 9 по-малко от 17.

7 Мила сервира 12 чинии. Оказало се, че 4 чинии са излишни. Колко чинии били необходими?

Решение:

8 На площадката играели 6 момчета и с 5 повече момичета. Колко момичета играели на площадката? Колко били децата общо?

Решение:

Учениците проверяват сами знанията си от събиране и изваждане с преминаване, уменията да решават текстови задачи с включени словосъчетания „с ... повече“ и „с ... по-малко“.

- 1 3, ..., 5, 6, ..., ..., ..., 10
 15, ..., ..., 18, ..., 20
 20, ..., 40, ..., ..., 70, ..., ..., ...
 100, ..., 60, ..., 20, 0

- 2 а) Едното събираемо е 16, а другото – 4. Намерете сбора.

- б) Умаляемото е 80, а умалителят е най-малкото двуцифрено число. Колко е разликата?

- 3 $1 \square 70$ $30 + 30 \square 90 - 30$ $40 \square 70 - 10$
 $20 + 40 \square 80$ $10 + 50 \square 70 - 0$ $2 \square 20 - 10$
 $90 - 50 \square 40$ $90 - 60 \square 20 + 20$ $13 - 5 \square 80$

> = <

- 4 $30 \text{ кг} + 20 \text{ кг} = \square \square \text{ кг}$ $16 + 4 + 20 = \square \square$
 $100 \text{ ст.} - 50 \text{ ст.} = \square \square \text{ ст.}$ $100 - 60 - 10 = \square \square$
 $20 \text{ лв.} + \square \square \text{ лв.} = 40 \text{ лв.}$ $100 - 50 + 30 = \square \square$
 $10 \text{ см} + \square \text{ см} = 18 \text{ см}$ $40 + 40 - 50 = \square \square$

- 5 В градината на баба цъфнаха 11 червени лалета и с 3 повече бели. Колко бели лалета цъфнаха?

Решение:

- Мама има цяла банкнота и с нея купи домати за 6 лв. Върнаха й 14 лв. От колко лева е била банкнотата на мама?

Решение:

- 6 Начертай правоъгълник, едната страна на който е 7 см, а другата – с 4 см по-къса.

Диагностика на изходно ниво – II група

Име....., №....., клас.....

- 1 7, ..., ..., 10, ..., ..., ..., 14
13, ..., ..., 16, ..., ..., 19
100, ..., ..., 70, ..., 50, ..., 30
20, ..., 60, ..., 100

- 2 а) Ако едното събираемо е 11, а другото – 9, колко ще е сборът?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- б) Умаляемото е числото 20, а умалителят е най-голямото едноцифрено число. Колко е разликата?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- 3

> = <

$3 \square 30$	$50 + 50 \square 10 + 50$	$10 \square 100 - 10$
$10 + 40 \square 50$	$60 + 40 \square 90 - 0$	$8 \square 20 - 12$
$80 - 20 \square 40$	$40 + 20 \square 40 + 40$	$16 - 6 \square 100$

- 4

$10 \text{ кг} + 30 \text{ кг} = \square \square \text{ кг}$	$15 + 4 + 1 = \square \square$
$100 \text{ ст.} - 40 \text{ ст.} = \square \square \text{ ст.}$	$100 - 50 - 30 = \square \square$
$10 \text{ лв.} + \square \square \text{ лв.} = 50 \text{ лв.}$	$100 - 20 + 10 = \square \square$
$20 \text{ см} - \square \text{ см} = 18 \text{ см}$	$20 + 30 - 40 = \square \square$

- 5

Иво има 13 стикера, а Калина – с 8 повече. Колко стикера има Калина?

Решение:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

На двора играят деца. Колко са общо децата, като знаем, че момичетата са 13, а момчетата – 4?

Решение:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- 6

Начертай правоъгълник, като едната му страна да е 4 см, а другата – с 3 см по-дълга.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ДИДАКТИЧНИ ИГРИ

Точното дефиниране на понятието игра не е единодушно прието от различните изследователи, теоретици и методисти, въпреки че се изследва още от периода на Просвещението. Най-общото определение гласи, че играта е физическа или интелектуална форма на организирана по някакви правила социална или индивидуална дейност. Играта е една от най-важните характеристики в детското развитие. През 1890 година Грандис Стенли Хол, американски психолог и педагог, провежда едни от най-ранните документирани изследвания за ролята на играта в психичното, физическото и поведенческото развитие на децата. През 1989 година играта е включена в точка 31 на Конвенцията за правата на детето, където се акцентира върху правото на децата на почивка и свободно време, в което да играят подходящи за тяхната възраст игри. При това Конвенцията указва, че децата не само имат право, но и съзнателно трябва да бъдат подкрепяни да извършват такава дейност. Редица изследователи, като Жан Пиаже, Зигмунд Фройд, Карл Юнг и Лев Виготски, също виждат играта като неразделна част от човешкото развитие и като ключ за опознаване на човешката душевност. Днес специалисти изследват връзката между високия коефициент на интелигентност и играта, тъй като са открити важни връзки между играта и развитието на мозъка. Използването на игри по време на обучението става по естествен път. В учебния процес е по-точно да се говори за игрови методи или игрови похвати, тъй като целта при използването им е ориентирана предимно към крайния учебен резултат, тоест постигане на определени конкретни знания и усвояване на определени учебни умения. В учебния час играта между децата много рядко се сформира спонтанно, тя е предварително планирана и процесите се регулират от учителя. Усвояването на знания става в една условна ситуация, главната отличителна особеност на която е занимателният, забавен характер на правилата на действие.

При провеждане на дидактични игри е необходимо да се следват конкретни методически аспекти:

1. Играта има образователна цел. Това е изключително значим аспект. Играта никога не е самоцелна. Тя се провежда с цел получаване по ненасилствен начин на голям обем нови знания и развиване на умения без фрустрация от неуспех. Играта не е просто момент на отмора, въпреки че осигурява радост от цялостния учебен процес, не е епизодично забавление, което нарушава практическата ефективност на часа.

2. Всяка игра е тематично свързана с преподавания материал по конкретна урочна единица и по глобалната тема.

3. Играта съдейства за овладяване на материала чрез оползотворяване на петте сетива и видовете памет. Чрез нея учениците не са ограничавани да избират само един стимул, примерно единствено словесното изложение от страна на учителя. Подобно ограничение би било добро за децата, които имат слухова памет, но би затруднило деца, които имат предимно зрителна или пък моторна памет. Изборът между множество стимули преодолява напрежението, породено от неувереност в собствените възможности за разбиране, запаметяване и оползотворяване на новата информация.

4. Играта включва етапи на съвместно договаряне, провеждане и преценка.

Основни белези на играта са:

- Тя носи развиващ потенциал.
- Провежда се при приети и договорени от всички правила. Избягват се индивидуални състезателни игри. Състезателният характер може да бъде предпочетен при екипните игри при условие, че участниците в различните екипи често се сменят. Дидактичните игри носят радост, носят интерес към новата информация и повишават мотивацията за съзнателно учене.

- Преподавателят винаги трябва да участва в играта. Освен повишаване на доверието, по този начин водещият лесно може да поощрява участниците, използвайки конкретни похвали към целия екип от играчи.

- Дидактичната игра разкрива много възможности и за подаване на учебен материал на втори несъздаван план.

- Играта съдейства за повишаване самочувствието на децата, за създаване на положителна нагласа към преподавания материал и учителя, за разширяване на светогледа, за стимулиране и удовлетворяване на естетическите им потребности, за подобряване на уменията за хармонично общуване.

- Чрез играта се преодолява многократното еднообразно повторение на детайли и йерархия на навици.

1. Игри с „Къща на цифрите“

Вариант 1.

Дидактични задачи: представяне на числата от 1 до 10 като сбор от две по-малки числа; развитие на обобщено мислене.

Правила и игрови действия. Класът се разделя на два или три отбора. Пред всеки участник са наредени картони с цифри от приложението. Учителят записва на дъската едноцифрено число (например 8), учениците нареждат върху чина си две числа, които имат за сбор записаното число (1 и 7, 2 и 6, 3 и 5, 4 и 4). Тези, които са представили числото като сбор, получават една точка. Тези, които са изчерпали всички възможни случаи – три точки. Учителят показва на дъската или върху екран верните решения. След това записва друго число. Печели екипът, който събере най-голям брой точки.

Вариант 2.

Дидактични задачи: същите

Правила и игрови действия. Вместо цифри числата могат да се изразяват като сбор и чрез пръчици. Всеки участник трябва да има 36 пръчици, за да може да изрази като сбор включително числото 9.

Вариант 3.

Дидактични задачи: представяне на дадено число като сбор или разлика на други две числа; развиване на мисленето и съобразителността.

Правила и игрови действия. Учителят записва на дъската число (например 6). Учениците трябва да представят това число като сбор или разлика на други две или три едноцифрени числа. В случая $6 = 1 + 5; 2 + 4; 3 + 3; 0 + 6; 7 - 1; 8 - 2; 9 - 3$. Използват се и картончетата със знаците „+“, „-“, „=“ от приложението. Победител е участникът или екипът, който състави по-голям брой изрази с числена стойност, равна на даденото число.

2. Игра „Събирай бързо“

Играта може да се провежда и по правилата на „Мълчанка“. В този случай не се назовават числата.

Дидактични задачи: бързо и точно намиране на сбор на три числа; създаване на навик за устно смятане; развитие на целенасочено внимание и запаметяване.

Правила и игрови действия. Учениците се разделят на два отбора. На класната дъска е начертан кръг (например от дебел картон). Кръгът е разделен на 12 равни сектора. Във всеки е написано едноцифрено число, като някои от числата могат да се повтарят. На класната дъска са начертани три стрелки. Кръгът се върти около центъра си, а стрелките сочат различни числа. Учителят или дете, което е водещ, върти кръга, а учениците събират числата, които при спиране на кръга се сочат от стрелките. За вярно и бързо посочен отговор на ученик точка получава екипът му. Печели екипът, който е събрал най-голям брой точки.

3. Игра „Учителят каза...“

Дидактични задачи: да се разпознават и различават геометричните фигури; да се затвърдят пространствените представи горе, долу, ляво и дясно.

Правила и игрови действия. Класът се разделя на два или три екипа. Пред всеки ученик са поставени правоъгълен лист от плътна хартия и картончета с форма на различни геометрични фигури от приложението. Учителят дава указания на децата да поставят в средата на листа кръг, отляво на него – квадрат, отдясно на кръга – триъгълник, над кръга – правоъгълник и т.н. Победител е екипът, който няма участници, допуснали грешки при нареждането на фигурите.

4. Двигателна игра „Едно, две, три – стоп!“

Дидактични задачи: развиване на окомера.

Правила и игрови действия. Играе се от група деца. Едно от тях става водещ. Отделя се от тях на малко разстояние. Останалите са в редица. Водещият казва „Бягай!“. А когато каже: „Едно, две, три – стоп!“ всички веднага спират. Водещият определя на око колко крачки има до всеки участник. Този, за когото е познал, застава пред колоната и „командва“ по същия начин.

5. Двигателна игра „Обикляне около цифри“

Дидактични задачи: разпознаване на цифрите; развитие на съобразителност и бърза реакция.

Правила и игрови действия. Играе се на двора. Учителят записва няколко цифри на земята без значение в какъв ред. Учениците се разделят на малки групи по 3–4 деца. По знак на учителя една група от ученици, строени в колона, започват да бягат около записаните цифри. Учителят съобщава някое от числата. Ученикът, който застане пръв върху цифрата на това число, печели. Тези, които са застанали неправилно – излизат от играта. След като всяка група излъчи победител, играят само победителите. На учениците, които излизат от играта, учителят раздава листи с написани върху тях цифри и по време на играта след всяко казано число те подчертават съответстващата му цифра.

Играта може да се провежда и чрез записване на двуцифрени числа или на числата с кръгли десетици до 100.

6. Игра „Внимавайте и пребройте“

Дидактични задачи: събиране наум до 10.

Правила и игрови действия. Участниците събират наум броя на определени движения или звуци и казват на глас съответното число. Например: учителят подхвърля определен брой пъти синя и червена топка. Децата казват общия брой на подхвърлянията. Излиза ученик. По примера на учителя той подхвърля две играчки, топки и др. Останалите играчи казват общия брой на подхвърлянията на двете играчки. След това две деца едно след друго подскачат, други едно след друго клякат или извършват други движения, а останалите деца казват броя на съответните движения. Може да се пляска с ръце, да се почуква на дайре и т.н.

7. Игра „Колективно смятане“

Дидактични задачи: бързо и вярно събиране на едноцифрени и двуцифрени числа; формиране на умения за самоконтрол и сътрудничество, развитие на екипни умения.

Правила и игрови действия. Класът се разделя на екипи по редици на чинове. За всяка редица се пуска по един лист с произволно написано число, например на първата редица – числото 7, на втората – 4, а за третата – 5. Всеки първи ученик от трите редици трябва да прибави към написаното число 1, вторият – числото 2, третият – числото 3 и т.н. На първата редица се получава: $7 + 1 = 8$; $8 + 2 = 10$; $10 + 3 = 13$; $13 + 4 = 17$. Същата игра може да се провежда с числата с кръгли десетици до 100, като всеки следващ участник прибавя 10.

Печели екипът, който най-бързо и вярно е намерил сбора на числата, прибавени от всеки член на екипа. Учителят предварително трябва да е пресметнал какъв краен сбор ще се получи за всяка редица, за да може да отчете бързо резултатите.

СЦЕНАРИЙ ЗА ПРАЗНИК НА МАТЕМАТИКАТА

Дете 1: Кой ме плаши с първи клас?!
Моля, моля спрете!
Аз съм мъж и цял юнак,
ето, погледнете!

Имам чанта, химикал,
мога и да смятам.
На задачите съм цар,
те са ми приятели!

Учител: Мили първокласници, досега вие изучихте числата до 10, можете да събирате и изваждате с тях, да решавате и съставяте задачи. Всяко постижение, достигнато с много труд, е победа, а всяка победа е повод да се празнува. Затова днес ние имаме празник – празник на математиката, а на празник се канят гости. Наши гости тази вечер са вашите родители и близки, ръководството на училището: .....
..... Нека им благодарим с ръкопляскане.
Не остава нищо друго, освен нашият празник да започне. Аз предлагам, за да ни е по-леко, да започнем с песен за нашите герои – цифрите.

Песен за цифрите

1. **Едно** е слънцето, една луната.
Две са на врабченцата крилата.
Три прасенца в приказка лудуват.
Четири сезона се редуват.

Припев: Науката голяма за числата
със пръстчетата почва на ръката,
че с тях да се брои е много лесно,
освен това дори е интересно.

2. **Виж пет** са пръстчетата на ръката,
шест пък е похвала за децата,
седем са боите на дъгата,
осем са на рачето краката.

3. **А девет** са оловните войници,
със две ръце показвам **десетица**.
Няма място тука за тревога,
вече да броя до десет мога!

Дете 2: Има, деца, една чудна страна,
пълна с джуджета и приказни феи.
Носи страната безброй имена:
„Царство на числата“, „Смятай и пей“,
но не мислете, че лесно
във нея може всеки от вас
да танцува и пее.
Трябва упорство и смелост да има.
Тази страна е страна най-любима за тези,
които обичат цифри да пишат
и букви да сричат.

Дете 3: Защото, деца, в това приказно царство
цари между всичките цифри другарство
и те се прегръщат, танцуват и скачат

и ето че – хоп – ти поставят задача,
която ще трябва ти сам да решаваш,
а щом тук дошъл си – не можеш да шаваш.

Дете 4: Тънка като борова иглица,
Единица стройна като стръкче от пшеница,
горда като истинска царица,
аз съм цифра първа – **единица**.

Дете 5: А пък аз съм цифра **две**.
Двойка Запомнете ме добре:
горе – кръгла като чашка,
долу – с къдрава опашка.
С нея преброяват всички
и крачета, и ръчички,
и ушички, и очички.

Дете 6: Гледайте, деца добри,
Тройка как се пише цифра **три**:
запетайка слагам тука,
а под нея – крива кука.

Дете 7: Има приказка позната
„Трима братя и ламята“.
Но защо пък точно трима?
Трима – приказка да има,
а четвърта е ламята.
Е, ламята не се смята.

Дете 8: Щъркел шарен дългокрак
Четворка пак подвил е тънък крак.
В тази поза мълчалива
сякаш е **четворка** жива.
О, дечица, погледнете,
имам доста грозен вид,
но пък лесно мен ме пишат
като остър лакът свет.

Дете 9: Аз съм цифричката **пет**
Петица и красива съм наглед.
Имам весело перчемче
и издутичко коремче.
Но при писане – помнете:
от вратлето ме почнете.

Дете 10: Аз съм истинска **шестица**
Шестица и отлична хубавица.
Мене с панделка ме кичат
и ме чакат и обичат.
Щом се учите, дечица,
получавате шестица!

Дете 11: Ето ме, деца, и мен,
Седмица дълга съм като ръжен.
Имам само един крак,
на седмицата съм знак.

Мен във зарчето ме няма,
тъй като съм по-голяма
с единица от шестица.
Аз съм стройната **седмица**.

Дете 12: Аз **осмица** съм напета!
Осмица Две такива колелца
дайте ми на мен, деца.
Лекичко ще ги кръстосам
и ще стане цифра осем.

Дете 13: Аз съм **девет** – знайте всички
Деветка шарени деца и птички!
Погледнете, погледнете
и добре ме запомнете –
не приличам ли, дечица,
на обърната шестица?
С кръгче долу съм шестица,
с кръгче горе съм деветка.

Десетица

Дете 14: Имаше една Нула кръгла като О,
тя не беше сторила никому зло,
но тъй като нямаше стойност горката,
щом я съглеждаха, пищяха числата:
„Извинявайте! Бързам! Ще закъснея!“
Да не би да ги видят със нея.

Дете 15: Но ето тя срещна числото Едно,
което не беше с много стойност и то
и също се чувстваше жалко,
понеже бе много малко.
И каза му Нулата: „Я със мене ела!“
И купиха двамата една стара кола
и смело поеха – пам-пам-пам! – по шосето.

Дете 16: И ето, Четворката, Двойката, Тройката
веднага изменят си стойката,
Пет усмихнат ги гони,
Шест им прави поклони.
Какво бе се там случило?
Десет бе се получило.
Нали колата бе малка, само с една седалка,
от Единица наред със Нула
Десетица се бе надула.

Дете 17: И стана тъй, че оттогава
за Нулата потръгна слава,
всички цифри я канеха,
подир нея се кланяха
и я хвалеха гласно и я слагаха вдясно,
защото тайно беше ги страх,
да не мръдне случайно наляво от тях!
И изобщо извадиха те заключение,
че и малките нули имат значение.

Знаците

Дете 18: Сред цифрите живеем,
наричаме се знаци.
С нас и числата
децата съставят задачи.

Дете 19: Аз съм знак и много знача,
Плюс с мен си служат за задача.
С мен събират метри с метри,
стават цели километри.
При мен числата все дружат.
С мен числата все растат.

Дете 20: От мен числата намаляват
Минус и все по-малки стават.
Между цифри щом застана,
всеки пита: „Колко остана?“

Учител: Представихме числата. Сега идва ред да покажем, че наистина можем да решаваме задачи и да се забавляваме. Но преди това... Наближава един от най-чаканите празници – Коледа. Нека с една от нашите любими песни да внесем и малко коледно настроение.

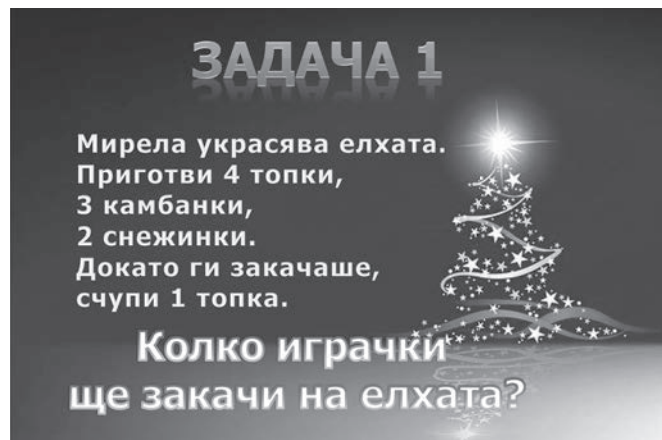
Песен.....

Учител: Ето имаме елха. Какво ѝ липсва? Сега ще ви обясня как ще я украсим. След всяка от задачите, които съм ви подготвила, нашите гости ще казват заслужавате ли награда и ако е така, аз ще закачам на елхата по една топка. И така, да видим колко богата ще е украсата на нашата коледна елха.

Първа задача „Мълчанка“
(Децата работят на дъската.)

Учител: Какво ще кажат нашите гости? Справиха ли се играчите? Добре, поставям на елхата първите топки.

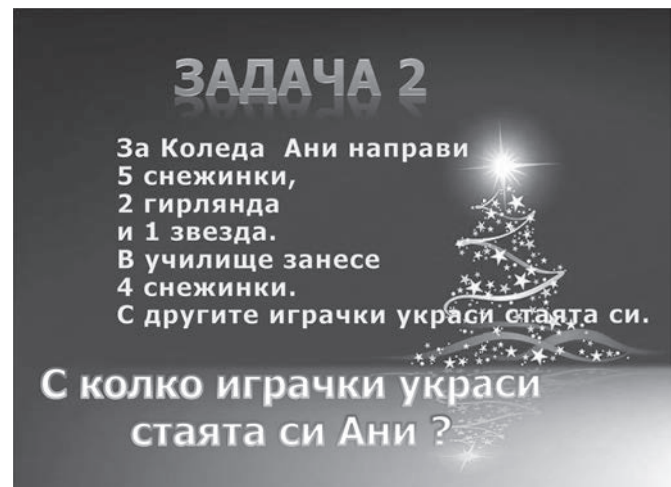
Освен изразите вие много добре решавате и текстови задачи. Да покажем какво знаете.

ЗАДАЧА 1

Мирела украсява елхата.
Пригответи 4 топки,
3 камбанки,
2 снежинки.
Докато ги закачаше,
счупи 1 топка.

**Колко играчки
ще закачи на елхата?**

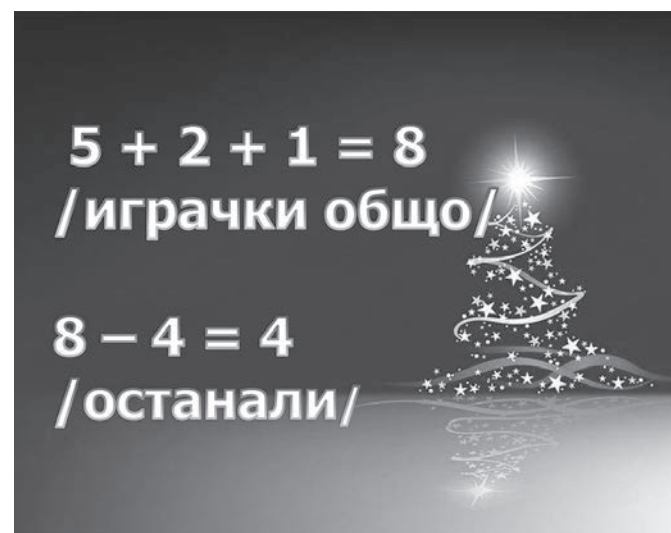

ЗАДАЧА 2

За Коледа Ани направи
5 снежинки,
2 гирлянда
и 1 звезда.
В училище занесе
4 снежинки.
С другите играчки украси стаята си.

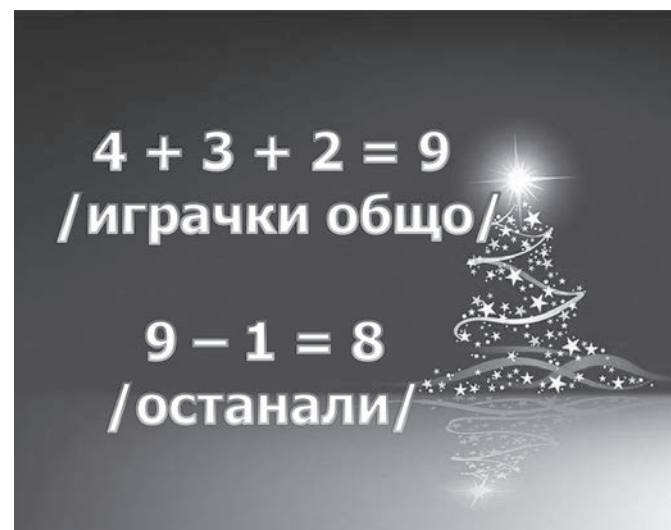
**С колко играчки украси
стаята си Ани ?**

Учител: Да чуем мнението на публиката за вашата работа. Нашата елха има още две топки. Чудесно! Знаем, че ви е забавно и да съставяте задачи, затова следващата задача, която съм ви приготвила, се казва „Пъзел“. Ще имате разбъркани части от текстови задачи, а вие ще трябва да ги подредите и да ги решите.

$5 + 2 + 1 = 8$
/играчки общо/

$8 - 4 = 4$
/останали/

$4 + 3 + 2 = 9$
/играчки общо/

$9 - 1 = 8$
/останали/

Отговори:

Кой желае да работи? (две деца за едната и две за другата задача)

Втора задача „Пъзел“ (Работят по две деца на пъзел.)

Учител: Да чуем мнението на вашите родители. Ето, и следващите топки вече са на елхата и тя става все по-красива!

Учител: Следват по-трудните Задачи за познавачи. Гледайте внимателно, мислете бързо.

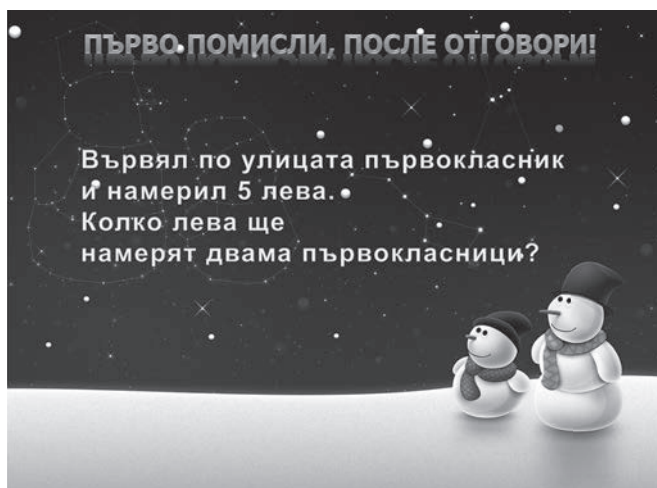
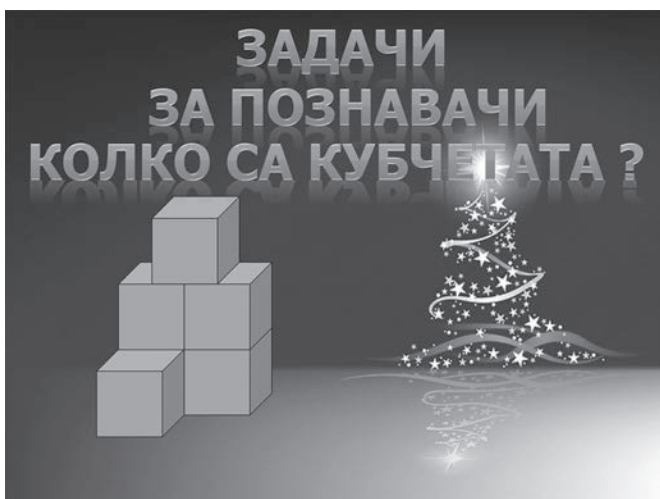
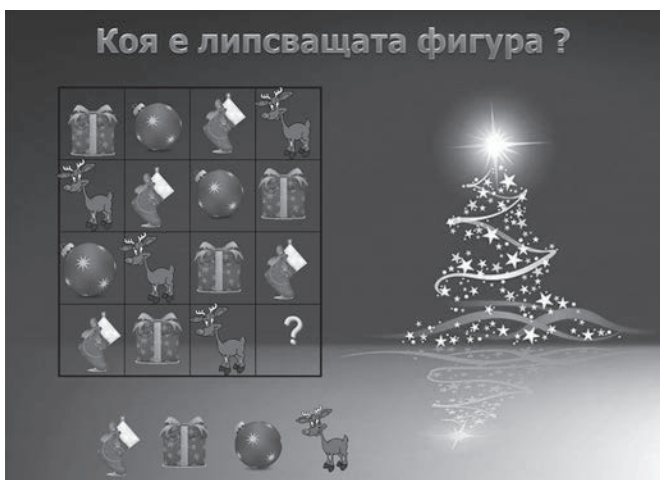

Учител: Вие сте много добри! Справихте се чудесно и с тези задачи. Да чуем как ви оценяват нашите гости. Гласувайте с аплодисменти.

Ето, закачам на нашата елха още 4 топки за четирите задачи, които решихте.

Погледнете колко красива става елхата ни благодарение на вас!

Време е да си отдъхнем, но няма да бездействаме. Идва ред на веселите Задачки-закачки.

Учител: Много се старяхте, деца. Скъпи гости, как ще оцените отговорите на нашите математици?

Продължавам да кича елхата. Тя се отрупа с играчки. Това са вашите шестници, деца! Доволни ли сте? А сега да решим и последната задача. Тя включва няколко израза. Ако ги решите правилно, на всеки отговор съответства буква. Вие ще трябва да подредите тези букви и тогава ще видим какво послание към всички е скрито.

Да прочетем посланието към всички хора.

Чудесно! Деца, за тези хубави думи, които изписахте, заслужавате още играчки на елхата и ето, аз ги поставям. И за да бъде Коледата ни щастлива, нека чуем какво ще ни пожелаят .....

Дете 21: Във тази светла нощ се моля на тебе, Господи всеблаг, за всички хора, що се трудят от ранна утрина до мрак.

Над тез, що страдат мълчаливо, десница мощна Ти простри – вдъхни им, Господи, надежда и крепка вяра във гърди.

Да бъде светло във душите, божествен огън да гори – във бедни хижи и палати любов и мир да зацари!

Дете 22: Смекчи на хората сърцата,
лъжата, злобата срази –
да няма гладни и бездомни,
да няма горест и сълзи!

И всички братя и сестрички
със крепко здраве надари,
прати им, Боже, дни благи
и радост в тежките беди.

Дете 23: По пътеки незрими
и през преспи от сняг
тази Нова година
е пред нашия праг.
Снежна топка в стъклата,
първи звън, първи тост.
Трепва плахо елхата,
идва новият гост.

Дете 24: Но дали през комина
ще се спусне при нас?
През ключалка ще мине
във дванайстия час?

Идвай мирна, честита
със един благослов:
във полетата – жито,
във сърцата – любов.

Песен: .....

СЪСТЕЗАТЕЛНИ ВЕРИЖКИ

$$7 - 2 + 3 = \square$$

$$\square - 4 + 3 = \square$$

$$\square - 5 + 4 = \square$$

$$\square + 3 - 1 = \square$$

$$8 - 2 + 3 = \square$$

$$\square - 4 + 3 = \square$$

$$\square - 5 + 4 = \square$$

$$\square + 3 - 1 = \square$$

$$6 - 2 + 3 = \square$$

$$\square - 4 + 3 = \square$$

$$\square - 5 + 4 = \square$$

$$\square + 3 - 1 = \square$$

$$5 - 2 + 3 = \square$$

$$\square - 4 + 3 = \square$$

$$\square - 5 + 4 = \square$$

$$\square + 3 - 1 = \square$$

$$9 - 3 + 2 = \square$$

$$\square - 4 + 3 = \square$$

$$\square - 5 + 4 = \square$$

$$\square + 3 - 5 = \square$$

$$7 - 3 + 2 = \square$$

$$\square - 4 + 3 = \square$$

$$\square - 5 + 4 = \square$$

$$\square + 3 - 2 = \square$$

СЪДЪРЖАНИЕ

Представяне на учебния комплект по математика за първи клас	3	Урок 41.	45	Урок 88.	82
Предговор	5	Урок 42.	45	Урок 89.	83
Методически насоки за обучението по математика в първи клас	5	Урок 43.	46	Урок 90.	83
Методически разработки	17	Урок 44.	46	Урок 91.	84
Урок 1.	17	Урок 45.	47	Урок 92.	85
Урок 2.	17	Урок 46.	48	Урок 93.	85
Урок 3.	18	Урок 47.	48	Урок 94.	86
Урок 4.	18	Урок 48.	49	Урок 95.	87
Урок 5.	19	Урок 49.	50	Урок 96.	88
Урок 6.	20	Урок 50.	50	Урок 97.	88
Урок 7.	21	Урок 51.	51	Урок 98.	89
Урок 8.	22	Урок 52.	52	Урок 99.	90
Урок 9.	22	Урок 53.	53	Урок 100.	90
Урок 10.	23	Урок 54.	54	Урок 101.	91
Урок 11.	24	Урок 55.	54	Урок 102.	92
Урок 12.	24	Урок 56.	55	Урок 103.	93
Урок 13.	25	Урок 57.	57	Урок 104.	94
Урок 14.	25	Задачи за олимпийци	58	Урок 105.	95
Урок 15.	26	Урок 58.	58	Урок 106.	95
Урок 16.	27	Урок 59.	59	Урок 107.	96
Урок 17.	27	Урок 60.	60	Урок 108.	97
Урок 18.	28	Урок 61.	61	Урок 109.	97
Урок 19.	29	Урок 62.	62	Урок 110.	98
Урок 20.	29	Урок 63.	62	Урок 111.	99
Урок 21.	30	Урок 64.	63	Урок 112.	99
Урок 22.	31	Урок 65.	64	Урок 113.	100
Урок 23.	31	Урок 66.	65	Урок 114.	100
Урок 24.	32	Урок 67.	65	Задачи за олимпийци	101
Урок 25.	33	Урок 68.	66	Урок 115.	102
Урок 26.	34	Урок 69.	67	Урок 116.	104
Задачи за олимпийци	35	Урок 70.	68	Урок 117.	104
Урок 27.	36	Урок 71.	68	Урок 118.	105
Урок 28.	37	Урок 72.	69	Урок 119.	105
Урок 29.	37	Урок 73.	70	Урок 120.	106
Урок 30.	38	Урок 74.	70	Урок 121.	106
Урок 31.	39	Урок 75.	71	Урок 122.	107
Урок 32.	40	Урок 76.	72	Урок 123.	107
Урок 33.	40	Урок 77.	73	Урок 124.	108
Урок 34.	41	Урок 78.	73	Урок 125.	108
Урок 35.	41	Урок 79.	74	Урок 126.	109
Урок 36.	42	Урок 80.	76	Урок 127.	109
Урок 37.	42	Задачи за олимпийци	76	Урок 128.	110
Урок 38.	43	Урок 81.	77	Задачи за олимпийци	112
Урок 39.	43	Урок 82.	78	Тестове	114
Урок 40.	44	Урок 83.	78	Дидактични игри	123
		Урок 84.	79	Сценарий за празник на математиката	125
		Урок 85.	80	Състезателни верижки	130
		Урок 86.	80		
		Урок 87.	81		

Българска. Първо издание. 2016 г.
Формат 60x90/8.
Печ. коли 21
Издателство „Бит и техника“ ООД,
Варна 9009, ул. „Кап. Райчо Николов“ №101
Печат „Хеликс Прес“ ЕООД – Варна

ISBN 978-954-9412-63-5

УТВЪРДИЛ

Директор: .....

(име, фамилия, подпис)

ПРИМЕРНО ГОДИШНО ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
по учебния предмет **МАТЕМАТИКА** за I клас

Седмича №	Месец	№ на урока	Вид на урочната единица	Глобална тема	Тема на урочната единица	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	IX	1	Обобщение на знанията от ДГ	Естествени-те числа от 1 до 5 и 0. Събирание и изваждане с числата до 5	Определяне местоположението на обект в пространството (горе, долу, пред, зад, върху, ляво, дясно, между)	Посочва местоположение, брой, сравнява и подрежда обекти, сравнява количествата на предмети, ориентира се в пространството, като използва уменията, развити по време на предучилищна подготовка. Описва количествени отношения от реалността.		Внимавам, когато съм сам. Пътят от дома до училище Описва и посочва обекти, определя местоположението им в пространството (горе, долу, пред, зад, върху, ляво, дясно, между) в реалния свят и по илюстрация. Манипулира с конкретни предмети от окръжаващата го свят. Оцветява по легенда.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
	IX	2	Обобщение на знанията от ДГ		Ориентиране в пространството (дълъг, къс, малък, голям, тесен, широк)	Открива и посочва признаци, подрежда обекти по тях, групира и подразделя по признаци, сравнява, ориентира се в пространството, като използва уменията, развити по време на предучилищна подготовка. Описва количествени отношения от реалността.		Права и отговорности в семейството. „Гардеробът на мама“ Описва количествени отношения от реалността. Определя параметри дълъг, къс, малък, голям, тесен, широк чрез оцветяване. Свързва, осмисля, сравнява в игрова дейност. Манипулира с конкретни нестандартни средства и материали (въже, колан) и с модели на геометрични фигури.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
	IX	3	Обобщение на знанията от ДГ		Групиране и класифициране на предметите	Групира и подрежда предмети по зададени признаци. Сравнява брой на предмети, сравнява количествата. Класифицира по сходство, диференцира различия, разделя на компоненти, подразделя на части, преподрежда обекти, като използва уменията, развити по време на предучилищна подготовка.		Вече мога сам. Подреждам ученическата си чанта. Пособия, играчки Определя, открива, групира, подрежда, класифицира по зададени характеристики – прилики, разлики, сходство. Диференцира, открива разлики в окръжаващата го свят и по илюстрация. Участва в екипно състезание за наблюдателност, игра „Какво е изчезнало?“.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	

IX	4	Обобщение на знанията от ДГ		Сравнява количества, подрежда и подразделя обекти по зададени признаци, като използва уменията, развити по време на предучилищна подготовка. Илюстрира с обекти от околния свят.		Игри сред природата Сравнява количества. Подразделя и подрежда обекти. Назовава знаци за релации. Огражда по-големи, по-малки и равни количества.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
2	IX	5	Обобщение на знанията от ДГ	Определя позиция, определя количествена характеристика, сравнява, подрежда по зададен признак, като използва уменията, развити по време на предучилищна подготовка.		Домашни любимци. Селскостопански животни Определя местоположение на обекти. Сравнява и подрежда обекти по зададени признаци. Оценява тегло на обекти и ги измерва с условни мерки. Използва понятието „толкова, колкото“ и го изразява със знак „ n “.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
IX	6	6	Диагностика на входно ниво	Определя местоположение на обекти, описва, брои, сравнява, различава, ре-визира и подрежда обекти, сравнява количества на предмети, ориентира се в пространството.		Семейство. Природа Групира обекти по зададени характеристики. Открива и огражда групи по зададени параметри. Изравнява количествени характеристики на обекти в група. Назовава и оценява отношение „толкова, колкото“. Определя височина на обекти в редица. Открива и обявява мястото на число в редицата на естествените числа. Моделира пространствени отношения. Отделя определена част от група обекти и на практическа основа намира разлики на две числа, като преброява останалите обекти.	Диагностика чрез самостоятелна работа. Писмена проверка.	
IX	7	Нови знания		Разпознава означението и записва цифра 1, определя количества по 1. Определя и обявява мястото на числото 1 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото.	число, цифра, първи, единица, едно.	Ученически пособия Описва количествени отношения от реалността. Описва количествени характеристики на числата от 1 до 5. Назовава числото 1 и неговата цифра. Открива графично изображение на цифри в предмети от заобикалящия свят. Открива прилики и/или разлики в елементи на цифри и на букви. Определя и обявява мястото на числото 1 в числовата редица. Записва числото с цифра. Открива еднакви изображения. Сравнява обекти. Оцветява, след като анализира и открива сходства или различия. Манипулира с различни предмети, вкл. „Сметало“ от приложението.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	

IX	8	Нови знания		<p>Числата „едно, две, три, четири и пет“ и цифрата 2. Поредно броене. Сравняване</p>	<p>Разпознава означението и записва цифра 2, определя количествата, изброява по 2. Определя и обяснява мястото на числото 2 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото.</p>	<p>число 2, цифра, сравняване, първи, втори, равенство, неравенство</p>	<p>Дневен режим. Учебен труд и отгид Разширява, дава примери за количествена характеристика на числата от 1 до 5. Назовава числото 2 и неговата цифра. Открива графично изображение на цифри в предмети от заобикалящата го свят. Открива и обяснява мястото на числото в числовата редица. Открива прилики и/или разлики в елементи на цифри и на букви. Брои, сравнява количества в окръжаващата го свят и по илюстрация. Брои поредно до 2. Оцветява, групира по 1 и по 2. Открива, назовава, използва съответствия. Записва числото с цифра.</p>	<p>Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.</p>
3	9	Нови знания		<p>Числата „едно, две, три, четири и пет“ и цифрата 3. Триъгълник</p>	<p>Разпознава означението и записва цифра 3, определя количествата, изброява по 3. Определя и обяснява мястото на числото 3 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото. Сравняване на числата до 3.</p>	<p>триъгълник, число 3, цифра 3, първи, втори, трети, тройка</p>	<p>Селища. Град, село Обобщава количествени характеристики на числата от 1 до 5. Назовава числото 3 и неговата цифра. Открива графично изображение на цифри в предмети от заобикалящата го свят. Открива и обяснява мястото на числото в числовата редица. Записва числото с цифра. Открива прилики и/или разлики в елементи на цифри и на букви. Ориентира се в двумерното пространство. Брои, сравнява количества в окръжаващата го свят и по илюстрация. Брои поредно до 3. Посочва и назовава геометрична фигура триъгълник. Оцветява, групира по 1, по 2, по 3 предмета. Открива, назовава и използва съответствия. Екипно решава задача за комбинаторика, включена в приложение № 3.</p>	<p>Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.</p>
X	10	Нови знания		<p>Събиране и изваждане на числата от 1 до 3</p>	<p>Познава количествените характеристики на числата до 3 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „>“, „<“, „=“.</p> <p>Сравнява числата от 1 до 3. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 3.</p>	<p>събиране, изваждане, задача, знаци „+“, „-“, „=“, „>“, „<“, „=“ + 1, 3 – 1, 3 – 2</p>	<p>Светлинни сигнали. Фар Описва количествени отношения от реалността. Познава и решава всички варианти на събиране и изваждане до 3. Използва знаци „+“ и „-“. Открива и доказва връзка между събиране и изваждане. Представя конкретни ситуации като сбор на две числа. Представя конкретна ситуация като разлика на две числа. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Брои поредно.</p>	<p>Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.</p>

X	11	Затвърдяване		Събиране и изваждане на числата от 1 до 3	Познава количествените характеристики на числата до 3 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 3. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 3. Използва знаците „+“ и „-“.		Есен. Листопад Сравнява количествени характеристики и числа. Решава примери от събиране и изваждане до 3. Постава знаци за събиране и изваждане. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Определя брой на триъгълници. Определя поредност на предмети и прави заключение. Експлицитно решава задачи с помощта на „математически карти“ от приложение № 1.	Формирация: оценяване: устна и писмена проверка.
X	12	Нови знания		Числото „четири“ и цифрата 4. Квадрат	Разпознава означението и записва цифра 4, определя количества, изброява по 4. Определя и обяснява мястото на числото 4 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото. Разпознава геометрична фигура – квадрат.	квадрат, число 4, цифра 4, четвърти, четворка	Професии. Строител Обобщава количествени характеристики на числата от 1 до 5. Назовава числото 4 и неговата цифра. Открива графично изображение на цифри в предмети от заобикалящата го свят. Открива прилики и/или разлики в елементи на цифри и на букви. Открива и обяснява мястото на числото в числовата редица. Брой поредно до 4. Ориентира се в двумерното пространство. Посочва и назовава геометрична фигура квадрат. Разграничава триъгълник и квадрат. Записва числото с цифра.	Формирация: оценяване: устна и писмена проверка.
X	13	Нови знания		Събиране на числата от 1 до 4	Познава количествените характеристики на числата до 4 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 4. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие събиране с числата до 4. Използва знака „+“. Разчита от източници илюстрация, изображение.		Свободно време. Творчески игри Описва количествени отношения от реалността. Сравнява количествени характеристики и числа. Решава примери от събиране до 4. Брой поредно до 4. Разпознава неявно формулирани идеи. Анализира изображение от геометрични фигури и пренася в квадратна мрежа.	Формирация: оценяване: устна и писмена проверка.
X	14	Нови знания		Изваждане на числата от 1 до 4	Познава количествените характеристики на числата до 4 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“,		Обществени места. Паркинг Сравнява количествени характеристики и числа. Решава примери от изваждане до 4. Посочва връзката между събиране и изваждане. Намира неизвестно съби	Формирация: оценяване: устна и писмена проверка.

					раемо, без да употребява понятието. Включва се в игра по двойки с „Къща на цифрите“ от приложение № 4.				Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
X	15	Затвърдяване		„по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 4. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане с числата до 4. Използва знака „+“. Разчита от източници илюстрация, изображение.	Прилага знания в нови ситуации. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 4. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 4. Използва знаците „+“ и „-“.	Събиране и изваждане на числата от 1 до 4		Физкултурен салон Описва количествени отношения от реалността. Обяснява, обсъжда примери от събиране и изваждане до 4. Прави извод, обобщава извод за връзката между събиране и изваждане. Променя числов израз и решава задачи с обратен запис. Намира неизвестно събираемо (без употреба на понятието). Комбинира по редове и колони. Разпознава и определя брой на геометрични фигури. Представя конкретни ситуации като сбор на две числа. Представя конкретна ситуация като разлика на две числа. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
X	16	Нови знания		Разпознава означението и записва цифра 5, определя количества, изброява по 5. Определя и обяснява мястото на числото 5 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото.	Число 5, цифра 5, петица	Числото „пет“ и цифрата 5		Природа. Иглолистна и широколистна гора Описва количествени отношения от реалността. Обобщава количествени характеристики на числата от 1 до 5. Назовава числото 5 и неговата цифра. Открива графично изображение на цифри в предмети от заобикалящата го свят. Открива прилики и/или разлики в елементите на цифри и на букви. Брой до 5 в прав и обратен ред. Брой поредно. Определя и обяснява мястото на числото в числовата редица. Сравнява количествените характеристики на числата до 5. Записва числото с цифра.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
5	X	17	Нови знания		Познава количествените характеристики на числата до 5 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“,	Събиране с числата до 5. Разместително свойство		Есен в парка Решава всички примери за събиране с числата до 5. Формулира представата си за разместително свойство на събирането. Назовава и използва разместително	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	

					„по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“.	Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие събиране с числата до 5. Събира с числата до 5. Използва знака „+“. Разчита от източници – илюстрация. Разпознава, назовава, използва размествително свойство на действие събиране.	„по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“.	Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие събиране с числата до 5. Събира с числата до 5. Използва знака „+“. Разчита от източници – илюстрация. Разпознава, назовава, използва размествително свойство на действие събиране.	свойство. Решава задачи за намиране на неизвестно събираемо (без използване на понятията). Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация.		
X	18	Нови знания		Изваждане от числото 5	Познава количествените характеристики на числата до 5 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане с числата до 5. Изважда с числата до 5. Използва знака „-“. Разчита от източници илюстрация, изображение.	Познава количествените характеристики на числата до 5 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане с числата до 5. Изважда с числата до 5. Използва знака „-“. Разчита от източници илюстрация, изображение.		Подготовка за училище. Домашна работа Описва количествени отношения от реалността. Решава всички примери за изваждане от числото 5. Намира неизвестно умяляемо и неизвестен умалител, без да използва съответната терминология. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.		
X	19	Затвърдяване		Събиране и изваждане на числата от 1 до 5	Прилага знания в нови ситуации. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“.	Прилага знания в нови ситуации. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“.		Обществени места. Пазар Подрежда, събира и изважда числата от 1 до 5. Обяснява и доказва връзката между действия събиране и изваждане. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Открива, определя закономерност и довършва поредица от символи. Представя конкретни ситуации като сбор на две числа. Представя конкретна ситуация като разлика на две числа. Включва се в игра по двойки с „Къща на цифрите“ от приложение № 4.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.		
X	20	Нови знания		Събиране и изваждане на числата до 5. Сравняване на сбор с число	Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия	Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия		Физкултурен салон Описва количествени отношения от реалността. Сравнява числата от 1 до 5. Обсъжда и сравнява сбор с число. Дава примери за сравняване на сбор с число. Описва, изброява, посочва обекти в двумерното пространство. Открива и доказва	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.		

					събирани и изваждани с числата до 5. Използва знаците „+“ и „-“. Използва връзката между събирането и изваждането при намиране стойността на числови изрази. Сравнява стойностите на сбор с число.			закономерност и довършва поредица от символи.		
6	X	21	Затвърдяване		Прилага знания в нови ситуации. Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 5. Използва знаците „+“ и „-“. Използва връзката между събирането и изваждането при намиране стойността на числови изрази. Сравнява стойностите на сбор с число.			Превозни средства. Безопасност на движението Описва количествени отношения от реалността. Събира и изважда числата от 1 до 5. Сравнява сбор с число. Съставя по схема и решава текстови задачи. Открива закономерност при ритмично редуване на геометрични фигури. Експло решава задачи за комбинаторика с материали от приложение № 3, 4 и 5.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
	X	22	Нови знания		Разпознава и записва цифра 0. Определя количества (вкл. липсата им). Сравнява числото 0 с числата до 5. Определя мястото на числото 0 в числовата редица. Разпознава геометрична фигура кръг.	кръг, число 0, цифра 0		Обществени места. Сладкарница Описва количествени отношения от реалността. Посочва, назовава, открива числото 0 и неговата цифра. Обяснява значението на неговата количествена характеристика. Определя мястото на числото 0 в числовата редица. Открива прилики и/или разлики в елементи на цифри и на букви. Сравнява числото 0 с числата от 1 до 5. Различава геометрична фигура кръг в заобикалящия свят. Записва числото с цифра.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
	X	23	Нови знания		Прибавя 0 към числата до 5. Изважда 0 от числата до 5. Изважда равни числа, пресмята разлика, равна на 0.			Есенни плодове Обсъжда и решава всички случаи на събиране и изваждане на числото 0 с числата от 1 до 5. Обсъжда и решава примери с изваждане на равни числа, в които разликата е 0. Открива и посочва връзки между елементи на различни множества от геометрични фигури.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
	X	24	Затвърдяване		Прилага знания в нови ситуации. Прибавя 0 към числата до 5. Изважда 0 от числата до 5. Изважда равни числа,			Сезони. Есен Обсъжда и сравнява числата от 0 до 5. Сравнява сбор с число в случаите, когато едното събираемо е 0. Решава и обяс-	Формиращо оценяване: устна и писмена	

7	X	25	Затвърдяване – самопроверка			пресмята разлика, равна на 0.	Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „ $<$ “, „ $>$ “, „ $=$ “. Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 5. Използва знаците „+“ и „-“. Използва връзката между събирането и изваждането при намиране стойността на числови изрази. Сравнява стойностите на сбор с число. Прибавя 0 към числата до 5. Изважда 0 от числата до 5. Изважда равни числа, пресмята разлика, равна на 0.	пресмята разлика, равна на 0.	Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „ $<$ “, „ $>$ “, „ $=$ “. Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 5. Използва знаците „+“ и „-“. Използва връзката между събирането и изваждането при намиране стойността на числови изрази. Сравнява стойностите на сбор с число. Прибавя 0 към числата до 5. Изважда 0 от числата до 5. Изважда равни числа, пресмята разлика, равна на 0.	Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „ $<$ “, „ $>$ “, „ $=$ “. Сравнява числата от 1 до 5. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и решаване на задачи. Екипно решава задачи. Изразява толерантно отношение към чужди грешки. Подготвя се за участие в математически състезания.	Формиращо оценяване. Самостоятелно на работа	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка. Работа в екип.
	XI	26	Обобщение			Разработва план за проект. Проучва, дискутира, изработва и оценява математически модели.	Уча и играя Проект „Животните в гората“. Събиране и изваждане на числата до 5. Задачи за олимпиади	Диви животни. Есен в гората Планира, организира и изпълнява въложени задачи във времето. Използва математически представи за пространствено ориентирание, за сравняване на количества и подреждане на обекти по зададени признаци. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“. Сравнява числата от 1 до 5 и 0. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане. Събира данни за съставяне и решаване на задачи. Екипно решава задачи. Изразява толерантно отношение към чужди грешки. Подготвя се за участие в математически състезания.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка. Работа в екип.			
	XI	27	Нови знания	Числата от 6 до 10. Събиране и изваждане с числата до 10	Числото „шест“ и цифрата 6	Разпознава означението и записва цифра 6, определя количества, изброява по 6. Определя и обяснява мястото на числото 6 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение	Играчки Описва количествени отношения от редицата. Обобщава количествени характеристики на числата от 1 до 6. Назовава числото 6 и неговата цифра. Открива графично изобразяване на цифри в предмети от заобикалящата го свят.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.				

				Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 6. Събира и изважда с числата до 6. Използва знаците „+“ и „-“.			числа. Сравнява сбор с число. Намира неизвестно събираемо, неизвестно умаляемо и неизвестен умалител. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Открива, определя закономерности в подредеността на обекти.		
				Познава количествените характеристики на числата до 6 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 6. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане с числата до 6. Използва знака „-“. Разчита от източници илюстрация, изображение. Записва и сравнява резултати от действие изваждане. Сравнява разлика до 6 с число до 6.			Обществени места. Зеленчукова борса Сравнява сбор с число. Обсъжда и сравнява разлика с число. Дава примери за сравняване на сбор с число и разлика с число. Описва, изброява, посочва обекти в двумерното пространство. Съставя устно текст, задачи и определя аритметични действия за решаването ѝ. Открива симетрия, довършва чрез симетрия даден образец.		Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.
				Прилага знания в нови ситуации. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане с числата до 6. Използва знака „-“. Разчита от източници илюстрация, изображение. Записва и сравнява резултати от действие изваждане. Сравнява разлика с число.			Обществени комуникации. Поца Сравнява числата от 0 до 6. Обсъжда и сравнява разлика с число. Събира и изважда с числата от 0 до 6. Разпознава геометрични фигури триъгълник, квадрат и кръг. Определя и защитава логически сбор на две съждения.		Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.
				Разпознава означението и записва цифра 7, определя количествата, изброява по 7. Определя и обяснява мястото на числото 7 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото.			Детски игри Описва количествени отношения от редицата на числата от 1 до 7. Назовава числото 7 и неговата цифра. Открива графично изображение на цифри в предмети от заобикалящата го среда. Открива прилики и/или разлики в елементи на цифри и на букви. Брои до 7 в прав и обратен ред. Брои поредно. Определя и обяснява мястото на числото в числовата редица.		Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.
XI	31	Нови знания	Сравняване на разлика с число						
XI	32	Затвърдяване	Сравняване на разлика с число						
9	XI	Нови знания	Числото „седем“ и цифрата 7				число 7, цифра 7, седми, седмица		

XI	34	Нови знания		Събиране на числата до 7. Вертикален запис	Познава количествените характеристики на числата до 7 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 7. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие събиране с числата до 7. Събира с числата до 7. Използва знака „+“. Разчита от източници илюстрация, изображение. Записва и сравнява резултати от действие събиране. Събира две числа чрез вертикален запис.	колона, ред		Записва числото с цифра. Сравнява количествените характеристики на числата до 7. Подрежда фигури по големина. Екипно решава задачи за комбинаторика с материали от приложение № 3, 5 и 6.	Обществени места. Библиотека Описва количествени отношения от реалността. Решава всички примери за събиране с числата до 7 чрез хоризонтален и вертикален запис. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Записва решението й. Екипно решава задачи за комбинаторика с материали от приложение № 13.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.		
XI	35	Затвърдяване		Събиране на числата до 7. Вертикален запис	Прилага знания в нови ситуации. Сравнява числата от 1 до 7. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие събиране с числата до 7. Събира числата до 7. Използва знака „+“. Разчита от източници илюстрация, изображение. Записва и сравнява резултати от действие събиране. Събира числа чрез вертикален запис.			Обществени професии. Редактор Подрежда, събира числата от 1 до 7. Решава вертикален запис. Определя верни и неверни решения на задачи.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.			
XI	36	Нови знания		Изваждане на числата до 7. Сравняване на разлика с разлика	Познава количествените характеристики на числата до 7 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 7. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие			Домашна библиотека Описва количествени отношения от реалността. Решава всички случаи на изваждане от числото 7. Сравнява разлика с разлика. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Ориентира се в пространството и чертае по дадена схема.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.			

10.	XI	37	Затвърдяване	изваждане с числата до 7. Изважда с числата до 7. Използва знака „-“. Разчита от източници илюстрация, изображение. Сравнява разлика с разлика.	Прилага знания в нови ситуации. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 7. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 7. Използва знаците „+“ и „-“. Събира и изважда с числата до 7.	изваждане с числата до 7. Изважда с числата до 7. Използва знака „-“. Разчита от източници илюстрация, изображение. Сравнява разлика с разлика.			Формирация оценяване: устна и писмена проверка.	
	XI	38	Нови знания	Събиране и изваждане на числата до 7 Събиране и изваждане на числата до 7. Проверка на изваждането със събиране	Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 7. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 7. Използва знаците „+“ и „-“. Събира и изважда с числата до 7. Използва връзката между събирането и изваждането при намиране на стойността на числови изрази. Извършва проверка на действие изваждане чрез действие събиране.	изваждане с числата до 7. Изважда с числата от 0 до 7. Обяснява и прави проверка на изваждането чрез действие събиране. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Записва решението ѝ.	Здравословно хранене. Спорт Събира и изважда с числата от 0 до 7. Решава верижка. Решава задачи чрез верижка запис. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Прави заключение и открива закономерност. Представя конкретни ситуации като сбор на две числа. Представя конкретна ситуация като разлика на две числа.		Формирация оценяване: устна и писмена проверка.	
	XI	39	Затвърдяване	Събиране и изваждане на числата до 7. Проверка на изваждането със събиране	Прилага знания в нови ситуации. Използва връзката между събирането и изваждането при намиране на стойността на числови изрази. Извършва проверка на действие изваждане чрез действие събиране.	изваждане с числата до 7. Изважда с числата от 0 до 7. Обяснява и прави проверка на изваждането чрез действие събиране. Обсъжда, прави заключение и извод при решаване на логическа задача.	Обществени места. Паркинг Събира и изважда с числата от 0 до 7. Обяснява и прави проверка на изваждането чрез действие събиране. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Записва решението ѝ.		Формирация оценяване: устна и писмена проверка.	
	XI			Събиране и изваждане на числата до 7. Проверка на изваждането със събиране	Прилага знания в нови ситуации. Използва връзката между събирането и изваждането при намиране на стойността на числови изрази. Извършва проверка на действие изваждане чрез действие събиране.	изваждане с числата до 7. Изважда с числата от 0 до 7. Обяснява и прави проверка на изваждането чрез действие събиране. Обсъжда, прави заключение и извод при решаване на логическа задача.	Водни превозни средства Събира и изважда с числата от 0 до 7. Обяснява и прави проверка на изваждането чрез действие събиране. Обсъжда, прави заключение и извод при решаване на логическа задача.		Формирация оценяване: устна и писмена проверка.	

XI	40	Нови знания	Числото „осем“ и цифрата 8	Разпознава означението и записва цифра 8, определя количествата, изброява по 8. Определя и обяснява мястото на числото 8 в редицата на естествените числа. Назовава поредно значение на числото.	число 8, цифра 8, осми, осмица	Професии. Моряк. Морско дъно Обобщава количествени характеристики на числата от 1 до 8. Назовава числото 8 и неговата цифра. Открива графично изображение на цифри в предмети от заобикалящата го свят. Открива прилики и/или разлики в елементи на цифри и на букви. Брои до 8 в прав и обратен ред. Брои поредно до 8. Определя и обяснява мястото на числото в числовата редица. Сравнява количествените характеристики на числата до 8. Брои и записва брой на кубчета в обемна фигура. Записва числото с цифра.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
11.	XII	Нови знания	Събиране на числата до 8. Събиране на три и повече числа	Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 8. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие събиране с числата до 8. Използва знака „+“. Събира с числата до 8. Разчита от източници илюстрация, изображение. Записва и сравнява резултати от действие събиране. Събира три и повече числа със сбор до 8.		Колективни спортове Решава всички примери за събиране с числата до 8. Събира три и повече числа със сбор до 8. Обяснява и подбира числата, които дават сбор 8. Описва с математически модел картинно представена практическа ситуация. Записва решението ѝ.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
	XII	Нови знания	Изваждане на числата до 8	Познава количествените характеристики на числата до 8 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 8. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие изваждане с числата до 8. Използва знака „-“. Изважда числата до 8. Разчита от източници илюстрация, изображение.		Култура на храненето. Училищна столова Описва количествени отношения от реалността. Решава всички случаи на изваждане от числото 8. Решава верижка от числа с аритметични действия събиране и изваждане. Анализира и избира аритметично действие, за да получи верен числов израз.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	

XII	43	Нови знания		Събирание и изваждане на числата до 8. Изваждане на три и повече числа.	Познава количествените характеристики на числата до 8 и техните означения с цифри. Събира и изважда с числата до 8. Събира три и повече числа. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събирание и изваждане с числата до 8. Използва знаците „+“ и „-“.			Права и отговорности в училище. Хигиена в класната стая Описва количествени отношения от реалността. Използва информация за моделиране на числови изрази. Посочва и използва начина за изваждане на три числа. Проверява резултати от извършени аритметични действия с три и повече числа, като ги сравнява с резултати от събирание и изваждане на две числа. Решава задачи от събирание и изваждане на три и повече числа. Решава логически задачи за откриване на закономерности и отношения.	Формирация: оценяване: устна и писмена проверка.
XII	44	Затвърдяване		Събирание и изваждане на числата до 8. Събирание и изваждане на три и повече числа.	Прилага знания в нови ситуации. Сравнява числата от 1 до 8. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събирание и изваждане с числата до 8. Използва знаците „+“ и „-“. Устно съставя текстова задача по илюстрация.			Сезони. Зима Проверява резултати на извършени аритметични действия. Открива грешки при записване и при решаване на числови изрази. Използва връзката между събирание и изваждане при намиране стойността на числови изрази. Използва знаците „+“ и „-“, за да получи верен числов израз. Решава вертикален запис. Решава задачи от събирание и изваждане на две, три и повече числа. Намира неизвестно събирание, неизвестно умаление и неизвестен умалител. Обяснява решение на логическа задача за откриване на отношения.	Формирация: оценяване: устна и писмена проверка.
XII	45	Обобщение		Уча и играя „Коледа“	Използва данни при моделиране на ситуации с числови изрази. Планира, организира и изпълнява възложените задачи във времето.			Празници и обичаи. Коледа Планира, организира и изпълнява възложените задачи във времето. Решава задачи от събирание и изваждане на две, три и повече числа. Намира неизвестно събирание, неизвестно умаление и неизвестен умалител. Обяснява решение на логическа задача за откриване на отношения.	Формирация: оценяване: устна и писмена проверка.
XII	46	Нови знания		Числото „девет“ и цифра 9	Разпознава и записва цифра 9, определя количествата, изброява по 9. Определя и обяснява мястото на числото 9 в редицата на	число 9, цифра 9, девети, деветка		Зимни спортове Описва количествени отношения от реалността. Обобщава количествени характеристики на числата от 1 до 9.	Формирация: оценяване: устна и писмена проверка.

						схема и използва данните за съставяне и решаване на числов израз. Ориентира се в двумерното пространство. Участва в игри за бързо смятане по двойки с материали от приложение № 11.			
XII	50	Нови знания			„“ . Сравнява числата от 1 до 9. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 9. Използва знаците „+“ и „-“. Събира и изважда с числата до 9. Устно съставя текстова задача по илюстрация.	килограм	Обществени места. Пазар. Търговия Описва количествени отношения от реалността. Назовава и използва мерната единица за маса – килограм. Пише нейното съкратено означение. Събира и изважда с именуваните числа – килограм. Сравнява сбор с число и разлика с число при числови изрази с именуваните числа. Открива закономерност в подреждането на обекти.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
XII	51	Нови знания	Число 10		Брои в прав и обратен ред до 10. Разпознава и записва с цифри числото 10. Определя количеството. Сравнява числото 10 с числата до 9.	число 10, десети, десетка	Здравословно хранене. Плодове. Цитруси Описва количествени отношения от реалността. Обобщава количествени характеристики на числата от 1 до 10. Назовава числото 10. Брои до 10 в прав и обратен ред. Брои поредно. Определя и обяснява мястото на числото в числовата редица. Записва с цифри числото 10. Сравнява числата от 0 до 10, като разчита таблица.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
XII	52	Нови знания	Събиране и изваждане на числата до 10		Познава количествените характеристики на числата до 10 и техните означения с цифри. Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“ със знаци „<“, „>“, „=“. Сравнява числата от 1 до 10. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 10. Използва знаците „+“ и „-“. Устно съставя текстова задача по илюстрация.		Сезони. Зима. Зимни игри Решава всички случаи на събиране на числа със сбор 10 и изваждане на числата от 10. Решава задачи за намиране на неизвестно събираемо, неизвестно умаляемо и неизвестен умалител, без да използва терминология. Представя конкретни ситуации като сбор на две числа. Представя конкретна ситуация като разлика на две числа. Попълва „магически квадрат“.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	

14.	XII	53	Нови знания		Лев, стотинка	Разпознава български банкноти и монети (лев и стотинка). Сравнява, събира и изважда именувани числа. Устно съставя текстова задача с мерни единици.	лев, стотинка, монета, банкнота, пари	Обществени места. Книжарница Описва количествени отношения от реалността. Посочва лев и стотинка. Записва чрез тяхното означение. Различава монети и банкноти, монети и стотинки, левове и банкноти. Събира и изважда до 10 с именувани числа. Решава задачи с българските банкноти и монети. Открива закономерност при ритмично редуване на обекти. Експло решава задачи, свързани с българските монети и банкноти с материали от приложение № 8.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.
	I	54	Затвърдяване		Събиране и изваждане на числата до 10. Лев, стотинка	Прилага знания в нови ситуации. Пресмята сборове с числата до 10. Пресмята разлики с числата до 10. Събира и изважда с именуванни числа.		Бозайници. Птици Чете по схема. Записва данни от схема и сравнява резултати. Сравнява числото 10 с числата от 0 до 9. Събира и изважда с именувани числа. Различава и назовава монети и банкноти. Решава задачи с българските банкноти и монети. Експло решава задача за логическо мислене. Експло решава задачи, свързани с българските монети и банкноти с материали от приложение № 8.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.
	I	55	Обобщение		Събиране и изваждане на числата до 10. Обобщение	Познава, назовава, записва цифрите и числата от 0 до 10. Брои в прав и обратен ред до 10. Брои поредно, сравнява, събира и изважда числата до 10. Събира и изважда три и повече числа със сбор или разлика до 10. Пресмята с вертикален запис. Пресмята с именувани числа. Разпознава геометрични фигури кръг, триъгълник, квадрат и правоъгълник.		Обществени места. Магазин. Покупки Подрежда числа и числови редици за установяване на взаимовръзки между тях. Систематизира, обобщава, подрежда, сравнява, събира и изважда числата от 0 до 10. Назовава и решава с именувани числа. Съставя и решава текстови задачи от събиране; без да назовава елементите на задачата.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.
	I	56	Диагностика на междинно ниво		„Знам и мога“	Записва числата от 0 до 10. Сравнява, събира и изважда числата до 10. Събира и изважда три и повече числа със сбор или разлика до 10. Пресмята с вертикален запис. Пресмята с именувани числа. Разпознава геометрични фигури кръг, триъгълник,		Здравословен начин на живот. Хране-не. Спорт Брои в прав и обратен ред. Сравнява числата от 0 до 10. Сравнява сбор с число. Решава изрази от събиране и изваждане с числата от 0 до 10. Назовава и решава примери с именувани числа. Намира неизвествно събираемо, умаляемо и умалител чрез опитване. Използва	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

16.	61	Нови знания	Сравняване на числата от 11 до 20. Отсечка. Точка	Сравнява числата от 11 до 20. Разпознава отсечката като геометрична фигура. Разпознава точка.	отсечка, точка	Внимавам, когато съм сам. Пътят от дома до училище Чете, пише, брои и сравнява числата до 20. Посочва мястото им в числовата редица. Брои поредно. Посочва, назовава отсечка, права линия, крива линия, начупена линия, точка. Брои отсечки. Ориентира се в пространството, като възпроизвежда огледален симетричен образ. Екипно решава задачи, свързани с измерване.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.
	62	Нови знания	Сантиметър. Измерване на отсечки	Познава мерната единица за дължина – сантиметър. Познава и използва при запис означението й. Работи с именувани числа. Измерва и записва дължина на предмети около себе си в сантиметри. Измерва отсечка в сантиметри.	сантиметър	Професии в родния край Разпознава и посочва различни инструменти и пособия за измерване. Назовава и използва мерната единица за дължина – сантиметър. Използва нестандартни средства за измерване – стъпало, палец, крачка, педя. Измерва дължината на предмети от заобикалящата го свят. Чете и записва съкратено мерна единица сантиметър.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.
	63	Нови знания	Дължина на отсечка. Чертане на отсечка с определена дължина	Разпознава геометрична фигура – отсечка. Чертае отсечка по зададена дължина в сантиметри.	дължина на отсечка	Защитени места. Парк Измерва дължина на отсечка. Сравнява именувани числа. Чертае отсечка по зададена дължина. Сравнява дължини на отсечки. Чете и записва съкратено мерна единица сантиметър. Събира и изважда с именувани числа. Интерпретира и описва математически модели в пространството. Екипно решава логическа задача.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.
	64	Нови знания	Събиране без преминаване на десетицата (от вида $10 + 5 = 15$). Събираемо, сбор	Пресмята сборове от вида $10 + 5 = 15$. Обяснява и доказва решенията.	събираемо, сбор	Права и отговорности в училище Използва алгоритъм за събиране на десетици с едноцифрено число. Назовава и използва термините „събираемо“ и „сбор“. Интерпретира и описва математически модели в пространството. Сравнява сбор с число. Екипно решава логическа задача.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.
17.	65	Нови знания	Изваждане без преминаване на десетицата (от вида $15 - 10 = 5$; $15 - 5 = 10$)	Пресмята разлики от вида $15 - 10 = 5$ и $15 - 5 = 10$. Обяснява и доказва решенията.		Права и отговорности в училище. Общуване Чете съкратен запис на единици и десетици. Решава числови изрази с тях. Прилага алгоритъм на изваждане на едноцифрено число или десетици от двуцифрено число без преминаване на десетицата. Сравнява разлика с число и разлика с разлика.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.

						Използва връзката между събирание и изваждане при намиране стойността на числови изрази. Съставя текстова задача с едно пресмятане по картина.					
I	66	Нови знания		Събирание и изваждане на двуцифрено число с едноцифрено число без преминане (от вида $13 + 4 = 17$, $17 - 4 = 13$)	Пресмята сборове и разлики без преминане от вида $13 + 4 = 17$ и $17 - 4 = 13$. Обяснява и доказва решението.	текстова задача (условие, числени данни, въпрос)	Права и отговорности в училище. Общуване Събира единици и десетици. Изброява, прилага алгоритъм на изваждане на едноцифрено число или десетица от двуцифрено число без преминане на десетицата. Съставя текстова задача по схема. Екипно решава логическа задача от откриване на отношения.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.			
II	67	Затвърдяване		Събирание и изваждане на двуцифрено число с едноцифрено число без преминане (от вида $12 + 2 = 14$, $14 - 2 = 12$)	Прилага знания в нови ситуации. Обяснява и доказва решенията.		Математиката около мен Посочва и записва числа в числовата редица до 20. Събира едноцифрено число с двуцифрено без преминане на десетицата чрез вертикален запис. Изважда едноцифрено число от двуцифрено без преминане на десетицата чрез вертикален запис. Съставя текстова задача с едно пресмятане по илюстрация. Преценява и избира знак за аритметично действие, за да получи верен числов израз.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.			
II	68	Нови знания		Правоъгълник, чертане на правоъгълник и квадрат в квадратна мрежа. Връх, страна	Разпознава геометрична фигура правоъгълник и квадрат. Разпознава елементите страна и връх на правоъгълник и на квадрат.	правоъгълник, страна, връх	Пътни знаци Открива геометрични фигури в реални предмети от околния свят и произведения на класическото изкуство. Назовава квадратни и правоъгълни форми. Разпознава геометрична фигура правоъгълник и елементите ѝ страна и връх. Разпознава елементите на квадрат – точката като връх и отсечката като страна. Сравнява двете фигури. Измерва в сантиметри страните на триъгълник, квадрат и правоъгълник. Брои и посочва страни и върхове на геометрични фигури.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.			
18.	69	Затвърдяване		Правоъгълник. Чертане на правоъгълник и квадрат в квадратна мрежа. Връх, страна	Разпознава геометрична фигура правоъгълник и квадрат. Разпознава елементите страна и връх на правоъгълник и на квадрат. Чертае правоъгълник и квадрат в квадратна мрежа.		Селище. Обществени сгради Различава, назовава, посочва правоъгълник. Чертае правоъгълник и квадрат в квадратна мрежа. Посочва и назовава елементите – страна и връх. Чете съкращение на мерна единица сантиметър. Решава логическа задача за простран-	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.			

							ствено ориентиране. Екипно решава логическа задача за изграждане на конструкции от геометрични фигури.		
II	70	Нови знания		Изваждане на двуцифрено число от двуцифрено без преминаване на десетици (от вида $14 - 11 = 3$)	Пресмята разлики от вида $14 - 11 = 3$. Обяснява и доказва решенията.		Любими детски приказки Събира и изважда с 10. Изброява, прилага алгоритъм на изваждане на двуцифрено число от двуцифрено число без преминаване на десетици. Решава вертикален запис. Решава логическа задача за откриване на отношенията.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
II	71	Затвърдяване		Изваждане на двуцифрено число от двуцифрено без преминаване на десетици (от вида $14 - 11 = 3$)	Прилага знания в нови ситуации. Обяснява и доказва решенията.		Любими детски филми Намира число с няколко единици по-малко от друго число. Изброява, прилага алгоритъм на изваждане на двуцифрено число от двуцифрено число без преминаване на десетици. Решава вертикален запис. Открива зависимости и допълва таблица по тях.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
II	72	Обобщение		Събиране и изваждане без преминаване (от вида $12 + 2 = 14$, $14 - 2 = 12$, $14 - 12 = 2$. Обяснява и доказва решенията.)	Пресмята сборове и разлики от вида $12 + 2 = 14$, $14 - 2 = 12$, $14 - 12 = 2$. Обяснява и доказва решенията.		Здравословно хранене. Плодове Подрежда, събира и изважда числата до 20 без преминаване. Съставя числови изрази по картини. Намира неизвестно събираемо. Чертае правоъгълник по зададени дължини в квадратна мрежа. Назовава и отбелязва връх на правоъгълник.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
19.	II	73	Нови знания	Събиране на двуцифрено число с едноцифрено със сбор 20	Събира едноцифрено с двуцифрено число със сбор 20.		Детски игри с карти Чете съкратен запис на единици и десетици. Решава числови примери с тях. Прилага начина за събиране на двуцифрено число с едноцифрено със сбор 20. Решава задачи от събиране и изваждане на именувани числа. Допълва число до дадено друго число. Участва в игри по двойки за решаване на аритметични изрази със сметало от приложение № 11 и 13.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
II	74	Нови знания		Изваждане на едноцифрено число от 20 (от вида $20 - 6 = 14$)	Пресмята разлики от вида $20 - 6 = 14$. Обяснява и доказва решенията.		Детски игри. Ледена пъзалка Записва десетици като сбор от 10 единици. Представя двуцифрени числа като сбор на единици и десетици. Прилага начина за изваждане на едноцифрено число от 20. Извършва проверка на действие изваждане. Екипно решава логическа задача и допълва данни в таблица по нея.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	

II	75	Нови знания		Изваждана на двуцифрено число от 20 (от вида $20 - 14 = 6$)	Пресмята разлики от вида $20 - 6 = 14$. Обяснява и доказва решения.			Сезони. Пролет Изважда от 10 и 20 едноцифрено число. Събира и изважда числата до 20 без преминаване. Изважда двуцифрено число от 20. Обяснява връзка между действия събиране и изваждане. Открива и продължава зависимост.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
II	76	Затвърдяване		Събиране и изваждане без преминаване	Прилага знания в нови ситуации. Решава чрез вертикален запис.			Обществени места. Супермаркет Използва данни при моделиране на ситуации с числови изрази. Съвзема избрани аритметични действия с практически решения и формулиране на отговор. Описва количествени отношения от реалността. Събира и изважда числата до 20 без преминаване. Изважда двуцифрено число от 20. Постава знаците „+“ и „-“.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
20.	77	Нови знания		Събиране и изваждане без преминаване. Елементи на текстова задача	Пресмята сборове и разлики с числата до 20 без преминаване. Решава текстова задача с мерни единици. Решава текстови задачи по схема. Определя елементи на текстова задача.	условие, числови данни, решение, отговор, въпрос		Здравословно хранене Събира и изважда до 20 без преминаване. Решава текстови задачи с именувани числа. Допълва липсващи единици и десетици в двуцифрени числа така, че да се получи верен аритметичен запис. Открива, посочва и назовава елементи на текстова задача. Решава текстова задача с едно пресмятане от изваждане. Аргументира решение на текстова задача с едно пресмятане.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
II	78	Обобщение		Събиране и изваждане без преминаване	Пресмята сборове и разлики с числата до 20 без преминаване. Съставя текстови задачи по изображение, картина, схема.			Сезони. Пролет. Календар Събира и изважда до 20 без преминаване. Използва знаците „+“ и „-“. Намира неизвестно събираемо, умаляемо, умалител. Използва термините „събираемо“, „сбор“. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Измерва и чертае отсечки. Чете и записва чрез съкратен запис мерна единица сантиметър. Чертае квадрат и правоъгълник в квадратна мрежа.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
II	79	Затвърдяване – самопроверка		Събиране и изваждане на числата до 20. Самопроверка	Прилага знания в нови ситуации. Решава задачи с именувани числа. Решава текстови задачи с мерни единици. Разпознава геометрични фигури: правоъгълник, квадрат, триъгълник, отсечка.			Пролетни цветя Сравнява числата до 20. Сравнява сбор и разлика с число. Сравнява сбор със събиране и изваждане до 20 без преминаване на десетици. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Използва термините	Формиращо оценяване. Самостоятелно на работа.	

								събираемо и сбор. Измерва дължината на отсечка. Чете съкратен запис на мерна единица сантиметър. Чертае отсечка с определена дължина. Извършва самопроверка.		
II	80	Обобщение		Уча и играя „Зимни игри“. Задачи за олимпиади	Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“. Сравнява числата до 20. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събирание и изваждане без преминаване до 20. Разпознава геометрична фигура правоъгълник. Съставя текстова задача по илюстрация, изображение, схема. Събира и изважда три и повече числа. Изразява и решава чрез вертикален запис.		Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“. Сравнява числата до 20. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събирание и изваждане без преминаване до 20. Разпознава геометрична фигура правоъгълник. Съставя текстова задача по илюстрация, изображение, схема. Събира и изважда три и повече числа. Изразява и решава чрез вертикален запис.	Оригами Описва количествени отношения от реалността. Брои, сравнява, събира и изважда числата до 20 без преминаване на десетцифрата. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Пользва таблици. Изработва от хартия симетрични фигури. Събира данни за съставяне и решаване на задачи. Екипно решава задачи. Изразява толерантно отношение към чужди грешки. Подготвя се за участие в математически състезания и тържества с математическа насоченост.	Формиращо оценяване. Работа в екип.	
21.	II	81	Нови знания	Събирание и изваждане на числата до 20 с преминаване	Събира едноцифрени числа със сбор 11. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решения.		Туристически обекти. Делфинариум Попълва състав на число. Изброява стъпки (алгоритъм) за събиране до 20 с преминаване на десетцифрата. Събира едноцифрени числа със сбор 11. Намира неизвестно събираемо, вкл. при обратен запис. Решава текстова задача с едно пресмятане.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.		
II	82	Нови знания	Изваждане на едноцифрено число от 11 с преминаване	Изважда едноцифрени числа от 11.			Пролетни празници и обичаи. Мартеници Попълва състав на число. Изброява стъпки (алгоритъм) за изваждане от 11 с преминаване на десетцифрата. Използва два начина за изваждане от числото 11 с преминаване на десетцифрата.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.		
II	83	Нови знания	Умаляемо, умалител, разлика. Събирание на едноцифрени числа със сбор 11 и изваждане на едноцифрено число от 11	Изважда едноцифрени числа от 11. Назовава и разпознава компонентите при действие изваждане.			Обществени сгради. Пристанище Назовава термините „умаляемо“, „умалител“ и „разлика“. Събира едноцифрени числа със сбор 11. Изважда едноцифрени числа от 11 с преминаване на десетцифрата. Сравнява числови изрази. Решава текстови задачи. Измерва дължина на отсечка. Чете съкратен запис на мерна единица сантиметър.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.		

III	84	Затвърдяване	Събирание на едноцифрени числа със сбор 11 и изваждане на едноцифрено число от 11	Прилага знания в нови ситуации. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи.		Социални комуникации. Интернет Дефинира термините „умаляемо“, „умалител“ и „разлика“. Събира едноцифрени числа със сбор 11. Изважда едноцифрени числа от 11 с преминаване на десетицата. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Извършва проверка на решението на задачи.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
22.	85	Нови знания	Събирание с преминаване на едноцифрени числа със сбор 12	Събира едноцифрени числа със сбор 12. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решения.		Национален празник на България Попълва състав на число. Дефинира алгоритъм за събиране до 20 с преминаване на десетицата. Събира едноцифрени числа със сбор 12. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Намира неизвестно събираемо, вкл. при обратен запис.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
III	86	Нови знания	Изваждане на едноцифрени числа от 12	Изважда едноцифрени числа от 12.		Родословно дърво Посочва алгоритъм за изваждане от 12 с преминаване на десетицата. Използва два начина за изваждане от числото 12 с преминаване на десетицата.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
III	87	Затвърдяване	Събирание и изваждане с преминане до 12	Събира и изважда с числата до 20 с преминаване. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема.		Прелетни птици Използва термините „сбор“, „събираемо“, „умаляемо“, „умалител“ и „разлика“. Събира едноцифрени числа със сбор 12. Изважда едноцифрени числа от 12 с преминаване на десетицата. Съставя текстови задачи с едно пресмятане по дадени картинка и числови данни. Чете съкратен запис на мерна единица сантиметър.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
III	88	Затвърдяване	Събирание и изваждане на едноцифрени числа с преминаване до 12	Прилага знания в нови ситуации. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка. Работи с именувани числа. Решава		Сезонни промени Събира и изважда с преминаване до 12. Намира неизвестно число. Оцветява по дадено условие. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Брои геометрични фигури.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	

23.	III	89	Обобщение		и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема.				и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема.	Събира и изважда с числата до 20 с преминаване. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема.	Събира и изважда с числата до 20 с преминаване. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема.	Любими детски филми Събира и изважда с преминаване до 12. Решава „верижка“. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Обяснява и доказва логическо съждение.	Формирация оценяване: устна и писмена проверка.	
	III	90	Нови знания		Събира едноцифрени числа със сбор 13. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решения.				Събира едноцифрени числа със сбор 13. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решения.	Празникът на мама. Осми март Дефинира алгоритъм за събиране до 20 с преминаване на десетицата. Събира едноцифрени числа със сбор 13. Намира неизвестно събираемо, вкл. при обратен запис. Съставя текстова задача с едно пресмятане по дадено решение.	Формирация оценяване: устна и писмена проверка.			
	III	91	Нови знания		Изваждане на едноцифрено число от 13 с преминаване				Изваждане на едноцифрени числа от 13.	Свободно време. Хоби Изброява алгоритъм за изваждане от 13 с преминаване на десетицата. Използва два начина за изваждане от числото 13 с преминаване на десетицата.	Формирация оценяване: устна и писмена проверка.			
	III	92	Затвърдяване		Събирание и изваждане с преминаване до 13				Прилага знания в нови ситуации. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира неизвестно число. Решава задачи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по картина, ползва данни в съкратен запис.	Детски игри II Дефинира термините „сбор“, „събираемо“, „умаляемо“, „умалител“ и „разлика“. Събира едноцифрени числа със сбор 13. Изважда едноцифрени числа от 13 с преминаване на десетицата. Съставя текстова задача с едно пресмятане по сюжетна картина.	Формирация оценяване: устна и писмена проверка.			

24.	III	93	Затвърдяване		Събирание и изваждане с преминанаване до 13	Прилага знания в нови ситуации. Използва най-нованията на компонентите и резултата при събирание и изваждане за решаване на задачи. Намира неизвестно число. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по картина. Съставя обратни текстови задачи.		Транспортни средства Събира и изважда с преминанаване до 13. Решава текстови задачи с едно пресмятане от събирание. Съставя устно обратни задачи. Обяснява и доказва логическо съждение.	Формирация оценяване: устна и писмена проверка.	
	III	94	Нови знания		Събирание на едноцифрени числа със сбор 14	Събира едноцифрени числа със сбор 14. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решения.		Опазване на природата. Пикник Дефинира алгоритъм за събирание до 20 с преминанаване на десетицата. Събира едноцифрени числа със сбор 14. Намира неизвестно събираемо, вкл. при обратен запис. Съставя устно текстови задачи с едно пресмятане по дадено решение. Чете съкратен запис на мерна единица – литър. Съставя обратни текстови задачи.	Формирация оценяване: устна и писмена проверка.	
	III	95	Нови знания		Изваждане на едноцифрени числа от 14 с преминанаване	Изважда едноцифрени числа от 14.		Пролетни празници Изброява алгоритъм за изваждане от 14 с преминанаване на десетицата. Използва два начина за изваждане от числото 14 с преминанаване на десетицата. Решава текстови задачи от намаляване на число с няколко единици. Попълва липсващи данни в съкратен запис на задача.	Формирация оценяване: устна и писмена проверка.	
	III	96	Затвърдяване		Събирание и изваждане с преминанаване до 14	Прилага знания в нови ситуации. Използва най-нованията на компонентите и резултата при събирание и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка, квадрат, правоъгълник. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема.		Свободно време. Хоби Дефинира термините „сбор“, „събираемо“, „умаляемо“, „умалител“ и „разлика“. Събира едноцифрени числа със сбор 14. Изважда едноцифрени числа от 14 с преминанаване на десетицата. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Попълва липсващи данни в съкратен запис на задача. Попълва судоку.	Формирация оценяване: устна и писмена проверка.	

25.	III	97	Затвърдяване		Събирани и изваждане с преминаване до 14	Прилага знания в нови ситуации. Използва наименованията на компонентите и резултата при събирание и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка, квадрат, правоъгълник. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема.		Математиката около мен Събира и изважда с преминаване до 14. Съставя и решава текстови задачи с едно пресмятане. Чете съкратен запис на мерна единица сантиметър. Обяснява и доказва логическо съждение.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.
	III	98	Обобщение		Събирани и изваждане с преминаване до 14	Събира и изважда с числата до 20 с преминаване. Използва наименованията на компонентите и резултата при събирание и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема.	Стопански двор. Ферма Събира и изважда с преминаване до 14. Сравнява сбор с разлика. Решава текстова задача с едно пресмятане. Съвързва аритметични действия с практически решения и формулира отговор. Намира неизвестно число.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
	III	99	Нови знания		Час	Познава мерната единица за време – час. Записва мерната единица с нейното означение. Определя времето по часовник в кръгли часове. Събира и изважда числата до 20.	Дневен режим Назовава мерна единица за време – час. Чете съкратен запис на мерна единица час. Определя времето по часовник в кръгли часове. Определя времето в часове при съставяне на дневен режим. Екипно решава задачи, свързани с дневния режим.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
	III	100	Обобщение		Уча и играя „Времето лети“	Изразява с математически отношения „повече“, „по-малко“ и „толкова, колкото“. Сравнява числата до 20. Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия събирание и изваждане с преминаване до 14. Разпознава мерна единица за време – час. Съставя текстови	Дневен режим II Назовава мерна единица за време – час. Означава чрез съкратено название. Определя времето по часовник в кръгли часове. Определя времето в часове при съставяне на дневен режим. Чете и записва чрез съкратен запис мерна единица час. Събира данни за съставяне и решаване на задачи. Екипно решава задачи. Изразява толерантно отношение към	Формиращо оценяване. Работа в екип.	

					задача по илюстрация, избране, схема. Събира и изважда три и повече числа. Изразява и решава чрез вертикален запис.			чужди грешки.		
26.	IV	101	Обобщение		Събирание на едноцифрени числа със сбор 14. Изваждане на едноцифрено число от 14. Проект „Математическа книжка“	Разработва план за проект. Описва с математически модел реално и картинно представени практически ситуации.		Пролетни празници Проучва, дискутира, изработва и оценява математически модели. Намира практически решения. Събира данни за съставяне на задачи.	Формиращо оценяване. Работа в екип.	
	IV	102	Нови знания		Събирание с преминаване на едноцифрени числа със сбор 15 и 16	Събира едноцифрени числа със сбор 15 и 16. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решенията.		Ден на Космонавтиката Дефинира алгоритъм за събиране до 20 с преминаване на десетицата. Събира едноцифрени числа със сбор 15 и сбор 16. Намира неизвестно събираемо, вкл. при обратен запис. Съставя устно и решава текстови задачи с едно пресмятане. Чете съкратен запис на мерна единица литър.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
	IV	103	Нови знания		Изваждане на едноцифрени числа от 15 и 16 с преминаване	Изважда едноцифрени числа от 15 и 16. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решенията.		Семейни празници. Рожден ден Изброява алгоритъм за изваждане от 15 и от 16 с преминаване на десетицата. Използва два начина за изваждане от числото 15 и от числото 16 с преминаване на десетицата. Променя въпрос на текстовата задача от събиране така, че да се решава с действие изваждане. Съставя обратни задачи.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	
	IV	104	Затвърдяване		Събирание и изваждане с преминаване до 16	Прилага знания в нови ситуации. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка, квадрат, правоъгълник. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема.		Обществени места. Зоопарк Използва знаците „+“ и „-“. Събира едноцифрени числа със сбор 16. Изважда едноцифрени числа от 16 с преминаване на десетицата. Събира три числа със сбор до 16. Решава текстови задачи с едно пресмятане от намиране на число с няколко единици по-голямо от друго. Доказва логическо съждение.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.	

27.	IV	105	Затвърдяване		Събирани и изваждани с преминаване до 16	Събира и изважда с числата до 20 с преминаване. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка, квадрат, правоъгълник. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема.		Горски животни Събира едноцифрени числа със сбор 16. Изважда едноцифрени числа от 16 с преминаване на десетицата. Решава текстова задача с едно пресмятане, като използва данни и любопитни факти при моделиране на числов израз.	Формирация оценяване: устна и писмена проверка.	
	IV	106	Обобщение		Събирани и изваждани с преминаване до 16	Събира и изважда с числата до 20 с преминаване. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка, квадрат, правоъгълник. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема.		Космос Събира едноцифрени числа със сбор 16. Изважда едноцифрени числа от 16 с преминаване на десетицата. Решава текстова задача с едно пресмятане, като използва данни и любопитни факти при моделиране на числов израз. Защитата логическо съждение.	Формирация оценяване: устна и писмена проверка.	
	IV	107	Нови знания		Събирани на едноцифрени числа със сбор 17 и 18	Събира едноцифрени числа със сбор 17 и 18. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решенията.		Великден Дефинира алгоритъм за събиране до 20 с преминаване на десетицата. Събира едноцифрени числа със сбор 17 и сбор 18. Намира неизвестно събираемо, вкл. при обратен запис. Решава текстова задача с едно пресмятане за намиране на число с няколко единици по-голямо от друго. Попълва липсващи данни в съкратен запис на текстова задача.	Формирация оценяване: устна и писмена проверка.	

IV	108	Нови знания	Изваждане на едноцифрени числа от 17 и 18 с преминаване	Изважда едноцифрени числа от 17 и 18 с преминаване. Модифицира текстови задачи. Обяснява и доказва решенията.		Цветница Изброява алгоритъм за изваждане от 17 и от 18 с преминаване на десетицата. Използва два начина за изваждане от числото 17 и от числото 18 с преминаване на десетицата. Намира разлика на повече от две числа. Съставя текстова задача по съкратен запис. Обяснява решение устно.	Формирация: оценяване: устна и писмена проверка.	
28.	IV	109	Затвърдяване	Събирателство и изваждане на едноцифрени числа с преминаване до 18	Изважда едноцифрени числа от 17 и 18 с преминаване. Прилага знания в нови ситуации.	Великден II Описва количествени отношения от реалността. Прилага алгоритъм за изваждане от 17 и от 18 с преминаване на десетицата. Използва два начина за изваждане от числото 17 и от числото 18 с преминаване на десетицата. Решава текстова задача. Събира данни за съставяне на задачи, свързани със семейството. Съставя текстова задача с едно пресмятане по попълнени данни в таблица.	Формирация: оценяване: устна и писмена проверка.	
IV	110	Затвърдяване	Изваждане на едноцифрени числа от 17 и 18 с преминаване	Прилага знания в нови ситуации. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка, квадрат, правоъгълник. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема.		Свободно време. Хоби II Събира едноцифрени числа със сбор 17 и сбор 18. Изважда едноцифрени числа от 17 и от 18 с преминаване на десетицата. Сравнява разлики с разлики, сборове с разлики. Решава текстова задача с едно пресмятане за намаляване на число с няколко единици. Анализира данни и попълва таблица.	Формирация: оценяване: устна и писмена проверка.	
IV	111	Затвърдяване	Събирателство и изваждане на десетицата до 20	Събирателство и изваждане на десетицата до 20		Туристически обекти. Рилски езера Събира данни и решава задачи, свързани с природата. Събира и изважда с преминаване на десетицата до 20. Изважда едноцифрени числа от 18 с преминаване на десетицата. Намира сбор и разлика на повече от две числа. Намира единици и десетици, умаляемо и умалител в таблица и в задача с изписани термини, като интерпретира изучени понятия.	Формирация: оценяване: устна и писмена проверка.	

				решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повечето числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка, квадрат, правоъгълник. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема.				Намира неизвестно число. Сравнява сбор със сбор, сбор с разлика. Решава текстови задачи от събиране и изваждане.		
V	116	Нови знания	Числата от 10 до 100. Събиране и изваждане с тях	Числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100. Четене, писане, броене	Познава числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100 и техните означения с цифри. Познава десетицата като бройна единица. Брой по десетици в прав и обратен ред. Познава банкноти по 20 лв., 50 лв. и 100 лв. и монетите от 20 ст. и 50 ст.	числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100, кръгли десетици	В магазина. Покупки Назовава десетици и стотици. Прави съкратен запис на понятията. Сравнява кръгли десетици. Чете съкратен запис на единици, десетици и стотици. Сравнява именувани числа. Брой в прав и обратен ред по десетици. Различава и посочва банкноти по 20 лв., 50 лв. и 100 лв. и монетите от 20 ст. и 50 ст. Записва числата с цифри и с думи.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.		
30.	V	117	Нови знания	Сравняване на числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100	Сравнява кръгли десетици. Работи с именувани числа. Брой в прав и обратен ред по кръгли десетици.		Опазам природата. Залесяване Брой в прав и обратен ред, сравнява по кръгли десетици. Чете по схематично изображение. Решава задачи с именувани числа. Сравнява номинална стойност на банкноти и монети. Записва числата с цифри и с думи.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.		
	V	118	Нови знания	Събиране на числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100	Събира числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100. Сравнява сбор с число. Решава и самостоятелно съставя текстови задачи. Работи с именувани числа.		Детски игри. Конструктори Описва количествени отношения от реалността. Представя числата от 10 до 100 като цели десетици. Свежда събирането им до събиране на едноцифрени числа. Събира именувани числа. Намира неизвестно събираемо. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Попълва данни в съкратен запис на текстова задача.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.		
	V	119	Нови знания	Изваждане на числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100	Изважда числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100. Сравнява разлика с число. Решава и самостоятелно съставя текстови задачи. Работи с именувани числа.		Детски игри. Конструктори II Описва количествени отношения от реалността. Представя числата от 10 до 100 като цели десетици. Свежда изваждането им до изваждане на едноцифрени числа. Изважда именувани числа. Открива и обяснява отношения и математическа зависимост.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.		
	V	120	Затвърдяване	Събиране и изваждане на числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100	Събира и изважда числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100. Сравнява сбор с число и разлика с число. Решава и самостоятелно съставя		В училище. Любими учебни предмети Описва количествени отношения от реалността. Чете схеми. Събира и изважда „кръгли“ десетици по аналогия със събирането и изваждането на числата до 10.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.		

					текстови задачи. Работи с именувани числа.					Сравнява число със сбор, число с разлика, сбор със сбор и разлика с разлика. Намира неизвестно число. Прави логическо съждение и открива отпечатък на геометрични фигури.		
31.	V	121	Обобщение		Уча и играя „В училищната лавка“	Проучва, събира информация, дискутира. Записва задачи по събраните данни. Обобщава математически данни.				Покупки Използва данни при моделиране на ситуации с числови изрази. Съвързва избрани те аритметични действия с практически решения и формулиране на отговор. Събира с кръгли десетици. Използва именувани числа. Решава задачи с български банкноти и монети. Съставя текстови задачи с едно пресмятане по дадени данни.	Формиращо оценяване. Работа в екип.	
	V	122	Обобщение		Събирателно и изваждане на числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100. Сравнява сбор с число и разлика с число. Решава и самостоятелно съставя текстови задачи. Работи с именувани числа. Обобщава математически данни.	Събира и изважда числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100. Сравнява сбор с число и разлика с число. Решава и самостоятелно съставя текстови задачи. Работи с именувани числа. Обобщава математически данни.			Любими детски книги Чете схема. Интерпретира данни. Сравнява кръгли десетици. Намира неизвестно събираемо, умаляемо и умалител. Решава задачи с именувани числа. Чете съкратен запис на мерна единица сантиметър. Чертае отсечка с определена дължина. Решава текстова задача от намиране на число с няколко единици по-малко от друго.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.		
	V	123	Обобщение		Събирателно и изваждане на числата до 10. Обобщение	Познава и записва цифрите от 0 до 10. Брои в прав и обратен ред до 10. Сравнява, събира и изважда числата до 10. Пресмята с именувани числа. Обобщава математически данни.			Киноложка изложба Брои в прав и обратен ред до 10. Брои поредно. Събира и изважда числата до 10. Събира и изважда две и повече от две числа. Определя ред на аритметичните действия в числов израз с повече от три числа. Записва и решава вертикален аритметичен запис. Извършва проверка на действие изваждане с действие събиране.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.		
	V	124	Обобщение		Събирателно и изваждане на числата до 20 без преминаване на десетицата. Обобщение	Познава и записва числата до 20. Брои в прав и обратен ред до 20. Сравнява, събира и изважда числата до 20 без преминаване. Пресмята с именувани числа. Обобщава математически данни.			Опазвам природата. Червена книга Брои в прав и обратен ред до 20. Събира и изважда до 20 без преминаване на десетицата. Сравнява числа. Сравнява числов израз с число. Сравнява два числови изрази. Решава равенства с неизвестно събираемо, умаляемо и умалител. Решава текстови задачи с едно пресмятане от събиране. Съставя обратни текстови задачи по решение на изходна задача.	Формиращо оценяване: устна и писмена проверка.		

32.	V	125	Обобщение	Събирани и изваждани на числата до 20 с преминаване на десетицата. Обобщение	Събира и изважда с числата до 20 с преминаване. Използва наименованията на компонентите и резултата при събиране и изваждане за решаване на задачи. Намира сбор и разлика на три и повече числа. Решава вертикален запис. Намира неизвестно число. Чертае отсечка. Работи с именувани числа. Решава и съставя самостоятелно текстови задачи по чертеж, схема. Обобщава математически данни.			Сезони. Лято Събира и изважда по различни начини числата до 20 с преминаване на десетицата. Решава равенства с неизвестно събираемо, умаляемо, умалител. Решава текстови задачи с едно пресмятане от изваждане и събиране. Решава задачи за определяне на час. Определя кръгли часове по часовник.	Формирация оценяване: устна и писмена проверка.
	V	126	Обобщение	Събирани и изваждани на числата 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100. Обобщение	Брой по десетици до 100 в прав и обратен ред. Сравнява числата 10, 20, 30, 40, 50... до 100. Събира и изважда с кръгли числа до 100. Познава десетицата като бройна система.		Официални празници. Ден на славянската писменост Брой, сравнява, събира и изважда с числата до 20 и 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 и 100. Попълва данни в таблици. Решава текстови задачи с едно пресмятане от изваждане.	Формирация оценяване: устна и писмена проверка.	
	V	127	Обобщение	Геометрични фигури. Мерни единици. Обобщение	Познава мерните единици сантиметър, килограм, лев, стотинка, час, литър и техните означения. Извършва действия събиране и изваждане с изучени мерни единици. Разпознава геометрични фигури триъгълник, квадрат, правоъгълник, кръг. Използва чертожна линия за измерване и чертане на отсечка по дадена дължина. Чертае правоъгълник в квадратна мрежа.		Математика около мен Назовава, посочва геометрични фигури – точка, права, отсечка, триъгълник, квадрат, правоъгълник и кръг. Измерва дължина на отсечка. Чертае отсечка по определена дължина. Чертае квадрат и правоъгълник в квадратна мрежа. Назовава и решава задачи от величини – време, стойност, маса, дължина и вместимост. Записва техните названия чрез съкращения. Събира и изважда с именувани числа.	Формирация оценяване: устна и писмена проверка.	
	V	128	Диагностика на изходно ниво	„Знам и мога“. Възлагане на проект за втори клас. Задачи за олимпиади	Познава и записва с цифри числата до 20 и кръглите десетици до 100. Сравнява, събира и изважда числата до 20 и числата, 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, и 100. Пресмята с именувани числа. Намира сбор и разлика на повече от две числа.		Сезони. Лято. Ваканция Записва числа до 20 и кръгли числа до 100. Брой в прав и обратен ред до 20 и по кръгли десетици до 100. Сравнява, събира и изважда до 20. Сравнява, събира и изважда кръгли десетици до 100. Решава задачи с именувани числа. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Съставя текстова задача с едно пресмятане. Съставя аналогични	Формирация оценяване. Диагностика чрез самостоятелна работа.	

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЧАСОВЕТЕ

Годишен брой часове за изучаване на предмета МАТЕМАТИКА в 1. клас – 128 часа (32 седмици по 4 часа)

За нови знания	65 часа
За затвърдяване на новите знания и за обобщение	60 часа
За диагностика на входно, междинно и изходно ниво	3 часа
Общо:	128 часа

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ:

1. Годишното тематично разпределение се разработва от преподаващия учител за всяка учебна година и за всеки клас (а при необходимост – и по паралелки), като се отчитат интересите на учениците и спецификата на образователната среда.
2. Годишното тематично разпределение на учителя по т. 1 се утвърждава от директора на училището преди началото на учебната година.
3. В колона 1 се записва поредният номер на учебната седмица. Отчита се броят на учебните седмици по заповед на министъра за графика на учебното време.
4. В колона 2 се посочва месец на провеждане на урочната единица според учебните седмици по т.3.
5. В колона 3 се посочва номерът на урочната единица в учебника и учебните тетрадки според годишното разпределение. Броят на учебните часове в тематичното разпределение трябва да отговаря на броя на часовете по училищен учебен план за съответния клас.
6. В колона 4 се посочва видът на урока: съответно нови знания, обобщение или диагностика. За ориентир се използва съответната таблица в учебната програма за препоръчителното процентно разпределение.
7. В колона 5 се посочва глобална тема по раздели според утвърдената учебна програма по математика за 1. клас.
8. В колона 6 се посочва темата на урочната единица. Същата тема трябва да отговаря на темата, записана в дневника. Темата на урочната единица се определя от учителя и може да не е същата като темата на урока в учебника или темата в учебната програма.
9. В колона 7 са дадени накратко компетентностите като очаквани резултати от обучението в рамките на конкретната урочна единица на ниво програма.
10. В колона 8 се описват новите понятия за конкретната урочна единица (ако има такива), подпомагащи усвояването на учебния материал от учениците.
11. В колона 9 се посочва контекст за всеки урок и конкретни учебни дейности, свързани с преподаване на нов учебен материал, упражнения и преговор.
12. В колона 10 се посочват методите и формите за оценяване (те може да са свързани с конкретната тема на урочната единица, но може да са и ориентирани върху цял раздел).
13. В колона 11 се отразяват изменения, допълнения и реструктуриране на материала при необходимост.

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ
МАТЕМАТИКА
за първи клас